

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

16'ncı Birleşim
1 Kasım 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, İsrail'in Gazze'deki hukuk ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- İstanbul Milletvekili Seyithan İzsis'in, Filistin-İsrail meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, vefat eden Profesör Doktor Ergun Özbudun'a Başkanlık Divanı olarak Allah'tan rahmet, yakınlarına ve eşi Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Şanlıurfa'nın UNESCO'nun müzik şehirleri arasına girmesine ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, KeyVac Aşı Üretim Merkezinin açılışına ilişkin açıklaması
- 3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ili Kaş ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 4.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'te yaşanan hırsızlık olaylarına ilişkin açıklaması
- 5.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Türkiye Yüzyılı'nın, başkenti Kudüs olan özgür ve bağımsız Filistin'e ev sahipliği yapacağına ilişkin açıklaması
- 6.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Roman vatandaşların talep ve beklentilerinin karşılık bulduğuna ilişkin açıklaması
- 7.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir-Kütahya posta treninin Dada İstasyonu'nda durmamasına ilişkin açıklaması
- 8.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Gazze'ye insani yardımların ulaştırılması için Meclisten talebine ilişkin açıklaması
- 9.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması
- 10.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamuda taşeron olarak çalışan işçilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması
- 11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, harf devriminin 95'inci yıl dönümüne ve Samsun'daki çeltik üreticilerine ilişkin açıklaması
- 12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kürt Dili Hareketi Derneği Başkanı Suphi Özgen'in mesajına ilişkin açıklaması
- 13.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilinin altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması
- 14.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, emeklilerin maaşlarına zam istediklerine ilişkin açıklaması
- 15.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 3-9 Kasım Organ ve Doku Bağışı Haftası'na ilişkin açıklaması
- 16.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Kobani'ye ve dünya Kobani gününe ilişkin açıklaması
- 17.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Malatya'da 2 kadın işçinin eşleri ve babalarının Emniyete çağrılmasına ilişkin açıklaması
- 18.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cezaevinden gelen bir mektuba ilişkin açıklaması
- 19.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, dünyanın İsrail'in vahşetine sessiz kaldığına ilişkin açıklaması
- 20.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Çaykur Rizespor'un kamuoyu açıklamasına ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in köprü, otoyol, HES'lerin özelleştirilmesiyle ilgili açıklamasına, KYK'deki gençlerin sorunlarına, Filistin konusunda Türkiye'nin daha fazla sorumluluk alması gerektiğine, Genel Kurul gündemindeki 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, İsrail'in Türk-Filistin Dostluk Hastanesini bombalamasına ve Türkiye üzerinden İsrail'e giden petrol akışına, İzmir depreminin 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Yahya Kemal Beyatlı'nın vefat yıl dönümüne, devam eden İsrail saldırılarına, terör örgütünün Türkiye'yi hedef alan sözde bir harita yayınlamasına, 3 Kasım 2023 tarihinde düzenlenecek Türk Devletleri Teşkilatı 10'uncu Zirvesi'ne ilişkin açıklaması

24.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, dünya Kobane gününe, cezaevlerindeki sorunlara, Gazeteci Dicle Müftüoğlu'na, Kürt Dili Hareketi Derneği Başkanı Suphi Özgen'in yürüyüşünün engellenmesine ve ana dilde eğitim taleplerine, Peri Vadisi ve Erzurum'daki av turizmüne ve avcılıkla ilgili Bern Sözleşmesi'ne, Vartinis davasına ilişkin açıklaması

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına; saltanatın kaldırılışının 101'inci, harf devriminin 95'inci yılına; Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "Bazı HES'leri, limanları, otoyolları özelleştireceğiz." açıklamasına, Sabiha Gökçen Havalimanı yönetimine yapılan atamalara, sarayın Türkiye Yüzyılı'nın Türkiye'yi nereye getirdiğine ve TÜİK'in 2022 yılındaki gıda fiyatlarını açıklamamasına ilişkin açıklaması

26.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, İsrail'in saldırılarına dünyanın "Dur!" demesi gerektiğine, Genel Kurul gündemindeki 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, yeni anayasaya ve Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın gözaltına alınmasına ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

29.- İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Aydın Milletvekili Ömer Özmen'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, önceki dönem İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

34.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

38.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

39.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ile Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, önceki dönem İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

41.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, içinde bulunduğumuz ekonomik sorunların akademik niteliksizlik ve özgürlük ortamının daralmasının sonucunda çok sayıda gencin ülkeyi terk edip kariyerini yurt dışında sürdürmeye çalışması, hekimler ve mühendisler başta olmak üzere nitelikli gençlerin geleceklelerini yurt dışında araması nedeniyle başta gençler olmak üzere vatandaşların tümünün yaşadığı sorunları araştırmak amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 milletvekili tarafından, vatandaşların ödediği vergilerin ve katkı paylarının aktarıldığı TRT'nin Anayasa'nın 133'üncü maddesine ve ayrıca TRT Kanunu'nun 5'inci maddesinde belirtilen hükümlere aykırı yayınlar yapmasındaki, tarafsız yayıncılık anlayışını terk etmesindeki ve AKP'nin âdeta yayın kuruluşu hâline gelmesindeki nedenler ile söz konusu nedenlerin oluşumuna yol açan ve göz yuman sorumluların belirlenerek ortaya çıkarılması amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- HEDEP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 27/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan ve arkadaşları tarafından, Aydın ilinde bulunan Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda yaşanan olayın ve ülke genelinde KYK yurtlarındaki sağlık ve can güvenliği sorunlarının araştırılması amacıyla 31/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

3.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 39)

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 39) Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 6 Şubat 2023 tarihli depremde önce aktif olup deprem sonrasında kullanılmayan sim kartlarının sayısına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5655)

1 Kasım 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, İsrail'in Gazze'deki hukuk ihlalleri hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'e aittir.

Buyurun Sayın Yüksel.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, İsrail'in Gazze'deki hukuk ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında öncelikle Filistin davasına sahip çıkan, İsrail'in zulmüne karşı duran ve Gazzeli mazlumlara umut olan milletimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

7 Ekimden bu yana İsrail Gazze'ye yönelik çok ağır katliamlar gerçekleştiriyor. Şehit edilen sivil sayısı 8.500'ü aştı; bunların 3.500'ü çocuk, 2.100'ü ise kadın. 20 binden fazla insan yaralı, binlerce kayıp insan var. Anneler ve babalar çocuklarını tanımak kollarına isimlerini yazıyor. Srebrenitsa'yı, Hocalı'yı hatırlatan bir vahşetle karşı karşıyayız.

Bugün, burada, Gazze'de yaşanan son gelişmeleri uluslararası hukuk ve uluslararası insancıl hukuk çerçevesinde ele alacağım. En başta şunu ifade etmeliyim ki: İsrail, uluslararası insancıl hukukun en temel kurallarını ihlal etmektedir. Gazze'de doğrudan siviller hedef alınmaktadır. Sivillere yönelik bu saldırılar 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'ne Ek 1977 tarihli 1'inci Protokol'ün 51'inci maddesi uyarınca yasaklanmıştır. Ayrıca, uluslararası insancıl hukuk toplu cezalandırmayı da yasaklamaktadır. Taraflar silahlı çatışmalar sırasında sivil ayrımı gözetmeli; evler, okullar ve hastaneler gibi sivil altyapıyı hedef almamalıdır fakat İsrail bu kuralı defalarca ihlal etmiştir. Bugüne kadar 200 binden fazla konut bombalanmış ve bunların 32 bini tamamen yıkılmıştır. El-Ehli Baptist Hastanesinin acıları hâlâ zihinlerdeyken daha dün Türk-Filistin Dostluk Hastanesi hedef alınmıştır. Roma Statüsü'nün savaş suçlarını düzenleyen 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında açıkça hastanelere kasten saldırı gerçekleştirilmesi savaş suçu olarak düzenlenmiştir. Ayrıca, İsrail, bombalarla öldüremediği sivilleri açlıkla öldürmeye çalışmaktadır, bu süreçte ablukayı çok daha sıkılaştırmıştır. Gıda ve ecza taşıyan az sayıda göstermelik tırın Gazze'ye girişine müsaade edilse de bu yeterli değildir. 1977 tarihli Ek 1'inci Protokol'ün 54'üncü maddesi "Bir savaş yöntemi olarak sivilleri aç bırakmak yasaktır." hükmünü içermektedir. Roma Statüsü ise yardım malzemelerinin engellenmesinin de bu kapsamda kabul edileceğini açıkça ortaya koymaktadır.

İsrail, Hamas'ı gerekçe göstererek sivillere yönelik uygulamalarını meşrulaştırmak istemektedir fakat Gazze'nin nüfusunun büyük bölümünün çocuklardan ve kadınlardan oluştuğunu belirtmem gerekir. 1977 tarihli Ek 1'inci Protokol'ün 50'nci maddesinde de belirttiği üzere "Sivil halkın içinde sivil tanımına uymayan kişilerin bulunması, halkın sivil niteliğini bozmaz." Hatta İsrail'in şu an uygulamaya çalıştığı ve sivil halkın Gazze'nin güneyine gitmesini içeren politikasının siviller tarafından reddedilmesi ve bu sivillerin mevcut yerlerinde durmaya devam etmesi de onların sivil niteliklerini ortadan kaldırmayacaktır. Roma Statüsü sivillerin kasten öldürülmesini savaş suçu olarak düzenlemektedir. Planlı ve sistematik şekilde gerçekleştirilen bu ihlaller insanlığa karşı suç teşkil etmektedir.

İsrail'in bu saldırıları 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi kapsamında değerlendirilmelidir; buna göre, ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubun kısmen veya tamamen ortadan kaldırılması amacıyla grup üyelerinin öldürülmesi, ağır bedensel zararlara uğratılması ve ablukada olduğu gibi grubun fiziki varlığını ortadan kaldırmak için kasıtlı olarak yaşam şartlarının değiştirilmesi soykırım fiillerini de oluşturmaktadır. Biraz önce bahsettiğim soykırım, savaş suçları ve insanlığa karşı suçlara neden olan ihlaller silahlı saldırılar sırasında meydana gelmektedir. Peki, bu silahlı saldırılar hukuka aykırı değil midir? Elbette ki aykırıdır. Bu saldırılar BM Şartı'nın 2/4 maddesinde yer alan kuvvet kullanma yasağının ihlalidir. İsrail'in Gazze'de defalarca savaş suçu ve insanlığa karşı suç işlediğini, soykırım gerçekleştirdiğini belirttim,

kuvvet kullanma yasağının ihlal edildiğini vurguladım. Peki, uluslararası toplum tüm bunlara yönelik ne yapabilir, sadece izleyecek mi? Elbette ki hayır. Öncelikle uluslararası toplum ihlallerin durdurulabilmesi noktasında çaba sarf etmelidir. Fakat BM Güvenlik Konseyi ABD'nin vetoya başvurması nedeniyle henüz insani ateşkes kararı bile alamamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – BM Genel Kurulu ise acil olağanüstü oturum çerçevesinde toplanmış ve insani ateşkes çağırısı yapan karar almıştır. Fakat kararın bağlayıcı olmadığını ve İsrail'in de bu karara rağmen saldırılarını durdurmadığını belirtmek zorundayım. Uluslararası toplum ayrıca bu ihlallerin cezalandırılması noktasında da aktif girişimlerde bulunmalıdır; bunun adresi de Uluslararası Ceza Mahkemesidir. UCM bu suçların incelenmesi bakımından yetkilidir, Filistin taraf devlet olarak da 2018 yılında başvuruda bulunmuştur. Buna göre, Filistin topraklarında geçmişte işlenmiş, bugün işlenmekte olan ve gelecekte işlenecek suçlar bakımından soruşturma talep etmiştir. Mahkemenin ön yargılama dairesi de 2021 yılında Doğu Kudüs dâhil, Batı Şeria ve Gazze'de mahkemenin yargı yetkisini kullanabileceğini açıklamıştır. Hâlihazırda 2021 yılından beri mahkeme incelemelerini sürdürmektedir. Bu bağlamda, 1967 sınırlarında başkenti Kudüs olan, coğrafi bütünlüğe sahip bağımsız, egemen bir Filistin devletinin kurulması gerekmektedir. Adil bir barışın kaybedeni olmaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Yüksel, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Bingöl'ün sorunları hakkında söz isteyen Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye aittir.

Buyurun Sayın Hülakü. (HEDEP sıralarından alkışlar)

2.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli halklarımız; Bingöl halkının bize ilettiği ve bir türlü çözülmeyen sorunlarına ilişkin söyleyeceklerimiz var.

Göreve başladığım ilk gün, bu kürsüden Bingöl'ün birincil gündeminin deprem olduğunu söylemiştim. Deprem gündemindeki ısrarım Bingöl depreme tüm yönüyle hazır hâle gelene kadar sürecektir. Şimdi, deprem öylesine kapsayıcı bir afet ki bir şehrin sağlık, eğitim, barınma ve altyapı gibi bütün kurumlarıyla doğrudan ilintilidir. Bakın, herkesin aşına olduğu bir Türkiye haritası var, o haritanın en koyu yerinde Bingöl bulunmaktadır. Kuzey Anadolu ve Doğu Anadolu Fay Hatlarının birleştiği yerde yani depremin sıfır noktasında Bingöl ili bulunmaktadır. Uzmanlar bas bas bağıyor, uyarılarda bulunuyor; bizler bu kürsülerde ısrarla, bıkmadan, usanmadan deprem konuşuyoruz, önergeler veriyoruz, kurumlara görüşüyoruz. Peki, neden? Binlerce yurttaşımız, hemşehrimiz birilerinin tembelliğine kurban edilmesin diye, birilerinin umursamazlığı yüzünden kimse ölmesin, evsiz kalmasın, eşini, dostlarını, yakınlarını kaybetmesin diye. Peki, bizim bu hassasiyetimiz karşısında iktidar ne yapıyor? Bu sorunun cevabını yine en iyi bilen Bingöl halkıdır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, iktidar “Sağlıkta devrim yaptık.” diyor ya. Bakın, ben size Bingöl'de yaptıkları devrimi anlatayım. 2011 yılında hizmet vermeye başlayan Bingöl Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesi bugün ağır hasarlı bir şekilde yıkılmayı bekliyor. Aradan on iki sene geçmiş, on iki senede olası bir afette en çok ihtiyaç duyulacak bir bina, bir hastane kullanılmaz hâle geldi. 2017 yılında hizmete açılan Bingöl Devlet Hastanesinin güçlendirildiğine dair iddialar var. Altı yılını henüz doldurmuş bir hastane neredeyse kullanılmaz bir hâle geldi. Bu skandalı kim, nasıl açıklayacak? Bakın, açık bir şekilde iddia ediyorum: 6 Şubat Maraş depremi olmamış olsaydı Bingöl Kadın Doğum Hastanesinin ağır hasarlı olup olmayacağı tespit edilmeyecekti; yine, Bingöl Devlet Hastanesi aynı şekilde incelenmeyecekti; Bingöl'de 4 bine yakın ağır hasarlı bina olduğu anlaşılmayacaktı. İşte, Bingöl halkının sağlığını tehdit eden en büyük hastalık AKP hastalığıdır. Depremde yıkılan binalardan sadece müteahhitleri sorumlu tutan AKP'ye soruyorum: Kadın Doğum Hastanesini yapan şirket kim, nerede şimdi? Bu hastaneyi kaç yıllık bir dayanıklılık şartıyla ihale ettiniz? Bingöl Devlet Hastanesini yapan kişi burada AKP sıralarında şu an milletvekili. Buyursun, çıkıp açıklasın, altı yılda güçlendirilmek zorunda kalmayan bir hastane yapmak çok mu zordu? Siz aslında Bingöl halkının canını, sağlığını bu kadar ciddiye alıyorsunuz. Ben burada olduğum sürece Bingöl halkının hakkını sonuna kadar savunacağım. Bingöl halkının sağlığı üzerinden rant peşinde koşanlara da Allah'ın izniyle izin vermeyeceğim.

Değerli milletvekilleri, Bingöl'ün bir diğer önemli sorunu da randevu, uzman doktor eksikliği ve çevre iller hasta sevk edilmesidir. Hemen her poliklinik randevusu bir aydan önce alınmıyor. Her 2 hastadan 1'i mutlaka çevre illere sevk ediliyor. Devlet hastanesinde yeterli sayıda uzman doktor ve maalesef ki ekipman yok. Zaten yetersiz olan Bingöl Devlet Hastanesi ile Kadın Doğum Hastanesi birleştirilecek. Hiçbir şekilde yeterli sayıda uzman doktor yok. Bakın, 1 Ağustos 2023 tarihinde Sağlık Bakanlığınca Kiği ilçesinde uzman doktor olmadığına ilişkin bir önerge ilettim. Önergenin cevaplandığı tarih 10 Ekim 2023. Aradan yetmiş gün geçmiş Sayın Bakan lütfetmiş önergemize cevap vermiş. Peki ne demiş? “Uzman doktor yok ancak biz kurayla belirliyoruz. İnşallah kura planında Kiği'ya da birkaç uzman doktor düşer.” demiş. Bu cevabın neresinden turalım ve hemşehrilere ne diyeceğimizi gerçekten bilemiyoruz.

Bakın, 283 bin nüfuslu Bingöl'de sadece 1 onkoloji uzmanı görev yapıyor. Yine 283 bin nüfuslu Bingöl'de 2 göz hastalıkları uzmanı görev yapıyor. Birçok uzmanlık dalında yeterli sayıda maalesef ki uzman doktor yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hülakü, lütfen tamamlayalım.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Devamla) – Bu yokluğun karşısında Bingöl halkına da yol görünüyor. Bingöl Devlet Hastanesi ambulansları Bingöl-Elâzığ arasında dolmuş hattı gibi çalışıyor. Sayenizde Bingöl halkı Elâzığ yolunun her bir kilometresini ezberledi. Bingöl'ü Elâzığ'ın ilçesi hâline getirdiniz. O yüzden Bingöl'e ve Bingöl halkına hakaret niteliğinde olan bu eksikliklerin bir an evvel giderilmesi gerekiyor. Sağlık Bakanı başta olmak üzere sorumluların derhâl harekete geçmesi gerekiyor.

Teşekkürler. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Hülakü.

Şimdi, gündem dışı üçüncü söz, Filistin-İsrail meselesi hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Seyithan İzsis'e aittir.

Buyurun Sayın İzsis. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Seyithan İzsis'in, Filistin-İsrail meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

SEYİTHAN İZSİZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Müslümanların ilk kıblesi olan Mescid-i Aksa'nın ana yurdu Filistin'de vuku bulan vahşetin durdurulması ve bütün insanlığa çağrıda bulunmak için gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve aziz milletimizi kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Yahudi halkı tarih boyunca katliamlara maruz kalmış bir halktır. Babiller, Romalılar ve Avrupalı devletler tarafından hep katliama uğramışlardır. Yahudi halkı sadece Müslümanların yönettiği devletlerde katliama uğramamışlardır. Emevi Devleti yıkıldıktan sonra İspanya'da katliama maruz kalan Yahudiler II. Bayezit tarafından himaye edilmiş, kitlesel yok oluştan Osmanlı Devleti'nin güvenliğine sığınmışlardır. Siyonizmin tarihi 19'uncu yüzyılın sonları 20'nci yüzyılın başlarına dayanır. Birinci Dünya

Savaşı'ndan sonra Yahudi devletinin kuruluşu İngilizlerin öncülüğünde gerçekleşmiştir. Biz ki oluşumundan bu yana sadece Yahudiler değil, mağdur, mazlum olan; dil, din, ırk, köken ve mağduriyet ayrımı yapmadan tüm insanlığa sahip çıkmış olan bir neslin torunlarıyız. Müslümanların himayesinde huzur bulan Yahudilerin şimdi eline güç geçince Filistinlilere yaptığına sessiz mi kalacağız? Şahit olduğumuz şey bir savaş değil terörist İsrail'in soykırımıdır. Artık harekete geçme vaktidir. Değerli milletvekilleri, sorunun çözümü oldukça karmaşıktır; tarihsel, siyasi, dinî ve toprakla ilgili faktörleri içerir. Kısa vadede bir, insani yardım ve refah iyileştirmeleri; iki, İsrail ve Filistin yetkilileri arasında doğrudan görüşmelerin teşvik edilmesi ve ateşkesin sağlanması, bu müzakerelerde sınır sorunları, mültecilerin durumu, Kudüs'ün statüsü ve diğer kritik meseleler ele alınmalıdır.

Uzun vadede, bir; iki bağımsız devletli çözüm, iki; toprak iadesi, iki devletli bağımsız çözümün İsrail'in 1967 Altı Gün Savaşı'nda işgal ettiği toprakların özellikle Batı Şeria ve Doğu Kudüs'ün Filistin'e iade edilmesi sağlanmalıdır. Üç, uluslararası toplumun taraflar arasındaki müzakerelere destek vermesi ve çatışmanın çözümünde gözetim yapması gerekmektedir.

Bütün insanlığı, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Nazileri işledikleri katliam ve savaş suçlarından dolayı yargılayan Nürnberg Mahkemelerine benzer bir mahkeme kurulması ve başta Netanyahu olmak üzere Gazze'de soykırım suçu işleyen ve buna ortak olan herkesin bu mahkemelerde yargılanması için harekete geçmeye davet ediyorum. Çünkü katil Netanyahu kendi inancının gereğini yapmamaktadır. Tevrat'ta On Emir'de "Öldürmeyeceksin, katletmeyeceksin." diye buyuruyor. Birleşmiş Milletleri, egemen güçleri, uluslararası kamuoyunu acilen tek ses olup bu kıyıma "Dur!" demeye, başta Türkiye Cumhuriyeti devleti ve bütün İslam âlemini tarihin şahidi değil öznesi olmaya davet ediyorum. Gelin tarih yazalım çünkü aslanlar tarih yazmadıkça tarih, avcılar övecektir.

Kıymetli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı 28 Ekimde İstanbul'da gerçekleştirdikleri mitingde "İsrail, sen buralarda ne arıyorsun, nereden geldin, nasıl girdin? Biz de seni savaş suçlusuna olarak dünyaya ilan edeceğiz, bunun hazırlığı içindeyiz." Ben de soruyorum Sayın Cumhurbaşkanımıza: Peki nasıl, sadece kınayarak mı? Sayın Bahçeli 21 Ekimde paylaştığı bir "tweet"te "Gazze'yi koruma ve kollama misyonunu üstlenmek bize ecdadımızın mirasıdır." dediler. Yine Sayın Bahçeli, dün grup konuşmasında "Filistin'in güvenliği Türkiye'nin güvenliğidir." diyorlar. Ben her 2 söylemin altına da imzamı atıyorum ancak kalbî şükranlarımı paylaşmakla birlikte eylemin adı ne olacaksa iktidarla birlikte karar alsınlar. Bu kutlu çatı altında kendilerine destek vermeye, yeniden inşa ise inşa, eylem ise eylem, bizler de sonuna kadar destek vermeye ant içiyoruz ama artık icraat bekliyoruz. Ayrıca, bu konunun iç siyasetten arı, siyaset malzemesi yapılmadan, hassasiyetle ele alınmasını rica ediyorum. Bu vesileyle, hayatını kaybeden Filistinli kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın İzsiz.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, vefat eden Profesör Doktor Ergun Özbudun'a Başkanlık Divanı olarak Allah'tan rahmet, yakınlarına ve eşi Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Anayasa hukukçusu ve bilim insanı Profesör Doktor Ergun Özbudun Hocamızın Hakk'ın rahmetine kavuştuğunu öğrendik. Bu vesileyle, Anayasa hukuku başta olmak üzere hukuk alanında milletimizin, ülkemizin ve insanlığın gelişmesine son derece önemli katkılarda bulunan merhum Ergun Özbudun Hocamıza Allah'tan rahmet diliyoruz. Yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyoruz. Eşi Serap Hanım Milletvekilimiz, kendisine de Divandan başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline birer dakika süreyle yerlerinden söz vereceğim.

İlk söz, Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Şanlıurfa'nın UNESCO'nun müzik şehirleri arasına girmesine ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünya Şehirler Günü'nde UNESCO yaratıcı şehirler ağına Şanlıurfa'mızın da aralarında bulunduğu 55 yeni şehir daha katıldı. Edebiyat, şiir ve müzikte dünyaya nam salmış şanlı şehrimiz UNESCO'nun müzik şehirleri arasına girdi. Şanlıurfa'mızın dünya müzik şehri olarak insan merkezli, kentsel planlamada yenilikçi uygulamalar ağına halkası olması hepimizi ziyadesiyle mutlu etti. Tarihin sıfır noktası Şanlıurfa'mız, insanoğlunun serüveniyle paralel bir gelişim süreci izlendiğinde müziğin de ilk duyulduğu yerdir. Müziğe adanmış hayatlarla dolu şanlı şehrimiz hak ettiği değeri görüyor. Tarih, kültür, gastronomi, edebiyat, el ve halk sanatları gibi birçok alanda Şanlıurfa'mız hak ettiği tüm değerleri bir bir kazanacak. Şanlı şehrimizin başarısını kutluyor, herkesi şanlı şehrimizi ziyaret etmeye davet ediyorum.

Genel Kurula saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

2.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, KeyVac Aşı Üretim Merkezinin açılışına ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla dün açılışı yapılan KeyVac Aşı Üretim Merkezi açılışına şahitlik ettim. Bu önemli tesisin Ankaralılarımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Daha çok yurt dışından tedarik edilen hepatit A aşısı artık dünya standartlarında ülkemizde de üretilecek ve böylece Türkiye bu aşığı en üst standartta üreten 4'üncü ülke olacaktır. Hepatit A aşısında yurt dışına bağımlılığımız azalacak ve bu alanda ülkemiz ileri teknolojiye ve yetişmiş insan kaynağına kavuşacaktır. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken KeyVac'ın üretmeyi planladığı diğer aşılar için öncü bir güç olacaktır. Bu önemli eseri ülkemize kazandıran İğdır Milletvekilimiz, Alagöz Holding Yönetim Kurulu Başkanı yeğeri hemşehrim Cantürk Alagöz'e yürekten teşekkür ediyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ili Kaş ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – Kaş ilçemiz son zamanlarda maalesef ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarıyla sık sık gündeme gelmektedir. Kazaların meydana geldiği yol kavşaklarında düzenleme yapılarak can ve mal kaybının önüne geçilmesi gerekmektedir. Bölgede planlanan duble yolun bir an önce bitirilmesi gerekmektedir.

İlçemizin diğer en büyük problemlerinden bir tanesi de imar problemidir. Kaş ilçemiz, 19 ilçemiz arasında en az imar alanı ve en az köy yerleşim alanına sahiptir. Tarım Bakanlığında bekleyen köy yerleşim alanlarının ivedilikle onaylanması gerekiyor. Bunun yanında, imara açılan mahallelerdeki 18'inci madde uygulamasının da ivedilikle bitirilmesi gerekiyor.

Antalya'nın bütün batı ilçelerinde yüksek okul olmasına rağmen, Kaş ilçemizde ne yazık ki bugün bir yüksek okul bulunmamaktadır. Bölgenin yapısına uygun olarak bir yüksek okul buraya yapılabilir. Barınma krizi nedeniyle memurlarımız, emeklilerimiz zar zor ayakta kalmaktadır. TOKİ'nin bu duruma müdahil olup bölgede konut arzını sağlama gerekmektedir.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

4.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'te yaşanan hırsızlık olaylarına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ülkemizde yaşanan derin ekonomik kriz nedeniyle Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Gaziantep'te de iş yerleri, konutlar ve arabalarda yaşanan hırsızlık olayları her geçen gün daha da artıyor. Bu durum vatandaşlarımızı tedirgin ediyor. Geline nokta, hırsızlık vakaları konut, iş yeri, araç soygununun ötesine geçti; sokaklarda internet kabloları, elektrik kabloları, iş yerlerinin önündeki aydınlatma lambaları ve kameralar çalınıyor. Gaziantep'te hırsızlık vakalarının önüne geçilmesi için başta İçişleri Bakanımız olmak üzere tüm kolluk kuvvetlerimiz bu konuda daha sıkı tedbirler almalı, hırsızlara yönelik operasyonlar genişletilmeli, güvenlik artırılmalı, sokak bekçileri daha dikkatli olmalı, vatandaşlardan gelen ihbarlar anında ve ciddiye alınmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

5.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Türkiye Yüzyılı'nın, başkenti Kudüs olan özgür ve bağımsız Filistin'e ev sahipliği yapacağına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dünya bundan sonra ne yüze insan haklarından, medeniyetten, demokrasiden veya savaş suçlarından bahsedecek merak ediyorum. Bugün, masum insan ve çocukların katledildiği, milyonlarca insanın aç susuz kaldığı, hastanelerin ve ibadethanelerin bombalandığı bir ortamda Birleşmiş Milletler bir irade ortaya koyamıyorsa neden var? Dünya liderleri kendi çıkarlarına göre tavır alırken Birleşmiş Milletlerin temel değerleri nerede? Cumhurbaşkanımızın yıllardır ifade ettiği "Dünya 5'ten büyüktür." sözü sanırım şimdi daha net anlaşıyor. Dünyada adalet ve düzeni sağlama iddiasıyla ortaya çıkan Birleşmiş Milletler bugün maalesef daimî üyelerin kuklası durumundadır. Merhamet duyguları yok olmamış, vicdanı hür olan ve her fert için söylüyoruz ki Gazze'de soykırım var ve inanıyorum ki Türkiye Yüzyılı, başkenti Kudüs olan özgür ve bağımsız Filistin'e ev sahipliği yapacak.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı...

6.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Roman vatandaşların talep ve beklentilerinin karşılık bulduğuna ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 2010'da başlattığı Roman açılımıyla birlikte ülkemizin kültürel mozaığının çok değerli bir parçası olan Roman vatandaşlarımızın talep ve beklentileri karşılık bulmuştur. Roman vatandaşlarımızın yaşam koşulları ve refah düzeyinin iyileştirilmesine katkı sunmayı amaçlayan yeni strateji belgesi ve eylem planı bu yılın başında yürürlüğe girdi. Hükümetimizin bu adımlarına katkı sağlayacak çok önemli bir projeyi de gazeteci meslektaşım Müge Anlı başlattı. Müge Anlı ve Dostları Sanat Okulu isimli projeye Roman gençlerinin sanat alanında eğitim görmeleri ve onların sanat kabiliyetlerini geliştirmeleri sağlanacak. Bu kıymetli proje için başta sevgili Müge Anlı olmak üzere ATV ve Turkuvaz Medyaya teşekkür eder, desteğimizin her zaman onlarla olduğunu belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

7.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir-Kütahya posta treninin Dada İstasyonu'nda durmamasına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, 1856 yılında başlayan Türk demir yolu tarihi, yüz yıllık cumhuriyetimizin ilk yıllarında demir yolu sevdasıyla Anadolu'nun dört bir yanını sarmış, Balıkesir-Kütahya demir yolu da bu sevdıyla inşa edilerek 1932 yılından bu yana halkımıza hizmet vermiştir. Son yıllarda başlayan uygulamalar nedeniyle Balıkesir-Kütahya posta trenini kullanan vatandaşlarımız mağdur olmaktadır çünkü sabah altı kırk beşte Balıkesir'den kalkan Kütahya posta treni Dursunbey Dada Mahallemizdeki istasyonunda artık durmadığından Dada, Akçagüney, Naipiler, Sarıç ve çevredeki mahallelerdeki vatandaşlarımız isyan ediyor. Vatandaşlarımız şehirde ve köylerde yaşayan aile fertleriyle, evlatlarıyla, akraba ve dostlarıyla olan bağlarını yitiriyor. Diğer ulaşım maliyetlerinin çok yüksek olması ve yaşadıkları yerlere ters düşmesi nedeniyle arazilerini ekip dikemiyorlar. Bu hayat pahalılığında Kütahya posta treninin eskiden olduğu gibi Dada İstasyonu'nda durmasını isteyen vatandaşlarımızın bu sorunu derhâl çözülmelidir.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

8.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Gazze'ye insani yardımların ulaştırılması için Meclisten talebine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yıllarca abluka altında yaşamaya mahkûm edilen Gazze'deki Filistin halkının silahlı çatışmalar nedeniyle maruz kaldığı yoksunlukların hafifletilmesi amacıyla Türkiye'den ve dünyadan sağlanan insani yardımların, Türk Kızılayı, Filistin Kızılayı ve Uluslararası Kızılhaç Komitesinin iş birliğiyle doğrudan mağdur ve muhtaç insanlara ulaştırılması için gerekli olan karada güvenli bölge, denizde güvenlik koridoru oluşturmak üzere, Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının bir yıl süreyle Gazze'de görevlendirilmesine acilen karar verilmesini yüce Meclisimizden talep ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...

9.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Teşekkür ederim.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet devam ediyor ve siz önünü alamıyorsunuz.

Son olarak, iki gün önce, Bursa Şehir Hastanesinde görev yapan Doktor Nihan Alkış hasta yakınları tarafından saldırıya uğradı.

Yine, geçtiğimiz günlerde Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi erişkin yoğun bakımda görevli Doktor Fatma Kübra Karaosmanoğlu hasta yakınına bilgilendirme yaparken sözlü ve fiziki saldırıya uğradı. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında yolumuzu aydınlatmaya devam eden liderimiz Atatürk'ün "Beni Türk hekimlerine emanet edin." dediği günlerden kurduğunuz çarpık düzenin sonucunda "Doktor dövebiliyoruz." diyen bir anlayışa geldik. Nitekim, Kocaeli'de bir aile sağlığı merkezinde geçtiğimiz günlerde olanlar da bunun sonucu, ne acı. Tekrar hatırlatalım, şiddet ortamında sağlık hizmeti yürütülemez, mesele kod renklerinin değişmesinde değil anlayışta. Sağlıkta şiddet sona erene kadar inatla "Sağlıkta şiddete son!" diyeceğiz. Bu şiddete bir "Dul!" deyin, kod rengi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin...

10.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamuda taşeron olarak çalışan işçilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Söz verilmesine rağmen kamuda taşeron olarak çalışan işçilere kadro verilmedi. TCDD, EÜAŞ, Türkiye Kömür İşletmeleri, Makine ve Kimya Endüstrisi kurumu, DHMİ, Karayolları, belediyeler ve kamu hastanelerinde 1 milyondan fazla taşeron işçi var. İş güvencesini yok eden, ücretleri baskı altına alan, sendikal hareketleri zayıflatan, kurumsallığı ve endüstri ilişkilerini gerileten taşeron uygulamasına artık son verilmelidir. Birden fazla iş kolunda faaliyet yürüten taşeron firmaların kısa süreli faaliyet sonrası ortadan kaybolduğu da göz önüne alınmalıdır. Aynı işi yapan işçiler arasında farklı statüler olmamalı, asgari ücretle ve daha çok ağır işte çalışan taşeron işçilere söz verildiği gibi kadro verilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...

11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, harf devriminin 95'inci yıl dönümüne ve Samsun'daki çeltik üreticilerine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Bugün Türk inkılabının, Meclisimizin en değerli kanunlarından harf devriminin kabul edilmesinin 95'inci yıl dönümü. Hâlâ bir cehalet güruhu "Harf inkılabı yüzünden cahil kaldık." demektedirler. Her 10 kişiden 1'inin, her 100 kadından sadece 2'sinin okuryazar olduğu bir dönemde gerçekleştirilen, cehalete karşı atılmış bu en büyük adımın, en kapsamlı devrimin değersizleştirilmesine izin vermeyeceğiz. 100'üncü yılında cumhuriyetimize olan azim ve kararlılığımızla alfabemize ve dil devrimimize bundan sonra da tüm benliğimizle sahip çıkacağız.

Ayrıca, seçim bölgem Samsun'da çeltik üreticimiz büyük çile çekiyor, alım yapılmıyor. Tesadüfen TMO ve Tarım Kredi Müdürlüğüne ürün verenler parasını en erken kırk beş gün sonra alacaklar.

İlgisizlere duyurulur!

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kürt Dili Hareketi Derneği Başkanı Suphi Özgen'in mesajına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kürt Dili Hareketi Derneği, Kürtçesiyle "...(*)" Başkanı Avukat Suphi Özgen'in İstanbul'dan Ankara'ya Kürtçeye dikkat çekmek için yapmak istediği yürüyüş Emniyet yetkililerince engellendi. Engellenen mesajını buradan okuyorum: "Kamu hizmetlerinin Kürtçeye de yapılması, zorunlu Kürtçe ders talebi ve Kürtçenin anayasal güvenceyle resmî statü kazanması talebine dikkat çekmek üzere tam da cumhuriyetin 100'üncü yıl günü olan 29 Ekimde İstanbul'dan Ankara'ya yapmak istediğimiz yürüyüş İstanbul Valiliği kararıyla yasaklanmıştı. Bir yandan şatafatlı cumhuriyet ve demokrasi kutlamaları yapılırken diğer yanda Kürtçenin dil hakları için kurulan yasal bir dernek ve bir vatandaşın, Kürt bir avukatın dikkatleri meşru ve hukuki dil hakları taleplerine çekmek üzere yine anayasal olup izne de tabii olmayan bir hakkının yasaklanmasına sessiz kalmak istemedik. İzmit ve sırasıyla yol güzergâhındaki Sakarya, Düzce, Bolu Valilikleri yasak kararlarını il sınırlarında yoğun güvenlik önlemleriyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

13.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilinin altyapı sorunlarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Uşaklılar olarak yıllardır altyapı sorunlarını gündeme getiriyoruz. Her kuvvetli yağışta, şehrin en çok kullanılan bölgesi başta İsmetpaşa Caddemiz olmak üzere su altında kalıyor. Son yağışta 700'e yakın hasar çağırısı oluştu. Şehrin İzmir-Ankara yolundaki alt geçitlerini su bastı. On iki yıldır AKP belediyesi görevde ama seller giderek büyüyor. Uşaklılar cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında bu çağ dışı altyapıyı hak etmiyor. Seçimi beklemekten vazgeçin, su tahliye kanallarını artırın, altyapıyı bir an önce aşırı yağışlara karşı hazırlayın. Uşak, arabaların yüzdüğü, iş yerlerinin su bastığı, ulaşımın kilitlendiği bir kent olmayı hak etmiyor. Makyaj belediyeciliğini bir an önce bırakıp gerekli önlemleri alın. Gerçi, 31 Martta Uşak Belediyesini aldığımızda bu sorunların tamamını biz çözeceğiz. Uşak hakkını alacak.

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

14.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, emeklilerin maaşlarına zam istediklerine ilişkin açıklaması

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2018 yılında en düşük emekli maaşı 1.578 liraydı, yaklaşık 8 gram altın alınabiliyordu. Bugün en düşük emekli maaşı olan 7.500 lirayla yaklaşık 4 gram altın alınabiliyor. Yeni hükümet sistemi emeklinin 4 gram altınını eritmiştir. Açlık sınırının 13 bin lirayı geçtiği yerde emekliye 7.500 lirayı reva gören, emeklimizi açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm eden AKP iktidarındır. Emekliler geçinemiyor; emekliler markete, pazara, kasaba gidemiyor; emeklilerin dayanacak gücü kalmadı. Emeklilerimizin bir sorusu var: "7.500 lira aylık neye yeter?" Emekliler sadaka değil maaşlarına zam istiyor.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk...

15.- İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk'ün, 3-9 Kasım Organ ve Doku Bağış Haftası'na ilişkin açıklaması

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, ülkemizde her yıl 3-9 Kasım tarihleri arasında Organ ve Doku Bağış Haftası kutlanmaktadır. Tedavisi yalnızca organ ve doku nakliyle mümkün olan hastalıklar bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli sağlık sorunlarından biridir. Organ nakli, hayatı tekrar başlatmanın, umudu yeşertmenin ve insanlığın en büyük bağışlarından biridir. Ülkemizde organ bağışları Sağlık Bakanlığı kontrolü ve denetiminde yapılmaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu organ naklinin caiz olduğunu bildirmiş ve organ bağışını insanın insana yapabileceği en büyük yardım olarak tanımlamıştır. Bu hafta kutladığımız Organ ve Doku Bağış Haftası vesilesiyle bir hekim olarak vatandaşlarımızı organ bağışına davet ediyorum. Yaşamak için tek şansı organ bağışını hastalara yeni bir yaşam imkânı verebilir, başka hayatlara umut olabiliriz.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

16.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Kobani'ye ve dünya Kobani gününe ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kobani, IŞİD barbarlarına karşı direnişin simgelerinden biri olmuş, Orta Doğu ve dünyaya yeni yaşamın umudunu yeşertmiş, birlikte yaşamın ve birlikte mücadelenin zaferini hatırlatmıştır. Kobani, devrimini boğmak isteyen güçlere boyun eğmemiştir, boyun eğmeyecektir. Bugün ise Rojava halkı savaş suçu işleme pahasına tüm askerî gücünü kullanan, Kürt'e düşmanlığını gizleme gereği duymayan AKP iktidarına karşı büyük direnişi sergiliyor. İyi bilinsin ve akıllara kazınsın ki Kobani dün

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi

de düşmedi, bugün de düşmeyecek. Rojava, tüm insanlığa karanlıktan şafağa çıkışın şiiiri olacak. Kutlu olsun 1 Kasım dünya kobani günü, kutlu olsun direnenlerin mücadelesi. "...(*)Kobani.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir...

17.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Malatya'da 2 kadın işçinin eşleri ve babalarının Emniyete çağrılmasına ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Dün Malatya'da Birleşik Tekstil Dokuma ve Deri İşçileri Sendikası (BİRTEK-SEN) üyesi 2 kadın işçinin eşleri ve babaları Emniyete çağrıldı. Kadınların sendikal faaliyetleri âdeta bir suçmuş gibi kadınları şikâyet etti polisler eşine ve babasına. Kadın işçiler de sorguya çekildi, "uyarı" adı altında tehdit edildiler. Sorulan ne? Kadın işçilerin sendikal faaliyetleri. Yasal bir tek gerekçe var mı? Yok. Bu ne cinsiyetçilik, bu ne gericilik, bu ne hukuksuzluk! Bu, hakkını arayan kadın işçileri şiddete açık hâle getirmektir. Adalet Bakanına soruyorum: Burası bir tek hukuki gerekçe olmadan polislerin işçileri sigaya çekebileceği, korkutacağı, tehdit edebileceği bir muz cumhuriyeti midir? İşçileri Bakanına soruyorum: Malatya Emniyeti ne hakla ve ne hadle eş ve baba üzerinden kadınların sendikal faaliyetleriyle ilgili baskı yapıyor? Çalışma Bakanına soruyorum: Sendikal örgütlenme mücadelesinin bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

18.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cezaevinden gelen bir mektuba ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Türkiye'de bir Anayasa var, Türkiye'de bir infaz kanunu var. İnsan onuruna uygun koşullarda barınma hükümlü ve tutuklular için bir hak olduğu kadar devlet bakımından da bir yükümlülüktür. Şimdi, cezaevinden gelen bir mektubu burada okumak istiyorum: "Y tipi hapishaneleri duydunuz mu? Y tipi hapishanelerde havalandırma yok, Y tipi hapishanelerde güneş yok, insan yok; tek kişilik hücrelerin pencerelerinde tel örgü var, ışık bile içeri girmekte zorlanıyor. Y tipi hapishanelerde ağır tecrit var; tecrit, işkencedir. İnsan canlı canlı mezarda kalmaya zorlanmaktadır. Y tipiyle insanın düşünceleri, onuru ve geçmişi teslim alınmaya çalışılmaktadır. Bu hapishanelerde tutulma koşullarının yasal bir dayanağı yok, bu konuda çıkarılan genelgeler yasa dışıdır." Silivri; kadın tutsaklar.

Halka karşı yapılan bu hapishanelere karşı hepimizin yapacağı bir şey var; tutuklu ve hükümlüler bu mezar hapishanelere karşı ses olmamızı bekliyor, biz de onların sesini Mecliste duyurmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Ayhan Salman...

19.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, dünyanın İsrail'in vahşetine sessiz kaldığına ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) – Yirmi altı gündür İsrail'in Filistinli Müslümanlara yönelik katliamlarına ve her geçen gün şiddetin artan boyutlarına tanıklık ediyoruz. Kadın-erkek, genç yaşlı, çocuk ve bebek bedenlerinde öldürülen insanlık karşısında Avrupa ve ABD bu katliamlara alkış tutup destek veriyor. 9 bine yakın Müslüman vahşice katledilirken, bunların yarından fazlası bebek, kadın ve çocuklardan oluşuyorken uygar geçinen Batı, demokrasi havarisi ABD bu vahşete sesini yükseltenlere parmak sallıyor. Batı ülkelerinde engellenen gösteriler, protestolar da net bir biçimde gösteriyor ki Batı'da ifade özgürlüğünün sınırları İsrail tarafından belirleniyor. Dünya bu vahşete sessiz kalmamalı, savaş suçlusu katil İsrail'in saldırıları derhâl durdurulmalıdır. Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, bugün binlerce çocuğun ölümüne seyirci kalanların yarın söyleyecekleri sözlerin kıymetiharbiyesi olamaz.

BAŞKAN – Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

20.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Çaykur Rizespor'un kamuoyu açıklamasına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) – Teşekkürler Sayın Başkan.

"Gencecik çocukların emeklerine yazık! Eşine çok rastlanmayan, gelecek vadeden genç oyuncular projesiyle sezona başlayan Çaykur Rizespor camiasına yazık!

Gelecek vadeden genç bir kadro kurduk, bir mücadele içerisindeyiz, hayallerimiz var, hayallerimizi yıkmayın. Anadolu kulüpleri sadece saygı bekliyor, adaletli davranılmasını bekliyor, alın terinin karşılığı çarpık düzene kurban gitmesini istiyor. Esas sorun kaybedilen puanlar değil bizzat yok olan güvendir.

Çaykur Rizespor olarak sahada mücadele etmeye, Süper Lig'e renk katmaya devam edeceğiz. Futbolun tüm paydaşlarını özlenen adaletli yönetimin oluşması için görev almaya davet ediyor, bu akşamki maçta emeğimizin gasbedilmesine sebep olanları vicdanlarıyla baş başa bırakıyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur."

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin.

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in köprü, otoyol, HES'lerin özelleştirilmesiyle ilgili açıklamasına, KYK'deki gençlerin sorunlarına, Filistin konusunda Türkiye'nin daha fazla sorumluluk alması gerektiğine, Genel Kurul gündemindeki 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, siz de az önce ifade ettiniz, Türkiye'de özellikle hukuk alanında, anayasa alanında büyük emekleri olmuş çok değerli bir büyüğümüzü, ulu bir çınarı kaybettik; anayasa hukukçusu Profesör Doktor Ergun Özbudun Hocamıza ben Allah'tan rahmet diliyorum, değerli eşi Antalya Milletvekilimiz Sayın Serap Yazıcı Özbudun Hocamıza da sabır ve başsağlığı diliyorum.

Ergun Özbudun Hocamızın buradaki birçok hukukçu arkadaşımızın üzerinde emeği vardır, bizim de üzerimizde emeği vardır. Biz ondan ders almadık ama onun kitaplarıyla yetiştik. Bu anlamda hepimizin üzerinde emeği vardır. Ruhu şad olsun, mekânı cennet olsun diyorum.

Tabii, Ergun Hocamızın Türkiye'de modern, çağın gereklerini yakalamış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - ...12 Eylül darbesinden arınmış, özgürlükçü, kucaklayan bir anayasa arzusu vardı. Bununla ilgili de çok önemli çalışmaları olmuştur Türkiye'de. İktidar partisinin de geçtiğimiz dönemlerde doğrudan Ergun

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Hocamızın Başkanlığında yaptığı anayasa çalışmaları olmuştur. Bu katkılarından dolayı da ona müteşekkirim.

Umarım Ergun Hocamızın, onun gibi değerli büyüklerimizin arzu ettiği gibi kucaklayıcı bir anayasayı biz burada, bu Meclis çatısı altında yapabiliriz, bu bize nasip olur diye temennide bulunuyorum.

Dün Sayın Hazine ve Maliye Bakanının köprü, otoyol, HES'lerin özelleştirilmesi gibi bir açıklaması basına yansıdı. Biz bu açıklamayı çok talihsiz bir açıklama olarak görüyoruz. Sayın Şimşek eğer var olan değerlerimizi elden çıkaracaksa Sayın Şimşek'in başarısı, farkı bu mu olacaktır? Bunu özellikle paylaşmak istiyorum. Söz konusu köprüler, otoyollar geçmiş dönemlerde kamu kaynaklarıyla yapılmış, özel sektörün işlettiği yerlerden daha uygun fiyatlarla vatandaşa kamu hizmeti sunan yerlerdir. Bu özelleştirmeyle, vatandaşımızın ciddi fiyatlarla hizmet alma noktasına gelecektir ve dolayısıyla da mağdur olacaktır, bu önemli bir ayrıntı. Onun haricinde, ülkemiz enerjide dışa bağımlı bir ülkedir, bu konuda yeni yatırımlar yapılması düşünüldükten var olanı özelleştirme düşüncesi gerçekten kabul edilebilir bir şey değil. Bu özelleştirme düşüncesi Türkiye'de zaten var olan enflasyonu daha da artıracak ve dün burada onaylanan kalkınma planı ve daha önce de açıklanan orta vadeli plan hedeflerinden Türkiye'yi uzaklaştıracaktır, bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Son günlerde KYK'deki gençlerimizin, üniversitedeki öğrencilerimizin farklı farklı sorunları medyaya yansıyor. Buraya eğilmek zorundayız, gençlerimizin sorunlarını yakından takip etmek zorundayız ve onları anlamak zorundayız. Bu anlamda, tabii, daha önce KYK yurdunda hayatını kaybeden Zeren Ertaş kardeşimize tekrar Allah'tan rahmet diliyorum. Bu kazaların yakından araştırılması önem arz ediyor, ihmalî olanlar, kusuru olanlar varsa yasal işlemlerin sıkı sıkıya takip edilmesi gerekiyor; bunu özellikle paylaşıyorum. Burada başka bir şeye değineceğim asıl. Oradan bir görüntü yansıdı, gençlerimizle bir yönetici muhatap oluyor -bir kriz yönetimi var orada- gençler orada isyanda, yönetici asansörle ilgili "Çalışmıyorsa yürüyerek çıkın." gibi gençleri daha fazla galeyana getirecek bir söz sarf ediyor. Bunu şunun için söyledim: Buralarda çalışacak olan yöneticilerde, çalışanlarda "liyakat" kavramının ne kadar önemli olduğunu bu sıkıntılı dönemlerde, kriz dönemlerinde daha da iyi anlayabiliyoruz. Esasında liyakat sistemi esas alınmış olsa belki bu kriz dönemleri hiç karşımıza da çıkmamış olacaktır. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

Filistin konusu hâlâ önemli bir konumuz. Umarım bir an önce oradaki ateş diner, oradaki kan ve gözyaşı son bulur ancak İsrail oradaki katliama dünyanın gözü önünde uluslararası hukuku yok sayarak devam ediyor. Bu anlamda Türkiye'nin daha fazla sorumluluk alması gerektiğine hep dikkat çektik, yine dikkat çekiyoruz. Türkiye'nin sadece buradan ses veren, sadece buradan tepki gösteren bir anlayış değil, bölgede daha fazla somut adımlar atabilecek çalışmaları yapması gerekiyor. Bu katliama bir an önce "Durl!" denmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayalım.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda kentsel dönüşümle ilgili burada bir yasa görüşülüyor. Biz bunu önemsiyoruz, önemli bir adım ancak yeterli görmüyoruz. Özellikle İstanbul Milletvekili olarak, İstanbul'da yaklaşık yirmi yıldır siyaset yapan birisi olarak, İstanbul'u karış karış gezen, daha önce il başkanlığı yapmış birisi olarak, buraları gördüğünde de uykuları kaçan birisi olarak bu yasanın İstanbul'u depreme hazır hâle getirebilecek bir yasa olmadığını burada kayıtlara tekrar tekrar geçmek istiyorum. İstanbul konusunda bizim daha bütüncül bir yaklaşıma ihtiyacımız olduğunu tekrar hatırlatmak istiyorum. İstanbul'a özel bir yasa hazırlanması gerektiğini, İstanbul'a daha bütüncül bir çalışma yapılması gerektiğini tekrar vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İkinci söz, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'na aittir.

Sayın Dervişoğlu, buyurun.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, İsrail'in Türk-Filistin Dostluk Hastanesini bombalamasına ve Türkiye üzerinden İsrail'e giden petrol akışına, İzmir depreminin 3'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Türk bilim hayatına önemli hizmetler vererek büyük katkılarda bulunan Anayasa Profesörü Ergun Özbudun Hocamızın vefatını biz de teessürle öğrendik. Kendisine Allah'tan rahmet, başta muhterem eşleri Antalya Milletvekilimiz Serap Yazıcı Özbudun Hanımefendi olmak üzere kederli ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Bilindiği gibi İsrail'de o vahim ve hazin olaylar devam ediyor. İsrail'in devlet terörüne dönüşen, hiçbir ilke, kaide ve hedef gözetmeksizin gerçekleştirdiği saldırılarda Gazze'deki sağlık idaresine ait Türk-Filistin Dostluk Hastanesi de bombalanmıştı. Gazze Şeridi'ndeki kanser hastalarına yönelik tek sağlık kuruluşu olan Türk-Filistin Dostluk Hastanesini bombalayan bir devlet yalnızca uluslararası hukuka ve savaş töresine değil, aynı zamanda insan olmanın gereklerine de karşı gelmektedir. İsrail artık bir devlet gibi değil, örgüt gibi hareket etmektedir, örgüt gibi hareket ederseniz de örgüt gibi muamele görmeniz kaçınılmaz hâle gelir.

Uluslararası raporlara göre İsrail, Gazze'de yapılan son saldırılarda 3.457 çocuğu katletmiştir, ne yazık ki bu sayı son dört yılda dünyanın tüm çatışma bölgelerinde öldürülen çocuk sayısından daha fazladır. İsrail bu mezalime ve bu insanlık dışı saldırılarına derhâl son vermelidir. Bu meselede atılacak olan adımlar sadece iç politika malzemesi olmaktan öteye gitmek isteyen mitingler düzenlemeden de ibaret kalmamalıdır. Türkiye'de iktidarın kamuoyundan gizlemeye çalıştığı, medyayı sansürlediği bir gerçeği buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden açıkça ifade ve ilan ediyorum: Daha geçtiğimiz hafta, Adana Ceyhan Limanı'ndan çıkan Seaviolet adlı bir tanker, 1 milyon varilden daha fazla petrolü İsrail'e taşımıştır. Türkiye'de mitingler düzenleyerek "Mehmetçik Gazze'ye." sloganları atmak yetmiyor. Mehmetçik'imizi abluka altındaki Filistin'e göndermek isteyenler, eğer samimi olsaydılar evvela Türkiye üzerinden İsrail'e giden petrol akışını durdururlardı. Bir taraftan İsrail'e milyonlarca varil petrolü Türkiye üzerinden göndererek Tel Aviv'in enerji ihtiyacını karşılayacaksınız, diğer taraftan cumhuriyet kutlamalarına nazire yapar gibi büyük bayramımızın arifesinde Filistin mitingleri düzenleyip "Mehmetçik Gazze'ye." diyeceksiniz. Bu, aklın kabul edebileceği bir durum değildir. Oraya buraya meşrubat dökmeyi, kahve dükkânlarını işgal etmeyi bir tarafa bırakın, hasbi olun, dürüst olun ve şu soruma cevap verin: Geçtiğimiz hafta itibarıyla 1 milyon varil petrolün Adana Ceyhan üzerinden İsrail'in Eilat limanına gönderilmesine izin verdiniz mi vermediniz mi, bunu Türk milletine açıklayın.

Saygıdeğer milletvekilleri, İzmir Seferihisar ilçesi açıklarında 2020 yılında meydana gelen 6,6 büyüklüğündeki depremin üzerinden tam üç yıl geçti. 117 kişinin yaşamını yitirdiği İzmir depreminin 3'üncü yıl dönümünde hayatını kaybeden vatandaşlara bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum ama yapılması icap eden işlerin, alınması icap eden tedbirlerin de yetersizliğine vurgu yapmak istiyorum.

Türkiye'nin, İzmir depreminden çıkarması icap eden çok büyük bir ders vardır bize göre çünkü İzmir depremi Jeoloji Mühendisleri Odasının açıkladığı gibi fay üzerinde olmasa bile binaların depremle yıkılabileceğinin en büyük ve en açık örneğidir. Her zaman ifade ettiğimiz gibi deprem bir doğa olayıdır, depremi felakete çeviren alınmayan, alınamayan tedbirler, zaruri olduğu

hâlde atılmayan adımlardır. Hiç zaman kaybetmeden, kentleşme ve nüfus artışına paralel olarak yani deprem tehlikesinin az olduğu yerleşim alanlarının belirlenmesi çalışmalarına hız verilmeli, şehrin gelişme aksı güvenli alanlara kaydırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, lütfen tamamlayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum, son cümlem.

Bilim insanlarının ve uzmanların defaatle ifade ettiği gibi, fay yasası Türkiye için artık bir zorunluluk hâline gelmiştir. Yerleşim merkezlerinin içinden geçen diri faylar sismolojik çalışmalara açılmalı, depremlerin oluş zamanları, tekrarlama periyotları ve konumları 1/1.000’lik ölçekli haritalara işlenerek riskli bölgelerde kalan binalar için de gerekli önlemler alınmalıdır.

Bütün bu gerekli tedbirleri almayan Hükümet yarın “Bir doğal afettir.” diyerek sorumluluktan kaçamaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’e aittir.

Sayın Bülbül, buyurun.

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Yahya Kemal Beyatlı’nın vefat yıl dönümüne, devam eden İsrail saldırılarına, terör örgütünün Türkiye’yi hedef alan sözde bir harita yayınlamasına, 3 Kasım 2023 tarihinde düzenlenecek Türk Devletleri Teşkilatı 10’uncu Zirvesi’ne ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk edebiyatının duayen isimlerinden Yahya Kemal Beyatlı Türk tarihini, medeniyetini ve estetiğini vermiş olduğu eserlerde çok güçlü bir şekilde yansıtmıştır. Yahya Kemal “Ağzımda annemin ak sütüdür.” dediği muhteşem Türkçesiyle Türk edebiyatına kazandırmış olduğu birçok şiiriyle, düzyazısıyla, unutulmaz eserleriyle Türk edebiyatımızın unutulmaz isimleri arasında yer almaktadır. Bu vesileyle, vefatının yıl dönümünde şair ve mütefekkir Yahya Kemal Beyatlı’yı rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7 Ekimden itibaren Filistin ve özellikle Gazze’ye yönelik devam eden İsrail saldırılarında 3.542’si çocuk, 2.187’si kadın olmak üzere 8.525 Filistinlinin öldürüldüğü, 20.643 kişinin yaralandığı bildirilmiştir. Saldırılarındaki Hiroşima’ya atılan atom bombasının etkisinde 18 bin ton bomba kullanan İsrail, hastane, okul, kilise, cami ayırt etmeden sivil yerleşim yerlerini hedef almış, dün son olarak bir mülteci kampını vurmuştur. İnsanlık suçu işleyen İsrail’in bu vahşetini şiddetle kınıyor ve lanetliyoruz. İnaniyoruz ki yapmış olduğu bu zulümle İsrail abat olmayacak, bizzat akıbeti berbat olacaktır. Merhum şairimiz Abdurrahim Karakoç’un bir şiirinde ifade ettiği gibi “Vurulup ömrünün ilkbaharında/Kanından çiçekler açar yarında/Cümle şehitlerin omuzlarında/Bir sabah gelecek kardan aydınlık” İsrail tüm dünyanın gözü önünde bir yandan soykırım yaparken diğer yandan bölgede etnik temizlik yapmakta ve orada yaşayan insanları zorunlu göçe tabi tutmaktadır.

İsrail’in “Bölgede sınırlar değişecek.” şeklindeki küstah tehdidinin kökünde arzımevut anlayışının olduğu aşikârdır. Bu yönüyle değerlendirdiğinde İsrail’den PKK-PYD’ye uzanması istenen işgal koridoru Türk milletinin, Türk devletinin kararlığı ve gücü sayesinde akamete uğramış ve uğrayacaktır. Suriye’de daha öncesinde de aynı denemeler yapılmış fakat sonuçları muhatapları açısından çok acı olmuştur. Yine geçmişte terör örgütü DAESH’in Suriye Dabık’ta uydurma teolojik tezleri üzerinden yürüttüğü politikaların kahraman Türk ordusunun zaferiyle nasıl çöktüğünü dünya âlem görmüştür. Orta Doğu’da yeni bir göç dalgası başlatma, Gazze’deki nüfusu boşaltarak işgal alanını genişletme ve kalıcı hâle getirme gibi yürütülen birtakım hamleleri görmekteyiz.

ABD Özel Kuvvetler Komutanı Orgeneral Raymond Thomas 2017’de ABD’nin önemli düşünce kuruluşlarından Aspen Enstitüsünde gerçekleştirilen toplantıda YPG’ye isim değiştirme tavsiyesinde bulunduğunu, bunun üzerine örgütün adının “Suriye Demokratik Güçleri” olarak değiştirildiğini itiraf etmişti. Harflerle oynayarak bir meşruiyet elde etme çabasında olan terör örgütü PKK-PYD/SDG geçtiğimiz günlerde Suriye’nin kuzeyinde sözde Rojava özerk cumhuriyeti kurduğunu açıklayarak ülkemizi hedef alan sözde bir harita yayınlamıştır. Terör örgütü PKK-YPG/SDG’nin yayınladığı sözde harita açıkça ayaklarımızın altındadır.

Suriye’nin kuzeyinde terör örgütü PKK-YPG’nin özellikle enerji bölgelerinde yaşayan Arap, Kürt ve Türkmen nüfusu bölgede hedef alarak sadece oradaki 350 bin Kürt’ün ülkemize, 400 bin Kürt’ün ise Irak’a zorla göç ettirilmesi bölgedeki tapu ve nüfus daireleri başta olmak üzere arşivlerin yakılarak demografik müdahaleler yapılması ve özellikle masumların katledilmesi ve işgal çalışmaları hususlarında, konularında İsrail’in bugün yaptıklarıyla bizzat örtüşme söz konusu olduğunu burada ifade etmek istiyorum. En önemli benzerliklerden bir tanesi de ABD tarafından ikinin de finanse edilip silah ve her türlü destekle, lojistik destekle donatılması ve yapılandırılmasıdır. Biliyoruz ki Filistin’de üzerine bombalar yağan masumlar bomba yağdığında “Allah’ım bize yardım et.” diye ellerini açarken PKK-PYD/YPG’nin başına bombalar yağdığında “Amerika bize yardım et.” diye feryatlar, figanlar yükselmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii.

Burada kimin nereye güvendiği, kimin nerenin emanı olduğu açıkça ortadadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür ve üzerine gelen tehdit ve tehlikelere karşı gerekli cevabı bugüne kadar vermiş ve vermeye de muktedir olacaktır.

Sayın Başkan, 12 Kasım 2021’de İstanbul’da düzenlenen 8’inci Liderler Zirvesi’nde “Türk Konseyi” adını “Türk Devletleri Teşkilatı” olarak almış ve Türk devletleri arasında siyasi, kültürel, ekonomik, ticari alanlar başta olmak üzere Türk Dünyası 2040 Vizyonu doğrultusunda önemli kararlar alınmıştır. Kasım 2021 tarihinde gerçekleşen İstanbul Zirvesi’ne ilk kez gözlemci ülke statüsünde katılan Türkmenistan’ın 11 Kasım 2022’de gerçekleştirilen 9’uncu Türk Devletleri Teşkilatı Semerkant Zirvesi’nde tam üye olacağı duyurulmuş, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise Teşkilata gözlemci üye olarak katılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – 3 Kasım 2023 tarihinde Türk Devletleri Teşkilatı 10’uncu Zirvesi Kazakistan’ın başkenti Astana’da düzenlenecektir. 10’uncu Zirve’de görüşülmesi beklenen önemli konulardan biri de KKTC’nin - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin- birliğe üye olarak katılması meselesi olacaktır. Böyle bir ilki Türk Devletleri Teşkilatının yapması son derece önemli olacaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin meşru bir devlet olması uluslararası hukuk açısından son derece doğrudur; bunun ilk tanıyanının da uluslararası bir yapı olarak Türk Devletleri Teşkilatı olması hepimizde büyük bir memnuniyet uyandıracaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar’ın bu noktada göstermiş olduğu çabaları takdirle takip etmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum.
BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen bitirelim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gözlemci üye statüsüyle katılacağı Zirve’de alınacak kararların Türk dünyasına hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Şimdi, dördüncü söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’a aittir. Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

24.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Profesör Doktor Ergun Özbudun’un vefatına, dünya Kobane gününe, cezaevlerindeki sorunlara, Gazeteci Dicle Müftüoğlu’na, Kürt Dili Hareketi Derneği Başkanı Suphi Özgen’in yürüyüşünün engellenmesine ve ana dilde eğitim taleplerine, Peri Vadisi ve Erzurum’daki av turizmine ve avcılıkla ilgili Bern Sözleşmesi’ne, Vartinis davasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öğrencisi olma onuruna eriştiğim- değerli hocam aynı zamanda- Ergun Özbudun’un vefatını üzüntüyle öğrendik. Kuşkusuz bizlere yani hukukçulara olduğu kadar topluma da çok kıymetli katkıları olmuştur; kendisini saygıyla anıyorum, Allah’tan rahmet diliyorum ve kıymetli eşi, burada milletvekili arkadaşımız, Serap Yazıcı Özbudun’a da başsağlığı ve sabır dileklerimi buradan paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, bugün 1 Kasım dünya Kobane günü. Kobane halkı, bundan dokuz yıl önce vahşi ve insanlık dışı yöntemlerle dünyaya korku salan IŞİD barbarlığına karşı sadece kendi varlığını, kimliğini, geleceğini değil, aynı zamanda özgür bir dünyayı yaratmak ve insanlığın umudunu korumak için destansı bir direniş sergiledi. Tüm dünya Kürt kadınlarının ve gençlerinin yaşamları pahasına sergiledikleri bu direnişe, insani değerlere olan bağlılığa ve adanmışlığa anı anına tanıklık etti. Yediden yetmişe halkın onurunu korumak için geliştirdiği bu direniş, Nobel Barış Ödülü sahiplerinin, akademisyenlerin, aydınların, yazarların ve demokratik kitle örgütlerinin çağrısıyla 1 Kasım 2014’te dünya Kobane ile dayanışma günü ilan edildi. Dünyanın dört bir tarafından halklar, tarihin akışını değiştiren Kobane’ye destek ve dayanışma için ayağa kalktı. IŞİD karanlığını yırtan, geleceği aydınlatan direniş meşalesini, dünya halklarının enternasyonalist dayanışma ruhunu buradan selamlıyoruz. Dünya Kobane günü kutlu olsun ve kuşkusuz, kadınların tarihe not düştikleri bu büyük direniş dünya kadınlarına da yepyeni bir direniş umudunu verdi, yaşam umudunu verdi. Dünyaca artık sahiplenilen sloganla Kobane’de direnen kadınları selamlıyorum: “...”(*) (HEDEP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, cezaevleri hiç gündemimizden çıkmıyor, özellikle infaz yakmalar maalesef var ve sürekli devam ediyor. Fuat Parlak nerede kalıyor? Sincan Cezaevinde. Ailesiyle, daha doğrusu annesiyle Kürtçe konuştuğu için idare ve gözlem kurulunca örgütle duygusal bağının kopup kopmadığının belli olmadığı yönünde keyfi bir görüş bildirilmiş ve infazı yakılmış. Diğer gerekçeler ne diye soracak olursanız; pişmanlık gözlenmemiş, toplumla bütünleşmeye hazır değilmiş ve efendim neymiş? Annesiyle yabancı dilde konuşmuş, ana diliyle konuşmuş, anasıyla konuşmuş. İşte, Kürt diline düşmanlık tam da böyle bir şey, Kürtlüğe düşmanlık tam da böyle bir şey. Bunu bir kenara herkes yazsın; bir hükümlü annesiyle Kürtçe konuştuğu için infazı yakılıyor. Bir kere, mahkemenin karar verdiği müddetçe insanlar cezaevinde kalır, daha fazla cezaevinde tutulmaları hürriyeti tahdit suçunu oluşturur ve Adalet Bakanlığına ve iktidar grubuna tekrar tekrar bu çağrımızı yineliyoruz.

“Selman Yıldız” isimli bir mahpus epilepsi hastası ve bir tarafı felçli; yedi yıl üç aylık cezanın infazı için Muğla E Tipinde tek başına hücrede tutuluyor, ihtiyaçlarını da karşılayamıyor çünkü hem felç hem epilepsi hastası ama ona özel bir işkence yöntemi uygulanıyor.

Hollanda Lahey’deki Nieuwspoort’ta düzenlenen özel bir etkinlikte “Free Press Unlimited” Özgür Basın Ödülleri 2023 ödülleri En Dirençli Gazeteci Ödülü, Dicle Fırat Gazeteciler Derneği Eş Başkanı ve Mezopotamya Ajansı editörü Dicle Müftüoğlu’na verildi. Biz de buradan Dicle Müftüoğlu’nu kutluyoruz. Cesur yüreğiyle gerçeklerin peşinde olmaktan ve bunları kamuoyuna duyuracak nitelikteki gazeteciliği bırakmaktan hiç vazgeçmedi. Bir an önce özgürlüğüne kavuşması gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, diğer bir konu, Kürt Dili Hareketi Derneği. Cumhuriyetin 100’üncü yılı sebebiyle avukat meslektaşımız Suphi Özgen İstanbul’dan Ankara’ya bir yürüyüş gerçekleştirmek istemiş, Kürt diline yönelik baskılar, inkâr ve asimilasyon sebebiyle. Gelin görün ki bütün valiler harekete geçmiş; İstanbul, İzmit, Sakarya, Düzce, Bolu; hiçbir işleri yokmuş gibi her biri özel yasaklama kararı almış. Neymiş? 2 kişi yürüyecekmiş, Kürt diline yönelik, Kürtçeye yönelik baskılara dikkat çekecekmiş ve ana dilinde eğitim, dil derslerinin kamusal hizmet olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...kamuda da Kürtçenin kullanılması için talepleri vardır. Kürtçe dil haklarına yönelik bu talep de bu yürüyüş de bu etkinlik de meşru ve yasaldir. Bunu yasaklayan valiler suç işliyor yani burada, Kürtlere ve Kürtçeye tahammülsüzlüğün başka bir yüzünü görüyoruz. Açıkçası, bizler de bugüne kadar Kürt diline yönelik yok sayma, asimilasyon, saldırı, kuşatma ve çok yönlü baskılara sürekli dikkat çektik ve çekmeye devam edeceğiz. Ana dilinde eğitim talebimiz her zaman bakidir ve Kürtçenin seçmeli ders olması asla yeterli değildir. Kürtçenin eğitim dili olması için anayasal değişikliğin de şart olduğunu ifade etmek istiyorum.

Diğer bir konu Sayın Başkan, Peri Vadisi ve Erzurum’da av turizmi sebebiyle bir katliam yaşanıyor, çok önemli bir gündem.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen bitirelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Avcılıkla ilgili ihaleler açılıyor. Özellikle Dersim, Elâzığ, Bingöl coğrafyasında bulunan Peri Vadisi bir yandan yapılan barajlar, maden sahaları, taş ocakları ve kafes balıkçılığıyla ekolojik ve kültürel soykırımla yok ediliyor, diğer yandan avcılık serbest bırakılıyor. Dağ keçilerine Aleviler “Hızır’ın keçileri” derler ve Alevi inancında tarihsel olarak çok önemli bir yeri vardır, Alevi arkadaşlar bunu çok iyi bilirler. Köylüler ormanlarda gezemiyor yasaklar sebebiyle ama avcılara ormanlar serbest.

Yine, yakında, 13’üncü Bölge Müdürlüğü Erzurum ve Erzincan Şube Müdürlüğü de av turizmi kapsamında avlattırılacak yabancı avcı kotalarının satışı için ihale açtı, yakından takip ettim ve bu şekilde devlet eliyle meşrulaştırılan katliamlar, Türkiye’nin altına imza attığı Bern Sözleşmesi’ne de aykırıdır.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Başkan.

Nesli tükenmekte olan hayvanlar iktidarların döviz rezervi değildir, olmamalıdır. Özellikle dağ keçisi, yaban koyunu, melez yaban keçisi, karaca ve kızılgeyik ile yaban domuzunun zaten nesli tükenmek üzere. Avcılıkla ilgili Bern Sözleşmesi'ne bir an önce uyulmasını talep ediyoruz.

Son olarak, Vartinis davası -burada çok söyledik, bugün duruşma var- maalesef zaman aşımına uğrayacak. Bir katliam dosyası daha devlet eliyle, yargı eliyle, yargıya verilen talimatlarla cezasızlıkla sonuçlanacak; bu, asla unutulacak, kabul edilecek, hazmedilecek bir mesele değil. Bir aileden 7 kişi katledilmişti, bunun da kayıtlara geçmesini istiyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a söz veriyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

25.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına; saltanatın kaldırılışının 101'inci, harf devriminin 95'inci yılına; Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "Bazı HES'leri, limanları, otoyolları özelleştireceğiz." açıklamasına, Sabiha Gökçen Havalimanı yönetimine yapılan atamalara, sarayın Türkiye Yüzyılı'nın Türkiye'yi nereye getirdiğine ve TÜİK'in 2022 yılındaki gıda fiyatlarını açıklamamasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, bilime, anayasa hukukuna büyük hizmetleri olan değerli hocamız Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefat haberini almış durumdayız. Üzüntülüüz, kendisine Allah'tan rahmet diliyoruz, kıymetli eşleri Antalya Milletvekilimiz Serap Yazıcı Özbudun'a sabır diliyoruz, başsağlığı diliyoruz.

Sayın Başkan, 1 Kasım, tarihimizde önemli bir yer tutmaktadır. Bildiğiniz gibi, bundan tam yüz bir yıl önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan kararla saltanat kaldırıldı. Saltanatın kaldırılmasıyla millet egemenliğinin saraydan, tek kişiden alınıp halka verildiğini görüyoruz. Yine, 1 Kasım'da, doksan beş yıl önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1353 sayılı Yasa'yla 29 harften oluşan yeni Türk alfabesini kabul etti, harf devrimini yaptı. Bu devrimleri gerçekleştiren başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarına minnettarız.

Diğer bir durum: Mehmet Şimşek'in altı saat önce yapmış olduğu açıklamalar. Kötü giden bir ekonomi ama bunun önlemleri ilgili yeni özelleştirmeler, satışlar yapacağını söyledi, "Bazı HES'leri, limanları, otoyolları özelleştireceğiz." dedi. Ben buradan sormak isterim; bakın, Antalya Limanı, Galataport Limanı, Trabzon Limanı, Taşucu Limanı, Alanya Limanı, Hopa Limanı, Kuşadası, Çeşme, Mersin, Iskenderun, Sinop, Tekirdağ ve birçok liman zaten elli yılına verilmiş durumda. Kaldı mı liman, merak ediyorum. Birkaç tane liman var, onları da özelleştireceğini söylüyor, arsaların satılacağını söylüyor. TOKİ her gün binlerce metrekaare arsamızı zaten satışa çıkarmış durumda. Şimdi, satarak satarak satarak satarak nereye kadar? Eğer Mehmet Şimşek'in yüzyıl programı, 2'nci yüzyıla giderken muhteşem ekonomik programı limanları, köprüleri, yolları, HES'leri satmaksa, özelleştirmekse bu bir felaket. Bakın, zaten AKP iktidarı, geldiğinden beri fabrikaları, bankaları, köprüleri, limanları özelleştirdi; bir anlamda cumhuriyetin kazanımlarının tasfiye memuru gibi, tasfiye heyeti gibi davrandı; satmadığı kâğıt fabrikalarını hurdacıya verdi. Yani şimdi, bu yüzyılda, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına giderken "Ekonomik sorunları satarak, özelleştirerek çözeceğiz." diyorsa muhalefet buna izin vermeyecektir, vermemelidir. Tüm birikimlerimiz verildi. Şimdi, ben soruyorum: Hangi limanları kime vereceksin? Antalya Limanı'nı Katar'a vermişsin, Mersin Limanı'nı yandaşlara vermişsin. Mersin Limanı'nı verdiğin rakamın, adam üç yıl sonra 3 katına yarısını vermiş, bu şekilde mi vereceksin? Yani verilmesi bir vahamet, verilen rakamlar bir vahamet ve olan halka oluyor. Bu kadar özelleştirme yapıldı, bu kadar liman kiraya verildi; peki, neden halk bu durumda? Çünkü bu paralar faize ve vermiş olduğunuz bu şirketlerin bir işi daha var, garantili kamu projeleriyle onlara dağıtıldı. Emeklinin, işçinin, köylünün, insanların, öğrencilerin durumu ortada.

Diğer bir durum, hep söylüyoruz, AKP'de maalesef işe, göreve göre kişi seçilmiyor; kişiye göre iş seçiliyor. Sabiha Gökçen'deki yeni atamalar; ya, 6 Yönetim Kurulu üyesi atanıyor, 5'inin havacılıkla hiçbir ilişkisi yok. 5'inin havacılıkla tek ilişkisi uçak seyahatleri. Neden? AKP Beyoğlu Belediye Başkan Yardımcısı "Murat Gül" diye birisi atanıyor, adam beş yerden maaş alıyor, bu görevle hiçbir alakası yok.

Şimdi, buraya atanan 5 kişiden 2'sinin de Sabiha Gökçen'i işleten şirketle ilgili yapmış olduğu diğer bir alandaki inşaat şirketinden, rezidanstan aldığı daireler konuşuluyor, bunları gündeme getirdik. Neden, Türkiye'de binlerce, yüz binlerce genç bu görevde olabilir, neden AKP sürekli olarak hiçbir alakası olmayan, mesleğiyle alakası olmayan bu isimleri bu görevlere atıyor

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen, tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, bugün basın gündeme getirdi. Bu bir utanç meselesidir efendim. Uçağa binmekten başka hiçbir -görevi- alakası olmayan insanları Sabiha Gökçen'in yönetimine getiriyoruz ve bunlar partinizin belediye başkanlarının ya yakınları ya yardımcıları ya da bir şekilde birden fazla değişik yerlerde görev alan insanlar.

Şimdi, ben bir kez daha soracağım: Bu Murat Gül neden altı maaş alıyor, niye buraya atanıyor; gerçekten üzüntü verici bir durum olduğunu söylemek istiyorum.

Şimdi, sarayın Türkiye Yüzyılı, sürekli olarak bunlardan bahsediliyor. Gerçekten sarayın Türkiye Yüzyılı Türkiye'yi nereye getiriyor? Dün bir öğretmen sırf düşüncelerinden dolayı gözaltına alınıyor, seçilmiş bir milletvekili -3'üncü kez bunu yaşıyoruz- Anayasa Mahkemesi kararına rağmen cezaevinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen, tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamamlayacağım.

Eskiden bunu darbe dönemlerinde görüyorduk, Zincirbozan'a yolluyorlardı ama bugün yargı bunu rutin hâline getirdi, milletvekillerini, seçilmiş milletvekillerini; keyfi, Anayasa'ya aykırı, Anayasa Mahkemesinin kararına aykırı bir şekilde cezaevinde tutuyor, Anayasa'yı ihlal ediyor, Anayasa'yı ayaklar altına alıyor efendim ama Türkiye'nin yüzyılından bahsediyoruz.

Birazdan Sayın Bülent Tezcan konuşacak. Çocuklarımızı biz yurtlara niye emanet ediyoruz? Bu devlet, baksın gözet sin diye. Asansörde düşüp ölüyor ve yurt müdürü: "Binmeseydiniz." diyebiliyor, Türkiye'nin yüzyılı. Türkiye'nin yüzyılında ilk kez, bir emekli aklık sınırının yarı oranında maaş almak zorunda kalıyor, asgari ücretli çok altında almak zorunda kalıyor. Türkiye Yüzyılı'nda ilk kez Türk lirası, döviz karşısında bu kadar fazla değer kaybediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen, bir daha uzatmaya izin vermeyelim efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tamam.

Türkiye Yüzyılı'nda ilk kez, yüz binlerce insan mahkeme kapısında tahliye davalarında, sokakta kalıyor.

Yani şimdi, TÜİK'le bitiriyorum. Türkiye Yüzyılı'nda TÜİK verileri açıklamış ama 2022 yılındaki gıda fiyatlarını açıklamaktan TÜİK utanmış efendim. Bakın, ekmek, makarna, zeytinyağı, yumurta, süt fiyatları ilk kez 2022'de açıklanmamış. Niye? Çünkü insanlar aç ve bunun sebebi de iktidar ama bu verileri bile bu yüzyılda açıklamıyor. Ben bunu halkımızın, ülkemizin takdirine bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'e söz veriyorum.

Sayın Gül, buyurun.

26.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Profesör Doktor Ergun Özbudun'un vefatına, İsrail'in saldırılarına dünyanın "Dur!" demesi gerektiğine, Genel Kurul gündemindeki 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne, yeni anayasaya ve Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin değerli anayasa hukukçularından Sayın Ergun Özbudun Hocamıza Allah'tan rahmet diliyorum. Ülkemizde hem anayasa çalışmaları sürecinde ki partimizin anayasa çalışmalarına da katkıda bulunmuş değerli bir hukuk insanı. Vefatından duyduğum teessürü ifade ederek başsağlığı diliyorum. Yine, değerli eşi Antalya Milletvekilimiz Sayın Serap Yazıcı Özbudun başta olmak üzere ailesine de yine başsağlığı ve sabır dileklerini iletiyorum. Allah rahmet eylesin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine İsrail, vahşetine, saldırılarına çok yoğun bir şekilde devam ediyor. Dünya sessiz kaldıkça, âdeta destek verdikçe Birleşmiş Milletler, Avrupa, Amerika bazı yetkilileri, İsrail vahşetini sınır tanımaksızın sürdürüyor. Ve yine son olarak da dün Cibaliye mülteci kampını bombalayarak yine bir savaş suçu işlemiştir İsrail. İsrail'in hukuk tanımamasına, bir soykırım yapmasına, dünyanın gözü önünde sivilleri, çocukları, kadınları, hastaneleri, kiliseleri, ibadet yerlerini hedef alan bu saldırılarına dünyanın artık "Dur." demesi lazım.

Bakın, rahmetli Aliya İzzetbegoviç'in söylediği söz hep hafızamızdadır. "Biz Batı'ya giderken başımız önümüzde gitmiyoruz çünkü hiçbir kiliseyi bombalamadık; hiçbir sivile, hiçbir kadına, hiçbir çocuğa saldırıda bulunmadık ama onlar bunu yaptılar, Batı adına yaptılar, Batı medeniyeti adına yaptılar ama biz başımız dimdik gidiyoruz." diye söylemişti. Bugün bunlar yaşıyor ama buna sessiz kalan tek dışı kalmış medeniyet de yıkılmaya mahkumdur, insanlık önünde başı eğik gelecektir.

Bugün, vicdanı olan herkesin daha güçlü bir şekilde sesini yükseltmesi, bu soykırıma, savaş suçuna karşı mücadele etmesi elzemdir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın her platformda, Dışişleri Bakanlığımızın ve yetkililerimizin her platformda dile getirdiği garantörlük, insani yardım koridorunun derhâl açılması konusundaki taleplerimizin kabul edilmesi insanlık adına gerekmektedir. Filistin, asırlar boyu Osmanlı adalet anlayışıyla barış içerisinde, Müslüman, Yahudi, Hristiyanların barış içinde yaşadığı özgür bir yer idi ama burada, ötekisini ortadan kaldırmaya yönelik hamlelerle bir anlayışın ülkemize, Orta Doğu'ya, bölgeye getirmiş olduğu sıkıntıyı hep beraber görmekteyiz. Tek çare, 1947'den beri yapılan işgale son vermek ve Kudüs'ün başkent olduğu 2 bağımsız devletin bir an önce kurulması gerekmektedir.

Burada emperyalist anlayışla "Biz güçlüyüz, o yüzden haklıyız." anlayışı asla kabul edilemez. Tarih boyunca, elli altmış yıllık yaşadığımız bu süreç tarih açısından bir nokta değerindedir ama tarih şunu görecektir ki emperyalistler mazlum halkın karşısında yenilmeye, mutlaka ama mutlaka yenilmeye mahkumdur; mazlumlar zalimleri diz çöktürecekler. Küresel sistem adalet vermekten uzaktır. Birleşmiş Milletlerin aldığı onlarca karar, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi neden Filistin için işlemiyor, neden oradaki çocuklar için işlemiyor, neden siviller için işlemiyor? Ve kimden gelirse gelsin, sivillere yönelik her saldırıyı da kınıyoruz, dinine bakmadan, kimliğine bakmadan biz bu kınamayı yapıyoruz; hiçbir şekilde siviller, çocuklar öldürülemez. Bu coğrafya hangi dinden olursa olsun mazlum olan herkese, Yahudi'sinden Ezidi'sine varıncaya kadar bu topraklar her zaman kucak açmıştır. Bizim anlayışımız, zalimin dinine bakılmaz, mazlunun kimliğine, dinine, diline asla bakılmaz. Türkiye, yine, yeni ve adil bir dünyanın kurulması için öncülük yapmaya, sesini yükseltmeye devam edecektir. İnanıyorum ki hep birlikte 85 milyon Türkiye olarak insanlığın sesi olmaya, adil bir dünyayı kurmaya devam edeceğiz ama bu bozuk düzen, küresel adaletsizlik daha fazla gitmez ve dünyanın her yerinde mazlum insanlar zalimlere karşı galip gelecektir, yine zalimler yok olmaya mahkûm olacaktır diyorum. Filistin'i, Gazze'yi, bütün mazlumları buradan Gazi Meclisimizden selamlıyoruz, onların yanında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün başlayacağımız kanun özellikle kentsel dönüşüm anlamında ülkemize çok önemli yenilikler getiren bir çalışma. Özellikle 6 Şubat depreminde ve diğer depremlerde, İzmir, Elâzığ depreminde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, lütfen tamamlayalım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Özellikle afetlere dirençli şehirler anlamında çok önemli çalışmalarımızı sürdüreceğiz. İstanbul'umuz başta olmak üzere kentsel dönüşüm konusunda gerekli olan tüm adımları, çalışmalarımızı yapacağımız çok önemli bir düzenleme Meclisimizin takdiriyle sunulacak. "Önce insan hayatı" diyerek çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Yaşam hakkı her şeyin başında ve bu çerçevede Gazi Meclisimizde, bu dönemde imar hukukunu anayasal düzeye çıkarmayı vadettik. Bu konuda da ortak bir şekilde gelin, imar hukukunu anayasal düzeye çıkaralım, Anayasa'ya imar affı yapılmayacağına ilişkin düzenlemeyi hep beraber getirelim ve bunu bir anayasal düzenleme olarak anayasal bir norm hâline getirelim. Bu konuda da yeni anayasa çağrımızı yineliyoruz. Türkiye'nin anayasa ihtiyacı ortadadır. Bunu da hep birlikte yerine getirmemiz bir ortak sorumluluğumuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, lütfen tamamlayalım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Tamamlıyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, son olarak, burada "cezaevinde annesiyle Kürtçe konuşmadığı" şeklinde bir ifade geçti. Cezaevinde ya da mahkemede "bilinmeyen dil" olarak tanımlanan bu anlayışa AK PARTİ hükûmetleri son vermiştir; AK PARTİ, Türkiye'de ret, inkâr, asimilasyon politikalarına son vermiştir. Bu ülkede binlerce yıl beraber halayını çektiğimiz, ninnisini söylediğimiz Kürtçeyi kimse bilinmeyen dil olarak kabul edemez dedik, "Bu bizim ortak değerimiz." anlayışını AK PARTİ hükûmetleri Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ortaya koymuştur. Bugün, dille, kültürle yasaklanan, reddedilen, inkâr edilen, asimile edilmeye çalışılan bütün anlayışları hükûmetlerimiz elinin tersiyle itmiştir; şarkısı yasaklanan, kitapları yasaklanan bütün anlayışı reddetmiştir. Bugün, Ahmed-i Hani, Fakiye Teyran devletin kendi yayınlarında basılmış, vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gül, lütfen tamamlayalım, yeni bir uzatmaya izin vermeyelim.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Tamamlıyorum.

Bu anlamda, beraber şarkısını söylediğimiz diller Allah'ın ayetleridir. Dolayısıyla, bu ülkede, bu coğrafyada Türk'üyle

Kürt'üyle Arap'ıyla, Sünni'siyle Alevi'siyle bin yıldır nasıl kardeşçe yaşadıysak, kıyamete kadar kültürümüzle, dilimizle bunları zenginlik olarak görüp kardeşçe yaşamaya devam edeceğiz. Hükümetimizin özgürlük anlayışı budur, daha da çitayı yükselteceğiz diyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, içinde bulunduğumuz ekonomik sorunların akademik niteliksizlik ve özgürlük ortamının daralmasının sonucunda çok sayıda gencin ülkeyi terk edip kariyerini yurt dışında sürdürmeye çalışması, hekimler ve mühendisler başta olmak üzere nitelikli gençlerin geleceklerini yurt dışında araması nedeniyle başta gençler olmak üzere vatandaşların tümünün yaşadığı sorunları araştırmak amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, içinde bulunduğumuz ekonomik sorunların, akademik niteliksizlik ve özgürlük ortamının daralmasının sonucunda çok sayıda genç ülkemizi terk edip kariyerini yurt dışında sürdürmeye çalışıyor. Hekimler ve mühendisler başta olmak üzere nitelikli gençlerimiz geleceklerini yurt dışında arıyor. Bu bağlamda, başta gençler olmak üzere vatandaşlarımızın tümünün yaşadığı sorunlarını araştırmak amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması talebimizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/11/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaşanan, özellikle de gençlerimizi ilgilendiren beyin göçüyle ilgili, bu konunun ortaya çıkarmış olduğu sorunların tespiti ve araştırılmasıyla ilgili bir Meclis araştırması talebimiz var. Bununla ilgili söz almış bulunuyorum.

Bu konuyu sabah hazırlarken genç bir avukat arkadaşına mesaj attım, beyin göçünü konuşacağız, ne söylemek istersin dedim. Bana böyle bir metin göndermiş. Eğer onayı da olursa -az önce de mesaj attım- iktidar partisi Grup Başkan Vekilimize de ileteceğim. Arkadaşımızın söylediği şey şu: “Üniversite eğitiminden sonra yurt dışına gittim, sonrasında ülkeme gelme gereği hissettim çünkü o dönemde ülkedeki koşullar çok iyiydi.” gibi ifadeler kullanıyor. “Sadece ben değil, o dönemde, yine AK PARTİ'nin iktidarda olduğu o günlerde bu ülkelerden eğitim alarak ülkemize katkıda bulunmak gibi temel bir amaç vardı, temel bir eğilim vardı. Terse göçün yaşandığı bir dönemdi, mafyatik düzene son verilmişti.” diyor arkadaşımız. Çok şey söylüyor da ben özetle alıyorum. Yani arkadaşımız o dönemdeki iklimden bahsediyor. “2013 yılında mezun oldum. Eşimle birlikte 2016 yılında evlendiğimizde beş yıldızlı bir otelde balayı yapabiliştik.” diyor. “Yeni dönemde benden 2 yaş küçük kardeşim evlendi, bırakın balayı yapmayı, bırakın şu anda ev almayı -bu arada arkadaşım ev araba aldığını da söylüyor burada- bırakın bunları şu anda öğretmen olan kardeşim nasıl bir kirada kalacağını düşünüyor.” diyor. Yani, bu kardeşimiz, bu genç avukat arkadaşımız o dönemdeki iklimden bahsediyor ve bozulan iklimden bahsediyor. Temel sorun Türkiye'deki bu bozulan iklimdir, Türkiye'deki hukuk güvenliğinin bozulmasıdır, hukuka olan güvenin bozulmasıdır. Burada, bir kişi “Türkiye'de on sene öncekiyle -veya- on beş sene öncekiyle aynı şekilde hukuka güven var.” diyebilir mi, ben bunu gerçekten merak ediyorum. “Patates soğan, güle güle Erdoğan.” bu benim tarzım değil, söyleyeceğim bir söz de değil ama bir vatandaş böyle bir “tweet” atmış. Sayın Bakanım, Adalet Bakanlığı yaptınız, bu bir hakaret midir? Bakın, bunu tasvip etmiyorum, söyleyeceğim bir söz değil ama bir vatandaş bundan dolayı ceza verildi bu ülkede. Şimdi, böyle bir tabloda hukuk güvenliğinden yani fikir hürriyetinden, düşünce özgürlüğünden bahsedebilir miyiz?

Yine, akademik özgürlüklerin olmadığı bir iklimde yaşıyoruz. Arkadaşlar, bu ülkede siyasi gerekçelerle şehir üniversitesinin kapısına kilit vuruldu. Bazı arkadaşlar “Hayır, üniversite hâlâ varlığını devam ettiriyor.” gibi şeyler söylüyor. Eğer üniversitenin varlığı taş binalardan ibaret olmaksızın, yıllardan beri oluşan akademik iklimin varlığını yok sayarak üniversiteyi sadece taş bina olarak görüyorsak evet, üniversite devam ediyor ama... Bizim nazarımda, Türkiye'nin birikimi olan, Türkiye'de yılların getirdiği büyük bir değeri olan bir üniversitenin kapısına kilit vurulmuştu. Şimdi, böyle bir ortamda genç akademisyenlerimizi bu ülkede tutabilir miyiz? Tablo bu. Az önceki arkadaşımızın mektubundan hareketle yaşanan tabloda gençlerimizin işsizlik konusunda, ekonomik refah konusunda önemli kaygıları var. Dün, burada yine konuştum, mülakat konusunda gençlerimizin önemli kaygıları var.

Bakın, gençlerimiz, nitelikli insan kaynağımız artık sınavlara girmiyor; bu, bir sonuç. Neyin sonucu? Mülakat sisteminin sonucu. Çünkü torpil olmayanın bir yerlere gelemeyeceğini düşünüyor gençlerimiz. Onun için bırakın mülakata girmemeyi, sınavlara dahi girmiyorlar. Arkadaşlar, gençlerimizin içinde bulunduğu tablo, nitelikli insan kaynağımızın içinde bulunduğu tablo maalesef gelecek karamsarlığı olan bir tablo. Bu iklimi düzeltmedikten sonra hiçbir şeyi düzeltemeyiz.

Bir başka sorun: Gençlerimiz bu ülkede artık hangi sebeple olursa olsun -siyasi kavgalar fark etmez- kavgaya istemiyor. Gençlerimiz toplumsal barış istiyor; bütün farklılıkların barış içinde, özgürce yaşandığı bir tablo istiyor. Tablo böyle olmayınca, siyasi ortam gergin olunca, ülkeyi yönetenler “Giderlerse gitsinler.” gibi çok ağır sözler sarf edince bu gençleri bu ülkede tutamıyoruz değerli milletvekilleri. Nitelikli insan kaynağımızın... Türkiye'de yaşanan bu beyin göçü sorunu Türkiye'nin bir beka sorunudur ve bu sorun çözülmek zorundadır. Ne olur yani bundan sonraki yıllarda manşetlerde şöyle bir şey olsa: “Türkiye'ye beyin göçü oluyor.” Türkiye'den beyin göçü oluyor değil, Türkiye'ye beyin göçü oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayalım.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Ya, ne olur, biz bundan sonraki yıllarda gazetelerde şu manşeti görsen: “Avrupa’dan Türkiye’ye beyin göçü oluyor.” Yani biz bundan, böyle bir tabloda mutlu oluruz. Biz içinde bulunduğumuz bu tabloyu, nitelikli insan kaynağımızın neden yurt dışına gidiyor olmasını masaya yatırmak zorundayız, araştırmak zorundayız, Türkiye’de yeni bir güven iklimini, gençlerimizin bu ülkede umut bulabileceği yeni bir güven iklimini inşa etmek zorundayız diyor, bu duygularla, bu düşüncelerle önergemize destek vermenizi sizlerden talep ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Şenol Sunat’a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, Profesör Doktor Ergun Özbudun’un vefatını duyduk, mekânı cennet olsun diyorum ve eşi Serap Yazıcı Özbudun Hanımefendi’ye ve ailesine başsağlığı dileklerinizi ifade etmek isterim.

Sayın milletvekilleri, ülkelerin yükselmesi bilim, teknoloji ve yetişmiş beyin gücüne gereken önemin verilmesiyle sağlanabilir. Ülkemizi yönetenler beyin göçünü tersine çevirecek, gidenleri geri getirebilecek etkili politikalar üretecekleri yerde “Giderlerse gitsinler.” diyemez. Beyin göçü, bildiğiniz gibi, akademik, teknik becerilere sahip kişilerin kendi ülkelerindeki fırsat eksikliği nedeniyle yabancı ülkelere göç etmesi olarak tarif edilebilir. Ekonomik krizlerin, geçim sıkıntısının, çalışma şartlarının kötüleştiği, liyakatsizliğin, haksızlıkların ve hukuksuzlukların arttığı durumlarda beyin göçü hızlanır. Türkiye’den yurt dışına yönelik son zamanlardaki göç hareketliliği bundan altmış yıl önceki iş gücü göçünden çok farklı bir durumu ortaya koymaktadır. Memleketine, devletine olan inancını, güvenini yitirip duygusal olarak kopuş manasına gelen bir duygu göçü olgusuyla da karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

2022 yılında yapılan bir araştırmada hekimlerin yüzde 80’i civarında, çok büyük bir kısmı Türkiye’de mesleklerini yapıyor olmaktan memnun olmadığını, yüzde 72’si yurt dışında çalışmayı düşündüğünü, yarısı ise bu yönde somut bir çaba içinde olduğunu ifade etmiş. Yine, araştırmaya katılan tıp öğrencilerine baktığımızda bu oran yüzde 84’e kadar çıkıyor. Değerli milletvekilleri, nedenlerine baktığımızda, gelecek kaygısı, sağlıkta şiddet ve yönetsel sorunlar ve dördüncü olarak da ekonomik sıkıntılar dile getiriliyor. Yani mesele sadece ekonomik sıkıntılar değil. Savunma sanayisine bakıyoruz; yüzlerce mühendis özellikle Hollanda’ya gitmiş. Onların üzerinde yapılan araştırmaya göre de beklentiler yani dönmek için gereken beklentiler çok ilgi çekici.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sunat, lütfen tamamlayalım.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Evet, tamamlayacağım.

Mesela, giden mühendislerin bir kısmı ifadelerinde ülkedeki politik durumun normalleşmesinden ve ülkemizde sosyal hakların gelişmiş ülkelerde olduğu gibi olmasından söz ediyorlar. Çocukları için evrensel düzeyde bir eğitim sisteminden ve insanların politik düşüncelerine, yaşam tarzına, inancına ve düşüncesine göre ayrılmaması gerektiğinden bahsediyorlar.

İşte, değerli milletvekilleri, beyin göçü kuşkusuz küresel bir olgu olsa da ülkemizde özellikle gençler –“Çok boğuldum.” “Tıkandım.” gibi ifadelerle- yaşama sevincini kaybetmiş bulunuyor çünkü çok zor şartlar altında okuyorlar ve sonuçta da aradıklarını bulamıyorlar. Bu yüzden Saadet Partisinin vermiş olduğu bu önergeyi desteklemenizin önemli olduğunu ifade ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sunat.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ’a söz veriyorum.

Sayın Bozdağ, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisinin verdiği önerge üzerine HEDEP adına konuşma aldım, söz kuracağım.

Şimdi, burada, sağlıkta şiddet üzerinden ve hekim göçü üzerinden daha çok sözümü kurmayı düşünüyorum. Türk Tabipleri Birliğinden alınan iyi hâl belgesi sayılarının son on bir yılı çok önemli. 2012 yılında 36 hekim göç etmiş, 2013 yılında ise 66 hekim iyi hâl belgesi için başvurmuş ve -bunun dramatik bir artışı var, maalesef ki hızlı bir artış- 2023 yılında ise 2.285 rakamından bahsediyoruz. Burada önemli olan bir nokta 2015 ve 2016 yılları aslında. 2015 ve 2016 yıllarından sonra hekim göçü çok hızlı bir şekilde artmaya başlamış. Bu dönemin, 2015 yılının özellikle Kürt sorununda demokratik ve barışçıl çözüm olanaklarının terk edildiği, kısıtlandığı bir dönem olduğunu düşünebiliriz ve 2016 yılı da bildiğimiz gibi 15 Temmuz darbesi. Özgürlüklerin iyice kısıtlandığı, ülkedeki antidemokratik uygulamaların giderek arttığı bir dönem. Örtülü bir OHAL hâli sürekli olarak yaşanmakta, en basit hak talepleri, gösteri ve yürüyüş hakkı bile maalesef ki engellenmekte. Bunlar sadece iyi hâl belgesi olarak göç eden arkadaşlarımız. Bunun dışında, iyi hâl belgesi almadan göç eden arkadaşlarımız da var. O yüzden bu sayıların çok çok daha fazla olduğunu söylemek isterim. Biliyorsunuz, 2002 yılında sağlıkta dönüşüm politikalarıyla kamusal sağlık hizmetleri iyice terk edildi ve özel sektöre özellikle yatırım yapılmaya başlandı, parayla bir sağlık hizmeti sunumu daha ön plana alındı ve bunun sağlık emekçilerinde ve toplumsal sağlık anlamında bir güvenin azalmasında ve sağlık hizmeti sunumunda bir memnuniyetsizliğe neden olduğunu söylemek gerekiyor.

Hekim göçünün en önemli nedenleri şunlar: Ağır çalışma koşulları ve şiddet, düşük ücretler, liyakatsiz yöneticiler, mobbing, ülkedeki antidemokratik uygulamalar, özgürlüklerin kısıtlanması, baskı altına alınması, hukuka güvenin azalması ve benzeri gibi duruyor.

Şimdi, Türkiye’de günde 80’den fazla şiddet vakası sağlık alanında yaşanmakta. Her 4 sağlık emekçisinden 1’inin fiziksel şiddete, her 10 sağlık emekçisinden 7’sinin ise psikolojik sözel şiddete maruz kaldığı görülmekte, bunların yarısı bile şu anda bildirilmiyor.

Şiddetin yanı sıra, Sağlıkta Dönüşüm Programı sonucu çalışma koşullarının ağırlaşması hekimlerde tükenmişliğe neden olmuş durumda. Sağlık Bakanlığı verilerine göre 26 Aralık 2017’den 2020 yılına kadar üç yılda 413 sağlık çalışanı intihar etmiş; bunların 24’ü hekim, 162’si hemşire, 227’si ise diğer sağlık çalışanlarından oluşmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) – Hasta ve yakınlarının şiddetinin yanı sıra, yetersiz fiziki koşullar ve donanım eksikliği, performans ve ciro baskısı, muayene sürelerinin kısıtlanması, kanun hükmünde kararnamelerin baskısı, güvencesiz çalışma, sağlık hizmetlerindeki taşeronlaşma, malzeme ve ilaç tedarikinde yaşanan sıkıntılar, yapılamayan ameliyatlar ve daha birçok sorun psikolojik şiddet biçimi olarak sağlık alanında yansımakta. Her zaman söylediğimizi tekrarlıyoruz: Sağlık hakkı, kamu eliyle eşit, ücretsiz, nitelikli, ulaşılabilir ve ana dilinde olmak zorunda. Sağlık politikalarına toplum katılımı sağlanmalı, emek meslek

örgütlerinin görüşleri esas alınmalıdır. Bu önerenin önemini belirtir, desteklediğimizi söylemek isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Bankoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 29 Ekimde toplumun her kesiminden milyonlarca insanla cumhuriyetimizin 100'üncü yaşını kutladık. Cumhuriyetimizi kuranların aslında bir hayali, bir vizyonu vardı. Ne diyordu Mustafa Kemal Atatürk? "Ey yükselen yeni nesil, cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak olan da sizlersiniz." Biz bugün ne yazık ki bu ideallerin ve hayallerin yok edilmeye çalışıldığı günlerden geçiyoruz. "2023 Vizyonu" diye duyuru yapanlar, sadece son yedi yılda 725 bin vatandaşımızın Türkiye'yi terk etmesiyle ilgili müthiş bir vurdumduymazlık içindedir. Her 2 gençten 1'inin işsiz olduğu ülkemizde gençler temel ihtiyaçlarını, barınmayı, işsizliği, kirayı konuşuyorlar. Hele ki bir de üniversiteyi kazandıysan vay hâline! Şansın yaver gitti ve yurt bulduysan -ki çok zor- bir asansörde kalıp ansızın ölme riskin var. "Şöyle, yemekhaneye gidip pahalı da olsa karnımı doyurayım." desen; zehirlenme riskin var. Bir türlü bilgisayar alamadığın için dünyanın en pahalı internetiyle telefonundan derslerine çalıştın, mobbinge maruz kalmadan okulunu da bitirdiysen tebrikler; şimdi de işsizsin. Peki, işsiz ne yapacaksın? Mecbur, sınavlara gireceksin. Evde oturup çalıştın, hatta derece yaptın, mülakatta ne yapacaksın? Malum AKP'li dayın yoksa -ki olsa da belli bir tarıkata da mensup değilsen işin çok zor- "Sınavı boş vereyim, işe gireyim." dedin, iş beğenmezlik de yapmadın ve iş buldun; kalifiye bir eleman olarak güvencesiz asgari ücretliler ordusuna girdin sevgili genç kardeşim. "Böyle hayat olur mu? Bir gece dışarı çıkayım." dedin, o da zor; her yer ateş pahası. "Parayı boş ver, ücretsiz etkinlikler, konserler var." dedin; o da yok. Kızılı erkekli festival de pek ahlaklı Hükümetimiz tarafından yasaklandı çünkü. "Ya, çalışıp tekrar sınava gireyim, iş garantili meslek seçeyim." dedin ve doktor oldun. Diploması bile meçhul olan Cumhurbaşkanı çıkıp doktorlara "Giderlerse gitsinler." diyor sevgili genç kardeşim. Uzun lafın kısıası: İş yok, gelecek yok ama en önemlisi umut yok. Saraya göre gençler çok önemliydi, değil mi? Gençler ne yazık ki Türkiye'den gitmenin hayaliyle yaşamaya başladılar ama seslerini duyan var mı? Yok. Ya da onları dinleyen var mı? Bir idealin, bir hayalin saray eliyle yok edilmesine ne yazık ki tanık oluyoruz, bu idealin en önemli unsuru gençlerdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bankoğlu, lütfen tamamlayalım.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Atatürk ne demişti: "Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler asla yorulmazlar."

Biz bu idealleri yorulmadan korumaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bankoğlu.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'a söz veriyorum.

Sayın Yerebakan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaşanan beyin göçü konusunda muhalefet partisi tarafından sunulan bu öneriyi değerlendirirken Meclisimizin bilgece karar vereceğine olan inancım tamdır.

Ben bir hekim ve AK PARTİ Milletvekili olarak yıllar önce bilgimi ve tıbbi becerilerimi arttırmak için yurt dışında görev yaptım ancak partimizin o dönemde Meclisimizde çıkarmış olduğu kanun sayesinde, tersine beyin göçünü destekleyen bu kanun sayesinde ülkemize geri döndüm.

Unutulmamalıdır ki bir hekimin en esaslı görevi doğru teşhis koymaktır, aksi takdirde doğru çözüme ulaşmak mümkün değildir. Türkiye son yirmi yılda sağlık alanında önemli ilerlemeler kaydetmiştir. İktidarımız döneminde ülkemize kazandırdığımız hekim sayısı bugüne kadar hizmet veren tüm hükümetlerin toplamının 2 katından fazla olmuştur ve Türkiye'de 100 bin nüfusa düşen hekim arkadaşımızın, meslektaşımızın sayısı bugün 200'ün üzerindedir. Şimdi, bu tabloya baktığımız zaman hâlâ dünya ortalamasının gerisinde olduğumuzu görüyoruz ancak meslektaşlarımızı, bütün doktorlarımızı tebrik ediyorum, bütün sağlık çalışanlarını tebrik ediyorum, bu kadar sınırlı bir insan kaynağı gücüyle dünyayla yarışır hizmetler üretmiştir; hepsine kocaman tebrikler ve teşekkürler. Ancak unutmamalıyız ki hekimlerimizin yurt dışına gitmeleri sadece bizim iç meselemiz değildir, aynı zamanda küresel bir olgudur. Gelişmiş ülkeler yaşanan nüfusları ve yeterince hekim yetiştirmeyen sağlık sistemleri nedeniyle gelişmekte olan ekonomilerin hekimlerini kendi ülkelerine çektiklerini görüyoruz. Burada da en önemli kaynaklardan bir tanesi dünyada yetiştirdiği insan kaynağı kalitesi sebebiyle Türkiye'dir.

Baktığımız zaman burada tıp fakültesi mezunlarının sayılarını görüyoruz. Vermiş olduğumuz mezun sayısı son on yılda bile her yıl 2 katına çıkmış vaziyette, on yıl öncesine göre. Önümüzdeki üç yıl içerisinde yaklaşık 30 bin meslektaşımız daha meslek hayatına dâhil olacak. Sadece bu değil, diğer taraftan ülkemizin genç bir sağlık ordusuna da sahip olduğunu görüyoruz.

Bahsedilen istatistiği hiç kimse söylemedi, rakamlarla ifade etti, ben göstereyim. Ülkemizde ben tıp fakültesine başladığımda 90 bin doktor arkadaşım varken bugün 192 bin meslektaşımla dünyayla rekabet ediyoruz ve 192 bin meslek arkadaşımın 2 bin küsuru her yıl yurt dışına gidebiliyor. Bunlar sadece çalışma hayatı, koşulları veya insani değerler, insani koşullar açısından değil, benim gibi bilgisini, görgüsünü, becerisini artırıp yine gelip ülkesine hizmet etmek isteyen çok değerli arkadaşlarımız.

Lütfen uzatma rica ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Yerebakan.

HALİT YEREBAKAN (Devamla) – Beyin göçü sadece doktorlarımızın kaybedilmesi anlamına gelmemektedir, aynı zamanda ülkemizin en değerli kaynaklarından biri olan bilgi ve deneyim birikiminin kaybedilmesi anlamına gelir. İşte, bunun için yirmi bir yıldır sağlık dâhil olmak üzere ülkemizi bilimde, teknolojiye, ekonomide, tüm alanlarda dünyanın en ileri ülkeleri arasına taşıma hedefiyle çalışmaya devam ediyoruz. Bu yolda doktorlarımızı, mühendislerimizi, akademisyenlerimizi ve tüm genç beyinlerimizi ülkemizde tutabilmek için gerekli adımları atıyor, onlara daha iyi çalışma koşulları ve yaşam standartları sunabilmek için uğraşıyoruz. Tabii ki bu bir kalkınmadır. Dünya genelindeki ortalamaya baktığımız zaman Türkiye'nin doktoruyla paylaştığı gelir oranı kişi başına gayrisafi millî hasılanın 3,5 katına ulaşmıştır. Dolayısıyla, Türkiye kazancını meslektaşıyla paylaşmaktadır ancak hiçbir tanesi hiçbir meslektaşımız için yeterli değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİT YEREBAKAN (Devamla) – İşte, bu yüzden kalkınmanın bir ilerleme... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Gidenler gelmiyor Sayın Doktor, gidenler gelmiyor.

BAŞKAN – Sayın Yerebakan, teşekkür ediyorum.

Şimdi Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, 60'a göre bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın gözaltına alınmasına ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi yeni düşen bir habere göre, Tolga Şardan MİT yazısı sebebiyle gözaltına alınmış. Hakikaten bir gazeteci görevini yaptığı için gözaltına alınıyor ve bu artık kabul edilemez bir durum. Yani MİT'le ilgili bir yazı yazmak, haber yazmak, yapmak yasaklandı mı bilmiyoruz. Her adı geçtiğinde birileri gözaltına alınıyor. Haber gerçek değilse açıklama yapılır, düzeltilir, gereği yapılır. Ben buradan gazetecilere yönelik bu uygulamanın sonlanması gerektiğini... Zaten basın-yayın özgürlüğü yok ama bunlar da açıkçası çok çok yükseklere tırmanmaya başladı.

Sayın Abdulhamit Gül, Kürtçenin ne kadar serbest olduğunu, ne kadar iyi, hoş olduğunu ifade etti. Ahmed-i Hani heykeli yıkıldı Ağrı'da. Bunu hatırlatmak istiyorum. Yani övünülen durum bu mu bilmiyorum. Kürt Yazar Mehmed Uzun'un ismi parktan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Kürt yazar Mehmed Uzun'un adı parktan kaldırıldı. Bunu kim yaptı? Yani Finlandiya'da ya da Norveç'te olmadı, Türkiye'de oldu. Yani çok değil, daha iki ay önce Sincan Cezaevinde, 1 No.lu Cezaevinde 30 mahpus Kürtçe mektup gönderdikleri ve şarkı söyledikleri için disiplin soruşturmasına maruz kaldılar. İnsan Hakları Derneği 31 Temmuzda bir rapor açıkladı, Kürtçe ihlal sayısını. Bu konuda çok sayıda ihlalin olduğunu biliyoruz. Daha biraz önce konuşmamda bir mahpusun annesiyle Kürtçe konuştuğu için infazının yakıldığını söyledim. Yani gerçekleri konuşalım. Gelin... Niye yasaklanıyor? Biz buna karşıyız ama sadece hani sözel olarak "Valla her şey çok güzel, yasak değil, biz kardeşiz." demekle olmuyor bu iş.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi İYİ Parti Grubunun...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, benim de bir söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

28.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bir gazeteci, Tolga Şardan sadece bir yazısından dolayı hakkında bir soruşturma açılıyor. Halka yanıltıcı bilgi vermek; bundan dolayı bir gazeteci mevcutta olarak gözaltına alınmaz, evi aranmaz. Buradaki amaç, Tolga Şardan'dan intikam almak ve evindeki bilgileri, araştırdığı konuları ele geçirmek; bu doğru bir yöntem değil.

Bakın, kalkınma planında daha fazla hukuktan, daha fazla adaletten bahsedildi ama 3 olayı söyleyeceğim. 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi kararına direndi ve bir milletvekili cezaevinde. Dün bir öğretmen sadece düşüncelerini beyan ettiği için gözaltına alındı, bugün de bir gazeteci gözaltına alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

Yani cumhuriyetin 2'nci yüzyılına giderken insanlara daha fazla baskı, insanlara daha fazla şiddet, insanlara "sus" deniliyor, neden? Üst sınırı bir yıl bile değil bu cezanın, neden gazeteciyi gözaltına alıyoruz, neden evini arıyoruz ve neden evindeki bilgiye, bilgisayara, ulaştığı delil ve bilgilere el koyuyoruz? Bu kabul edilir bir şey değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 milletvekili tarafından, vatandaşların ödediği vergilerin ve katkı paylarının aktarıldığı TRT'nin Anayasa'nın 133'üncü maddesine ve ayrıca TRT Kanunu'nun 5'inci maddesinde açıkça belirtilen hükümlere aykırı yayınlar yapmasındaki, tarafsız yayıncılık anlayışını terk etmesindeki ve AKP'nin âdeta yayın kuruluşu hâline gelmesindeki nedenler ile söz konusu nedenlerin oluşumuna yol açan ve göz yuman sorumluların belirlenerek ortaya çıkarılması amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, öneri okutacağım ve işleme alacağım, arkasından oylarınıza sunacağım.

Şimdi, öneriyi okutuyorum:

1/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 19 milletvekili tarafından vatandaşlarımızın ödediği vergilerin ve katkı paylarının aktarıldığı TRT'nin Anayasa'nın 133'üncü maddesine ve ayrıca TRT Kanunu'nun 5'inci maddesinde açıkça belirtilen hükümlere aykırı yayınlar yapmasındaki tarafsız yayıncılık anlayışını terk etmesindeki ve AKP'nin âdeta yayın kuruluşu hâline gelmesindeki nedenler ile söz konusu nedenlerin oluşumuna yol açan ve göz yuman sorumluların belirlenerek ortaya çıkarılması amacıyla 1/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/11/2023 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere grup adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Genel

Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'nın 133'üncü maddesi ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu uyarınca tarafız bir kamu tüzel kişiliğine sahip Türkiye'nin tek kamu yayın kuruluşu olarak yayın tarafsızlığını esas alarak yayınlar yapması gereken TRT, son yirmi yıldır tarafsız yayıncılık esasını terk ederek âdetâ AKP'nin yayın organı hâline dönüşmüştür. Kamu yayıncılığı yapmasını beklediğimiz TRT, idari ve mali açıdan özerk olmadığı için kendisinden beklenen tarafsız yayıncılık kurallarına uymamakta, iktidar partisinin güdümünde bir yayın çizgisi izlemektedir; âdetâ bir propaganda aygıtı gibi çalışmakta, kendisinden beklenen tarafsız kamu yayıncılığını yapamamaktadır. Cumhuriyetin en önemli kurumlarından olan TRT artık iktidarın sesidir. TRT'nin açılımı "Türkiye Radyo Televizyon Kurumu"dur Adından da anlaşılacağı gibi TRT'nin Türkiye'nin, Türk milletinin televizyonu olması gerekir. Türk halkının cebinden ödediği vergilerle yayın hayatını sürdürmektedir. TRT, cumhuriyetin ilanıyla başlayan -siyasal iktidarların değil- devletin kimliğini yaşatan kamu kurumlarımızdan biridir. Yüksek Seçim Kurulunun koyduğu "Tek yönlü ve taraf tutan yayın yapılamayacağı." "Adaylar arasında fırsat eşitliğinin sağlanması." ve "Yayınların tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun olması." kurallarını önceki yıllarda gerçekleşen seçimlerde TRT çok ağır bir şekilde ihlal etmiştir. Bir zamanların bağımsız, tarafsız, güvenilir bir kuruluşu olan, saygınlığı olan TRT'nin siyasi iktidarın yandaş bir kuruluşu hâline gelmesiyle kurumsallıktan nasıl uzaklaştığına üzülerek şahit oluyoruz. TRT'nin başta Genel Müdürü olmak üzere, yöneticileri TRT'yi açıkça Anayasa ve TRT'nin kendi kuruluş kanununu da hiçe sayarak AKP'nin yayın kuruluşu hâline dönüştürmüşlerdir. Bir zamanların devlet kuruluşu, şimdi iktidarın sesi ve propaganda aygıtı olan TRT'nin cumhuriyetin ilanının 100'üncü yıl dönümü kutlamalarına ilişkin erteleme kararı vermesinin, başka bir anlatımla yok saymasının ardındaki motivasyonu hepimiz biliyoruz. İktidarın olanakları, kamu kurumlarının reklamları ve kamu bankalarının kredileriyle beslenen iktidar kontrolündeki medyanın yapacakları yayınlar için bile nereden talimat aldıklarını hepimiz biliyoruz.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi tüm bu görüntünün üzerine TRT'nin kamu hizmeti yayın kurumu kimliğinden uzaklaşmasına neden olan yeni yasal düzenlemeler getirmiştir. 703 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle TRT'nin örgütsel yapısını yeniden düzenleyen değişiklikler yapılmış ve 2954 sayılı Yasa'nın bazı önemli maddeleri kaldırılmıştır. Kaldırılan maddeler Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenmiştir. 703 no.lu Kanun Hükmünde Kararname'yle TRT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulunun seçiminde RTÜK süreci devreden çıkarılmış, 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle bu yetki Cumhurbaşkanına bırakılmıştır. Bu düzenleme idari anlamda özerkliği tamamen ortadan kaldıracak bir gelişmedir, Anayasa ve yasadaki "özerklik" ibaresini kâğıt üzerinde bırakmıştır.

Bu kararnameyle TRT'nin yönetim yapısında da köklü bir değişiklik olmuştur. Yönetim Kurulu ve Genel Müdür ilk defa iki ayrı kişi olarak Cumhurbaşkanlığı tarafından atanmıştır. Hâliyle bir gecede yapılan atamalar bir gecede görevden alma yetkisini de içinde barındırmaktadır. Bu nedenle TRT Yönetim Kurulu ve TRT Genel Müdürü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle tamamen siyasal iktidarın etki alanına girmiştir. Vatandaşın zorlukla ödediği faturalara eklenen TRT payıyla vatandaşın cebinden maaşları ödenen, gerçek sahibinin millet olduğu TRT'nin bu hâle gelmesinde payı olanlardan tarih hesap soracaktır. Bu nedenle önergemizde belirtilen konularda Meclis araştırması talebimizin kabulünü sayın Genel Kuruldan arz ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, ayrıca, aylardır cumhuriyetin 100'üncü yılı anısına hatıra para basılması konusunda çağrılarımız bulunmakta ise de iktidarın 100'üncü yıl anısına 100 milyon adetle sınırlı 5 TL değerindeki madeni paraların basıldığını duyurmasına da yapıcı muhalefet anlayışımız gereği teşekkürlerimizi sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Olgun.

Şimdi Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin TRT'nin bir iktidarın yayın organı olmasıyla ilgili hususların araştırılmasıyla ilgili vermiş olduğu önergesi hakkında Saadet Partisinin görüşlerini arz etmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Anayasa'nın 133'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında "Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır." diyor. Hani bugünlerde yeni bir anayasa gündemde ya "Darbe anayasasından kurtulalım." gibi büyük büyük laflar ediliyor ya, işte bu darbe anayasası bile TRT'nin özerk ve tarafsız olduğunu hükme bağlıyor ama maalesef işine gelmeyen kişiler bu hükmü bile uygulamaktan acizken bugün bize tarafsız ve yeni bir anayasadan bahsedebilmektedir. 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu'nun 5'inci maddesinin (m) bendi de "Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak." şeklindeki yayın esasını hükme bağlamışken maalesef ortada açık kanun hükmü yokmuş gibi TRT bugün bir iktidar partisinin yayın organı hâline gelmiştir, bir devlet yayın organı olmaktan çıkıp bir parti organı hâline gelmiştir maalesef. Sadece bir örnek, 1 Nisan ve 1 Mayıs'ta, Cumhurbaşkanlığı adaylarının açıklanıp Resmî Gazete'de ilan edildiği süreç içerisinde TRT Haber'in yer verdiği sürelerle işaret etmek istiyorum: Sayın Recep Tayyip Erdoğan otuz iki saat kırk iki dakika, Sayın Devlet Bahçeli yirmi beş saat yirmi yedi dakika, Cumhurbaşkanlığı toplamda elli dokuz saat on bir dakika, Büyük Birlik Partisi de ittifakta olduğu için nasibini almış otuz üç dakika, son anda eklenilen DSP on üç dakika, son anda eklenilen Yeniden Refah Partisi yedi dakika, HÜDA PAR da altı dakikayla kendine yer bulmuşken, Millet İttifakı sadece kırk iki dakika kendisine yer bulabilmiş. Ondan sonra da "Tarafsız, eşit koşullarda yapılan bir seçimde millet tercihini yaptı." gibi hamasi duygularla seçim sonuçlarını değerlendiriyoruz.

Doğrudan kamunun sahip olduğu TRT'nin yanında, dolaylı olarak kamunun desteklediği artık bir nevi "kamu-özel iş birliği" diye tarif edebileceğimiz bir medya da oluştu. Düşünün, 2010'dan önce Vakıfbankın kredisiyle bir medya grubu satın alındı, 2018'de de Ziraat Bankasının kredisiyle 900 milyar dolar kredi kullanılarak bir medya organı yine iktidar eliyle el değiştirdi. Bunların gerçek sahipleri bunlar mıdır, ne kadar kredi borcu ödédiler, ne kadar borçları olduğuna dair sorulan sorulara da "ticari sır" deyip işin içerisinden sıyrıldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Toparlayayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sanki kendi partilerinin kasasından ya da kendi şirketlerinden çıkan paranın hesabını soruyormuşuz gibi buna "ticari sır" deyip işin içerisinden sıyrılmaya çalışıyorlar.

Yine, bir diğer önemli husus -Sayın Başkanım da çok iyi hatırlar, biraz da tebessüm ederek- 1980 ve 90'lı yıllarda, o dönemlerde mütedeyyin ailelerin evlerine giren gazeteler, öğrenci evlerine, öğrenci yurtlarına giren gazeteler müstehcen yayınlar içeriyorsa koli bandıyla o resimler sansürlenirdi mütedeyyin bazı kişiler tarafından ama o sansürlemeyi yapan ağabeyler -yönetiminde olduğu kamu kurumları- bugün o müstehcen yayın yapan medya organlarının ya yönetim kurulu üyesi ya köşe yazarı ya da mensubu oldukları kamu kurumlarıyla, oraları finanse edecek duruma düşürdüler. Bunları düşünmeyelim mi, tartışmayalım

mı, bunların yanlışlığına işaret etmeyelim mi? Dolayısıyla, bugün TRT'nin ve kamu eliyle medyanın içine düştüğü hâli ortaya çıkarmak üzere İYİ Partinin önergesini desteklediğimizi ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'e söz veriyorum.

Sayın Çelenk Özen, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; ben de partim adına İYİ Parti önerisi üzerine söz hakkımızı kullanacağım.

AKP'li yıllarımız boyunca bu ülkenin kaynaklarına, tarihî ve doğal mirasına nasıl çöküldüye kültürel kaynaklarına da öyle çöküldü. Bu kaynaklar arasında, eskiden de eleştirilebilecek pek çok yönü bulunuyor olmasına rağmen az çok bir medya gibi işleyişe sahip olan medya kuruluşları ve TRT vardı.

AKP, 2002 yılında iktidara gelir gelmez medya alanını gerçekten de siyasetin en önemli savaş alanlarından biri gibi tanımladığını gösteren birçok adım attı. O dönem bankacılık alanında yaşanan kriz ve büyük yayın kuruluşlarının -başta büyük televizyonlar olmak üzere- TMSF'ye devredilmesi, kısaca söylersek TMSF eliyle bu kuruluşların havuz medyasına dönüştürülmesi, AKP'ye yakın sermaye lehine el değiştirilmesi süreci AKP'ye siyaset alanında en büyük gücünü de verdi. Bu yirmi bir yıllık iktidar mümkün olduysa bu sayede de mümkün oldu.

Tabii ki medya işleyişiyle ilişkili konuşurken birçok başka konuda olduğu gibi nostalji duygusu geçmişin günahlarının üzerini de kapatıyor. Aslında 1970'li yıllarda bir kamu tekeli olarak TRT eliyle başlayan televizyon yayıncılığı, tarihinin her döneminde endoktrinasyonun, asimilasyonun ve inkârın kaynağı olan kurumlardan biriydi, bu hep böyleydi fakat buna rağmen bugünkü bu yirmi bir yıllık AKP iktidarlara süresince bu döneme rahmet okutan gelişmeler yaşandı.

Hiç değilse az çok bir itibarı olan, az çok bir saygınlığı olan, az çok inandırıcı medya yüzleri olan TRT kuruluşu, medya kişiliklerine yer veren TRT kuruluşu tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar hoyrat, hukuk dışı ve sakil bir işleyişin de sahnesi oldu. Nepotizmin, yeni Osmanlıcılığın dizilerden belgesellere, haberlerden tartışma programlarına kadar en temel mecrası TRT oldu. Bu dönemde elbette sadece TRT değil, RTÜK, Basın İlan Kurumu, Anadolu Ajansı gibi medya alanındaki bütün kurumlar müthiş derecede partizanlaştı.

Bırakın artık bir siyasete fazlasıyla angaje olmuş gazetecileri -hemen aklıma gelen kadın gazetecileri anayım- böyle genele hitap eden, herhangi bir keskinliği olmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelenk Özen, lütfen tamamlayalım.

SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Devamla) – ...ama işini ciddiyetle yapan Banu Güven, Çiğdem Toker, Özlem Akarsu Çelik gibi gazeteciler bile burada kendine yer bulamadılar, seslendirme sanatçıları bile yer bulamadı. Elbette AKP'nin son on yılı, bir seçimler on yılıydı ve seçimler döneminde bilhassa TRT eliyle müthiş derecede eşitsiz, adaletsiz bir işleyiş sürdürüldü. Muhalefete tanınan 10 katı süreler tanındı Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, AKP'ye ve genel olarak iktidara yakın olan bütün siyasetçilere. Siyaset alanındaki başarıları, medyaya bu şekilde çökülmesinden bağımsız biçimde düşünemeyiz. Seçimleri kazanıyorsunuz ama böyle kazanıyorsunuz. Bir medyamız yok, bu müthiş bir dışlama sadece Kürtleri ya da kadınları değil, muhalefetin tamamını ekranlardan süren müthiş bir dışlama aracılığıyla da bu seçimleri kazanıyorsunuz. İYİ Parti önergesi daha çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelenk Özen.

SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Devamla) – Teşekkürler. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Okan Konuralp'e söz veriyorum.

Sayın Konuralp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kürsüye gelmeden az önce Türkiye'nin saygın gazetecilerinden Tolga Şardan'ın gözaltına alındığı haberini aldık. Tutanaklara geçmesi açısından vurgulamak istiyorum ki Tolga Şardan evrensel gazetecilik ilkelerini uygun olarak gazetecilik faaliyetini yürüten saygın bir gazetecidir, bundan hiç şüphe yoktur. Bu bağlamda, gazeteciler hangi surette olursa olsun yaptıkları haberler nedeniyle gözaltına alınmamalı ve tutuklanmamalıdır. Bu bağlamda, Tolga Şardan'ın gözaltı sürecinin derhâl sona erdirilmesi gerektiğine duyduğum inancı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün aynı zamanda 1 Kasım 2023 yani saltanatın kaldırılışının 101'inci yıl dönümü. Bu vesileyle, millet egemenliğinin bir saltanattan, bir zümreden alınarak bizzat yurttaşlarımıza teslim edilmiş somutlaştığı bugünü kutluyorum. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü -ki Cumhurbaşkanı seçilmesinin de 100'üncü yıl dönümüdür- saygıyla ve şükranla anıyorum. Günün anlamına uygun bir anımsatmayı da yapmak istiyorum, Adnan Yücel'in dizelerinden mülhem: "Kimse unutmazın, gün gelir tüm saltanatlar, tüm saraylar çöker, çökecektir."

Değerli milletvekilleri, TRT'nin yanlı, tarafgir yayıncılığını gözler önüne seren verileri İYİ Partinin Sayın Sözcüsü ayrıntılarıyla dile getirdi. Siyasi partilerimizin değerli sözcüleri de benzer veriler ışığında TRT'nin yayıncılık çizgisini gözler önüne serdi. Ben de somut bir veriyi sizlerle paylaşarak TRT'nin izlediği yayın politikasının ahlaki ve vicdani olmayan yanına da hâline de vurgu yapmak istiyorum.

Geride bıraktığımız seçim dönemi kapsamında, örneğin 1 Nisan-1 Mayıs tarihleri arasında TRT Haber'de Cumhuriyet Halk Partisi'nin bileşenlerinin tümüne ayrılan süre elli dokuz saat on bir dakika, Recep Tayyip Erdoğan'a ayrılan süre otuz iki saat kırk iki dakika; Millet İttifakı bileşenlerine ayrılan toplam süre kırk iki dakika, kırk iki dakikanın otuz iki dakikası da Sayın Kılıçdaroğlu'na ayrılmış durumda. Erdoğan'ın otuz iki saatine karşı Kılıçdaroğlu'nun otuz iki dakikası...

Dediğim gibi, örnekler çoğaltılabilir ancak tek bir örnek de verseniz, onlarca örneği de sıralarsanız aynı kapıya çıkıyor. TRT siyasi iktidarın propaganda aygıtına dönüşmüş durumda. Üstelik propaganda aygıtı olma hâlini siyasi iktidarın seçim döneminde hazırladığı montaj videolarını dolaşıma sokarak da pekiştirdi. Diğer örneklerle birlikte, bizzat siyasi iktidarın dezenformasyonlarının yayıncısı ve yaygınlaştırıcısı bir TRT'yle karşı karşıyayız. Bu nedenledir ki mevcut TRT yönetimi açıkça anayasal suç işlemiştir, ısrarla anayasal suç işlemeye devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konuralp, lütfen tamamlayım.

OKAN KONURALP (Devamla) – Anayasa'daki bu açık hükme rağmen TRT'nin yanlı ve tarafgir yayıncılık çizgisindeki ısrarı aynı zamanda ahlaki ve vicdani bir ârazi da gözler önüne sürmektedir. Kamu yayıncılığının merkez üssü olması gereken TRT, tüm yurttaşlarımızın vergilerinden aldığı paya karşı, sadece siyasi iktidarın, özelde de Erdoğan'ın ve vatandaşlarımızın sadece bir kısmının TRT'sidir. Sadece muhalefetin sesinin kısılması bağlamında değil, toplumsal farklı kesimlerin sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik isteklerine, taleplerine TRT ekranlarında yer yoktur. Filistin dâhil tüm mazlum milletlere örnek olmuş

cumhuriyetimizin yüzüncü yılına ulaşmışken, İsrail'in Gazze'ye yönelik insanlık dışı soykırımına dönüşen saldırılarını gerekçe göstererek cumhuriyetimizin 100'üncü yıl kutlama programı iptal edilmiştir. Bu hâliyle de TRT bir çürüme hâlinindedir, bu çürüme içinde olan TRT'nin bir an önce anayasal hükmüne dönmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konuralp, teşekkür ediyorum.

OKAN KONURALP (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'e söz veriyorum.

Sayın Canbey, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyor, başta cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ve aziz şehitlerimizi saygı ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, TRT, yayınları ve yapımları hem ulusal hem de uluslararası iletişim mecralarında kalıcı izler bırakan, kamusal yayın yapan, milletimizin yüz akı, millî yayıncılık yapan bir kuruluşumuzdur. TRT, 19 televizyon kanalı, 17 radyo istasyonu ile 41 dilde tüm dünyada izleyen ve dinleyenlere ulaşmakta, âdeta Türkiye'nin dünyaya açılan penceresidir. Bir zamanlar kumanda listelerinden çıkarılan kanal iken bugün yaptığı yayınlarla uluslararası rating ölçüm sistemlerine göre Türkiye'nin en fazla izlenen kanalı hâline gelmiştir, özellikle tematik kanallarla da önemli bir başarıyı yakalamış bulunmaktadır.

TRT kamuoyunu doğru ve tarafsız bilgilendirme sorumluluğuyla, kamusal yayıncılık anlayışıyla hareket ederek habercilikte de ses getirmektedir. Bugün burada ifade edildiği gibi TRT'ye “yandaş” diyerek bir kamu yayıncısını ve devletin kanalını bu şekilde karalamaya kimsenin hakkı yoktur. Tabii, böylesi başarılar beraberinde saldırıları da getirmektedir, biliyorsunuz ki bizde bir söz vardır: “Meyve veren ağaç taşlanır.” derler.

İYİ Parti önergesinde iddia edildiği gibi TRT'nin yüzüncü yıl kutlamalarını ertelediği veya yok saydığı gibi bir durum asla söz konusu değildir. TRT yüz yıl kutlamalarına aylar öncesinden hazırlanmış ve 19 ulusal ve uluslararası kanallarda 41 dilde cumhuriyetin 100'üncü yılını başarıyla ve coşkuyla kutlamıştır. Ayrıca, TRT tüm sanatçıların ülkemizin dört bir yanına göndererek milletimizin coşkusuna ortak olmuştur. Değerli milletvekilleri, sadece TRT'nin ATO'da düzenlenen bir konseri başka bir gün yapılmak üzere ertelenmiştir. Bu olay üzerinden TRT'ye saldırmak, iftira atmak hem akli hem de vicdani değildir.

Değerli milletvekilleri, malumunuz, işgalci İsrail devleti aralıksız yirmi beş gündür çoluk çocuk demeden savaş suçu işleyerek Gazze'deki masumları katlediyor, şehit ediyor. Millî kanalımız TRT, “önce insan” ilkesinden hareketle yok sayılanları görünür kılarak mazlumların gür sesi misyonunu Gazze'de de başarıyla yerine getiriyor. Dünya kanallarının üç maymunu oynadığı hatta İsrail'i desteklediği bir zamanda TRT, hakikati tüm çıplaklığıyla 41 dilde dünyaya sergiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Canbey, lütfen tamamlayalım.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) – İsrail'in tüm saldırılarına rağmen TRT kameramanları, muhabirleri korkusuzca yayınlarını yapmaya devam ediyorlar. Bu vesileyle, savaş bölgesinde canları pahasına görev yapan tüm basın mensuplarımızı tebrik ediyorum, Allah onlardan razı olsun diyorum.

Son olarak, TRT'nin bu büyük başarıyı elde etmesinde emeği geçen bütün çalışanlarına teşekkür ediyor, selamlarımı gönderiyorum. Türkiye Yüzyılı'na doğru ilerlerken inşallah TRT'yi giderek daha da güçlenen küresel bir marka hâline dönüştüreceğiz.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Canbey, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- HEDEP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 27/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

Grup Başkan Vekili

Öneri:

27 Ekim 2023 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından verilen (2607) grup numaralı üniversite öğrencilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/11/2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya söz veriyorum.

Sayın Koca, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Yükseköğretim Kurulunun en son yayınladığı istatistiklere göre Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 10'una tekabül eden bir nüfusla 8 milyona yaklaşan üniversite öğrencisi bugün eğitim öğretim görüyor. Ne var ki eğitim öğretimin geldiği aşamada üniversiteler öğrenciler için birer ölüm, sefalet, yıkım mekânlarına dönüşmüş durumda ve ne yazık ki bu ülke gençler için bir can pazarına dönüşmüş vaziyette değerli milletvekilleri. Zira üniversiteliler yaşam alanları olan kampüslerde ve yurtlarda güvende değiller.

Görüyoruz, her geçen gün intiharlar ve ihmaller sonucunda üniversiteli genç kardeşlerimiz göz göre göre yaşamdan koparılıyorlar. Ülkemizde, bugün geldiğimiz aşamada “genç yoksulluğu” diye bir olgu türemiş durumda değerli arkadaşlar. Gençler artan ekonomik eşitsizliklerden dolayı yoksullaşmış durumdadır ve milyonlarca genç, değil eğitimini devam ettirmek, yaşamını bile devam ettirmekte bugün geldiğimiz aşamada zorluk çekiyor. İktidarın çocukları eğitimlerini yurt dışında alırken, sefahat içinde yaşarken ve geleceklere dair herhangi bir kaygı duymazken bu halkın evlatları gelecek kaygısıyla zor bela geldikleri üniversitelerde ne yazık ki bugün yaşam mücadelesi veriyorlar.

Önergemizde ifade ettik, Eskişehir’de, Çanakkale’de, Bartın’da, Ankara’da üniversiteli genç kardeşlerimizin ardı ardına intihar haberlerini aldık ne yazık ki. Buradan ifade edelim: Bu ölümler intihar değildir, adli adınca cinayettir ve bugün geldiğimiz aşamada genç ölümleri ve öğrenci intiharları politiktir.

İşte, Aydın’da yaşanan asansör faciası gençlerin ölümü nasıl burun buruna bırakıldıklarının, söz konusu genç ölümlerinin göz göre göre gelen katliamlar olduğunun çok açık bir göstergesidir değerli milletvekilleri. Öğrenciler defalarca yurt yönetimine ve CİMER’e başvurmalarına rağmen asansörün tamir edilememesi Zeren Ertaş kardeşimizin ölümüyle sonuçlandı. Zeren kardeşimizin babası “Ben kızımı devlete emanet ettim ama bu devlet benim kızıma yirmi gün bile bakmadı.” diyor. O kadar haklı, o kadar acı bir isyanla karşı karşıyayız ki değerli arkadaşlar, bakın, ülkenin farklı yerlerindeki KYK yurtlarında benzer sorunlar bugün söz konusu. Öğrenciler barınamıyorlar, beslenemiyorlar, geçinmiyorlar, bırakın en temel ihtiyaçlarına erişmeyi, yaşam hakları bile ellerinden alınıyor. Günlerdir üniversiteli gençler ülkenin dört bir yanında yaşamak için sokaktalar, eylemdeler, isyandalar ve “Verdiğiniz yorgan bize kefen oldu.” diyorlar, “Biz ölmeye değil okumaya geldik.” diyorlar; işte bu yüzden sokaktalar, işte bu yüzden eylemdeler, işte bu yüzden isyandalar değerli milletvekilleri. Buradan yaşamak için direnen üniversiteli genç kardeşlerimize selam olsun.

Geçtiğimiz günlerde Özgürlükçü Gençlik Derneği “Bu bir yaşam çağrısıdır, biz sesimizi ölere duyurmak istemiyoruz.” diyerek bir çağrıda bulundu ve üniversiteli gençler “Asansörü bozuk, yangın merdiveni kilitli, şantiye alanına dönüştürülen, güvenli olmayan, yemekhanelerinden zehir akan tek bir yurt, tek bir üniversite, tek bir yemekhane kalmayana kadar biz rahat uyumayacağız ve rahat unutmayacağız.” diyorlar; biz de bu haklı, meşru ve onurlu mücadelenin, bu çağrının yanındayız.

Son olarak, bu vesileyle, bütçe görüşmelerinin başladığı bugünlerde özellikle bir kez daha ifade etmek istiyorum: Zenginlere milyarlarca TL vergi affı getirmek yerine, saraya, savaşa, patronlara, mafyalara, çetelere, tarikatlara, cemaatlara para akıtmak yerine gelin, gençleri yaşatmak için bütçeyi insanca, onurlu bir yaşama ayırın; gelin, bütçeyi eğitime ayırın; gelin, bütçeyi gençlerin geleceklere ve yarınlarımıza ayırın.

Teşekkürler. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Şimdi Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Doğan Demir’e söz veriyorum.

Sayın Demir buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde lisans eğitimi gören öğrenci sayısı 4 milyon 579 bin 47 kişi ama toplamda 8 milyona yakın üniversite öğrencisi; Türkiye genelinde Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı 776 öğrenci yurdunun toplam kapasitesi yalnızca 759.838, aradaki fark 3,5 milyondan daha fazla.

Öğrencilerimizi her gün isimleri taciz ve tecavüz vakalarıyla anılan tarikat ve cemaat yurtlarına mecbur bırakıyorsunuz. Ülkemizde yüzlerce aile yurtlara yerleşemeyen çocuklarını artan fahiş ev kiralari yüzünden üniversiteye gönderemez duruma gelmiştir. Sorarım sizlere: Açlık sınırının altında asgari ücretle geçinen aileler, düşük gelirli vatandaşlarımız çocuklarını nasıl okutacak; çocuklarının barınma ihtiyaçlarını nasıl giderecekler?

KYK yurtlarında asansör denetimleri Makina Mühendisleri Odasının kontrolünden alınarak yandaş firmalara veriliyor. Bu durum neticesinde geçtiğimiz hafta üniversite öğrencimiz, gencecik kızımız Zeren Ertaş ihmaller yüzünden yaşamdan koparıldı. Ordu’da KYK yurdunda asansör hatları koptu ve öğrenciler hastaneye kaldırıldı.

Sinop’ta hadsiz bir KYK müdürü öğrencilerin karşısına geçip “Korkuyorsan, çakılacağını düşünüyorsan binme asansöre.” diyerek öğrencilere tehditte ve söylemlerde bulunuyor. Bu kişi bu gücü, bu hakkı kimden alıyor? Sayın Başkan, bu kişi hakkında bir an önce gereği yapılmalıdır.

KYK yurtlarında yemekler çok kötü, hatta öyle ki yemeklerin içinden böcek bile çıkıyor, onlarca öğrenci zehirlenerek hastaneye kaldırılıyor; yer Küçükçekmece Fatma Refet Angın KYK Kız Öğrenci Yurdu. Liyakatsiz atamaların, yandaşlara dağıttığınız ihalelerin ceremesini gencecik evlatlarımız çekiyor. İnsanlar artık bırakın devlete çocuklarını emanet etmeyi, tatile giderken kendisine bile emanet etmeyecek hâle geldi, vatandaşına güven tahsis edemeyen iktidar yüzünden devlete olan güven yerle bir oldu.

Sosyal devlet olma gereği eğitimin ve sağlığın ücretsiz olması gerekirken parasızlıktan üniversiteye kayıt yaptıramayan, okuyamayan binlerce öğrencimiz bulunmaktadır.

Son olarak da ekte sunulan şu gördüğünüz tabloda bakın, KYK burs miktarı 2014’te 300 TL, asgari ücretin yaklaşık yüzde 34’ü; 2015’te 330 TL, asgari ücretin yaklaşık olarak yüzde 33’ü; 2016’da 400 TL, asgari ücretin yaklaşık yüzde 30’u; 2017’de 427 TL, asgari ücretin yaklaşık yüzde 30’u; 2018’de asgari ücretin yüzde 29’u olmuş; 2019’da asgari ücretin yüzde 25’i; 2020’de asgari ücretin yüzde 24’ü; 2021’de yüzde 23’ü; 2022’de yüzde 20’si olmuş; 2023’te de yüzde 15’e düşmüş; gerisini siz düşünün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, lütfen tamamlayalım.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, son bir şey söyleyeyim. Ben, eski Alevi Kültür Dernekleri Genel Başkanıyım, Kocaeli’de Şube Başkanlığı yaptığım dönemlerde özellikle Alevi çocuklarımızın maddi imkânsızlıklar nedeniyle o zamanki FETÖ, cemaat, tarikat evlerinde zorla nasıl okutulduğuna, zorla nasıl ihmal edildiğine şahit olmuştum. Küçük bir anekdot: Bir öğrencimiz bir gün gelip “Ben Alevi’yim ama cemaatin öğrenci yurtlarında kalmak zorundayım çünkü benim ailem bana bu imkânı sağlayamıyor...” Ben ona ev bulmama rağmen üç gün sonra dönüp tekrar yurtlara gitmişti.

O nedenle, bu ülkede lütfen devlet gereğini yapsın. Çocuklarımızı cemaatlerin, tarikatların ya da birilerinin himayesine bırakmadan devlet mutlaka gereğini yapmalıdır diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin yakın geleceğinde Türkiye'de söz sahibi olacak üniversite öğrencilerimizin geleceklerini tartışmanın, görüşmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Ben, önergede bahsedilen sonuçlar üzerinde değil, biraz daha sebepler üzerinde durmak istiyorum çünkü sebepleri araştırırsak çözüm önerilerini de daha iyi geliştirebiliriz diye düşünüyorum. Bu bağlamda, başta üniversiteler üzerinden çok kısa birkaç şey söylemek istiyorum, daha sonra da öğrenciler açısından Türkiye'deki durumu değerlendireceğim.

Şimdi, 1'inci: Türkiye'de tamamen siyasi amaçlarla, altyapıları oluşturulmadan çok sayıda açılan üniversitelerden dolayı üniversitelerin kalitesiyle ilgili sıkıntıların yanında bu üniversitelerin fiziki şartları oluşturamamasından akademisyen eksikliğine kadar birçok sorunları vardır. Bunun sonucu öğrencilerin eğitimlerini her durumda olumsuz etkilemektedir. Yani ne dedik: "Üniversite sayıları fazla." Neye göre fazla? Türkiye'de 208 üniversiteden söz ediyoruz. Peki, nüfusu bizimle benzer olan Avrupa'daki ülkelerde nasıl? Fransa'da 80, İngiltere'de 150, Almanya'da da 120 üniversiteden söz ediyoruz.

Peki, öğretim elemanı durumumuz nasıl? Öğretim elemanı yetersizliğinden söz ediyoruz, bir de öğretim elemanlarında büyük üniversitelerde ve büyük şehirlerde yığılma söz konusu. Bunun yanında, yine, fiziki şartlar çok önemli. Bu da eğitimi... Özellikle barınma dolayısıyla da yurtların eksikliği veya yetersizliğiyle sonuçsuz kalmaktadır. Böyle bir ortamda yükseköğretimin kalitesinden bahsetmek mümkün olmaz. Bu durumda sadece 8 milyon üniversite öğrencisiyle işsizliği dört yıl ötelemekten başka bir şey yapamazsınız.

Bakın, bunu niye söylüyorum? Şimdi, Türkiye'ye baktığımızda, öğrenciler açısından da değerlendirdiğimizde bin kişiden 95'i üniversite öğrencisi. Yine, Almanya'yla, Fransa'yla ve İngiltere'yle karşılaştırdığımızda buradaki sayıların 40 olduğunu görüyoruz, Avrupa Birliği ortalaması da 38'dir. Üniversite sayılarını arttırmak yerine ortaöğretimde mesleki ve teknik eğitimi öncelesek, üniversiteye olan talebi düşürsek daha iyi olmaz mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akalın, lütfen sözünüzü tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) Tamamlıyorum.

İnanın bana eğer bunu yaparsak insan kaynakları açısından sanayi ve üretimdeki durumumuz da bugünkünden daha parlak ve millî gelirimiz daha yüksek olur.

Değerli milletvekilleri, şimdi, son olarak da on yıldaki burs ve kredilere bir bakalım: 2014 yılında KYK burs ve kredi miktarı 300 lira, 300 liranın karşılığı 137 dolar. 2024 yılı için açıklanan burs ve kredi miktarı 2 bin lira, resmî kur beklentileri esas alındığında 50 dolara tekabül ediyor yani neredeyse üçte 1'i. Bu durum aslında fakirleşmemizin yükseköğrenime de yansıdığını göstermektedir. Ülkemiz maalesef fakirleşiyor, çektiğimiz bütün sıkıntıların sebebi ülkemizin fakirleşmesindendir.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'a söz veriyorum.

Sayın Akdoğan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin geleceği olarak hep anlattığınız, söylediğiniz; seçim meydanlarında, mitinglerde oylarını almak için vaatte bulunurken sıralara geçtiğiniz gençler maalesef zor durumda. Bence gençlerden çok, gençlerin sorunları konuşulurken cep telefonlarıyla oynamayı tercih eden milletvekilleri zor durumda. Niye? Çünkü dinleyecek yüz de yok. (CHP sıralarından alkışlar)

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Ayıp ya! Söylediğiniz çok ayıp bir şey!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Neden ayıp olsun, ayıp olan ne var burada?

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – Sizde var mı genç milletvekili? Bir de "Z kuşağı" diyorsunuz, kaç tane genç milletvekiliniz var, söyler misiniz?

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakın, gençler için gelecek kaygısı, kişisel gelişim, motivasyon, kitap, sinema, tiyatro, müze, bunlar artık lüks. Gençler için artık, torpil, kayırma, mülakat en çok düşünülecek şeyler. Güvenlik, barınma ve beslenme sorunuyla karşı karşıyalar.

Değerli milletvekilleri, barınma ve beslenme ilkel komünal toplumların en büyük sorunlarından biriydi, ilkel komünal toplumların en büyük sorunu olan bu iki meseleyi 2023'ün Türkiye'sinde üniversitelilerin gündemine getirmeyi, üniversitelerin gündeminden çıkarmamayı sizler başardınız. 1.250 TL olan KYK burs ve kredi miktarını 2 bin TL yapmakla övünüyorsunuz, dün grup toplantısından sonra Cumhurbaşkanı söyledi, gitti. Ne olmuş? 1.250 TL 2 bin lira olmuş. Değerli milletvekilleri, haberiniz var mı, öğrenci ev maliyetleri yüzde 228 artmış; öğle yemeği ücretleri yüzde 93 artmış. O öğle yemeklerinden, akşam yemeklerinden saç çıkıyordu, böcek çıkıyordu, şimdi artık fayans artıkları çıkmaya başladı. On beş günde 4 öğrenci intihar etti, son iki günde 148 öğrenci zehirlendi.

Allah aşkına, şu "tweet"leri görmüyor musunuz? Bakın, burası İstanbul Fatma Refet Angın KYK Yurdu, böcekli yemeğin fotoğrafını çekip göndermişler, böcekli yemeğin; bunu görmüyor musunuz, buna kimse müdahale etmeyecek mi? Burası Cevizlibağ KYK Kız Yurdu, öğrencilerin üstüne dolap düşmüş; bunlara kimse bakmıyor mu? Burası Vezneciler KYK Kız Öğrenci Yurdu; tavan çökmüş, bununla kimse ilgilenmiyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akdoğan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu söylediğimiz meselenin muhatabı 3,5 milyon üniversiteli gençtir. Ancak şunu da ifade edeyim, sizin yönetim anlayışınız ile bizim yönetim anlayışımız arasında şu fark vardır: Ev kiralарının 15 bin lirayı bulduğu İstanbul'da, örneğin, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yurtları, kahvaltı ve akşam yemeği dâhil 1.300 TL'dir, yanlış duymadınız, 1.300 TL. Bunun nedeni nedir biliyor musunuz? Daha önce sizde milletvekilliği yapmış ve burs almış bir zat vardı, biliyorsunuz; 155 bin dolar burs almıştı ki bugünün parasıyla 4 milyon 340 bin eder, bizim yönetim anlayışımızda bunun önü kesilmiştir. Bizim yönetim anlayışımızda İBB'den 34 kişiye verilen 61 milyon liralık burs kesilmiştir.

Bizim yönetim anlayışımızda hakkaniyet vardır diyor, sizin uygulamalarınızı öğrencilerimizin vicdanına emanet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Akdoğan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'a söz veriyorum.

Sayın İnan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; kredi ve burs miktarlarımız lisans öğrencileri için 2 bin TL'ye, yüksek lisans öğrencileri için 4 bin TL'ye, doktora öğrencileri için 6 bin TL'ye yükseltildi; Sayın Cumhurbaşkanımıza çok teşekkür ediyoruz.

2001 yılında bizim yurtlarımız ne durumdaydı? Âdeta hapisane şartlarında, ranza sisteminin hepsinde uygulandığı, kampüslerden bayağı bir uzak, ısınma sisteminin kötü olduğu yurtlarda öğrenci başvurularına devletin yerleştirme oranı yani verdiği cevap toplam yüzde 15'ti. Şimdi yurtlarımızda tüm sosyal imkânlar var; internet var, yüzde 80'inde ranza sistemi uygulanmıyor, her odanın içerisinde banyo ve çalışma ortamı var; fitness salonları var, birçoğu da üniversite kampüslerinin içerisinde veya yakınında bulunuyor. Âdeta üç yıldızlı otel konforunu yaşatmaya çalıştığımız bu yurtlarımızda bugün devletin yerleştirme oranı yüzde 95. Aramızdaki fark bu.

Eğitimde fırsat eşitliği açısından birçok ülkeden de önde durumdayız. Her başvurana kredi veriyoruz ve hatırlatalım, bizden önce KYK kredileri üç ayda bir veriliyordu, biz her ay vermeye başladık. Üniversitelerde başörtüsü serbestliğini biz getirdik, katsayı adaletsizliğini biz kaldırdık. Tüm sol grupların kampüslerde attığı slogan neydi? "Harçlar kaldırılın." Harçları kaldıran da AK PARTİ ve Recep Tayyip Erdoğan oldu. KYK geri ödemelerinde faizi de 2022 yılında biz kaldırdık ve milyonlarca genç için öğrenci affı çıkardık ve kampüslere geri dönüşü sağladık.

Değerli milletvekillerimiz, yitirdiğimiz arkadaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun. Onlar bizim kardeşimizdi ve üzüntümüz çok taze. Sayın Cumhurbaşkanımız ve Bakanlığımız ailelerimizi bizzat arayarak taziyelerini de iletiler, tüm adli ve idari tahkikat da sürüyor.

Şimdi gelelim HEDEP'in önermesine. HEDEP aynı il binaları gibi üniversite kampüslerini adam devşirme mekânları olarak görür, gençlerin aklını çelerek sadece "Nasıl dağa göndeririz? Nasıl terör örgütü militanı hâline getiririz?"in peşindedir ama artık, o eski Türkiye yok. Üniversiteler artık, terör yardakçılığı yapılan kurumlar değil. Üniversitelerde artık şiddet yok, terör yok.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – FETÖ uygulamalarını yasallaştırdınız, ne anlatıyorsunuz!

EYYÜP KADİR İNAN (Devamla) – Şimdi, elimde bir liste var, bu elimdeki listenin çoğu üniversite öğrencisi. Bu üniversite öğrencileri kandırılıp kaçırılan ve pişman oldukları için hapisanelerde PKK ve silahlı sol örgütler tarafından öldürülenlerdir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yalan atıyorsunuz!

EYYÜP KADİR İNAN (Devamla) – HEDEP tek bir gün PKK'nın infaz ettiği bu gençlerden bahsedemez...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İnan, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Devlet dersinde öldürülen çocukları konuşuyoruz çünkü.

EYYÜP KADİR İNAN (Devamla) – ...son otuz beş yılda 20 bin çocuğun dağa kaçırıldığından, çocuk infazlarından bahsedemez. Çocukların, genç kızların, Kandil baronlarına harem yapılmasından hiç bahsedemez çünkü yürekleri yetmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HEDEP sıralarından gürültüler)

Bu minvalde, Yasin Börü ve arkadaşlarının barbarca katledilmesinin sorumluları, bugün, burada çocuklar ve gençler adına konuşacak ve önerge verecek son partidir diyorum, belirtiyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İnan, teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, hatip açıkça "HEDEP Grubu" diyerek partimize sataştı.

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın HEDEP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, genç milletvekili, keşke böyle başlamasaydın, başka biri konuşsaydı, alışmıştık, onlar daha alışkınlar bu konuşmalara. Yeni bir şey duymadık doğrusu, aynı nakarat yıllardır devam ediyor. Siz üniversite öğrencilerinin sorunlarını bile tartışmaktan, doğruları kabul etmekten aciz bir durumdasınız maalesef. (HEDEP sıralarından alkışlar) Burada hem CHP'nin hem bizim önergemizde -biraz sonra bir önerge daha görüşülecek- biz ölen gençlerden, aç kalan gençlerden, intihar edenlerden, yoksulluktan dolayı okuyamayanlardan, üniversite öğrencilerinin ne kadar zor koşullarda eğitim görme çabasından söz ediyoruz; siz bize yine "terörö" nakaratını anlatıyorsunuz; onları geçin. Sizin anlattıklarınızın bir karşılığı yok. Ya "Yüzde 80'inde ranza yok, yüzde 95 yerleşmiş." diyorsunuz.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Aynı nakaratları söyleyen sizsiniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gerçekten, başka bir dünyada mı yaşıyoruz? Biz nerede yaşıyoruz? Yani Strazburg'ta mı, Almanya'da mı, Berlin'de mi? Anlamıyorum. Yani bu söylediğiniz rakamların hiçbir karşılığı yok maalesef. Keşke olsaydı, keşke dedikleriniz doğru olsaydı. Biz, tam da bunun için söylüyoruz. Ya, öğrencilerin yaşamına son vermesini bile kendi siyasetinize alet ediyorsunuz ya!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Siz de alet ediyorsunuz!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Siz de alet ediyorsunuz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gerçekten alet ediyorsunuz. (HEDEP sıralarından alkışlar) Yeter artık, bu istismarı bırakın! Eğer gerçekten yüreğiniz yetiyorsa gerçekleri konuşmaya "terörö" siyasetine son verin, tamam mı? Hava durumundan söz ettiğimizde bile "terörö" demekten vazgeçin, gelin hakikatleri tartışalım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bütün Türkiye izliyor, gelin bunları tartışalım. Siz, üniversitelere, ablaları abileri getiren bir siyasetin temsilcisisiniz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sen burada göğsünü gere gere "PKK terör örgütüdür." dersin biz de demeyiz o zaman.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Daniş Beştaş.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, arkadaşımız Eyyüp Kadir Bey'in sataşmaya karşı yerinden bir söz talebi var, uygun görürseniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İnan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Öncelikle, AK PARTİ Grubu aciz değildir, gücünü her zaman millettten almıştır. Hiçbir zaman vesayet kurumlarından ve terör örgütlerinden tekmil alan bir siyasi parti grubu değildir. Aciz olan da terör örgütlerinden

tekmil alıp onların talimatlarına göre siyaset üreten ve bunları da gençlerin beğenmesini isteyen terör örgütünün siyasi uzantısı olan partidir; bu bir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Yüzde 80'iniz FETÖ'den, utandı, gözaltına alındı. Ceza aldınız yüzde 80'iniz.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – İkincisi yıllarca Hakkâri'de, Van'da...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Yüzde 90'ınız FETÖ'den ceza aldı, yüzde 95 hatta.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – ...Şanlıurfa'da, Diyarbakır'da, yerel yönetimlerde siz üniversite öğrencilerine ne yaptınız?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – ByLock hepinizde var be!

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Hakkâri'deki üniversite öğrencilerine ne yaptınız? Oradaki hemşehrilerimize ne yaptınız?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – FETÖ yurtlarında kaldık, FETÖ kolejlerinde okuduk!

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Siverekli bir Kürt olarak söylüyorum...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Ya, siz sadece hapishane...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – FETÖ kolejlerinde, yurtlarında, üniversitelerinde okuduk!

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Geçtiğimiz sene Hakkâri'den tam 5 öğrenci tıp fakültesini kazandı. Bugün üniversite kampüslerinde şiddet yok, terör yok, huzur var. Hakkâri'deki üniversitede yazılımcı yetişiyor, doktor yetişiyor, mühendis yetişiyor; siz bunlardan rahatsız oluyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HEDEP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Niye daha önce... Havalimanları yakan, oradaki akademisyenleri, oradaki güvenliği sarsan bir terör örgütünün siyasi uzantılığını yaptığınızdan dolayı...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İnan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani ithamlarına, ağır sözlerle sataşmaya devam etti; sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Peki, inşallah yeni bir sataşmaya zemin hazırlamadan bitirirsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Umarım.

BAŞKAN – Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, gerçekten bu konuyu konuşmaktan artık bize de gına geldi. Üniversite öğrencilerinin sorunlarının buraya gelmesi sizin maharetiniz. Yani üzülüyorum ama yalan diyeceğim, söylediklerinin hepsi yalan. Neden biliyor musun? Şu anda gerçekleri konuşmamak için işi başka bir yöne çevirmeye çalışıyorsunuz ama ben oraya gelmeyeceğim, size somut veriler söyleyeceğim: Hani, gençlerin yüzde 95'i size göre KYK yurtlarına yerleşiyordu ya, benim elimdeki verilere göre 10 öğrenciden 1'i yerleşiyor ya. Ben de üniversitede çocuğu olan bir anneyim. İstanbul'da 3 öğrenci beni aradı Beşiktaş yurdundan, KYK Genel Müdürüyle de görüştüm, onların paralarını almışlar, gitmişler, inşaat hâlinde, dediler ki "Yetiştiremedik, başka bir yere nakledeceğiz." Yurtların... Verilen vaatler bile yerine getirilemedi ve şu anda öğrenciler bas bas bağıyor "Geleceğimiz yok, biz yurt dışına gitmek istiyoruz." Türkiye'deki gençlik hiç olmadığı kadar, hiç olmadığı kadar yurt dışında, Avrupa'da, Amerika'da, kıtalar arası ülkelerde iş aramaya çıkıyorlar. Bu gençlerin sorunlarının çözümü için biz bu önergeyi getiriyoruz. Biz burada...

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sokakta başıboş gezecekler siz de dağa götüreceksiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sizin politikalarınızda dağa gönderen, sizin düşmanlığınıza dağa gönderen. (HEDEP sıralarından alkışlar) Siz demokratik siyaseti engelleyerek, siz burada grubumuza kendinizce baskı kurarak, "terör" siyaseti yaparak insanları dağa yönlendiren sizsiniz. Biz tam tersini savunuyoruz. "Gelin şiddetsiz bir ortamda, çatışmasız bir ortamda bu meseleyi konuşarak çözelim." diyorsunuz ama elinizde bir malzeme olarak bütün seçim kampanyalarını bunun üzerinden yürütüyorsunuz. O yüzden savaş... (HEDEP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, teşekkür ediyorum.

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Ne savaşı! Savaş yok.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi adına müsaadeniz olursa buradan yeni bir polemige de...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce değerli arkadaşımız hükümetimiz döneminde gençlerimiz için yapılan tüm çalışmaları özetledi, gençlerimiz bunu çok iyi biliyor. Biz gençlerimiz bilgisayarla, kitapla beraber olsun dedik, Dicle'nin, Fırat'ın çocuklarına sahip çıkacağız dedik. Ne yaptığımızı Fırat'ın çocukları çok iyi biliyor, bu milletimiz çok iyi biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Çok iyi biliyoruz, çok iyi biliyoruz!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Bu milletimiz 14 Mayıs'ta da 28 Mayıs'ta da, daha mürekkebi kurumadı... Milletimiz, gençlerimiz, öğrencilerimiz desteğini veriyor. Daha fazlasını yapacağız, hep beraber yapacağız. Ben burada aksi yöndeki tüm ithamları reddediyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Efendim, meram anlaşılmıştır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- HEDEP Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 27/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan ve arkadaşları tarafından, Aydın ilinde bulunan Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda yaşanan olayın ve ülke genelinde KYK yurtlarındaki sağlık ve can güvenliği sorunlarının araştırılması amacıyla 31/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 1/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan ve arkadaşları tarafından, Aydın ilinde bulunan Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda yaşanan olayın ve ülke genelinde KYK yurtlarındaki sağlık ve can güvenliği sorunlarının araştırılması amacıyla 31/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (289 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/11/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 25 Ekim gecesi Aydın'da Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda asansör düştü ve gencecik bir üniversite öğrencisi evladımızı kaybettik. Eminim, vicdanı olan herkesin vicdanı sızladı, Allah rahmet eylesin, bu çok büyük bir acı, hele ana babaya düşen acıyı tarif etmek mümkün değil. Zeren Ertaş, hayatının baharında, gelecek umuduyla gittiği okulundan evine kefenle döndü.

Değerli arkadaşlar, üniversitelerde evlatlarımız, gencecik evlatlarımız ya intihar ederek ya da adına "kaza" denen ama aslında cinayet olan bu tür olayların sonucunda hayatını kaybediyor.

Bakın, sadece Aydın Güzelhisar KYK yurdunda değil, başka yurtlarda da hemen onun arkasından arka arkaya, arka arkaya haberler düşmeye başladı. Sivas'ta KYK yurdunda asansör arızalandı, Çorum'da asansör arızalandı, Ordu'da -son dakika çocuklarımız kurtuldu- halat koptu; bunlar yurtlarda oluyor arkadaşlar. Bu çocuklar devlete emanet, bunlar Kredi Yurtlar Kurumunun yurtları, bunlar bizim çocuklarımız, bunlar siyasetin malzemesi değil, bunlar bizim geleceğimiz.

Değerli milletvekilleri, bakın, Aydın'da Güzelhisar yurdunda öğrencimiz CİMER'e Sayın Cumhurbaşkanına şikâyet etmiş bu olaydan önce. Ben söylemiyorum, öğrencinin dilinden, resmî siteden aldık bunu, bakın, neler yazmışlar: "Asansörler durmadan bozuluyor, yemekler asla doyurmuyor -evlatlarımız karnı aç yatıyor yatağa, üniversite öğrencisi yazmış- hijyen sıfır, ekmele parayla satılıyor, yemeklerden kıl ve böcek çıkıyor, yemek tabakları ve tepsiler hep kirli, kokuyor, yemekhanenin içinde sokak köpekleri dolaşıyor." Bu CİMER'in sayfasında, girin göreceksiniz, öğrencinin kendisi şikâyet etmiş ve bu şikâyetler iki yıldır Aydın'da devam ediyor ve buna rağmen önlemler alınmıyor. Diğer yurtlarda da aynı şikâyetler devam etmiş ve buna karşın aklımız ne zaman başımıza geliyor? 19 yaşında gencecik bir evladımızı kanlı asansörden çıkardıkları zaman.

Değerli arkadaşlar, arkadaşlarımız intiharları anlattı, ben onlara girmeyeceğim ama size şunu söyleyeyim: Bunu protesto eden öğrencilere biber gazı sıkıldı. Arkadaşları ölen ve bu ölümü, bu ihmali, bu cinayeti protesto eden öğrencilere biber gazı sıkıldı; vicdanınız kabul ediyor mu bunu? Yani şunu mu diyeceğiz: Ölmek serbest, protesto etmek yasak mı öğrenciler için? bugünün düzeninde, öyle mi? Türkiye Yüzyılı'nda ölmek serbest, protesto etmek yasak mı öğrenciler için?

Değerli arkadaşlar, babayla telefonla konuştum, acısı büyük, Allah sabır versin. Bu Meclis araştırması önergesini verdiğimi söyledim, sizlere bir mesajı olup olmadığını sordum ve dedim ki: Türkiye Büyük Millet Meclisine, milletvekillerimize bir mesajın var mı? Daha önce basına düşmüştü, ne dedi? "Ben devlete inancımı kaybettim." dedi. "Ben çocuğumu devlete emanet ettim, yirmi beş gün çocuğuma bakamadı." dedi. Akşam bana söyledikleri şunlar, yazdığından okuyorum: "Benim çocuğum çok güzeldi, herkesin çocuğu kendine güzeldir. Allah başka ana babalara bu acıları yaşatmasın. Benim güzel çocuğumu kaybettim. En azından onun kaybı ders olsun, başka çocukların ölmemesine vesile olsun." dedi. Değerli milletvekilleri, doğrudan size söylediği sözdür, onun aracısı olarak bunu söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bitiriyorum, son cümlem.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bu Meclis araştırması önergesini bunun için verdim. Bakın, gelin, bu çocuklar bizim çocuklarımız, o babanın kaybettiği devlete olan inancını yeniden tesis edebilmek için Meclis araştırmasını açalım. Gelin, onun dileğini yerine getirebilmek için evet deyin, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak evlatlarımıza sahip çıkalım.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Şimdi Saadet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a söz veriyorum.

Sayın Karaman, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda yaşanan elim hadise ve ülke genelinde KYK yurtlarındaki sağlık ve can güvenliği sorunlarının araştırılması amacıyla Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisine binaen Saadet Partisi Grubu adına

düşüncelerimizi arz ediyorum.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, evet, ölüm hak ve ölüm mutlak, bundan şüphe yok ancak bizler cüzi iradelerimizle ne yaptık? Eğer bu elim hadisedeki gibi, yöneticiler üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemişse bu yapıları bir bakıma cinayet de denebilir.

Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, her genç bir dünyadır. O güzel dünyalarımızdan biri daha üniversite son sınıf öğrencisi olan Zeren Ertaş kardeşimiz aramızdan ayrıldı. Kim bilir ne hayalleri vardı, ne hedefleri vardı, ne yapacaklardı? Ben de 2 kız babasıyım, şu an o acılı ailenin durumunu hakikaten düşünmüyorum; sizler de düşünmüyorsunuzdur. Allah kendilerine sabırcı versin, evet, Rabb'im sabır versin ama sorumluluğu, ihmali, hatası olanlar da öncelikle bu dünyada hesabını verebilsin. Bu ülkede çocuklarımıza yönelik şiddetten, tacizden, tecavüzdən, canlarına kastan korkar hâle geldik. Allah aşkına korkular içinde yaşıyor muyuz, kabul edebilir misiniz bu durumu? Bir kız kardeşimizin daha başına gelene bakın, olmaz böyle bir şey, olmasın artık. Şimdi, bu elim hadise ivedilikle araştırılsın ve bu acı herkes için bir dönüm noktası olsun. Gelin, bu eksikliklerin, ihmallerin üzerine hep beraber gidelim, gidelim ki son günlerde iyice imajı zedelenen yargımız da burada üstüne düşeni yaparak insanımıza bir güvence olsun. "Yargıya güvenilmez ki yapanın yanına kâr kalır." anlayışına hep beraber mâni olalım.

Kıymetli kardeşlerim, sürekli bu tip tekliflerimiz iktidar tarafından reddediliyor. Bakın, "iktidar" ve "muhalafet" kavramlarını bir kanara koyuyorum. Kıymetli milletvekili arkadaşlarım, bu gençler bizim gençlerimiz, bu gençler bizim geleceğimiz. Biz onların malını, namusunu, canını korumak için çalışmayacaksak niçin buradayız? Nereden geldiğine bakılmayıp doğru olana hak verebilmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaman, lütfen tamamlayalım.

MEHMET KARAMAN (Devamlı) – İvedilikle bu elim olayın Meclisimizin uhdesinde araştırılmasına lütfen destek veriniz. Kaza değil, ihmal öldürür. Bizler bu ihmallerin, hataların ve eksikliklerin önüne geçmek için gereken çalışmaları yapmazsak, Allah korusun, hepimizin böyle elim hadiselerde mesuliyeti olacaktır. Bu sebeplerden ötürü hepinizi, hiç olmazsa bu sefer, sorumluluğumuzu yerine getirmeye davet ediyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Allah'a emanet olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karaman.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a söz veriyorum.

Sayın Karakaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde Aydın'da devletimizin yurduna emanet edilmiş Zeren Ertaş kızımızın acı haberiyle hepimizin içi yandı. Öncelikle buradan değerli ailesine, arkadaşlarına ve tüm milletimize bir kez daha başsağlığı diliyorum.

Anne-baba olarak yetiştirip, büyütüp, vatana millete hayırlı birer evlat olsun diye devlete teslim ettiğimiz çocuklarımız maalesef, devlet tarafından, liyakatsiz kadrolar tarafından zayi ediliyor. Milletimizin kürsüsünden, iktidara, Zeren kızımızın babasının sözlerini bir kez daha hatırlatmak istiyorum; baba der ki: "Ben devlete inancımı kaybettim. Çocuğumu ilk defa devlete emanet ettim ancak devlet benim çocuğuma bakamadı." Bir babaya bunu söyletmeye hiç utanmıyor musunuz? Devleti milletin gözünde bu hâle düşürmeye hiç utanmıyor musunuz? Liyakatsiz kadrolarınız sayesinde, maalesef, Türk milleti devlete olan güvenini kaybetmiş durumda.

Olaydan hemen sonra birçok yerden yurtlarla ilgili bilgi notları geldi. Yine aynı gün, Aydın Berin Menderes KYK Yurdunda, oradaki öğrencilerin fotoğrafını çekip attığı bu kırmızı etiketli asansör. Bu yurtda 3 tane asansör var, 3'ü de kırmızı etiketli ancak bu 3 asansör de kullanılıyor.

Şimdi, kırmızı etiket demek şu arkadaşlar: Asansör muayenesi yapan şirketler... 4 tane renk vardır; kırmızı ve sarı etiket asla kullanılmaması gereken asansör demektir; mavi etiketli asansör, kusurlu ancak kullanılabilir demektir, yeşil etiket ise kullanılabilir demektir. Kırmızı etiket demek her an düşmeye, her an tehlikeye maruz kalınacak demektir. Şimdi, sadece Aydın'da değil, birçok yurdunda... Sinop'ta Seyyid İbrahim Bilal KYK Yurdunda asansör şikâyetini belirten öğrencimize yurt müdürü "Korkuyorsan, çakılacağını düşünüyorsan asansöre binme." diyor. Yine, Ordu'nun Fatsa ilçesinde asansör 4'üncü katta duruyor, arkasından öğrenciler arkadaşlarını kurtarıyor ve asansör hemen yere çakılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Karakaş, lütfen, sözlerimizi tamamlayalım.

ÖMER KARAKAŞ (Devamlı) – Teşekkür ediyorum.

Bu yurt müdürleri, bu kadar liyakatsiz kadrolar bizim evlatlarımızın hiç mi değerini bilmiyor, kendilerinin hiç mi evlatları yok? Bütün iktidarı, tüm milletvekillerini bu arkadaşlarımızın takipçisi olmaya davet ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'ya söz veriyorum.

Sayın Kordu, buyurun.

HEDEP GRUBU ADINA AYTEN KORDU (Tunceli) – Sayın Başkan, sayın vekiller; aslında konuşma yapmak için elimde bir kâğıt getirdim ama söylenenlerden sonra istatistiklerin hiçbir değeri kalmıyor. Gerçekten, burada söylenen bazı şeyler insanı 10 kez, 20 kez düşünmeye itiyor.

Şimdi, çok genel anlamda şunu söyleyebiliriz: Neredeyse 8 milyona yakın öğrenci var genel olarak ama öğrencilerin yüksek enflasyondan ve ekonomik krizlerden dolayı yaşamını geçindiremediklerini, hatta ucuz iş gücü olduklarını aslında defalarca söyledim -başta öğrenciler olmak üzere- tekrar söylemek istiyorum. Yine, depremde sonra yerlerinden edilen öğrenciler ayrıca bir dezavantajlı grup olarak ciddi sıkıntılar yaşamaktalar, bunu da bir kez daha belirterek başlamak istiyorum.

Şimdi, burada canlarına kıyan öğrenci arkadaşlarımızın ismini sıralayarak ifade etmek istemiyorum. Hepimizce malum, en son Resul Alan canımızın "Geçinemiyorum." diyerek intiharı... Yine, Zeren canımızın asansörde yaşadığı ihmalle birlikte yaşamını kaybetmesiyle... Bu sorunu açıklayan sorumlu kişiler açıklamalarını sanki ihmal öğrencilerdeymiş gibi yaptığı için, buradan, bu zihniyeti tekrar esefle kınadığımı belirtmek istiyorum. Bunlar ihmal değildir, bu bir cinayettir ve bu cinayetler gerçekten politik bir cinayettir. Neden politiktir? Öğrenciler yoksul, öğrenciler yurtlarda yaşamak için kendilerine yer bulamıyorlar, ev kiralamak istiyorlar, kiralara çok yüksek, yaşayamıyorlar. Öğrencilerin çoğu öğretimini terk ederek çekilmek zorunda kalıyor ve işçi sınıfına dahil oluyor. Dolayısıyla bu, Meclisin genel anlamda bir sorumluluğudur. Neden "Politiktir." diyoruz? Çünkü bu ülkenin çoğunluğunu açlığa, yoksulluğa mahkûm eden burada oturan ve her şeye -araştırmalara bile- elini "Hayır." diye kaldıran AKP-MHP hükûmetinin ve ona bu konuda destek veren tüm faşist yapılanma blokunun kendisidir diye tekrar söylemek istiyorum ve bu sorumluluğu hissetmek zorundalar. Her şeyi teröriste edenler, bunun üzerinden politika yürütenler aslında bu zihniyetin sahipleridir diye tekrar buradan belirtmek istiyorum. Ya, siz, eğitim ve öğretim gören öğrencilerin bile beslenme hakkını elinden almak isteyen

bir hükûmetsiniz, bunun politikalarını güden bir hükûmetsiniz; bir kere, bunu buradan bir kez daha söylemek gerekiyor.

Eğitimde yapısal sorunlar vardır. Neden yapısal sorunlar vardır? Çünkü siz insanların inancına dair, kimliğine dair, diline dair inkâr politikası yürütmüş bir hükûmetsiniz ve bu politikalarınızı yürütmeye devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kordu, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

AYTEN KORDU (Devamla) – Tamam Sayın Başkan.

Bunu çok çeşitli politikalarla yürütüyorsunuz; cemaatlere yönlendiriyorsunuz, öğrenciler yurtlarda yer bulamadıkları için - Dersim de dâhil- bulundukları yerlerde cemaatlere ve tarikatlara yönlendiriliyorlar ve orada hangi şartlarla karşı karşıyalar biliyor musunuz? “Dini esasları yerine getireceksiniz.” diyerek başta -ayrıca, Alevilere ilişkin ciddi asimilasyon politikalarından da bir tanesidir- bazı dinî esasları zorunlu kılarak, ucuz cemaat, tarikat yurtlarına yönlendirerek yer veriliyor ve orada asimilasyon politikası daha da fazla güçlendiriliyor. Bir sürü öğrenci bu baskılar yüzünden orayı terk ederek eğitimini de bırakmak zorunda kalıyor.

Dolayısıyla toplumun yüzde 10'unu oluşturan bu gençlerin kendilerine ilişkin örgütlenmeye girdiklerinde ve hak iddia ettiklerinde de gözaltı, baskı, ajanlaştırma, ailelerini arayarak toplumun sorunlarından gençliği kopartma politikaları yine bu Hükûmet tarafından hâlâ sürdürülüyor. Örgütlenme sorunlarına ilişkin söz söyleme hakkını kullananları bile cezaevlerine dolduruyorsunuz. Terörize eden sizensiniz; biz, bunlara ilişkin de mücadelemizi yükseltmeye devam edeceğiz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kordu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Ömer Özmen'e söz veriyorum.

Sayın Özmen, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ÖZMEN (Aydın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin önergesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, geçtiğimiz hafta Aydın Güzelhisar yurdumuzda meydana gelen kaza neticesinde hayatını kaybeden kızımız Zeren Ertaş'a tekraren Allah'tan rahmet; ailesine, arkadaşlarına ve yakınlarına sabırlar diliyorum. Yaşanan bu elim kaza bir anne-baba için, arkadaşları için gerçekten tarifi mümkün olmayan bir acıdır. Cumartesi günü, AK PARTİ Aydın milletvekillerimizle beraber kızımızın ailesini İstanbul'da ziyaret ettik, taziyelerimizi ilettik, acılarını paylaştık. Ailenin metaneti, vakarı beni gerçekten çok etkiledi; Allah onlardan razı olsun, evlatlarıyla inşallah cennetinde buluştursun.

Ailenin bizden iki tane isteği oldu, sizin huzurunuzda bunları paylaşmak istiyorum. Kızımızın babası “Bundan sonra başka Zerenler ölmesin diye kim suçlu ise adalet önünde hesap versin istiyorum.” dedi, annesi de “Kızımın adı Aydın'da bir parka, bir caddeye isim olarak verilsin, hatırası yaşasın Aydın'da; biz bunu istiyoruz.” dedi. İki isteğin de takipçisi olacağımıza söz verdik.

Tabii, bu arada, Aydın Milletvekilimiz Sayın Bülent Tezcan'ın da kulaklarını çınlattık, kendileri de aslen Havzalıymış; aramışsınız, taziyenizi iletmışsiniz, Allah razı olsun.

İnşallah, Zeren kızımızın adının Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'ndeki bir dersliğe, bir konferans salonuna verilmesi için sayın rektörümüzle de görüştük. Buradan da Aydın'daki belediyelerimize bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bu kızımızın adını belediyelerin yetki alanındaki bir parka, bir caddeye, bir sokağa verilerse kızımızın ailesinin belki son dileklerinden biri de yerine gelmiş olacak.

Olaydan sonra, Valilik ve Bakanlık talimatıyla idari soruşturma başlatılmış olup kazanın meydana geldiği yurdun müdürü ilgili kanunun 137'nci maddesi gereğince görevden uzaklaştırılmıştır. Yine, Aydın Cumhuriyet Başsavcılığının 2023/24954 no.lu hazırlık dosyasında soruşturma devam etmektedir. Bilirkişiler tarafından aynı gün olay yeri ve asansörle ilgili detaylı incelemeler yapılmış, proje ve imalat evrakları toplanmıştır. Bilirkişi heyetine savcılık on günlük süre vermiş, büyük bir ihtimalle önümüzdeki hafta başında da heyetin raporu dosyaya girecektir. Yine, asansörün bakım ve onarımını yapan firmanın hem ortağı hem bakım sorumlusu olan kişi de tutuklanmıştır. Elbette, bu süreç Zeren kızımızı geri getirmeyecek ama hem adaletin tecellisi hem de bundan sonra bu tür kazaların olmaması için, ihmali ve sorumluluğu olanların kanun önünde hesap vermesi için AK PARTİ Grubu olarak da sürecin takipçisi olacağımızı beyan ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Kabul edin bence önergeyi, birlikte bir şey olsun ilk defa.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özmen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Aydın Milletvekili Ömer Özmen'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Evet, sayın vekil, ailemizin iki isteğinden bir tanesini söyledi; kızımızın isminin bir caddede ya da bir sokakta ya da bir yurttan yaşatılmasıydı. İstanbul Büyükşehir Belediyemiz kızımızın ismini bir yurda verdi, ömür boyu yaşayacak. Umarım bir daha böyle vahim olaylar gerçekleşmez. Aydın'da da sayın vekilimiz takip edecek; belediyemiz bir yurda, bir caddeye, özel bir yere kızımızın ismini verecek.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan ve arkadaşları tarafından, Aydın ilinde bulunan Güzelhisar Kız Öğrenci Yurdunda yaşanan olayın ve ülke genelinde KYK yurtlarındaki sağlık ve can güvenliği sorunlarının araştırılması amacıyla 31/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine

kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Geçen birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 11'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz istemleri vardır, bunları karşılayacağım.

Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'ya söz veriyorum.

Sayın Atmaca, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Efendim, Mehmet Bey şu anda salonda hazır değil, bir sonraki konuşmacıya geçerseniz...

BAŞKAN – Peki.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'a söz veriyorum.

Hazırlar mı?

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – O da hazır değil.

BAŞKAN – Peki, o zaman, birleşime on dakika ara verelim çünkü diğer partilerde de hazırlık olmayabilir.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.31

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, kanun teklifinin birinci bölümü üzerinde söz talepleri vardır. Onları karşılayacağım.

Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'ya söz veriyorum.

Sayın Atmaca, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, sözlerime başlarken bugün kaybettiğimiz Özbudun Hocamıza rahmetler diliyorum ve yine Milletvekilimiz Serap Hanım'a da başsağlığı diliyorum.

Yine, konuya girmeden evvel, tabii, içimiz kan ağlıyor. Bugün İsrail yine büyük vahşetler yaşıyor ama üzülerek ifade etmek istiyorum ki artık sözün bittiği yerdeyiz, artık icraat yapılması gereken yerdeyiz, özellikle icraat yapma makamında olanların hâlâ burada söz alarak konuşmalarını da doğrusu anlamlandıramıyorum. Artık söz bitti, artık icraat zamanıdır. Ben elinde imkân olduğu hâlde bunu kullanmayanlara lanet ediyorum. Artık kimin elinde ne imkân ve ne güç varsa oradaki zulmün bitirilmesi adına elinden geleni yapma zamanıdır diyorum ve teşekkür ediyorum.

Evet, ülkemiz bir deprem ülkesidir. Maalesef 6 Şubat'ta yaşanmış olan, emsali az görülen büyük felakette bunu tekrar hatırlamış olduk. Bu, tabii ki bir gerçeği bize hatırlatmış da oldu aslında, bilmediğimiz bir gerçek değil, dönem dönem benzer büyüklükte depremleri hep yaşadık. Tabii, bu deprem birçok yönüyle hep tartışıldı. Yapılan sosyal yardımlar, deprem sonrası yapılan icraatlarla ilgili hep gündem edildi. Deprem sonrası yapılan destek ve teşviklerle ilgili işte, yapıların yeniden yapılmasıyla ilgili kâfi derecede gündem edildi ancak aynı büyüklükte depremlerin yaşanabilmesi ihtimaline karşılık mevcut yapı stokumuzun iyileştirilmesiyle ilgili çok ciddi adımların atıldığı söylenemez. Tabii, şunu da hatırlamaktan geri durmuyoruz: 1999 yılında yaşanan Gölcük depremi sonrası mevcut hükümetler bir kısım adımlar atmış ve o dönemler Yapı Denetimi Kanunu gibi, inşaatlarda kullanılacak malzemelerin kalitesinin kontrolü gibi, yine zemin etüt araştırmalarının yapılması gibi bir kısım düzenlemeler yapılmış ve 2002 yılına gelinmişti. 2002 yılında hükümet olan AK PARTİ maalesef 2012 yılına kadar depremi hiçbir şekilde gündemine almamış ve bu alanda hiçbir adım atmamıştır. Tabii, 2012 yılında bir yasa çalışması gündeme geldi ve biz bunu ilk duyduğumuzda sevindik, yasanın adı çok güzeldi: "Riskli yapıların ve riskli alanların dönüştürülmesi kanunu" Buna gerçekten bu ülkenin ihtiyacı var ve propagandaları yapılırken yapılan en büyük reklam işte "Biz depremlerde enkaz altında benzer manzaraları görmek istemiyoruz, bunu engellemek amaçlı işte bu kanunu düzenliyoruz." denmiş idi ancak uygulamalarında gördük ki veya kanunun metni incelendiğinde görüldü ki yapıldığı tarihte bile aslında riskli yapıların dönüştürülmesi gibi bir amacı yoktu. Bu, tamamen ülkemizde mevcut kanun ve yönetmelikler gereği rant değeri aşırı büyüyen ama bu yönetmelikler gereği bir türlü dönüşümü yapılamayan ve ranta dönüştürülemeyen yerlerin ranta dönüştürülmesi için çıkarılmış bir kanundu. Bunun en büyük ispatlarından biri plan yapma yetkisinin Bakanlığa verilmiş olması ve yine aynı kanunda bir arsada plan yapılırken emsalin 1'den 15'e kadar çıkarılabilme yetkisinin Bakanlığa verilmiş olmasıdır. Tabii, uygulama başladı, 2012 yılından bugüne on bir sene geçti ve yapılan bir sürü uygulama var ama maalesef, bu uygulamalarda bu iddialarımız hep haklı çıkmış oldu. Riskli yapılar yerine rantı yüksek yapılar dönüştürüldü. Kent yapı stokumuzda en çok riskli yapıların bulunduğu bölümler kaçak ve imarsız alanlarda yapılan, mühendislik hizmeti almamış kontrolsüz yapılar ama uygulamada gördük ki kentlerimizin en değerli ve imarlı hatta ve hatta üzerinde ruhsatlı yapı bulunan yerlerinde bu dönüşümler oldu. Tabii burada, birkaç tane sıkıntı var bu kanunda. Bunun birincisi, yapıların riskli olup olmadığının tespiti konusu. Şimdi, belki "öngörülemez" diye tarif edilen Kahramanmaraş depreminde de biz gördük ki aslında deprem yapıları çok yıkmıyor. Mevcut yapı stoku içerisinde yıkılan bina sayısı yüzde 10'u geçmiyor. Yani biz

(*) 53 S. Sayılı Basmayazı 31/10/2023 tarihli 15'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

aslında riskli yapıların tespitiyle bu yıkılma olasılığı yüksek olan yapıları bulmayı amaçlamalıyız ama bu yapılmıyor, dönüşümü istenen yapıya "riskli" gerekçesi uydurularak bu yasanın vermiş olduğu imkânlardan faydalanma fırsatı oluşturuyoruz. Tabii bir kısım raporlarda ifade edildiği gibi ülkemizde yaklaşık 35 milyon yapı stoku var. Bunun 6 milyonunun riskli olduğu iddia ediliyor. Bu rakam doğru değil. Deprem anında yıkılma olasılığı olan bina sayısı ki biz bunu amaçlıyoruz. Biz deprem anında yıkılacak yapıları öncelikle dönüştürmeliyiz çünkü can kaybının azaltılmasını amaçlamamız gerekiyor. Bu rakam da yüzde 10'ları geçmiyor. Yani "tasarım depremi" diye adlandırdığımız Kahramanmaraş depreminde bile yıkılan yapıların toplam sayısı yüzde 10'u geçmemiştir. O yüzden bu riskli yapıların tespitiyle ilgili mutlak surette bir düzenleme yapılması ve depremde yıkılma olasılığı en yüksek olan yapılardan dönüşüme başlanması şarttır.

Yine, kapsam dışında kalan birçok yapımız var. Örneğin, hisseli parsellerde yapılan kaçak yapılara hiçbir şekilde dokunmak mümkün değil ya da yapı kayıt belgesi almamış kaçak yapıları dönüştürmek ya da onlarla ilgili güçlendirme yapmak gibi bir imkân yoktur, bu da gösteriyor ki bu kanunun temel amacı ranttır asla ve asla riskli yapıların dönüştürülmesi değildir. Tabii, imar barışıyla ilgili bazı sorunlarımız var, bazı yapılarda yapı güvenliği hiç dikkate alınmadan imar barışı gereği yapı kayıt belgesi verildi.

Şimdi, sizin yeniden bir kısım uygulamalar yapacağınız ortaya çıkıyor, "rezerv alan" diye belirleyip içindeki bir kısım yapıları yıkacaksınız, bu yapılar arasında yapı kayıt belgesi olan yapıları ne yapacaksınız? Ya da "imar barışı" adı altında bunlardan almış olduğunuz ücretleri iade edecek misiniz? Ya da imar barışına başvuramamış ve başvurmuş yapı arasında bir ayrıcalık, bir farklılık olacak mı?

Yine, ülkemizin ekonomik durumları dikkate alındığında bizim kentlerimizi yeniden yıkıp yapma gücümüz yok, bu bir aldatmacadır, bunun yerine eğer amaç depremde can kaybının azaltılması olsaydı dönüşüm yerine güçlendirmeye daha çok önem verilirdi. Çünkü biz biliyoruz ki birçok yapının küçük müdahalelerle, küçük maliyetlerle göçmesi engellenebilir, bunların hiçbirisi maalesef dikkate alınmamış oldu bu kanunda. Yani bu kanunun on bir yıllık uygulamasında biz gördük ki kesinlikle ve kesinlikle depremi dikkate almamış, rantı dikkate almıştır. Yani insanların deprem korkusu istismar edilmiştir.

Tabii, kanun değişikliği talep edildi. Bu yine bizi heveslendirdi çünkü orada denildi ki: "Afet riski odaklı bir revizyon bu." ama yine içine girdik, maalesef, tamamen yine rant amaçlı bir revizyon. Özellikle bu kanunun uygulanışında görülen hiçbir sıkıntı halledilmiş değil.

Yine, riskli yapı tespitiyle ilgili hiçbir yeni düzenleme yok. Bu tamamen hukuki, idari ve mali yönlerini düzenleyen bir revizyon. Biz arzu ederdik ki -az evvel ifade ettiğim gibi- depremde çökme ihtimali yüksek olan yapıları önceleyen bir yaklaşımla bu dönüşüm devam etsin.

Tabii, yine, bu kanun teklifinde en çok dikkat çeken maddelerden biri rezerv alan. Rezerv alandan bizim anladığımız şudur: Biz bunu riskli alanda bulunan yapıların taşınacağı alan olarak algılamak istiyoruz yani öyle olması gerekiyor ama uygulamada biz gördük ki boş ve rantı yüksek yerler imara açıldı, yeniden orada binalar yapıldı ve satıldı. Bunun riskli yapı stokunu dönüştürmekle ne ilgisi var? İlgililere sormak istiyorum.

Tabii, meskûn mahal içerisinde rezerv alan tayini de son derece büyük bir risktir çünkü orada riskli olmayan yapıların da bulunma ihtimali var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atmaca, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

MEHMET ATMACA (Devamla) – Bu, insanların malını gasbetmektir, yapısı riskli olmadığı hâlde riskli yapılar kanunu gerekçe edilerek malına el koymaktır. Bunun da mutlaka değiştirilmesi ve rezerv alanların riskli alanlardaki yapıların taşınacağı alan olarak tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. Ben umuyorum bunlar dikkate alınır ve yaşanacak yeni depremlerde yeni manzaraları görme durumumuz olmaz.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Atmaca, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'a söz veriyorum.

Sayın Toktaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; heyeti saygıyla selamlıyorum.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifiyle ilgili İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

100'üncü yılında cumhuriyetimizin, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere kurucu kadroyu rahmet ve minnetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Partilerinin kuruluş yıl dönümlerini 100'üncü yıldan daha bir ehemmiyetle kutlayan zihniyeti de milletimizin takdirine sunuyor ve ilelebet yaşasın cumhuriyet diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DERYA YANIK (Osmaniye) – Çok ayıp çok. Gerçekten çok ayıp, yalan söylüyorsunuz. Yalan, yalan, söylediğiniz gerçekten yalan. Çok yazık. Kıyaslayın bakalım, 29 Ekim...

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sayın Bakan, hadsizlik etmeyin, ben yalan söylemiyorum, milletin takdirine bırakıyorum.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen birbirimize saygılı bir dil kullanalım.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Sizin yaptığınız hadsizlik, koca bir siyasi partiyi itham ediyorsunuz.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Ben çok saygı ile...

BAŞKAN – Bir hanımefendiye kürsüden bir sayın milletvekili "Hadsizlik etmeyin." diye hitap edemez. Bu temiz ve saygın bir dil değil, lütfen.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Bir hanımefendi, kürsüde konuşan milletvekiline "Yalancısın." diyemez.

BAŞKAN – Lütfen siz saygın hitap edin.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Yalan söylüyorsunuz. Evet, açık yalan söylüyorsunuz.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, tarafsız olmanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Ben tarafsızım, saygın bir dil kullanmaya davet ediyorum, lütfen. Lütfen Genel Kurula hitap edin.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Tarafsız olmanızı rica ediyorum.

Bir hanımefendi kürsüde konuşan milletvekili bir beyefendiye "Yalancısın." diyemez.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Nasıl ifade edeceğim başka yalan söylüyorsanız? Bunu başka ifade etme biçimi yok ki.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ne yalan söylüyor?

DERYA YANIK (Osmaniye) – Bakın bakalım, kıyaslayın bakalım.

BAŞKAN – Sayın Yanık, lütfen...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yalan olan ne? Ne yalan? Siz mi belirleyeceksiniz hakikatleri?

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi, biz...

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen Genel Kurula hitap edin.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Kıyaslayın bakalım.

BAŞKAN – Sayın Yanık, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sen hakikat noteri misin!

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Biz AFAD'ın kolilerini seçim minibüsüyle millete dağıtanlardan değiliz.

BAŞKAN – Sayın Toktaş, lütfen Genel Kurula hitap edelim.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Ya, bırak Allah aşkına! AFAD'ın kolileriymiş(!)

BAŞKAN - Sayın Yanık...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sen hakikat noteri misin!

DERYA YANIK (Osmaniye) – Açıklamasını yaptık. Oraya kadar mı düştünüz!

BAŞKAN – Sayın Yanık, lütfen izin verin, hatibi dinleyelim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Siz kim oluyorsunuz da kendinizi hakikat zannediyorsunuz!

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi, biz düşmedik, siz düştünüz.

BAŞKAN – Sayın Toktaş...

DERYA YANIK (Osmaniye) – Bizim düştüğümüz bir yer yok.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi, AFAD'ın kolilerini seçim araçlarımızla biz dağıtmadık.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Bizim nerede durduğumuzu Osmaniye gayet iyi biliyor, millet gayet iyi biliyor. Haydi

oradan!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, bilerek zamanını çalıyor hatibin!

BAŞKAN – Sayın Toktaş, lütfen Genel Kurula hitap edin, ben sürenizi de ilave edeceğim.

Buyurun.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Teşekkür ederim.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İkide bir

“hanımefendi” diyor. Niye ayrımcılık yapıyorsunuz?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Anlayamadım efendim?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Neden

“hanımefendi” diyor? Niye ayrımcılık yapıyor?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ne diyelim efendim?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayalım. Meclisimizin mehabetine de...

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Komisyon da mı müdahale edecek?

BAŞKAN – Yok, herkesi uyarıyorum.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, Komisyon da mı müdahale edecek konuşmalarımıza?

BAŞKAN - Sayın Toktaş, ben Komisyona da diyorum ve herkese aynı şeyi söylüyorum. Lütfen Genel Kurula hitap edelim, birbirimizi saygıyla dinleyelim. Söz sırası geldiğinde sözü olan sözünü ifade eder.

Buyurun Sayın Toktaş.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi böldüğü için cümlemi baştan alarak tekrar ediyorum: Partilerinin kuruluş yıl dönümlerini 100'üncü yıldan daha ehemmiyetle kutlayan zihniyeti milletimizin takdirine sunuyor ve yaşasın cumhuriyet diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DERYA YANIK (Osmaniye) – Kıyaslama videolarını bir koyalım mı?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Görmediniz kutlamaları galiba?

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Göstermediniz ki Hanımefendi.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gözleri olanlar gördü.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi, 100'üncü yılı kutluyoruz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ayrıca “hanımefendi” değil, “Sayın Vekil”dir. Milletvekilinin kadını erkeği olmaz.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Elin Fransız'ı 100'üncü yılında Eyfel Kulesi gibi bir eseri dikmiş, siz ne yaptınız?

DERYA YANIK (Osmaniye) – Gösterdik işte.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Neyi gösterdiniz?

DERYA YANIK (Osmaniye) – Görmedin mi TCG ANADOLU'yu, görmedin mi İHA'ları, SİHA'ları...

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gözü olanlar görür.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Görmek istemezsen biz ne yapacağız?

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Teker teker konuşursanız daha memnuniyet duyarım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim, lütfen hatibi dinleyelim.

Sayın Toktaş, lütfen siz Genel Kurula hitap edin.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Başkan, tekrar baştan başlat.

(İYİ Parti sıralarından “Baştan başlat.” sesleri)

BAŞKAN – Ben süre ilave edeceğim arkadaşlar, ben süresini ilave edeceğim. İzin verin bana, izin verin, ben süresini ilave edeceğim değerli hatibin.

Buyurun Sayın Toktaş.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – 100'üncü yılında cumhuriyetimizin başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere kurucu kadroyu rahmet ve minnetle anıyorum, ruhları şad olsun.

Partilerinin kuruluş yıl dönümlerini 100'üncü yıldan daha bir ehemmiyetle kutlayan zihniyeti de milletimizin takdirine sunuyor ve ilelebet yaşasın cumhuriyet diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ayrıca, parti ismi vermemiştim, siz niye üzerinize alıyorsunuz?

Evet, afetten söz ediyoruz.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Ben alınmıyorum, bana niye cevap veriyorsun? Sen konuşmanı yapsana. Niye atışıyorsun?

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi yeter artık ya, rica ediyorum yani müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Yanık, lütfen izin verin, Sayın Yanık, lütfen izin verin.

DERYA YANIK (Osmaniye) – Hayır, ben burada arkadaşlarımla konuşuyorum.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Müsaade ederseniz konuşayım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Genel Kurula hitap edin.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendiye söyleyin, Grup Başkanı sizsiniz.

BAŞKAN – Hatibin konuşmasına lütfen izin verin. Sizin istediğiniz görüşleri dile getirmek zorunda değil, lütfen izin verin.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Grubunuzu siz hizaya getireceksiniz, ben değil.
ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Grubumuz... Kimse kimseyi hizaya getiremez, Genel Kurula hitap edin.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Ben hizaya gelmeyecek kadar hizamı bilirim Beyefendi. Konuşmalarına dikkat edeceksin.
Hatipsen hatip gibi konuşacaksın.
BAŞKAN – Sayın Toktaş, lütfen buyurun.
Üç dakika da sürenize ilave ettim, buyurun.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hanımefendi, hatip olduğumu ben biliyorum.
BAŞKAN – Sayın Hatip, Genel Kurula lütfen...
DERYA YANIK (Osmaniye) – Tamam, o zaman Genel Kurula konuş. Genel Kurula konuş, bana değil.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Ben yerimi ve haddimi biliyorum. Lütfen oradan beni ve heyeti rahatsız edecek düzeyde konuşmayınız olur mu?
DERYA YANIK (Osmaniye) – Siz bana attınız söz. Ben burada arkadaşlarımla konuşuyorum, size nel!
HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Yeter ya!
DERYA YANIK (Osmaniye) – Yapın konuşmanızı! Ben size bir şey söylemiyorum ki.
BAŞKAN - Sayın Yanık...
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sizden değil, ben Sayın Başkandan müsaade alıyorum.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Tamam, Başkandan alacaksınız. Tamam, al oradan müsaadeni.
BAŞKAN – Sayın Yanık, bakın, şu anda siz... Sayın Yanık, lütfen... Genel Kurula hitap eden bir hatibin konuşmasına siz yerinizden izin vermiyorsunuz.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Hayır, Başkanım, ben bir şey söylemedim, dönüp bana kendisi söyledi.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Hep siz söylüyorsunuz. Nasıl bir şey söylemiyorsunuz ya!
DERYA YANIK (Osmaniye) – Hayır, ben burada konuşuyorum, sana ne!
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Susarsanız konuşacağım.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Konuş...
BAŞKAN – Lütfen, hatibi saygıyla dinleyin!
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Susarsanız konuşacağım, tamam mı!
DERYA YANIK (Osmaniye) – Konuştuğum falan yok, sen konuş.
BAŞKAN - Efendim, konuştuğunda sizin gönlünüze göre konuşacak diye bir kural var mı?
DERYA YANIK (Osmaniye) – Tribüne oynamak böyle bir şey!
BAŞKAN - Ayı bir partinin üyesi, dilediği gibi konuşacak. Kürsüde konuşanın nasıl konuşacağını benim de takdir etme hakkım yok, sizin de hakkınız yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Görüşünüz varsa çıkar burada söylersiniz ama lütfen izin verin!
DERYA YANIK (Osmaniye) – Ama bu haksızlık! Haksızlık!
BAŞKAN - Lütfen izin verin!
DERYA YANIK (Osmaniye) – Haksızlık yapıyorsunuz Sayın Başkanım.
BAŞKAN – Lütfen, yerinizden yeni bir müdahalede bulunmayın.
Sayın Toktaş, buyurun.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Sayın Başkanım, hatibin bana konuştuğunu fark etmediniz, onun üzerinden yapıyorsunuz yorumunuzu; yanlış yapıyorsunuz Sayın Başkan!
DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Zarafetiniz için teşekkür ederim Sayın Başkanım, darısı arkadaşların başına!
BAŞKAN - Sayın Toktaş, lütfen siz Genel Kurula hitap edin.
DERYA YANIK (Osmaniye) – Hayır canım, böyle saçmalık...
BAŞKAN - Genel Kurula hitap edin.
HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Sayın Başkanım, Bursa nezaketinizden dolayı teşekkür ederim.
Evet, “afet riski” derken akla ilk depremler geliyor ancak ülkemizde afet ya da afet riski elbette sadece depremler üzerinden konuşulamaz. Büyük afetleri, büyük can kayıplarını, büyük maddi hasarları depremler üzerinden yaşadığımız için ilk akla gelen depremlerdir ama bunun yanında, dere yataklarına -bizim meslekte “su toplama çizgisi” diye tanımladığımız- özellikle büyük şehirlerimizde çok ciddi yapılaşmalar olmuştur; bu, sel afetini de maalesef beraberinde getirmiştir. Bununla ilgili özellikle Karadeniz Bölgesi’nde sel, sele bağlı olarak veyahut da büyük yağışlardan sonra oluşan ciddi heyelan tehlikeleri de bulunmaktadır. Deprem, su toplama havzaları, sel, heyelan gibi konuları dikkate aldığımızda, ülke topraklarımızın yaklaşık 2/3’ü ve yine nüfusumuzun da yaklaşık 2/3’ü böylesi alanlarda yer almaktadır. Bu yönüyle, bu kentsel dönüşüm mevzusu Türkiye’nin aslında en önemli gündemlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve iktidarın da en fazla dikkate alması gereken konuların başında gelmektedir.
Muhterem milletvekilleri, biz ülke olarak onlarca büyük afet yaşadık. Karadeniz Bölgesi’ndeki bahsetmiş olduğum afetlerin yanı sıra, özellikle bu yüzyılda Erzincan’dan başlayarak Varto’da, Van’da, Gediz’de, “Marmara depremi” diye tabir ettiğimiz Gölçük’te ve en son 6 Şubat’taki o büyük afette maalesef çok ciddi can kayıplarımız ve mal kayıplarımız oldu. Bu yönüyle, bu kentsel dönüşüm yasası üzerinde çok ciddiyetle durmamız gerekmektedir. Bu afetlerden ders çıkarmamız gerekiyor ama bizim çok mahir olduğumuz bir konu vardır, şudur: Sel olur, yıkar geçer; deprem olur, yıkar geçer; bazen aksıyor olsa da afetlerden sonra millet ve devlet el ele verir, güzelce toparlar. Öncesiyle alakalı hep tedbir almaktan bahsederiz, her büyük depremin ardından ders almaktan bahsederiz ama bir türlü bunu başaramayız ve maalesef sonuçlarında da çok ciddi can kayıpları yaşarız.
Şimdi, tek başına kentsel dönüşüm yasası ki on yılı aşkın bir süredir çıkarılan en iyi kanunlardan bir tanesidir eksik ve aksaklıklarına rağmen. Ülkemizde depreme dönük kentsel dönüşüm yasası vardır fakat uygulamaya baktığımızda ne yapmışız? Hayal, kentsel dönüşümdür ama gerçekler tamamıyla rantsal dönüşüm olmuştur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)
Kendi seçim bölgem Bursa’dan örnek vermek istiyorum, bu aslında toplumsal da bir sorundur. İçimizde Bursa milletvekillerimiz var, az önce konuşan benim kıymetli meslektaşım ve büyüğüm Saadet Partisi Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca da ciddi olarak değindi. Bakın, Bursa’da Yıldırım ve Osmangazi ilçeleri Bursa’mızın ilk 2 büyük ilçesidir. 2 ilçede yaklaşık 1,7 milyon kişi yaşamaktadır ve bu 2 ilçenin yapı stokunun -ki 500 binin üzerinde konut ve iş yeri, bağımsız bölüm vardır- 2/3’ünden fazlası kaçaktır.
Kentsel dönüşüm nerede olmalıdır Bursa’da? Bu bahsettiğim 2 ilçe baz alınarak yapılmalıdır ama nerede yapılmaktadır, biliyor musunuz? Nilüfer ilçesinde yapılmaktadır. Neden? Nilüfer ilçesi rantı yüksek olan bir ilçedir. Özellikle büyükşehir öteden beri Nilüfer ilçesindeki kentsel dönüşümlerin önünü açmaktadır; 0,50 emsal artışı vermektedir ve bu şekilde aynı yolların, aynı

okulların, aynı sosyal donatı alanlarının bulunduğu yere, aynı altyapının olduğu yere 0,50 artışla daha fazla nüfusu biz sokmak zorunda kalıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu konuda ciddiysek, iktidar bu çıkan yasada rantı değil de gerçekten kentsel dönüşümü düşünüyor ise kentleri kentsel dönüşüme göre planlamak zorundayız yoksa kentin belli yerlerini rezerv alan tespit ederek biz bu kentsel dönüşüm işini çözemeyiz. Yani Bursa'nın planını önümüze alıp bu şehirde kentsel dönüşüm yapılacaktır diye imar planlarını baştan planlamak ve bu imar planlarını yaparken -bugüne kadar yasal zaruret olmadığı için belki yapılmamıştır ama- fay hatlarının da çöküntü alanlarının da su toplama havzalarının da bu imar planlarına net bir şekilde işlenmesi gerekmektedir. Bunu yapmadığımız takdirde ancak ve ancak lokal çözümler üretebiliriz.

Bakin, Bursa'da 1 milyon üzerinde yapı stoku vardır. Bursa'ya gidin -AK PARTİ'nin elindeki en büyük belediyeden söz ediyorum- Alınur Aktaş'ın -sizin Büyükşehir Belediye Başkanınız, bizim de kentimizin Büyükşehir Belediye Başkanı- "Kentsel dönüşüm yapıyoruz." diye astığı reklam pano ve resimlerinin sayısı kadar Bursa'da kentsel dönüşüm yapılmamıştır, büyük bir israf vardır, "Bursa'da kentsel dönüşüm yapıyoruz." diye onlarca milyon TL'ye reklam yapmaktadır. Utanır insan biraz ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Toktaş, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Bursa'ya gelin, o reklamları görün, emin olun dersiniz ki sanki Bursa komple kentsel dönüşümü yapılmış bitmiş bir şehirdir; asla öyle bir şey yok. Yapı stokumuzun yüzde 1'i henüz kentsel dönüşüme tabi tutulmamıştır.

Ayrıca, önemli bir konuya da değinmek istiyorum. Bu Bakanlığın plan yapma yetkisi Bursa'da kendi belediyelerinizi ve kendi belediyelerinizin meclis üyelerini yok saymaktır.

Yine, özellikle Bursa kaçak yapılaşmanın cenneti hâline gelmiştir. Buradan bütün yetkililere sesleniyorum: Bursa Ovası bu kadar tahrip edilmemelidir, bununla ilgili başta Büyükşehir Belediyesi olmak üzere tüm belediyeleri göreve çağırıyor ve heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Toktaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'e söz veriyorum.

Sayın Işıkver, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, 53 sıra sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dört yüz yıldan fazla bir süre Türk sancağı altında, Türk adaletiyle huzur içerisinde yaşayan Kudüs ve çevresindeki coğrafya bugün ne yazık ki kan, gözyaşı, ölüm ve zulümle anılmaktadır; bunu kabul edecek bir vicdan yeryüzünde yoktur. Türk milleti olarak bizler şanlı ve şerefli ecdadımızın yolunda ilerleyerek mazlumların hak ve hukukunu her koşul ve şartta savunmaya devam edeceğiz. Aynı duygu ve düşüncelerle bugün de İsrail'in karşısında durmaktan geri kalmayacağımızı ifade etmek istiyorum. Gazi Meclisimizin çatısı altında terör devleti İsrail'i nefret ve şiddetle bir kez daha kınıyor, bir an evvel karşılıklı güven verici adımlarla barış görüşmelerinin başlatılmasını ve 1967 sınırlarıyla tanımlanan bağımsız ve egemen Filistin devletinin dünya ülkeleri arasındaki yerini almasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhur İttifakı olarak terörle mücadelede gösterdiğimiz tavizsiz duruş ve güvenlik güçlerimizin Irak'ta ve Suriye'de yürüttüğü başarılı operasyonlar hem terör örgütlerinin hem de hain teröristleri eğitip donatan sözde müttefik ülkelerin kirli hesaplarını bozmuş, bozmaya da devam edecektir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği gibi, Türk Silahlı Kuvvetleri ülkemizin bağımsızlığının, Türk vatanının bölünmez bütünlüğünün, millî birlik ve beraberliğimizin güvencesidir; dünyanın en disiplinli, en fedakâr ve en kahraman ordusudur. Sınırlarımızı kaosa sürüklemek isteyen ve teröre mahkûm etmek isteyen eli kanlı vatan hainlerinin belini kıran, hain teröristlere nefes aldırmayan Türk Silahlı Kuvvetlerini tazimle selamlıyorum; Allah Mehmetçik'i var etsin. Ülkemize kastedenlerle ve en önemlisi birlikte yaşama ülkümüzden rahatsız olanlarla görüşecek hesabımız her daim devam edecektir. Bu vesileyle, Irak'a ve Suriye'ye Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderilmesini esas alan Cumhurbaşkanlığı tezkeresini onaylayan Gazi Meclisimize minnetlerimi, şükranlarımı arz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz Kuzey Anadolu Fay Hattı, Doğu Anadolu Fay Hattı ve Batı Anadolu Fay Hattı gibi çeşitli fay hatlarının kesiştiği bir bölgede yer almaktadır. Bu durum, ülkemizin depremler açısından riskli bir bölgede olduğu anlamına gelmektedir. Topraklarımızın yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i yüksek riskli deprem bölgesinde bulunmaktadır. Bu sebeple, deprem başta olmak üzere her türlü afet göz önünde bulundurularak çeşitli önlemler alınmaktadır. Ülkemizde yaklaşık 31 milyon konut, 5 milyon ticari alandan oluşan 36 milyon bağımsız bölüm bulunmaktadır ve maalesef bunların 6 milyonu genel olarak risk altındadır; bunların içerisinde 2 milyon bağımsız bölümün de şu veya bu şekilde acil olarak dönüştürülmesi gerekmektedir. 6306 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından bugüne kadar kentsel dönüşüm projeleriyle ülke genelinde 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümü tamamlanmıştır, hâlen 400 bin bölümün dönüşüm süreci de devam etmektedir. Riskli yapıların ve alanların dönüştürülmesi işinin bir an önce tamamlanması, kentsel dönüşüm çalışmalarının gözden geçirilerek dönüşüm uygulamalarının ivedilikle başlatılması ve tamamlanmasını sağlayacak tedbirlerin gecikmeksizin alınması büyük bir önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerin hemen ardından bölgede hayatın normale dönmesi için devletimiz bütün imkânlarını seferber etmiş, 680 bini konut ve köy evi, 170 bini de ticari alan olmak üzere 850 bin bağımsız bölüm için çalışmalarını bütün hızıyla devam ettirmektedir. Bu vesileyle biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak Genel Başkanımız Sayın Doktor Devlet Bahçeli Beyefendi'nin emir ve talimatlarıyla oluşturulan deprem bölgesi inceleme heyetinde yer alarak iki hafta boyunca 11 şehrimizde çok kıymetli temaslarda bulunduk. Valilerimiz, kaymakamlarımız, belediye başkanlarımız, sivil toplum kuruluşlarımız, muhtarlarımız ve vatandaşlarımızla bir araya gelerek sorun, ihtiyaç ve beklentiler üzerinde birtakım değerlendirmelerde bulunduk. Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın tek umudu ve güvencesinin devletimizin kucaklayıcı ve güven verici şefkati olduğunu bir kez daha müşahade etmiş olduk. Önümüzdeki yıl içerisinde hak sahiplerinin konut ve iş yerlerinin teslim edilmesi için gösterilen titizliği yerinde gördük. Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyor, kederli ailelerine ve sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, yıllar içerisinde oluşmuş yapı stokunun depreme karşı dirençli bir hâle getirilmesinin en önemli yollarından bir tanesi de kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesidir. Ülkemizin yapı stokunun yenilenmesi adına 16 Ekim 2023 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan kararla Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla kurulmuştur. Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızla kentsel dönüşüm çalışmalarımızın çok daha etkin bir şekilde yürütüleceğine inancımız tamdır. Yeni düzenlemelerle ülkemizi deprem başta olmak üzere afetlere karşı daha hızlı bir şekilde dirençli bir hâle getireceğimizden şüphemiz yoktur. Kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığında 3 tane genel müdürlük vardır; bunlardan biri Kentsel

Dönüşüm Genel Müdürlüğüdür, diğeri Marmara Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğüdür, üçüncü genel müdürlükse tüm bu süreç, bütçenin oluşmasına katkıda bulunacak ve finans işini çözecek olan Taşınmaz ve Kaynak Geliştirme Genel Müdürlüğüdür.

Marmara Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü Marmara Bölgesi'ndeki kentsel dönüşüm sürecini yürütecektir. Bu bölgede dönüştürülmesi gereken ciddi sayıda konut yoğunluğu bulunmaktadır. Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü aynı zamanda ülke genelinde yapılacak çalışmaları da yürütecektir. Taşınmaz ve Kaynak Geliştirme Genel Müdürlüğü ülke genelindeki taşınmazları tespit, planlama ve değerlendirme işlemlerini gerçekleştirecek; kentsel dönüşüm sürecine kaynak oluşturacaktır. İllerimizdeki şu anda mevcut bulunan Bakanlığın kentsel dönüşüm birimleri kurulan Başkanlığa bağlanacak ve bürokratik olarak da hızlı bir sürecin devamı sağlanacaktır. Başkanlık olarak şu an yürütülen tüm kentsel dönüşüm projelerinden, yeni projeler ve kaynak sağlama konusunda sorumlu olunacaktır. Kentsel dönüşüm sürecinin çok hızlı ve sorunsuz bir şekilde yürütülmesi için de ayrıca çalışmalar yapılacaktır. Türkiye Yüzyılı'na yakışır, sağlam, güvenli, sıfır atık uyumlu, iklim dostu ve mahalle kültürünü yansıtan, akıllı şehir teknolojileriyle donatılmış geleceğin şehirlerini inşa etmenin hepimiz için büyük bir önem arz ettiği kanaatindeyim.

Görüşmekte olduğumuz teklifle kentsel dönüşüm sürecini uzatan ve geciktiren düzenlemeler gözden geçirilmiş; riskli yapıların tespiti, tahliyesi ve kanun kapsamında hisse satışı işlemlerinde tebligat sürecinin düzenlenmesi, mahkeme süreçlerinin kısaltılması; yıkım işlemlerinde karşılaşılan engellemelerin ortadan kaldırılması ve yeni yapıların bir an önce tamamlanması için gerekli tedbirlerin alınması; vergi, harç muafiyetleri; hibeler, uzun vadeli krediler ve birtakım maddi avantajlar sağlayan düzenlemelerle yeterli ekonomik güce sahip olmayan hak sahiplerine destek olunması; dönüşüm uygulamaları için gerekli olan mali kaynağı oluşturma adına planlamaların yapılması, arsa üretim çalışmalarının yapılması, hazine taşınmazlarının değerlendirilmesi gibi önem arz eden konularda düzenleme yapılmıştır.

Burada özellikle dikkatinizi çekmek istediğim bir konu da hasar tespit konusudur. 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle bölgede çok sayıda yapı hasar görmüştür. Hasar tespit raporlarına dayanarak idarelerin verdiği karara on binlerce iptal davaları açılmıştır, davaların bir an önce karara bağlanması gerekmektedir; özellikle bölgede can ve mal güvenliği açısından bu kararlar oldukça önem arz etmektedir. Olağan yargılama usulünden farklı hükümlere ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Bu maksatla bölgedeki davaları kapsayacak şekilde hasar tespit raporlarına dayalı idari işlemlerle ilgili davalarda bazı sürelerin kısıtlanmasına ve yargılama süreçlerinin hızlandırılmasına yönelik düzenleme de bu teklifte yer almaktadır. Hem beklenen büyük depremlere hazırlanmak adına hem de deprem sonrasında 11 ildeki tahribatın tamiri ve bu şehirlerin rehabilitasyonu noktasında söz konusu bu kanun teklifinin oldukça kıymetli olduğunu bir kez daha ifade etmek isterim. Bu itibarla, teklifin milletimiz ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, seçim bölgem olan Elâzığ özelinde kentsel dönüşümüne dair bazı hususlardan bahsetmek istiyorum. Malumunuz olduğu üzere, Kahramanmaraş depreminden önce, 24 Ocak 2020 tarihinde Elâzığ merkezli meydana gelen 6,8 şiddetindeki deprem felaketi sonrasında, AFAD ve Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan kesin tespit raporuna göre yaklaşık 40 bin kusur bina hasar almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Işıkver, lütfen sözlerinizi tamamlayın.

SEMİH IŞIKVER (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

6 Şubat Maraş depremi sonrasında ise Elâzığ'da 10.500 bağımsız bölüm hasar almıştır. Bu kadar büyük boyutları olan felaketler sonrasında sosyokültürel ve ekonomik olarak hayat da doğal olarak ciddi manada etkilenmiştir. Elâzığ'da TOKİ kanalıyla şehrin il merkezinin dışında yapılan konutlar güvenli barınma alanları oluşturmuştur fakat bununla beraber, yüz yıllık yerleşim yeri olan yaklaşık 15-16 mahallemizde henüz herhangi bir çalışma yapılamamıştır. Görüşmekte olduğumuz bu teklifle birlikte, seçim bölgem Elâzığ'da da bahse konu mahallelerin yeniden ayağa kaldırılacağına olan inancımı da yineleyerek, başta Elâzığ olmak üzere depremden etkilenen 11 ilimizin il merkezinde yıkılan binaların bulunduğu lokasyonların Toplu Konut İdaresi marifetiyle veya ilgili Bakanlığımızca geliştirileceğini ve vatandaşlarımızı da ekonomik olarak sıkıntıya sokmadan verilecek bir teşvikle şehirlerimizin rehabilite edileceğini düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Dönemi Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümüne denk gelmiştir; hepimiz bu önemli dönüm noktasına şahitlik etmiş bulunmaktayız. Bu itibarla, cumhuriyetimizin banisi, kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, onun kahraman silah arkadaşlarını ve aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, Gazi Meclisimizi hürmetle saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Işıkver, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a söz veriyorum.

Sayın Erdoğan Sarıtaş, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede çarpık kentleşme, denetimsizlik ve en önemlisi deprem gerçekliği olduğuna artık ikna olmamız gerekiyor. Afet riski taşıyan alanların düzenlenmesiyle ilgili kanunlar çıkarırken kılı kırk yarmamız gerektiği açıktır. İlgili kanunların her satırı ve her maddesini ince ince dokumamız gerekiyor. Bu hassas konuda uzmanlardan, sivil toplum örgütlerinden, ilgili odalardan görüş, bilgi, katkı almak zoruridir ancak ne yazık ki bu iktidarın bu konuyla ilgili ortaya koyduğu pratik sözünü ettiğimiz konudan fersah fersah uzaktır. Zira, yasa teklifinin komisyona sunulmasından önce ve komisyon çalışmasında ilgili meslek örgütlerinin görüşlerinin alınmaması bunun kanıtıdır. Bu tarzın ve yöntemin doğru olmadığını buradan bir kez daha belirtmiş olalım.

Bu ülke 6 Şubat tarihinde tarihinin en büyük felaketlerinden birini yaşadı. 11 kentimizi etkileyen depremde on binlerce vatandaşımızı kaybettik. Yaralarımızı sarmaya çalışırken kentlerimizi de inşa etmeyi elbette konuşacağız; bunun yolunu ve yöntemini, yeniden inşasını konuşacağız ancak bunun yol ve yöntemlerini doğru tartışmak durumundayız. Buradan hareketle üzerine konuştuğumuz kanun teklifinde kentsel dönüşümün yavaş işlemesi, dar kapsamda ele alınması ve kişi bazına indirgenmesi anlaşılır bir durum değildir. Dönüşüm süreçlerini asıl engelleyen, yurttaşların hak arama süreçleriymiş gibi bir esasa hazırlanması kabul edilemez. Kanun değişikliği teklifinin ruhuna işleyen bu yaklaşımı reddediyoruz. Dönüşüm süreci deprem veya diğer afetlere hazırlık süreci olmaktan çıkıp rant sürecine dönüşmüştür. Öncelikli afet risk alanları dikkate alınmadan proje alanları açıklanmaktadır. Hâlbuki bu süreçlerin -biraz önce belirttiğim gibi- bilimsel verilerle desteklendiği, muhataplarıyla A'dan Z'ye her aşamasının konuşulduğu süreçler olması gerekmektedir.

2012'de yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun'la bilimsel veri ve tekniklerin sonucunda imara uygun olmayan bölgeler dahi "kentsel dönüşüm" adı altında yapılanmaya açılarak daha da tehlikeli

hâle getirilmektedir.

Teklifin ilk bölümündeki maddelerine baktığımızda bu hassas ve hayati konunun mahiyeti de ortaya çıkmaktadır. Mesela, teklifin 2'nci maddesiyle 2577 sayılı Kanun'a geçici madde eklenerek 6 Şubat'taki depremler sonucunda yapılacak idari yargılamaların kısa sürede sonuçlanması amacıyla adli süreler kısaltılmaktadır. Türkiye'de son yıllarda yargı pratiğinin içinde bulunduğu durum göz önüne alındığında kapsamlı inceleme yapılmadan hızla alınacak kararlar birçok mağduriyeti beraberinde getirecektir. İlgili maddeyle kısaltılan adli süreler deprem bölgeleri ve kentsel dönüşümün uygulandığı alanlarda ivedi yargılama usulüyle ortaya çıkan sorunların daha da artmasına neden olacaktır. Özellikle keşif ve bilirkişi başvuru ve itiraz sürelerinin kısaltılması hiç şüphe yok ki depremlere aleyhine sonuçlar doğuracaktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 6'ncı maddesiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına "rezerv alanı" denilerek kent içinde bulunan depremde yıkılma riski olmayan yapılara da el koyabilmenin yolu açılmaktadır. Şehir merkezindeki değeri yüksek yerler dâhil olmak üzere gerekli görülen tüm alanlar rezerv yapı alanı ilan edilebilecek ve bu alanlar boşaltılıp yerine binalar yapılabilecektir. Yoksul halk kesimlerinin yoğunlukla yaşadığı bölgeler rezerv yapı alanı olarak ilan edilmek suretiyle rant alanına çevrilecektir. Aynı şekilde deprem ya da doğal afet riski taşımadığı hâlde rezerv alanı ilan edilecek alanlarda insanların ev ve iş yerlerine de el konulmasının önü açılacaktır. Yani sizin binanızın sağlam olması önemli değil, rezerv alanı ilan edildiği vakit tüm mülkiyet haklarınız da askıya alınmış olacak. Böylece, afet riski bahane edilerek vatandaşların ellerinden alınan mülkler üzerinden yandaş firmalarla kurulabilecek ortak şirketler yoluyla bazı kişi ve kurumlara rant aktarılması yasal hâle getirilmektedir.

7'nci maddede Kentsel Dönüşüm Başkanlığına resen riskli yapı tespiti yapabilme imkânı tanınmaktadır. Riskli yapıların tespit işlemlerinin mülk sahipleri veya kiracılar tarafından engellenmesi durumunda mahkeme kararı olmadan mülki idare amirlerinin yazılı izniyle kolluk kuvvetlerine zor kullanarak kapıları kırma, evlere girme yetkisi verilmektedir. Mahkeme kararı olmadan bir mülki idare amirinin yazılı iznine dayanarak kişinin mülkiyetine zorla girilmesi Anayasa'nın 35'inci maddesinde tanımlanan konut dokunulmazlığına aykırıdır.

Teklifin 8'inci maddesi bu iktidarın oldukça mahir olduğu bir meseledir. Nedir o? Belirsizleşerek ve önemsizleşerek aslında, çok mühim bir meseleyi kendi lehine çevirme çabasından başka bir şey değildir. Ne diyor? İlgili maddenin üçüncü fıkrasındaki "riskli alanlardaki" ibaresi "bu Kanun kapsamında bulunan alanlardaki" şeklinde değiştirilmek isteniyor. "Kamuoyu 'riskli' ibaresini görmesin, duymasın da ne oluyorsa olsun."dur bu. İşte, bu durum bir belirsizliğe yol açmaktadır.

Kanun teklifinin 9'uncu maddesi yıkım sürelerini ele alıyor. Yıkım için altmış günden az olmak üzere maliklere verilen süre değiştirilmiş ve en fazla doksan gün süre verileceği düzenlenmiştir. Bu süre içinde yapı malik tarafından yıktırılmadığı takdirde yapının idari makamlarca yıktırılacağı da teklifte ifade edilmektedir. Ülkedeki genel ekonomi ve işsizlik durumu göz önüne alındığında bu sürenin malikler açısından yeterli olmadığı açıktır.

Kanun teklifinin 10'uncu maddesinde deprem tehlikesi ve artan riskli yapılar karşısında yurttaş yararına hızlandırıcı adım olarak ifade edilmiş olsa da temel hak arama yollarının törpülenmesi, hukuk devleti, barınma, konut hakkı, sosyal devlet ve mülkiyet hakkı ihlallerini beraberinde getirmeye açıktır.

Kanun teklifinin 11'inci maddesiyle Kentsel Dönüşüm Başkanlığı talep ettiği takdirde mülki idare amiri tarafından verilecek yazılı izinle kolluk kuvvetleriyle riskli yapıdaki kapalı kapılar, alanlar açılacak veya açtırılabilecektir. Mevcut kanundaki direniş şartının ortadan kaldırılmasıyla Başkanlık herhangi bir direniş olmadan mülki amirden kolluk desteği isteyip ilgili konuta ait kapıyı resen açabilecektir; konut hakkı ihlalidir yine bu.

Evet, değerli milletvekilleri, bizim Kürtçe'de bir deyim vardır, diyorlar ki "...(*)" Bu kanun değişiklik teklifi tam da bunu ifade ediyor yani "Gül hassas ve incedi, yağmur da yağdı üzerine, yapraklarını döktü." meselesi oluyor. Teklifin sadece bu maddelerine bakarak bile halkın barınma hakkını yok sayan nitelikte olduğunu söylemek zor değil. Bu kanun teklifi, halkın mülkiyet hakkını elinden almanın temelini oluşturmaktadır. Nitekim, birçok madde için anayasal dayanaktan bahsettim.

Hasılıkelam, bu iktidarın neler yaptığı neleri yapacağını referansıdır. Bizler Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak emeğin üzerine konacak olan bu garabete asla razı olmayacak, onay vermeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan Sarıtaş.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'ya söz veriyorum.

Sayın Karasu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ULAŞ KARASU (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin birinci bölümü üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin ilk yüzyılı geride kaldı, 2'nci yüzyılın başındayız; sorumluluğumuz daha da arttı. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında eksiklerimizi tamamlamak zorundayız, cumhuriyetimizi tam demokrasiyle taçlandırmak zorundayız.

Bugün aynı zamanda ülkemizin çağdaşlaşması ve aydınlanması yolunda en önemli adımlardan olan saltanatın kaldırılmasının ve harf devriminin yıl dönümü; kutlu olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Başta cumhuriyetimizin kurucusu ve devrimlerimizi gerçekleştiren Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını bir kez daha minnet ve şükranla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin yüzde 66'sı, nüfusumuzun yüzde 71'i deprem bölgesinde yaşıyor. Depremlerde büyük yıkımlar yaşadık, binlerce canımızı kaybettik, binlercesi engelli kaldı. Şüphesiz, bu yıkımların sosyal, siyasal, ekonomik, hukuksal sonuçları var ve bunları daha çok tartışacağız. Dolayısıyla hepinizin bildiği şeyleri burada tekrar etmek istemiyorum ama bizim görevimiz halkımızın sorunlarına çözüm bulmak.

Depremler ülkemizde hep ihmaller, alınmamış önlemler ve can kayıplarıyla hatırlanıyor. Yanlış yer seçimleri, sağlıksız yapılaşmalar ve sonrasında, deprem olduktan sonra çıkarılan kanunlar... Her defasında başladığımız yere dönüyoruz. Hepimiz iyi biliyoruz ki ulusal deprem stratejileri, çıkarılan kanunlar amacına ne yazık ki hizmet etmedi. 1999 depreminden sonra Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 2011 Van depreminden sonra Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çıkarıldı. Tarım arazileri, arkeolojik alanlar, doğal ve tarihî sit alanları kentsel dönüşüm alanı olarak ilan edildi. "Kentsel dönüşüm" adı altında ranta dönük uygulamaların önü açıldı.

Şimdi de şubat ayında yaşanan depremlerin ardından kanunlar çıkarmaya devam ediyoruz. Geçen dönem Mecliste deprem komisyonları kuruldu, raporlardaki önerilerden bazıları bu kanun teklifinde önümüze geldi. Evet, bazıları diyorum çünkü sizler işinize gelenleri kanun teklifi olarak getiriyorsunuz. Bu teklifler de yamalı bohça teklifi çünkü getirdiğiniz kanun teklifleri vatandaş odaklı değil, rant odaklı bakıyorsunuz bütün kanun tekliflerine çünkü derdiniz gerçekten deprem, dönüşüm olsaydı, bu kadar yıl beklemezdiniz. Sizler toplanma alanlarını yapılaşmaya açanlarsınız, neden buna göz yumdunuz? Neden askerî alanlar lüks konut alanlarına döndü, neden fay hatları üzerine havalimanları, dolgu alanları üzerine apart otel kılıfı altında yüksek yoğunluklu konut alanları inşa ediyorsunuz? Neden rezerv alan ilan edilen yerlerde ayrıcalıklı plan kararları üretiyorsunuz?

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Her türlü güce, araca sahipsiniz ama afetlere dirençli kentler inşa edecek bir yasal mevzuatı hâlâ yapamamak için direniyorsunuz çünkü aklınızda vatandaş yok, aklınızda rant var, talan var, afeti nasıl fırsata çeviririm anlayışı var. Dişleriyle tırnağıyla ev sahibi olmuş insanları oturdukları yerden nasıl başka yere sürerim, bunu düşünüyorsunuz. Amacınız depremin yaralarını sarmak değil, deprem bahanesiyle yeni bir rant projesi yaratıyorsunuz, iktidarınız deprem enkazından rant çıkarmanın yollarını arıyor.

Sektörün içinden gelen biri olarak söylüyorum: İnşaat sektörü ülkemizin lokomotifidir ama sektör kan kaybediyor, ekonomide alarm zili çalıyor. Bakan Mehmet Şimşek para bulmak için kapı kapı dolaşüyor, ortada bir şey yok. Deprem bölgesinin inşası için kaynak bulunamıyor, planlama olmadığı için ancak bütçeden kaynak aktarıyorsunuz; tulum baya su koymak lazım. Elde avuçta olan tek şey, uluslararası tezgâha sürüp satılabileceğiniz bir argüman var, onun da adını bulmuşsunuz; kentsel dönüşüm.

Şimdi "Adli ve idari yargıda ivedi düzenlemeler yapalım." diyorsunuz. Yapalım ama Komisyon'da bile iki saat yedi dakika, jet hızıyla geçen bu teklifle mi yapacağız? Bu düzenlemeleri Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlarımız gördü mü? Vatandaşın hakkını aramakta bir oldubitti sistemi getiriyorsunuz.

Bu teklifte "Mülkiyet sahiplerinin hukuksal sıkıntılarını çözeceğiz." diyorsunuz ama -özellikle büyük kentlerde yüzde 40'a yakın kiracı var- bu kanunda kiracılarla ilgili bir düzenleme var mı? Yok. Dar gelirli vatandaşların ev sahibi olması için düzenleme var mı? O da yok. Kamu arazilerinin üzerinde mülkiyeti olanlarla ilgili düzenleme var mı? O da yok. Dere yataklarındaki evlerde yaşayan insanların can ve mal güvenliklerinin korunmasına dair bir düzenleme var mı? O da yok. Kültür varlıklarının korunması var mı? O da yok. Binaların ve zeminlerin güçlendirilmesi, iyileştirilmesi var mı? O da yok. Dönüşümde en önemli aktör olan müteahhitler için bir düzenleme var mı? O da yok. Yeşil alanlara ilişkin bir düzenleme var mı? Yok. Konut mağdurlarının yıllardır beklediği sorunlarına çözüm var mı, bitmeyen projelerin tamamlanması var mı? O da yok. Peki, ne var? Yeni rant kapılarını açmak var.

Değerli arkadaşlarımız, saydığım yokları var etmek için projelerin dar gelirli yurttaşların yaşadığı bölgelerden başlaması gerekiyor, onun için haksız servet transferlerine hizmet eden anlayıştan çıkmak gerekiyor çünkü afet her gün kendini hatırlatıyor, ekonomik kriz derinleşiyor, faiz oranlarının yükselmesi inşaat maliyetlerinin 10 katına çıkması önemli sorunlar oluşturuyor. Türkiye'nin dört bir yanında yüz binlerce konut projesi yarım kalmış, bitirilmeyi bekliyor. Yine, özellikle İstanbul ve Ankara'da yüz binlerce boş ev var. Bu yılın ilk altı ayı dâhil ülkemizde inşaatı bitip de oturmaya hazır olan ama ilk el satışı yapılmamış, boşta duran konut sayısı ne kadar biliyor musunuz? İstanbul Planlama Ajansı, İstanbul'da 450 ile 750 bin arası boş evin olduğunu belirtiyor, Türkiye genelinde 2 milyona yakın boş ev olduğu ifade ediliyor. Bu kadar boş ev varken ve kentsel dönüşümden ciddi bir yoksullaşma söz konusu iken kim bina yapar? Önümüzdeki teklifin amacı yeni inşaatlar yapmak, bir diğer amacı bu yeni inşaatlar için talep yaratmak üzere mevcutlara çökmek. Nasıl mı? Vatandaşlar uzun yıllar süren dönüşüm projeleri yüzünden bir ev parası kadar kira ödemek zorunda kalıyor. Yani emekli Ali Bey'e, Memur Ayşe Hanım'a aslında "Boş evlerin kullanılması için sizin evinizin yıkılması lazım, siz ortalıkta kalmamalısınız ki o evlerde kira ödemeniz gerekiyor. Piyasa daralınca sizin ev yapılacak ama o arada eldeki birikiminiz birilerinin cebine akıtılacak." deniliyor. Bunun adı "kentsel dönüşüm" mü yoksa "vatandaşın hem evine hem de parasına çökme kanunu" mudur?

Değerli milletvekilleri, maddelerle ilgili de değerlendirmelerde bulunmak isterim. Teklifin tartışmalı maddelerinden biri rezerv yapı alanıyla ilgili. Hâlen yürürlükteki yasada rezerv yapı alanı tanımı şöyle: "Bu Kanun uyarınca gerçekleştirilecek uygulamalarda yeni yerleşim alanı olarak kullanılmak üzere, TOKİ'nin veya İdarenin talebine bağlı olarak veya resen... Bakanlıkça belirlenen alanlar" yazıyor. Ama bu teklifle "yeni yerleşim alanı olarak" ifadesi çıkarılıyor yani mevcut yerleşim alanlarını da rezerv yapı alanı ilan edecek kamulaştırmanın yolu açılıyor. Rezerv yapı alanı ilan edilen yerlerdeki binalar yıkılıp yeni binalar yapılacak. Bu alanda evi, iş yeri bulunanlar şehrin başka bölgelerine taşınacak. Diyelim Ankara'da Oran'da veya İstanbul Sarıyer'de bir eviniz var; Bakanlık burayı gözüne kestirdiyse rezerv bina alanı ilan edip elinizden alabilir. Ya da iktidarın üzerinde yaşayan seçmenin oyunun renginden hoşlanmadığı bir semtte yaşıyorsunuz; mesela Çankaya'da, Kadıköy'de; buradaki bütün bir mahalleyi rezerv alan ilan edip boşaltabilir, binaları yıktıktan sonra da yeni bina yapılınsı diye müteahhitlere ihale edebilir. Bütün bunlar olurken ne dümenlerin dönebileceğini, hangi kupon arazilerinin kapatılabileceğini, Türkiye'de yaşayan herkes tahmin edecektir.

Özetle; bu, tarihin en büyük mülkiyet gasbını açacak bir düzenlemedir; kimsenin "Benim binam sağlam, lüks yerde oturuyorum." diyerek kurtulamayacağı, istenmeyen herkesin şehir dışına, TOKİ konutlarına mahkûm olacağı, kent merkezlerinin -iktidarın- seçkinlere uygun biçimde yeniden imar edileceği bir girişimdir. Böyle bir düzenlemeyi "gönüllü kentsel dönüşüm" diye Meclisten geçiremezsiniz; bunun adı, bir skandaldır. Anayasa'ya, insan hak ve özgürlüklerine aykırı bu düzenleme metinden çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bir başka konu; Kentsel Dönüşüm Başkanlığının yetkilendireceği lisanslı kuruluşlar. Bu büroların görevi, yetkisi, kuruluş süreci, kamu gücünü kullanıp kullanmayacağı belirsiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karasu, lütfen tamamlayalım.

ULAŞ KARASU (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Teklif bunu yönetmeliğe bırakıyor. Bu kuruluşlar, bu hâli, mülkiyet hakkının dokunulmazlığı açısından sıkıntılıdır, kabul edilebilecek bir şey değildir. Ayrıca, bu kuruluşların uzlaştırma mekanizması gibi çalışıp çalışmayacağı da belirsizdir. Daha önce söylemiştim; ihtiyaç olan, tarafların anlaşmasından sonra binaların, inşaatların tamamlanabilmesi için bir ara bulucudur yani iş denetleyecek, işin tamamlanmasını sağlayacak, bir sigorta şirketi gibi çalışacak firmalara ihtiyaç vardır. Bu gerçeği gözetmeli, lisanslı kuruluşları buna göre kanunla düzenlemeliyiz.

Yine aynı maddenin 1, 2 ve 14'üncü fıkrasında, salt çoğunluğun kararıyla dönüşüm sürecini hızlandıracak değişiklikler yapılıyor. Şüphesiz, kentsel dönüşüm süreci kamunun gücü ve hızlandırmasıyla elbette ilerlemelidir. Konut ve barınma hakkının azınlığın çıkarlarını dengelemesi için geçiş maddelerinin koruyucu hükümlerinin olmasında yarar olduğunu düşünüyorum, Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karasu.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'ya söz veriyorum.

Sayın Özkaya, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve aziz milletimiz; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılını en içten duygu ve dileklerle kutluyor, nice yüzyılları yaşamayı Yüce Allah'tan temenni ediyorum.

Gazze'de yaşanan soykırımı bir kez daha şiddetle ve lanetle telin ediyorum.

Aziz milletvekilleri, bugün kamuoyunda daha çok kentsel dönüşüm olarak bilinen afet riskli konutların dönüştürülmesi hakkında kanunla ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Efendim, 2011 yılındaki Van depreminden sonra malum, 6306 sayılı Kanun'u AK PARTİ Hükûmeti çıkarmış ve o günden

bugüne kadar 2 milyon 200 binin üzerinde yapı dönüşmüştür. Dolayısıyla çok ciddi bir şekilde bu konuda çalışma olmuştur. Daha sonra Elâzığ depreminin yaşanması ve Elâzığ depremi sonrası Meclis tarafından kurulan 278 sayılı Araştırma Komisyonu ve onun raporu, en son, 6 Şubat depreminden sonra kurulan komisyon ve bu komisyonun 449 sıra sayılı Raporu esas alınarak bu kanun teklifi mevcut kanundaki, uygulamadaki eksiklikler, öneriler dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Dünden beri muhalefet partisi milletvekili arkadaşların görüşlerini çok dikkatle dinledim, buradaki eleştirilere de kısa kısa cevap vermek isterim. Efendim, "Yeterince konuşulmadı." denildi. Az önce söylediğim gibi 2 komisyon da dört-dört sekiz ay süreyle Türkiye'deki tüm uzmanları dinledi, tüm tarafları, tüm mühendis odalarını, herkesi dinledi ve dolayısıyla o raporu oluşturdu ve yüce Meclisin gündemine getirdi. Dolayısıyla dinlenmemesi söz konusu değil.

6 Şubat depreminden sonra, 4 Mart tarihinde, hatırlayın, Sayın Cumhurbaşkanımız İstanbul'da Türkiye'deki tüm uzmanları davet etti ve belki de dünyada örneği olmayacak bir şekilde, Sayın Cumhurbaşkanı, başından sonuna kadar uzmanları dinledi ve bu raporlar oluşturuldu. Türkiye'nin ulusal risk kalkını orada da tespit edildi. İşte bu çalışmaların akabinde AK PARTİ Grubu, ilgili bakanlıklarımız ve idarelerle birlikte bu kanun teklifini gündeme getirmiş oldu. Dolayısıyla burada bu husus en geniş manada dinlenildi. Arkadaşlarımızdan birisi dün dedi ki: "Marmara Bölgesi, İstanbul, en önemli deprem bölgesidir. Bu konuda bir teklif yok." Tam tersi, 16 Ekimde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığının 3 genel müdürlüğünden 1'i sırf Marmara Bölgesini ilgilendiriyor, İstanbul'u ilgilendiriyor. Dolayısıyla o iddia da tam gerçeği söylemiyor. Bu açıdan, İstanbul ve Marmara Bölgesini önemli bir şekilde dikkate almış olacağız.

Bir diğer konu, müstakil bir tüzel kişiliğin kurulmasıydı. Zira müstakil tüzel kişilik olmadığı zaman arsaların mülkiyetinin ya TOKİ'ye -Bakanlığın mülkiyeti olmadığı için- ya belediyeye ya da Maliye hazinesine geçmesi gerekiyor. Bu sefer arsa üretmesi ve kaynak üretmesi mümkün olmuyor. Dolayısıyla müstakil bir tüzel kişilik raporların önerisi doğrultusunda kurulmuş oluyor. Burada, bir milletvekili arkadaşımız "Afet mahkemeleri kurulması doğru olur." dedi. Afet mahkemelerinin kurulması, bu konu müzakere edildi; ben de uzun süre, otuz yılı aşkın avukatlık yapmış birisi olarak mahkemelerin sürekli adlarının değiştirilmesi yerine genel mahkemelerin kurulmasını, mahkemelerin kendi içinde ihtisaslandırılmasını HSK tarafından doğru görüyorum. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinde Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bu konuda yetkisi var; Kurul, ilgili mahkemelere görev verecektir.

Yine, tarih boyunca, belki de dünyada böyle bir sosyal adaletli öneri yoktur. Bu kanunda getirdiğimiz bir önemli husus da gerçekten çok gariban olan, kentsel dönüşümdeki kendisine düşen hissenin bedelini ödeyemeyecek vatandaşlarımıza ilk defa eski kanunla sükna hakkı, yeni kanunla oturma hakkı veriyoruz. Bir kısmı sizin mülkiyetiniz, bir kısmı kamunun mülkiyeti; siz, hayatınızın sonuna kadar burada ücretsiz oturacaksınız diyoruz. Belki de dünyada ikinci bir örneği yoktur. Bu eleştirildi, eleştirilmesi yerine son derece övgü verilecek bir husustur.

"Yüzde 30 neden rezerv alanlarına vatandaşın hak isteniyor?" dendi. Yönetmelik yüzde 90'a kadardı. Yine, İmar Kanunu ek 8'inci maddedeki rant vergisi imarlı arsadan yüzde 100, burada yüzde 30 olarak takdir hakkı bırakılmadı, doğrudan kanunla bir düzenleme yoluna gidilmiştir.

Kentsel dönüşümü engelleyen en önemli hususlardan birisi 2/3 çoğunlukla alma hakkıydı. Bu da 1/2, 50 artı 1 salt çoğunluğa getiriliyor. İnşallah, daha kolay bir şekilde alınacaktır burada.

"Efendim, mülkiyet hakkına, konut hakkına dokunuluyor." Burada bir arama yapılmıyor, konut hakkına dokunulmuyor, yalnızca riskli bir binanın riskiyle ilgili açılıp ilgili test için numuneler alınması arzu ediliyor. Dolayısıyla da burada bir konut hakkının ihlali söz konusu değil.

Tebliğat süreleri hızlandırılıyor ve bunun dışında bir de yapım için bedel ödemesi ve ilk defa bu da kanuna konuluyor.

Değerli arkadaşlarım, değerli milletvekillerimiz, aziz milletim; birçok kanun çalışmasında burada bulunduk. Şunu iddiayla söylüyorum, muhalefet partisi milletvekili arkadaşlara bilhassa söylüyorum: Çocuklarımıza, torunlarımıza, ülkemize bırakabileceğimiz en güzel kanunlardan, en onurlu gayretlerden biri. Gerçekten bu kanun çok önemli. İnşallah ileride de göreceğiz, memleketimiz, milletimiz için çok güzel bir iş yapmış diyeceğiz ve bu vesileyle, kurulmuş olan yeni Kentsel Dönüşüm Başkanlığının hayırlı olmasını, kanunumuzun milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Allah milletimizi her türlü afetten korusun diyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkaya.

Şimdi şahsı adına Adıyaman Milletvekili...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan... Sayın Başkan, çok özür dilerim...

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – 60'a göre kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Ne oldu bilemiyorum ama buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Önemli bir şey oldu, evet.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, önceki dönem İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, önceki dönem, iki dönem, hatta üç dönem İstanbul Milletvekilimiz olan sevgili Hüda Kaya, İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alındı. Kendisi İstanbul'da ikamet ediyor. Daha önce, geçen hafta, bizzat İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına giderek ifade vermek istediğini söyledi. Ben kendisiyle görüşmüştüm. Avukatı da sonradan, Türkiye'de olmasına rağmen hakkında kaçak kararı verildiğini bugün kamuoyuna açıkladı, yazılı bir açıklama yaptı. Hakikaten bunun izah edilebilir, kabul edilebilir hiçbir yanı yok. Sabit ikametgâhı var, sürekli kamusal alanda, çalışan, bilinen, önceki dönem milletvekilimiz -bu şekilde havaalanında hem de uçağa binmesine on dakika kala, pasaport kontrolünden sonra- sürekli gidip geliyor toplantılara, seyahatlere ve şu anda İstanbul Havalimanı'nda karakolda tutuluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Biz, bu yaklaşımı altı yıldır, yedi yıldır maalesef görüyoruz ve her seferinde bunun karşısında sözlerimizi kuruyoruz. 4 Kasım darbesinde tutuklanan bir kısım arkadaşlarımız hâlâ cezaevinde; bu, demokratik siyaseti etkisiz kılmak için yargının araçsallaştırılmasıdır, bunun asla ve asla demokrasiyle bağdaşır hiçbir yanı yoktur. Eğer ifade alınmak isteniyorsa davet edilir, gitmezse gözaltı kararı verilir. Hiçbir hukuk kuralına uyulmuyor, hiçbir yasa hükmüne uyulmuyor. Hüda Kaya Vekilimizin, arkadaşımızın bir an önce serbest bırakılması gerektiği çağrısını buradan da yapmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, şahsı adına birinci söz, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'ye aittir.

Sayın Tutdere, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, özellikle bu kanunun genel gerekçesine baktığımızda Türkiye'nin nasıl bir korkunç tabloyla karşı karşıya olduğunu görüyoruz. Bakınız, nüfusumuzun yüzde 71'i, yaklaşık 60 milyon kişi risk altında. Yapı stokumuza baktığımızda 6 milyon bağımsız bölüm risk altında, 2 milyon bağımsız bölümün acilen dönüştürülmesi gerekiyor. Bakınız, yirmi yılı aşkındır bir AK PARTİ iktidarı var, Türkiye'nin bu tablosuna, bu rakamlara baktığımızda işlerin hızlı gitmediğini ve yapılacak çok işin olduğunu hepimiz görüyoruz. Dolayısıyla burada, bu kanun, evet, hem gerekçesine baktığımızda, 6 Şubat depremlerinden sonra kurulan Deprem Araştırma Komisyonunun ilgili raporunun gerekçe gösterilmesini, oradaki tavsiyeler doğrultusunda çıkarılmış olmasını çok anlamlı, çok değerli buluyoruz. Deprem yaşayan bir ilin milletvekili olarak bu tür yasaların bir an evvel çıkartılması gerektiğini buradan sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu kentsel dönüşüm konusunda biz defalarca bu iktidara bu kürsüden seslendik “İşler iyi gitmiyor, siz bu hızla giderseniz daha çok can kaybımız olacak.” dedik ve maalesef iktidar sürekli “Yapacağız, edeceğiz.” dedi ancak özellikle kentsel dönüşüm başta olmak üzere yapı stokumuzu güvenli hâle getirecek çalışmaları yapmadı, adımları atmadı. Bakınız, kendi şehrimden bir örnek vereceğim: Adıyaman'da Musalla Mahallesi'nde, Mara Mahallesi'nde 2015 yılında riskli alan olduğu tespit edildi, Bakanlar Kurulu Kararı Resmî Gazete'de yayımlandı; 2015, sene 2023 olmuş, bu mahallelerimizde hâlâ kentsel dönüşüm yapılamadı. Zamanında müdahale yapılmadığı için, Hükümet sınıfta kaldığı için 6 Şubat depreminde Musalla'da, Mara'da, Ulucami'de, Hocaömer'de bu riskli alandaki vatandaşlarımızdan binlerce insan canını yitirdi. Eğer zamanında müdahale olmuş olsaydı, zamanında bu dönüşüm sağlanmış olsaydı belki de o insanlar bugün aramızda olacaktı. Onun için depremle ilgili, kentsel dönüşümle ilgili bu Meclisin daha çok çalışması lazım.

Bakınız, acı yaşayan bir kentin milletvekili olarak söylüyorum, aslında bizim uyumadan, yemeden, içmeden yirmi dört saat esasına göre bu parlamentonun çalışıp, Deprem Araştırma Komisyonunun raporundaki yasaları bir an evvel bu Genel Kuruldan geçirip vatandaşımızı, yurttaşlarımızı bir an evvel güvenli yapılara kavuşturmamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bunun dışında, deprem bölgelerinde başka bir tehlike var, başka bir tehdit var. Bu kürsüden defalarca söyledim ama iktidar, özellikle Sağlık Bakanlığı bu konuda duyarsız kalıyor. Sayın iktidar milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekili; bakınız, deprem bölgelerinde vatandaşlarımızı bekleyen büyük tehlikenin adı “asbest” yani kanser. Bu konuyla ilgili Türk Tabipleri Birliği ve Temiz Hava Hakkı Platformu bir rapor hazırladı. Bu rapor geçen hafta çıktı. Bakınız, bu raporda çok çarpıcı iddialar ve tespitler var. Bu rapora göre Adıyaman'da, Elbistan'da, Kahramanmaraş'ta alınan numunelerde asbest bulgularına rastlandı ve şu anda bu bölgedeki vatandaşlarımız asbest soluyor. Bu çok önemli bir risk taşıyor. Bakınız, asbest kansere sebebiyet veren bir maddedir ve deprem bölgelerinde şu anda depremden kurtulan yurttaşlarımız bu tehditle karşı karşıya bulunuyorlar. Buradan, tekrar iktidarı, Hükümeti ve Cumhurbaşkanlığını özellikle asbestle mücadele konusunda duyarlı olmaya davet ediyoruz. Bakınız, bu konuda, özellikle ağır hasarlı binaların yıkımı sırasında hiçbir kurala uyulmuyor, yönetmeliğe uyulmuyor, sulama yapılmıyor; oradaki müteahhitler gözünü demire dikmişler, “Binayı bir an evvel yıkalım, demirleri alalım.” Yerinde ayrıştırmayı da yapıyorlar ve bu konudaki hiçbir uyarıya müteahhitler uymuyor. Buradan Hükümete, özellikle Cumhurbaşkanlığına çağrı yapıyoruz: Bakınız, önümüzdeki süreçte eğer tedbir alamazsak binlerce insanımızı biz kanserden kaybedeceğiz. Asrın felaketi, asrın kanser felaketine dönecek. Daha neyi bekliyorsunuz. Tedbir almak için, müdahale etmek için daha neyi bekliyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tutdere, lütfen tamamlayalım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Tamamlayacağım Başkanım.

Bütün kurumları, özellikle Sağlık Bakanlığını, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını göreve davet ediyoruz. Bakınız, burada şu anda ağır hasarlı binaların yıkım işlerinde çalışan emekçiler risk altında. Bu raporda, alınacak önlemler de tek tek sayılmış ancak bu önlemlerin hiçbirine uyulmuyor. Bugün, iş makinelerinde çalışan işçilere gözlük veya bu işte çalışmaları için uygun eldiven dahi verilmiyor. Bunlar şu anda çıplak elleriyle, çıplak gözleriyle bu işlerde çalışıyorlar. Bakınız, burada, bu raporun sonuç kısmında yapılacak işler tek tek sayılmış. Hükümeti, Sağlık Bakanlığını bu raporu bir kez okumaya davet ediyoruz. Vatandaşlarımızın gerçekten sabrı kalmadı. Hükümeti, bu müteahhitler üzerinde yaptırım uygulamaya davet ediyoruz. Her şeyi yapıyorsunuz ama bu müteahhitlere laf geçirmiyorsunuz. Sağlık Bakanlığını göreve davet ediyorum.

Hepinize de teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tutdere.

Şahsı adına ikinci söz, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'a aittir.

Sayın Avşar, buyurun.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili kanun üzerine değerlendirmemizi sunmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. DEVA Partisi ve şahsım adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, geçmişte olduğu gibi bu kanun teklifinde de deprem bölgesinin beklentisini ele alacak olursak depremden vatandaşlar için deyim yerindeyse dağ fare doğurmuş diyebiliriz. Yamalı bohçaya dönen, zamana ve kişiye göre istenilen yere çekilen, yönetmelik ve genelgelerle laçkalaştırılan, kocaman bir sorun yumağına dönen İmar Kanunu hâlâ ortada dururken yeni pişmanlıklara gebe ve rant kapıları açabilecek bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız.

Kanun teklifine baktığımızda, adından da anlaşılacağı üzere afet riskli alanların dönüştürülmesi amacıyla hazırlanmışken idare eliyle resen yapılan, anayasal haklara aykırılık teşkil eden birçok nokta barındırmakta ve “rezerv alan” tanımından “yeni yerleşim yeri alanı olarak” ibaresi çıkarılarak afet riski taşıyan veya taşımasının, idareye istediği yeri istediği zaman keyfi bir şekilde rezerv alanı ilan etme yetkisi vermektedir. Bununla beraber, acil sorunları çözüme yönelik yapılan bu teklif de geçmişte alelacele çıkarılmış imar affı yasasıyla benzer sonuçlar doğuracak endişesi taşımaktadır.

Teklif maddelerine geçecek olursak, deprem bölgesindeki hasarlı binaların mahkeme süreçleri hızlandırılmak istenmekte ve ilgili hassasiyetleri öngören bir maddeyle karşı karşıya kalmaktayız. Bu maddede, dava süreleri kısaltılmış, itiraz etme hakkı alınmış, anayasal savunma hakkı yok sayılmıştır. Evet, biliyoruz, hâlâ çadıra, konteynerde yaşayan vatandaşlarımız var ve mahkemelerde yığın hâline gelmiş bir sürü dosya var ancak bunun yolu anayasal hakları ihlal etmekten geçmemeli.

Diğer bir maddeye geçtiğimizde, madde 6 ki bizi en çok tedirgin eden maddelerden bir tanesi bu çünkü tarım ve orman

alanlarını imara açma iştahı yüksek, askerî alanları yeşil alan olarak düzenleme bahanesiyle betona gömen, kıyıları yapılaşmaya açarak halkın kullanımına kapatan, kalkınmayı inşaatı ibaret zanneden, böyle bir geçmişe sahip bir iktidarla karşı karşıyayız. Madde kapsamında -aynen okuyorum- rezerv yapı alanı yeniden tanımlanmış, (c) bendinde yer alan “yeni yerleşim alanı” ibaresi metinden çıkarılmıştır.”

Değerli milletvekilleri, bu, tüm yapı stokunun, hatta sadece yapı çevre değil, doğal çevrenin de bu kapsama girdiği anlamını taşımaktadır. Yani bir şarta bağlanmaksızın şehir merkezinde yüksek rantlı alanlar rezerv alanı ilan edilebilecek, afet riski taşımadığı hâlde ev ve iş yerlerine el konulabilecek yani mülkiyet hakkı ihlal edilebilecektir. Suistimale açık bu düzenlemeyle Başkanlık bütün bir mahalleyi rezerv alanı ilan edip boşaltabilir, el koyabilir, binaları yıktıktan sonra yeni bina yapısın diye müteahhitlere ihale edebilir. Açıkça söylüyorum: Bu düzenleme milleti müteahhitlere teslim etmenin önünü açma riskine sahiptir.

Değerli milletvekilleri, bakın, biz niyet okuması yapmıyoruz, ülkemizde bunun geçmişte onlarca örneği var, hepsini yaşadık. İyi niyet gözetilse dahi bu iş suistimale açıktır. Bununla beraber, rezerv alanı ilan edilen yüzde 30'un Başkanlığa devri veya ona tekabül eden değerın Başkanlığa ödenmesi öngörülmekte. Buradaki amaç şu: Deprem bölgesindeki yıkımın zararını karşılamak için kamuya bir kaynak oluşturmak fakat bu oran nasıl hesaplanacak, neye göre hesaplanacak ve alanlar nasıl belirlenecek; bu da açıklanmaya muhtaç bir diğer madde.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle alakalı teklifimiz, bu tanım daraltılmalı, depreme karşı dirençli olmayan yapı stokuyla sınırlandırılması yönündedir.

Bir diğer sakat madde ise bu resen riskli işlem konusu. Bunun altını çizmek istiyorum değerli milletvekilleri. Biz hukuk devletinde yaşıyoruz; olağanüstü durumlar ve şartlar yaşasak dahi -mülkiyet hakkı- hukuki süreçte sonlanmadan vatandaşın evlerine kanun yoluyla zorla girilmesi bizim konuşabileceğimiz şeyler değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Avşar, lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

CEM AVŞAR (Devamla) – Toparlıyorum.

Yüzde 50+1'le kentsel dönüşüm yeterliliği var. Bu konuyu destekliyoruz; evet, bu konu kentsel dönüşümde süreci hızlandıracak bir konudur.

Sözlerime son verirken şunları belirtmek istiyorum sayın milletvekilleri: Dokuz ay önce asrın felaketini beraber yaşadık, 50.500 insanımızı kaybettik, bize 104 milyar dolara mal oldu, sonrasında Sayın Bakan çıkıp “sıfır tolerans” dedi buralarda. Peki, bu felaketin sebebi neydi? Yeterince ve gerektiği gibi yapı inşaatı yönetmeliğine uygun yapılar yapılmaması, kontrol eksikliği, suistimaller ve ihmallerdi. İmar planları ve Deprem Yönetmeliği mutlaka yeniden ele alınmalı, her konuda olmasa da insanımızın canını, malını ilgilendiren böyle önemli konularda müzakere, konuşma, ortak akıl metni geliştirilmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Avşar.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerinde gruplar ve şahıslar adına görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru istemi bulunmamaktadır. Soru-cevap kısmı tamamlanmıştır.

Maddelerin görüşülmesine geçilecektir.

Ancak birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, ben kısa bir söz isteyecektim ama hem konuşmacımız da geliyor...

BAŞKAN – Sayın Başarır, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, Gazeteci Tolga Şardan tutuklandı. Gerçekten, böyle bir iddia, böyle bir suç isnadından dolayı bir gazetecinin tutuklanması çok acı bir durum. Bir sefer, suçun üst sınırına baktığımız zaman tutuklamayı gerektiren bir durum da yok, Ceza Usul Kanunu'na baktığımız zaman katalog suçlardan değil; neden tutuklu? Buradaki amaç Tolga Şardan'ın bilgisayarına el koymak, ulaştığı bilgilere erişmek ve onu susturmak; biz bunu kınıyoruz. Mahkeme çıkışında Tolga Şardan şunu söylüyor: “Ben gazeteciyim, ben gazetecilik yapıyorum, benim işim bu; ben suçlu değilim.” Evet, gazeteciler suçlu değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

34.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Gazeteci Tolga Şardan'ın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tolga Şardan 29'uncu maddeden, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçundan tutuklanmış. Yani siz de hukukçu olarak, Adalet Bakanlığı yapmış biri olarak böyle bir sevk maddesinden tutuklama kararının hukuk sınırları içinde verilemeyeceğini biliyorsunuz, biliyoruz yani bunu herkes öngörebilir. Bu tamamen siyaseten MİT'le ilgili, belirli odaklarla ilgili ya da iktidarla ilgili -genel olarak- haberlerin yapılmasını engellemek amacını taşıyor. Yani mesela, MİT'le ilgili bir haber yapmak yasak mı? Gazetecilerin görevi tam da zaten bilinmeyenlerin, hakikatin peşine düşmek ve kamunun lehine bilgiyi üretmektir, ortaya çıkarmaktır. Dinçer Gökçe de gözaltına alınmıştı, sormuştum; o serbest bırakıldı ama Tolga Şardan'ın bir an önce serbest bırakılması gerekiyor, gazetecilik suç değildir çünkü.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek
İstanbul

Ahmet Baran Yazgan
Edirne

Murat Çan
Samsun

İbrahim Arslan
Eskişehir

Müzeyyen Şevkin
Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, kentsel dönüşüm yasası... 1999 -depremi- aslında 17 bin insanın yaşamını yitirdiği, travmaların hâlâ sürdüğü, neredeyse yılda ortalama 1 yıkıcı depremin yaşandığı ülkemizde aslında son derece ders alınması gereken ve milat olması gereken bir tarihten ne yazık ki 2011 yılında Van'ın Erciş ilçesinde meydana gelen deprem sonrası kentsel dönüşüm yasası çıkarılmış ve on bir yıldır uygulamada olan bir yasa kentsel dönüşüm yasası.

Peki, baktığımız zaman, amacına uygun olarak kullanıldı mı kentsel dönüşüm yasası? Asla böyle bir şey olmadı, tamamen ranta dönük uygulamaların yapıldığı, rantı yüksek alanlarda "Burası afet riskli alan." kisvesi altında dönüştürüldüğü oluşumlar yaşandı. Bunu nereden biliyoruz? Bunu rakamlarla biliyoruz arkadaşlar. İstanbul Belediyesinin yaptığı bir çalışmaya göre ve sizin de bu teklifte sunduğunuz rakamlara göre, 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüşümünün tamamlandığı ve 400 bin bölümün çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiş ancak bu alanların olası afet risklerine dayanıklılığı tartışma konusu. Bakanlıkça yapılan dönüşüm maalesef sadece riskli alanda olan dönüşümün yüzde 5 olduğunu göstermekte yani rakamlarla baktığımız zaman 2 milyon 200 bin konutun sadece 110 bini riskli alanda bulunduğu için dönüştürülmüş, geriye kalan 2 milyon 90 bini ise rant sağlamaya dönük olarak dönüştürülmüştür; bu içler acısı bir durumdur arkadaşlar. Bu, her yıl yaşadığımız can kayıpları, mal kayıpları ve ekonomimizi de sarsan depremlerden hiç ders almadığımız en önemli göstergelerinden biri. Biliyorsunuz ki ülkemizde özellikle Bayraklı'da, İzmir Bayraklı depreminden sonra 27'nci Dönemde bir komisyon kuruldu ve bu Komisyon sabahlara kadar, beş ay aralıksız çalışma yapıldı. Sivil toplum örgütlerinden, bilim insanlarından, akademisyenlerden, üniversitelerden görüşler alındı ve Temmuz 2021 yılında bu deprem raporu, Komisyon raporu hazırlandı. Yine, bu 11 ilimizi sarsan Kahramanmaraş depremlerinden sonra kurulan Deprem Komisyonu Mayıs 2023'te bin sayfalık bir üretim yaptı. Yine, aylarca akademisyenler, sivil toplum örgütleri, odalar, TMMOB, aklınıza gelen her kurum dinlendi ve çok önemli önermeler sunuldu bunların içerisinde. Peki, bunlara dair herhangi bir yasal düzenleme yapıldı mı? Maalesef yapılmadı arkadaşlar. Baktığımız zaman, şu anda taslak olarak getirilen kentsel dönüşüm yasası bu sorunu çözmekten tamamen uzaktır. Tek çözülmüş gibi bize sunuluyor ama bunun çözüm olmadığı ortada, bir kere bütünlüklü bir yasa yapma yöntemini uygulamamız gerekiyor. Bakın, bizler bugün bir afet bakanlığı... Bakın, afete sadece deprem olarak bakamayız; heyelan, kaya düşmesi, çığ düşmesi, tsunami ve benzeri gibi -orman yangınlarını da bunun içerisine katarsak- pek çok afetle karşı karşıya kalan ülkemizde bir afet bakanlığı kurulması zorunludur arkadaşlar ve bu her 2 kitapta da bu önermeler mevcuttur, hâlâ ülkemizde bir afet ve iklim değişikliği bakanlığı kurulmamıştır. Yama gibi "kentsel dönüşüm" adı altında yine rant, yine insanların mülküne çökecek, yine bazılarını zengin edecek uygulamalara gidiyorsunuz; hiç ders almıyorsunuz arkadaşlar, hiç ders almıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) 50 binin üzerinde insan hayatını kaybetti, daha ne zaman ders alacağız? Bakın, afet yasası mutlaka çıkarılmalı. 1959 yılında, altmış dört yıl önce çıkarılmış afet yasasıyla yönetiliyor bu ülke. Günümüz koşullarına, günümüz teknik koşullarına uygun bir afet yasasına acilen ihtiyaç var.

Ben çok teşekkür ediyorum, İYİ Parti Grup Başkan Vekilimiz buradan fay yasasının çıkarılmasına ilişkin görüş bildirdi. Burada defalarca kanun teklifi verdik ve defalarca haykırdık, Tam 24 ilimiz ve 100'ü aşkın ilçemiz doğrudan fay zonları üzerinde bulunuyor arkadaşlar, bugün eğer 11 ilimizde bu kadar büyük yıkım yaşandıysa fay zonu üzerinde doğrudan bulunduğu için bu illerimizde bu kadar can kaybı ve bu kadar mal kaybı yaşandı. Hâlâ ısrarla bugün kentsel dönüşümü insanların mülkü üzerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şevkin, çok teşekkür ediyorum.

Birer dakikaları mutabakat çerçevesinde herkese eşit uygulayacağım, ek süre vermeyeceğim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – O zaman tutanaklara geçsin.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bu, tarihî bir fırsattır arkadaşlar, gelin hep beraber bütünlükçü bir yasa yapalım, bir afet yasası çıkaralım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi değişiklik önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1700) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin (b) bendinde yer alan "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek" şekilde olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan
Mardin

Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt

Mehmet Zeki İrmez
Şırnak

Heval Bozdağ
Ağrı

George Aslan
Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili George Aslan'ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Aslan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 1'nci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidar tarafından yıllardır sürdürülen çarpık kentleşme uygulamaları halka kalkınma modeli olarak sunulmuş, insanlar ve kentler sermaye birikimi için ucuz iş gücü ve ucuz altyapı aracı olarak kullanılmıştır. Bilimi, planlamayı ve denetimi dışlayan, işin sosyal ve kültürel boyutunu, toplumsal maliyetini göz ardı eden, rantı önceleyen bu anlayışın sonuçları hep felaket olmuştur. 2003'te Bingöl'de, 2011'de Van'da, 2020'de Elâzığ ve İzmir'de, son olarak 6 Şubat depreminde yaşanan can kayıpları tam da bu anlayışın sonucudur.

Değerli milletvekilleri, İzmir depremi sonrası Meclis araştırma komisyonunun 2021 tarihli raporunda Türkiye'de 10 milyon civarında olan yapı stokunun yaklaşık 7 milyonunun riskli yapı statüsünde olduğu belirtilmektedir. Yine, Meclisin Maraş depremine ilişkin raporunda 2012 yılından bu yana riskli yapı statüsünde olan bu binaların yaklaşık yüzde 4'ünün yenilendiği ifade edilmektedir. Aynı durum çok ciddi bir deprem tehdidi altındaki İstanbul için de geçerlidir. 1 milyon 500 bin civarında yapının olduğu İstanbul'da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının tahminlerine göre riskli yapıların sayısı 600 bin civarındadır. Buna karşılık son on bir yılda bu binaların yüzde 13-14'ü yenilenmiştir. Öte yandan, dönüştürülen 380 bin konut ve 54 bin iş yerine karşılık 702 bin konut ve 64 bin iş yeri yapılmıştır. Bu türlü bir dönüşümün sağlıklı bir kentsel dönüşüm projesi olmadığını bu veriler açıkça ortaya koymaktadır.

Yüzde 85 civarındaki yoğunluk artışı kent üzerinde ulaşım, altyapı, sosyal olanaklar gibi konularda büyük bir baskı oluşturup yaşanamaz kentler yaratırken deprem açısından da yapısal riskleri kentsel risklere dönüştürmektedir. Deprem risklerinin azaltılması kentsel yoğunluğun azaltılmasıyla doğru orantılıdır. Rant odaklı kentsel dönüşüm projeleri riskleri azaltmadığı gibi aksine artırmaktadır. Kaldı ki gerçekten acil olarak dönüştürülmesi gereken bölgeler rant getirisi olmadığı takdirde kaderine terk edilmektedir. Rantsal getiriden faydalanmak için yapısal risk taşımayan bazı bölgelerin de kentsel dönüşümden faydalanarak yıkılıp yeniden yapıldığı bilinmektedir.

Değerli milletvekilleri, kentsel dönüşüm olmalı ama nasıl olmalı? Öncelikle “Rant olmadan dönüşüm olmaz.” anlayışından vazgeçilmeli. Sadece tanımlı riski gidermenin veya deprem gibi doğa olaylarına karşı dayanıklı yapılar inşa etmenin yanı sıra, sağlıklı ve yaşanabilir kentlerin oluşturulması amaçlanmalıdır. Kentsel dönüşüm alanlarında yapılacak olan çalışmaların bilim ve teknikten yana, halkı yerinden etmeyecek şekilde bütünlüklü olarak ele alınması gerekir. Dönüştürülecek yerde yaşayan insanların yaşam tarzları dikkate alınmalı. Tek seçenek sadece yıkmak değil, güçlendirme seçeneği de çözümün bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Alınan planlama kararları kent dokusuna ve doğaya saygılı, kentsel belleğini koruyan bir nitelik taşımalı, tarihî mahalleler ve yapılar korunmalıdır. Yenilenme alanlarına yönelik uygulamaların planlı bir şekilde yapılması ve dönüşümün kentsel yaşamın odak noktasında insan olduğunun bilinciyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı kentsel çevrelerin oluşturulması ve kentsel yaşam kalitesinin iyileştirilmesi için kent halkının, emek ve meslek örgütlerinin katılımını ve denetimini sağlayacak bir anlayışın geliştirilmesi gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin (a) ve (b) bentlerinde yer alan “eklenmiştir” ibarelerinin “ilave edilmiştir” ibareleri şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Seyithan İzsiz
İstanbul

Mehmet Akalın
Edirne
Yüksel Arslan
Ankara

Hüsmen Kırkpınar
İzmir
Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın söz talebi vardır.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Büyük Marmara depremiyle birlikte son yirmi beş yılda birçok deprem yaşadık ve binlerce insanımızı toprağa verdik, binlercesi sakat kaldı, maddi ve manevi her şeyini kaybetti. Peki, hiç ders aldık mı, önlem alıp gereğini yaptık mı? Hükümet yasalarda depreme karşı ciddi kararlar almak yerine “imar barışı” adı altında depreme dayanıksız binalara af getirdi, vergisini almaya başladı. 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinden sonra özel iletişim vergisi alınmaya başlandı. Deprem harcaması için oluşturulmuş özel iletişim vergisinden toplanan paralar deprem yerine sağlık için harcanmış; yol, tünel ve köprü yapıldığı söylenmiştir. Türkiye olarak 6 Şubat'ta büyük bir deprem felaketi yaşadık, yıllardır ihmal ettiğimiz ve görmezden geldiğimiz bu büyük depremden 11 velayetimiz etkilenirken özellikle Hatay ve Kahramanmaraş âdeta yok oldu. Yapılan o yolların bir kısmı çöktü; parayı deprem amaçlı topla, başka yerlere yol yapmaya harca, yaptığın yol depremde çöksün ve geçit vermez hâle gelsin.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş depremlerinin ardından kentsel dönüşüm yeniden gündeme geldi. Bilindiği üzere Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının altında kuruldu. Teklifin 1'inci maddesiyle de Kentsel Dönüşüm Başkanlığının yönetici kadroları olan Kentsel Dönüşüm Başkanının, Başkan Yardımcısının ve Müdürünün özlük hakları düzenlenmek isteniyor.

Deprem gelmeden önce alabileceğimiz en iyi önlem kuşkusuz depreme dirençli yapılar üretmektir. Türkiye'de depreme dirençli olmayan çok sayıda yapı var, güçlendirilmeyi veya dönüştürülmeyi bekliyor. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun'un yürürlüğe girdiği 2012 yılından günümüze kadar 36 milyon bağımsız bölümden 6 milyonluk

kısımının risk altında olduğu tespit edilmiştir. 2 milyon 200 bin bağımsız bölümün dönüştürüldüğü, 2 milyon bağımsız bölümün de acilen dönüştürülmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. Kentsel dönüşümün hızla yapılması konusu ve hukuki kolaylıkların sağlandığı söylemi her ne kadar dile getirilse de iktidar, Komisyon görüşmelerini oldubittiyeye getirmiştir. Hızlı işlem yapma isteğinin pratikte büyük sorunlara yol açabileceği öngörüsü de yine iktidar tarafından dikkate alınmamıştır.

Değerli milletvekilleri, Maraş merkezli depremin yaşandığı 11 vilayetimizin ayağa kalkması için yaklaşık 110 milyar dolarlık bir bütçenin öngörüldüğünü biliyoruz. İstanbul'da kentsel dönüşümün kısa sürede bitmesi imkânsız ve gereken 300 milyar dolar gibi bir finans desteği bulursa bile yirmi yıla varan bir süreye ihtiyaç olduğu söyleniyor. Ülkeyi idare edenler, kentsel dönüşüm için çok geç kaldı. Güneydoğudaki depremler biliyoruz ki son olmayacak. Ne zaman yaşanacak bilinmez, kapıda çok daha büyük bir tehlike olarak İstanbul depremi var. Bu yüzden vatandaşlarımızın bir an önce bu yeni ve sağlam konutlara geçirilmesi bekleniyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hüsmen Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1700) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan
Mardin
Heval Bozdağ
Ağrı

Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt
Mehmet Zeki İrmek
Şırnak

George Aslan
Mardin
Bircugül Çubuk
İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Bircugül Çubuk'a söz veriyorum.

Sayın Çubuk, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) – Ekranları başında bizleri izleyen Türkiye halklarını saygıyla selamlıyorum.

Şu an üzerinde konuştuğumuz yasa değişikliğine kısaca rant ve servet transferinin resmîleştirilmesi diyebiliriz ki ben böyle diyorum. Bakın, bu teklif Komisyonunda üç saat bile görüşülmedi, iki saat yedi dakikada geçti. Elimdeki kitapçıkta bakın, son bölümde Komisyona nasıl geldiği ve nasıl geçtiği yer alıyor. Karşılaştırmalı bir bölüm var fakat bu karşılaştırmalı bölüme ihtiyaç yokmuş. Neden ihtiyaç olmadığını da şöyle açıklayayım: Balta sallayıcının hınk deyicisi, Komisyonun MHP'li üyeleri dışında bu teklifi onaylayan yok. Teklif Komisyondan bir virgölü bile değişmeden geçmiş. Kitapçıkta 3 tane muhalefet şerhi var. Bu şerhlerde Anayasa'ya aykırılık anlatılmış, yargıya, hukuka dair aykırılık anlatılmış; sizin bir kulağınızdan içeri girememiş. Bakın, sizin bu şekilde bu yasadaki AYM tarafından iptal edilmiş maddeniz var 2014'te. Tabii ki, siz "AYM iptal edene kadar üç yıl geçer, şehirleri hallaç pamuğu gibi atarız." hesabındasınız.

2'nci maddenin gerekçesinde gördüğüm bir şey var: Savunmaya cevap ve cevaba cevap aşamalarını kaldırmanın ne kadar yararlı olduğu anlatılmış ama bu, şu aslında: Yargıyı, Meclis komisyonlarını ve Meclisin kendini getirdiğiniz hâle getirmek istiyorsunuz. Gerçi duruşma yapılabilir belki mahkemenin takdirine bağlı, öyle bir şekilde hazırlamışsınız. Bu yasa tam hayalinizdeki ülkeye göre; sizin açınızdan yasama, yürütme ve yargı arasındaki, yasalar bağlamındaki güçler ayrılığı ilkesinden kalan izler tamamen ortadan kaldırılması gereken teferruatlar.

Sevgili Gültan Kışanak ve sevgili Can Atalay, infazı yakılan onlarca tutsak, sizin teferruat olarak gördüğünüz, yasal haklarını kullanmalarını engellediğiniz insanlar bunlar, yargıya nasıl müdahale ettiğinizin de kanıtı ayrıca. Hedefiniz yargıya müdahale etmek değil artık, tamamen yönetmek, yasalarla adım adım buna gidiyorsunuz. Güçler birliği sizin ajandanız, "diktatör" deyince canınız sıkılmasın bu nedenle.

Çok ilginç maddeler var; yürütmeyi durdurmaya itiraz edilemiyor, istinaf süreci üç dakikaya düşürülüyor. Ya, böyle bir şey söyleyince "Hayır, iki ay." diye cevap verebilirsiniz, bu da mümkün, bayağı ciddiye alabilirsiniz yani böyle ironileri. Fakat madde 2'nin (k) 3'ünde daha müthiş bir şey var: Madde yürürlüğe girdiğinde daha önce açılmış davalara da uygulanacak. Oysa bir hukuk kuralı vardır; lehte olan uygulanır. Sanırım sadece sizin lehinize olanlar uygulanabiliyor.

Kanun teklifinizde rezerv alanlarının düzenlenmesiyle yerleşim yerlerinin rezerv alanı ilan edilebileceği, riskli yapıların yandaş şirketlerle tespit edileceği ama mülk sahibinin ödeyeceği, evinde olmayanın evine saldırılabileceği -ki Fetihtepe'de insanlar evlerindeydi- TOKİ'ye bedelsiz devir, yüzde 30'un idareye devri; ya, sayarken insanın içi kararıyor, benim karardı.

Mesela "Uzmanlarla çalıştık." diyorsunuz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı gizli kapaklı çalışmalar yapmıştı, sanırım böyle bir şey bu da. Bir de bütün meslek odalarını dinledik diyorsunuz. Dinlemek, ciddiye alıp önerilerine göre düzenleme yapmak anlamına gelmiyor, güzel bir kelime oyunu. Hangi odaları dinlediniz, açıklarsanız biz de inanırız ki odalarla en azından görüşmüşsünüz.

Şimdiye kadar yaptıklarınız yapacaklarınızın da teminatı. Bu yasayla, yasa bu hâlde olmadan önce, bu değişiklikler olmadan önce halkın evine çöktünüz, kovdunuz, suçlu ilan ettiniz. Fetihtepe, Tozkoparan, Sulukule hâlâ bizim hafızamızda canlı. Yanlış anlaşılmasın, tek hedefiniz rant, çökme değil, bu sizi belirliyor ama tek başına değil. Kentsel dönüşüm hedeflediğiniz yerlerin başında kentlerin çeperlerine konuşlanmış kondulardaki işçiyi kovacaksınız oralardan; artık oralar kıymetli yerler, hak etmiyor işçiler. Yolu, suyu, elektriği olmayan dağ başlarına zorunlu göçle gelip yerleşmiş Kürtler; onlar da oraları hak etmiyorlar, onları da oralardan kovacaksınız. Siz, demografik yapıyı değiştirmek istiyorsunuz. Yine süreceksiniz işçiyi, Kürt'ü, size oy vermeyeni, baş eğmeyeni, teslim olmayanı dağıtmak istiyorsunuz. Rant, talan, çökme planlarınız için yıllardır size kentsel dönüşümün zararlarını anlatan ve yerinde dönüşüme çağıranlara da kulaklarınızı tıkıyorsunuz. Bu elbette sizin ayağınıza dolanır. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, konuşmacı konuşmasının başında Milliyetçi Hareket Partisine dair bir tanımlama yaptı; o ağır bir tanımlamadır, onu kabul etmemiz mümkün değildir. Milliyetçi Hareket Partisinin ne olduğunu süreç içerisinde daha iyi kavrayacağı kanaatindeyiz. Ben kendisine iade ediyorum o tanımlamayı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin (c) bendinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Mahmut Arıkan

Kayseri

Bülent Kaya

İstanbul

Mehmet Karaman

Samsun

Mehmet Atmaca

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) –
Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 2'inci maddesiyle İdari Yargılama Usulü Kanunu'na geçici bir madde eklenmesiyle ilgili bir düzenleme getiriliyor. Gerekçe de hasarlı olduğu tespit edilen yapıların akıbetinin bir an önce açıklığa kavuşturulmasıyla ilgili yargı işlemlerinin hızlandırılması gerekçesine dayandırılıyor. Elbette deprem gibi bir mağduriyet söz konusu olduğu zaman yargının hızlandırılması güzel bir düşünce ama ülkemizin en temel problemi yargıdaki ve adaletteki gecikmelerdir çünkü Türkiye'de yargının gecikmesinden dolayı birçok hak mağduriyetleri meydana gelmektedir. Dolayısıyla yargının hızlanması için acaba her alanda bir felaketin mi meydana gelmesi gerekiyor? Birkaç örnek vermek gerekirse, Can Atalay kararı bunlardan bir tanesidir. 25 Ekimde Anayasa Mahkemesi tahliye yönünde bir karar verdi. 25 Ekimden bu yana geciken her saniye, her dakika bu tahliyeyi gerçekleştirilmeyen kişilerin bir kişiyi haksız ve hukuksuz bir şekilde hürriyetinden yoksun bırakması manasına geldiği gibi Anayasa Mahkemesinin kararlarının idari yargıyı, bütün kurumları bağlayacağına dair Anayasa hükmünün çiğnenerek bir anayasal suç hâline getirilmesi manasına gelir. Emsal örnekleri var bunun daha önce, eninde sonunda tahliye edilmesi gerekecek bu sayın milletvekilinin ama geciken adaletin sorumluları acaba hesap verebilecekler mi? Dolayısıyla insan haklarını, Anayasa Mahkemesi kararlarını pinpon topu hâline döndürmeyin. Burada 2 değerli daha önceki Adalet Bakanlarımız var, onlar da Adalet Bakanlığı feryat fışkırtıyorlardı. Anayasa Mahkemesi kararları mutlaka uyulması gereken kararlardır. Dolayısıyla yargıdaki gecikme, evet, yanlış bir şey ama orta yerde hâlâ Can Atalay'la ilgili karar dururken Can Atalay'ın da bir felaket geçirmesini mi beklemek lazım? Allah korusun.

Yine, bir diğer husus: Uzun tutukluluk sürelerine rağmen tahliye edilmeyen kişiler var. Ceza Muhakemesi Kanunu'muz, hangi süreyle kaç yıl tutuklu kalırsa, henüz hüküm verilmemişse kişi hakkında tahliye edilebileceğini düzenliyor ve bunlar da genellikle siyasi mahkûmlar. Peki, bunlarla ilgili yargıdaki gecikmeler hiç mi gündeminizde yok? Bunların da başına bir felaket mi gelmesi gerekiyor?

Son olarak, tutuklamaları bir ceza tedbirine dönüştürdünüz. Âdeta "Taksim'de sallandırın bir tanesini, bakın bir daha yapabiliyorlar mı!" şeklinde bir yargılama tedbiri ortaya koyuyorsunuz. Tolga Şardan hangi hususla ilgili tutuklanmış, gözaltına alınmış? Elbette dosyanın içeriğine vâkıf değiliz ama yargılandığı madde Türk Ceza Kanunu'nun 217/A maddesi. Yani çok değil, 13 Ekim 2022'de sizlerin bu Meclisten çıkardığı kanun. Ne diyor o kanunda? Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayanlara bir ceza öngörülüyor. Cezanın alt sınırı bir yıl, üst sınırı üç yıl. Bu kanun maddesi görüşüldüğü zaman bu Parlamentoda yoktuk ama dışarıda da itirazlarımızı yüksek sesle dile getirdik "Burada bir ince oyun var, bir cinlik var." dedik. Niye üst sınırı üç yıl tutuyorsunuz, bir yıl ila üç yıl gibi çok geniş bir takdiri hakkı sağlıyorsunuz hâkimlere? Çünkü yine, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda sizin 2012 yılında yaptığınız bir değişiklik vardı, o düzenlemede diyorsunuz ki: "Üst sınırı iki yılı aşmayan cezalarda tutuklama kararı verilemez." İşte, bu halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunun üst sınırını üç yıla çıkarıyorsunuz ki bu maddeden yargılananlar tutuklanarak cezalandırılsın. Bakın, kaçma şüphesi, delilleri karartma şüphesi yok; sadece ibretiâlem olsun diye, tutuklansın diye bu Mecliste yasal düzenlemeler yaptınız. Bugün, üzerinden henüz bir yıl geçmeden bu maddenin mağdurları tek tek çıkmaya başladı, bir kısmı birkaç ay içeride kalıp tahliye edildi, bir kısmı yeni yeni tutuklanıyor. Dolayısıyla, buradaki tutuklama sadece ve sadece bir cezalandırma amacı olarak ortaya konuluyor. Onun için, bunlardan vazgeçmemiz lazım. Ceza Muhakemesi Kanunu bir cezalandırma aracı değildir. Siz hâlâ şu mantığı terk etmezseniz... Taksim'de birilerini sallandırıp başkalarına örnek olmasını temin ederek adaleti tesis edemezsiniz. Her dosyanın, her failin, her sanığın kendi şartları içerisinde değerlendirilmesi lazım. Onun için, 13 Ekim 2020'de çıkarmış olduğunuz bu yasanın ne tür adaletsizliklere yol açtığına o dönemde burada el kaldıran belki birçok milletvekili arkadaşımız farkında olmayabilir ama bu maddeyi getirenler emin olun bugünleri düşünerek bu kanunu çıkarmışlardır. Dolayısıyla, depremle ilgili yargısal gecikmelere evet ama şu an siz adaleti geciktiriyorsunuz. Eminim bunun farkına en kısa zamanda varacaksınız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde "k" bendinden sonra gelmek üzere "l" bendinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

l) "kat" maliklerinin adres bilgilerine kolay erişim sağlamak için yerel yönetimler yetkilendirilmiştir."

Gökân Zeybek
İstanbul
İbrahim Arslan
Eskişehir

Murat Çan
Samsun
İnan Akgün Alp
Kars

Ahmet Baran Yazgan
Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'e söz veriyorum.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yıl 2013, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti "Hedef 2023" sloganıyla cumhuriyetimizin 100'üncü yılında topluma bazı hedeflerle çağrıda bulunuyor. Peki, 2023 yılı geldi çattı, bakalım, birkaç başlıkta 2023'te neler oldu?

Sizin ekonomik hedefleriniz vardı 2023 yılı için. Sözde gayrisafi yurt içi hasıla 2 trilyon dolar olacaktı, bugün 1,1 trilyon dolar; kişi başına düşen millî gelir 25 bin dolar olacaktı 2023 yılında, bugün 10 bin dolardan bahsediyoruz.

"500 milyar dolar ihracat" dediniz, 242 milyar dolar ihracatta kaldık.

"2023'e geldiğimizde enflasyon tek haneli olacak." dediniz, bugün yüzde 100'ün üstünde bir enflasyon var.

"İstanbul dünyanın en önemli finans merkezi olacak 2023 yılında." dediniz, İstanbul dünyanın en önemli kara para cenneti oldu, ülkemiz de gri listeye girdi.

Sizin siyasi hedefleriniz vardı 2023 yılı için. Sözde "2023 yılında demokrasi ve hukuk ilkelerini tam işler hâle getireceğiz." demiştiniz. Bugün "Hukuk çetelere teslim oldu." diyor İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı.

"2023 yılında partilerin kapatılması uygulamasını tamamen kaldıracağız." demiştiniz. Hâlâ parti kapatma davaları derdest.

"Siyasete katılmanın önündeki engelleri kaldıracağız 2023 yılında." demiştiniz. E, kayyumlar yoluyla siz kendiniz en büyük engel hâline geldiniz 2023 yılında.

"Dokunulmazlık meselesini yeniden düzenleyeceğiz." demiştiniz. E, her gün yağmur gibi fezlekeler geliyor; cezaevleri eski, yeni milletvekilleriyle dolu.

Siz "Ana dilde kamu hizmetlerine erişim olacak 2023 yılında." dediniz. E, şimdi tek kelimeyle ana dilde konuşmaya tahammül edemiyorsunuz, hâlâ "bilinmeyen bir dil" uygulaması devam ediyor.

Sizin 2023 yılında yargıda ve hukukta hedefleriniz vardı. Bu dönem içerisinde görev yapmış 2 Sayın Adalet Bakanı burada oturuyor; biri Grup Başkan Vekili, biri Meclis Başkan Vekili. Sizin 2023 yargı hedefiniz neydi? "Yargıyı hızlandıracamız." demiştiniz. Tebrik ediyorum, tutturdunuz, hem de tam zamanında tutturdunuz, tam 2023'te tutturdunuz. Jet tahliyeler dönemi var; parayı bastırana jet tahliye. 125 kilo eroin yakalatanı İstanbul'da üç ayda tahliye ediyorsunuz, yargıyı da hızlandırdınız.

Sizin teknolojik hedefleriniz vardı, 2023 yılında teknolojik hedefleriniz. "2023'te jet uçak üretilecek." dediniz. Nerede uçak? 2 tane pırpırlı yangın söndürecek uçak bile yok, Rusya'dan kiralamak zorunda kalıyorsunuz.

Siz "2023 yılında savaş uçağı üreteceğiz." demediniz mi 2013 yılında? Nerede? Parasını verdiğiniz uçağı dahi Türkiye'ye getiremiyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hepsini yapacağız, bekle.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Yaparsın!

Sizin çevre hedefleriniz vardı. "2023 yılında orman varlığı Türkiye yüz ölçümünün yüzde 30'u olacak." dediniz, siz bugün ormanları madenlere peşkeş çekiyorsunuz. Sadece Sarıkamış'ta 120 bin metreküp orman kesiminin hedefini vermişsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Dur! Sizin altıyapı hedefleriniz vardı 2023 yılı için. Bak, "2023'te tüm sulanabilir tarım arazilerini sulayacağız." demişsiniz. Ya, ben iki gün önce Urfa'daydım, GAP'ın yanındaki tarlalar elektrik yok diye sulanamıyor.

Siz 2023'te ne yapacağız dediniz, biliyor musunuz? "Yeni liman projeleriyle transit ülke hâline geleceğiz." dediniz. Siz transit ülke hâline getirdiniz ülkeyi, limanlarla getirdiniz; Kolombiya'dan kalkan uyuşturucu gemileri bizim limanlarımıza geliyor, buraya gelen uyuşturucu Orta Doğu'ya gidiyor. Siz limanlar üzerinden Türkiye'yi uyuşturucuda transit ülke hâline getirdiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Dur, bir dakika dur, daha bitmedi, dur.

"2023'te yerleşim merkezlerinin hepsine çevre yolu yapacağız." dediniz. Ya, siz köy yollarını yapamıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bak, dur, bir dakika! Sarıkamış'ın Yarkaya köyü var. O Sarıkamış ki 90 bin şehit yatıyor, bir elinde süngü, bir elinde bayrak, ayakta donarak şehit oldu Sarıkamış'ta. (CHP sıralarından alkışlar) O Yarkaya köyünde 100'üncü yılda okul yok, yol yok, o yol olmadığı için taşımali eğitim de yok.

Selam olsun Sarıkamış'a, yazıklar olsun size. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Gel cevap ver, gel; bunlar var mı, yok mu? Bunlar varsa cevap ver.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Yüksel Arslan
Ankara

Mehmet Akalın
Edirne
Kürşad Zorlu
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli
Seyithan İzsis
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Afetler toplumsal yaşamı ve kurumsal yapıyı derinden etkileyen olaylardır. Afet olayları gerek doğa kaynaklı gerekse insan kaynaklı olsun tüm canlıları ve doğayı etkilemekte, büyük yıkımlara neden olmaktadır. Günümüzde bozulan doğal dengeyle birlikte insan kaynaklı zarar verici olayların fazlalaşması afetlerin niteliğini iyice karmaşık bir hâle getirmektedir. Doğal afetlerin ülkeler üzerindeki ekonomik etkileri ülkelerin gelişmişlik seviyelerine ve etkinin türüne göre değişiklik göstermektedir. Az gelişmiş ülkelerde yaşanan doğal afetlerin sonuçları gelişmiş ülkelere göre çok daha fazladır. Günümüzde artan şehirleşme ve nüfus beraberinde yeni yerleşim alanlarının oluşturulmasını da zorunlu hâle getirmektedir. Artık yerleşim alanları sadece yatay yönde değil, çok katlı binalar inşa edilerek dikey yönde de büyümektedir. Şehirlerin yatay ve dikey yönde gelişmesi doğal ortam değişimini de beraberinde getirmektedir. İnsanın ve toplumun kurduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve politik sistemin başarısız olması durumunda da doğa dengeli, doğa kaynaklı afetlerin yaşanma riski artacaktır. İnsan faaliyetleri bazen doğal tehlikelerin şiddetini ve etkilerini artırabildiği için doğal afetleri tanımak son derece önemlidir.

Bu bilgiler ışığında, ülkemiz; jeolojik, topoğrafik yapısı ve iklim özellikleriyle doğal afetlerin sıkça yaşandığı bir ülkedir. Özellikle, depremler başta olmak üzere, sel, taşkın, orman yangınları, heyelan gibi doğal felaketler yaşanmaktadır. 2023 yılının - henüz bitmemiş olsa da- meydana gelen doğal afetler nedeniyle en zorlu yıllardan biri olarak geçtiğini söyleyebiliriz. Doğal afetlerin sayısında yaşanan artış ve bunların yarattığı zararlar hem ülkemiz için hem de dünya için önemli sorunlara yol açmaktadır. Uluslararası Aon'un küresel risk yönetim raporuna göre, 2023'ün ilk yarısında doğal afetlerden kaynaklanan küresel ekonomik kayıplar 194 milyar lirayla 21'inci yüzyıl ortalamasının çok üzerine çıkmıştır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 6 Şubat depremlerinin 11 ilde yol açtığı maddi hasar ile ekonomik ve finansal kayıplar toplamının 2 trilyon lirayı geçtiğini açıkladı. Yani ülke olarak kaybımız 99 Marmara depreminden 6 kat daha fazla.

Ülkemiz sadece depremlerin afete dönüştüğü bir ülke değildir, özellikle son yıllarda artan çarpık kentleşme, nüfus artışı, sanayileşmeyle artan kontrolsüz doğa tahribatı afetlerin artmasındaki en önemli unsurlardandır. Doğal afetlerin sebeplerinin bilinmesi, bu alanda alınacak tedbirlerin daha sağlıklı alınmasını, can ve mal kaybının önlenmesini, yatırımların da daha isabetli yapılmasını sağlayacaktır. Afet yönetimi, her türlü tehlikeye karşı hazırlıklı olma, zarar azaltma, müdahale etme ve iyileştirme amacıyla mevcut kaynakları organize eden analiz, planlama, karar alma ve değerlendirme süreçlerinin tümüdür ama biz hâlâ, yaşanan her felaketten sonra, AK PARTİ'si iktidarı sayesinde, 99 Marmara depremi sonrası yürürlüğe konulan ve halk arasında "deprem vergisi" olarak bilinen özel iletişim vergisiyle toplanan paraların ne olduğunu tartışıyoruz çünkü bu paralara ne olduğunu hiçbirimiz bilmiyoruz. Ne yapıyorsunuz bilmiyoruz, soruyoruz, cevap vermiyorsunuz. AK PARTİ'si milletvekilleri, Allah için, bir kez de tüm partiler bir araya gelip, konunun uzmanlarını çağırıp akıldardaki tüm soruyu cevaplayın, bir çözüm yolu bulalım. Çünkü sizin kendi başınıza bulduğunuz çözüm yollarının ülkemizi getirdiği durum ortada; her felakette yüzlerce, binlerce can kaybı. Felaket gerçek, can kayıpları gerçek ama her ne hikmetse bir sorumlu da çıkıp "Bu kayıpların çokluğuna ben neden oldum, yeterli önlemleri zamanında alamadım." deyip istifa etmiyor, edemiyor.

Maden göçer, yeterli önlem yok, sorumlu yok. Orman yanar, yangını söndürme uçağı yok, sorumlu yok. Denizi doldurup imara açanların suçu yok, sorumlu yok. Dere yatağına bina yapılır, sel olur, izin veren yerel yönetimlerin, belediyelerin suçu yok, sorumluluğu yok. Deprem olur, müteahhit suçu yerel yönetimlere, yerel yönetimler suçu müteahhide atar; sorumlu yok. Kolon kesenlerin suçu yok, sorumlu yok. Önlem almayanların, denetlemeyenlerin, zamanında müdahale etmeyenlerin hiçbir suçu yok; tek suçlu doğa, tek suçlu canını, malını kaybedenler; ne yazık ki öyle.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan "Dış borcun tahsisi" tanımına "Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne" ibaresinden sonra gelmek üzere "Büyükşehir Belediyeleri" ibaresi eklenmiştir."

Gökhan Zeybek

İstanbul

İbrahim Arslan

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde gerekçeyi açıklamak üzere Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'u kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Güzelmansur. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

3'üncü madde, dış finansman kaynaklarının Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından kullanılmasına dair bir düzenleme. Ne yazık ki, yine bu düzenlemede de Hükümet sadece kendini düşünüyor. Belediyelere, özellikle deprem bölgesindeki belediyelere hiçbir yetki vermiyor. Dış finansmanı buluyorsunuz ama bari onun düzenlenmesini, onun kullanımını, bunları belediyeler yapsın. Neden? Çünkü belediyeler daha önce, depremden önce hangi geliri, hangi parayı alıyorsa depremden sonra da hiçbir artış olmadan aynı parayı, aynı geliri alıyor ama ne yazık ki belediyelerde emlak vergisi artık yok, belediyelerde inşaat ruhsatlarıyla ilgili bir gelir yok, belediyelerde elektrik veya suyla ilgili aldıkları paylar artık yok ve bu düzenleme eksik bir düzenleme. Bu düzenlemeye özellikle deprem bölgesindeki belediyelerin eklenmesi gerekiyor.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ben deprem bölgesinin bir vekili olarak ne yazık ki üzülmekteyim, hâlâ deprem bölgelerimizde, özellikle Hatay'da, özellikle Antakya'da, Defne'de, Kırıkhan'da, Samandağ'da yeterli kadar konut yapılmıyor. Eylül ayında 3.500 konutluk bir temel atıldı, ben burada teşekkür ediyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – 20 bin konut.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – 3.500 konut, teşekkür ediyorum. 20 bin... Sadece ben Antakya için

söylüyorum, sadece lafta kaldı 20 bin. Ama ne yazık ki, bu 3.500 konut yeterli değil.

Ben buradan da Emlak Konutu, bu gibi projeleri Hatay'a yapması için çağırıyorum. Neden? Çünkü Hatay'da şu an herkes kendi evini yapmaya çalışıyor, hak sahipliği üzerinden yapmaya çalışıyor. Ama şehrin bütünlüğünün hâlâ bozulmadan yapılması gerektiğine inanıyorum. Neye inanıyorum burada? Hak sahipliği. Buradaki yapan arkadaşlarımız, buradaki hak sahipliği yapan vatandaşımız sadece kendi evinin projesini kendi yapıp herhangi bir çevreye veya o bölgedeki herhangi bir nizami yapıya uygun olmadan, sadece temele dayanarak bir yapı yapmaya çalışıyor. Bence bu bir fırsattır ve deprem bölgesindeki evlerin TOKİ, Toplu Konut veya Emlak Konut tarafından yapılması gerekir diye ben burada bunları göreve davet ediyorum.

Bugün, özellikle Antakya'da, Defne'de, Samandağ'da, bizim kendi bölgelerimizde hak sahipliği bakımından büyük sıkıntılar var. Hatay'da yaklaşık 158 bin hak sahipliği oldu, bunların 86 bini geri çevrildi. Niye geri çevrildi? Çünkü toprak üzerinde bir hak sahipliği olması gerekiyor, tapu üzerine değil. Adamın zaten hisseli tapuları var. Hisseli, kendisinin amcalarıyla, dedeleriyle, kardeşleriyle ortak olduğu tapular var. Evini yapacak, bu, ortak olduğu için bunu yapamıyor. Bu düzenlemenin derhâl yapılması gerekiyor.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugün, kentsel dönüşüm ne yazık ki rantal dönüşüme dönüşmüştür. Antakya'da, birkaç kez burada kentsel dönüşüm uygulamasına teşebbüs edildi ama beş, on yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ bu kentsel dönüşüm sonuçlandırılmadı.

Hatay'da imar planıyla ilgili sıkıntılarımız var. Niye sıkıntılarımız var? Eğer senin evin yıkılmışsa yeni ev yapacaksan sen, zemin artı 4 kat yapmak zorundasın ama hayır, arsan varsa eski imar planına göre yapıyorsun. Nasıl? Yani eğer eski imar planında 10 katsa 10 katlık inşaat yapıyorsun. Zemin etüdü yapılmadan daha önce, depremden önce zemin etüdü yapılmadan bu imar planlarının tekrar gözden geçirilmesi gerekiyor. Bu, Büyükşehirin işi değil, bu Bakanlığın işidir. Bu, yeni imar planının bir an önce bitirilmesi gerekiyor ve bu Bakanlığın belediyelerimizle birlikte iş birliği hâlinde yapması gerekiyor.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, her zamanki gibi Hatay yine ne yazık ki sahipsiz, Hatay ne yazık ki üvey evlat muamelesi gören bir şehir. Bakın, hâlâ şehir sadece enkaz yıkıntılarından ibarettir, hâlâ imara... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Son birkaç kelime.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur, çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1700) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek şekilde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Mardin

Öznur Bartin

Hakkâri

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Siirt

George Aslan

Mardin

Heval Bozdağ

Ağrı

Mehmet Zeki İrmez

Şırnak

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bartin. (HEDEP sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, insanlık onuru ve tarihi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bugün 1 Kasım dünya Kobani günü yani insanlık düşmanı IŞİD çeteleri ve arkasındaki Kürt düşmanlarının heveslerinin kursağında kaldığı ve zaferin yazıldığı gündür. Kobani düşmedi, düşmeyecek. Kobani zaferi insanlığa umut, ilham ve ışık olmaya devam ediyor. "...") (HEDEP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, getirilen düzenlemeyle, hazinenin herhangi bir finansman kaynağından sağladığı bir dış borcu Kentsel Dönüşüm Başkanlığına tahsis etme olanağı tanınıyor ancak Türkiye'nin depremelliği, yapı stokunun riskli durumu olası bir depremde sebep olacağı felaket tablosunu da ortaya koymaktadır. Buna karşı yapılması gereken, Kentsel Dönüşüm Başkanlığının sağlanacak bir dış borçtan öte öz kaynaklarla kısa bir sürede bu dönüşümün sağlanmasıdır.

Maraş'ta 6 Şubatta yaşanan depremlerin ardından uzmanların en fazla dikkat çektiği konulardan biri de Hakkâri'deki deprem riskidir. Türkiye Deprem Tehlikesi Haritası'nda deprem fay zonları üzerinde yer alan Hakkâri bölgesinde tarihte birçok büyük depremin gerçekleştiği ve depremsellik durumunun devam ettiği bilinmektedir. Özellikle Yüksekova ve çevresi Türkiye'nin büyük deprem üretebilecek önemli sismik boşluklarından biri olan Yüksekova-Şemdinli Fay Zonu içerisinde yer almaktadır. Bu fay zonu Başkale fayı, Bitlis-Zagros bindirme kuşağı, İran-Salmas Fay Zonu'nun yakınlarında yer almaktadır. TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının Hakkâri'nin Depremselliği Raporu'na göre kent merkeziyle birlikte Şemdinli ilçe merkezi ve Hakkâri'ye bağlı 45 belde ve köy doğrudan bu fay zonu üzerindedir. Deprem mikrobölgeleme çalışmalarının derhâl başlatılması gerektiğini belirten raporda deprem üretme potansiyellerinin etüdü için eski deprem izlerinin araştırılması, raporlaştırılması vurgulanmıştır.

Maraş depreminden sonra Hakkâri'deki 34 STK'nın Hakkâri'nin Depremselliği ve Acil Eylem Planı'nın sonuç bildirgesi açıklanmış ve Valilik, AFAD gibi kurumlara da gönderilmiştir. Ancak Hakkâri Valiliği çözüm odaklı bir cevap yerine suçlayıcı bir dille çalışmayı hedef göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, 4 bin adet imar affı dosyasının olduğu Hakkâri'de kat sayısının 4'ü geçmemesi gerektiği belirtilirken kentte 9-10 katı bulan binalar mevcut ve birçoğu imar affı kapsamında ruhsatlandırılmıştır. Ayrıca, kentte heyelan bölgesinin imara açılması, yapı stokunun belirlenmesi, eğitilmiş personelin yetersizliği de olası bir afette Hakkâri'nin karşı karşıya olduğu riski daha da artırmaktadır. Hakkâri'de en son 1 Mart 2023 tarihinde İl Afet Risk Azaltma Planı Toplantısı yapıldı ancak işin uzmanları ve kentin dinamikleri arasında bulunan TMMOB gibi önemli bir kurumun davet edilmemesi bugün kenti yönetenlerin deprem gibi bir konuya olan ciddiyetsizliğini de ortaya koymaktadır.

Ayrıca, heyelan riski alanı olan Biçer, Merzan, Sümbül, Dağgöl ve Keklikpınar Mahallelerinin deprem toplanma alanları olarak belirlenmesi bu yaklaşıma başka bir örnektir. Evet, Hakkâri'de heyelan bölgesini deprem toplanma alanı olarak belirleyen akıl ile 6 Şubat depreminden sonra çadır kenti dere, sel yatağına kuran akıl aynıdır.

Değerli milletvekilleri, Hakkâri'de olası bir depremde risk artıracak bir diğer durum ise kente giriş çıkışların tek bir yoldan yapılıyor olmasıdır. Hakkâri'nin tek bağlantı noktası altmış üç yıllık Depin Köprüsü'dür. Olası bir depremde bu köprü'nün yıkılması

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

sonucunda kentle hiçbir bağlantı kurulamayacak, karadan herhangi bir yardım götürülemeyecektir.

Rantçı, ekolojik tahribata yol açan, tarihî ve kültürel dokuyu talan eden, kent ve kayyum politikalarınıza derhâl son verin. Geç olmadan, tafisi mümkün olmayan zararlar yaşanmadan depreme karşı Hakkâri'de gerekli çalışmalar bir an önce başlatılmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bartin, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

Mehmet Akalın

Edirne

Selcan Hamşioğlu

Tekirdağ

Yüksel Arslan

Ankara

Seyithan İzsiz

İstanbul

Kürşad Zorlu

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na söz veriyorum.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına teklifin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Afet alanlarındaki dönüşüm, ağırlıklı olarak riskli yapı ve riskli alanlar, binalar ve inşa edilecekleri zeminler üzerinden sürdürülen bir tartışma. Oysa 6 Şubat 2023 -ve akabinde- en acı tecrübelerimizden biriydi, yol ve köprülerde uzunluğu yer yer kilometreleri bulan derin çökmeler yüzünden kimi yerlere ulaşabilmek iki günü geçti ve sayısız insanımız beklerken can verdi. İsterseniz dünyanın en iyi arama kurtarma ekiplerine sahip olun, en kahraman asker, polis, itfaiyeci, en kahraman madenci sizde olsun -ki bizdekiler gerçekten öyleydi- afet alanına ulaşamadıktan sonra neye yarar? Hiçbir şeye yaramadığını ilk iki gün en azından gördük. Ulaşım yoksa maalesef su yok, ulaşım yoksa yemek yok, ilaç yok, battaniye yok, çadır yok, doktor yok, ambulans yok, iş makinesi yok; sadece ölüme mahkûm olmak var, biz de olduk hep beraber. Buradan hareketle niyetim aslında deprem hattında bulunan kendi ilim Tekirdağ'dan birkaç ulaşamama garabeti aktarmaktı size. Bizim bir Karıştırın Yolu'muz var mesela, tek gidiş dönüşlü, 33 kilometrelik bir çile yolu -bu yöre halkının yakıştıması- o kadar ki onları bundan kurtaranın heykelini dikmeye söz verdiler. En ideal zeminde, iklimde bile ulaşımın zor olduğu bu çile yolunun konumunun nerede olduğunu söyleyeyim size, ilin deprem riski en yüksek mevkinde, denizden ulaşan fay hattının üzerinde, Şarköy'de.

İlçe sağlık yatırımından da aynı ilçe, aynı şekilde mahrum bırakılmış. Hastane var, doktor yok çünkü doktor kime neden lazım olsun özellikle bir deprem bölgesinde. Her defasında buradan vurguluyorum, Tekirdağ bu ülkenin devlete en çok vergi veren illerinden bir tanesi, böyle bir ilde fıkra gibi Hayrabolu Aydınlar Mahallesi, mahalleye giriş çıkış ancak tek aracın geçebildiği bir köprüden; birazcık kaysa araç beton dökülmüş dere yatağına uçuyor, uçan araçların da bugüne kadar haddi hesabı yok. Kendimi bildim bileli o yol, o giriş çıkış öyle ve 5 metreyi geçmeyen bir köprüyü güven içinde kullanılabilecek hâle getirmek ne kadar zor olabilir koskoca bir devlet için, bunun için kaç kişinin ölmesi gerekir? Büyükşehir Belediye Başkanımıza ben bizzat söyledim "DSİ yapacak." dedi, köylüler defalarca imza verdi; söz konusu alanda kamulaştırma derdi de yok, hiçbir şey yok ama işte vatandaşın derdiyle dertlenmek de yok. Çünkü o kadarcık küçük bir işte rant da yok, milyonluk oy havuzu da yok.

Dere yataklarından yükselen Tekirdağ, aynı zamanda dev bir sanayi merkezi. Neresine dönüşüm isteyelim, şaşırmış vaziyetteyiz. Ben aslında bunlara isyan edecektim, sadece bunlar üzerinde konuşacaktım ama bu sabah grup toplantımızda KYK yurdunda, asansör kazasında can veren Zeren'in arkadaşı Beytullah'ı dinledikten sonra vazgeçtim, daha doğru dürüst asansör bakımı yapamayanlardan -yapmayanlardan, aslında yapamayan değil- ihmallerinden dolayı. Biz, şu anda, bize mezar olmayacak şehirler yapmalarını bekliyoruz. Kentsel de olsun ama bize önce kalpsel bir dönüşüm lazım. Kanun teklifiyle kurulabiliyor olsa verirdim, kalpsel dönüşüm başkanlığı acilen kuralım ülkemize.

Önce bir anne olarak kendi çocuğumu asla emanet etmeyeceğim o yurtlarda bir tek çocuğumuzun daha kurban olmayacağı bir dönüşüm istiyorum bu ülkeye. Bir tek çocuğumuzun daha aklıktan intihar etmeyeceği, ülkeyi intihar eden bir yavrumuzun ardından talihsizlik açıklaması yapılamayacak bir duyarlılık seviyesine yükseltecek; devletin kendisine emanet edilen çocukları kaçak, karanlık, ne idiği belirsiz yapıların arka bahçelerine terk etmediği, inşaatı yapan firmanın "Bu bina yıkılabilir." dediği hâlde öğrencilerin yıkılmaya aday bir yurttan barındırılmadığı, barındırılırsa da bunun hesabının sorulduğu; annelerin çocuklarını ısıtamadıkları için kendilerini asmadıkları, babaların başkaları adına utançtan ölmedikleri vicdani bir dönüşüm. Çok bir şey değil, hanlar, hamamlar, saraylar değil. Yetkiye sahip olanların biraz utanabilmesini, biraz uyuklarının kaçmasını, Allah korkularının olmasını, aslında sadece Allah korkusu istiyorum. O olursa sonra gam yok, kentler de dönüşür, dünya da dönüşür ama lütfen yetkiye sahip olanlar bir gece uykuları kaçacak kadar sorumluluk alsınlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hamşioğlu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Şimdi önergeleri okutuyorum, buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökân Zeybek

İstanbul

İbrahim Arslan

Eskişehir

Murat Çan

Samsun

Asu Kaya

Osmaniye

Ahmet Baran Yazgan

Edirne

İnan Akgün Alp

Kars

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Kamuran Tanhan
Mardin
Heval Bozdağ
Ağrı

Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt
George Aslan
Mardin

Mehmet Zeki İrmaz
Şırnak

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, gerekçeyi açıklamak üzere, Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

6 Şubat depremlerini bizzat yaşamış bir depremzede olarak geçen dokuz aylık süreçte kangren olan sorunların çözümlerini nihayet konuşmaya başlıyoruz, Komisyon'daki arkadaşlarımızın da belirttiği gibi eksik bir biçimde. Afet riski altındaki alanlardan söz ederken burada önce şunu sormak istiyorum: Depremi üzerinden geçen dokuz ayda deprem bölgesinin yolunu unuttuğumuzu söyleyenlerin aylardır deprem bölgesine kaç kere gittiklerine şahit oldunuz? Ben deprem bölgesinde yaşayan biri olarak bölgenin unutulmaya yüz tuttuğunu söyleyebilirim. Nitekim, deprem sonrası kurulan Meclis araştırması komisyonlarından çıkan çözüm önerilerinin kanun maddelerine dönüştüğünü ancak kasım ayına geldiğimizde görebiliyoruz. Depremlerin etkilerinin devam ettiği dokuz ayın iki buçuk ayını tatilde geçirmiş bir Meclisin bugün bu adımları atmak için çok geç kaldığı aşîkârdır. Üstelik "Deprem sonrasına dair adımlar daha hızlı atılacak." denilerek 2023 bütçesine ek olarak 1 trilyonluk bütçe Meclis tatile girmeden kabul edilmişti, sorunlara kısa vadede çözüm bulunacağı da söylenmişti ancak siz bugün hâlâ kaplumbağa adımları atıyorsunuz.

Kentim Osmaniye depremde etkilenmiş, deprem sonucu binin üzerinde yurttaşın hayatını kaybettiği, 679 binanın deprem anında yıkıldığı bir şehirdir. Depremden bu yana kent merkezinde onlarca ağır hasarlı bina yıkılmayı beklerken aylar içinde kendiliğinden yıkıldılar. Temmuz ayında çarşının orta yerinde ve gün ortasında ağır hasarlı bir bina kendiliğinden yıkıldığında ben oradaydım. Osmaniye halkı aylar sonra yaşadığı travmayı tekrar hatırladı. 8.810 adet ağır hasar almış binanın yanında bir diğer sorun orta hasarlı binalarımız. Geçtiğimiz ay Osmaniye Valiliğinin açıklamasında orta hasarlı binaların onarımının ve güçlendirilmesinin durdurulduğu söylenmişti, sonra da sehven böyle bir açıklama yapıldığı söylenerek AFAD'ın 2021 genelgesine atıfta bulunularak güçlendirmelerin genelgeye göre devam edebileceği söylendi ama buna dair bu kanun teklifinde de uygulamaya ilişkin eksiklikler olduğu aşîkâr. Zaten yıllarca ödedikleri konut kredisizle evlerini zorluklarla almış olan insanlarımız depremde evlerini kaybetmişken devletten çok sınırlı yardım alabildiler, hiçbir şeye yetmedi. Durum böyleyken halka karşılıksız destek vermek yerine yine kredi teklif ediyorsunuz ve yine faiziyle. Ortada hâlâ kredi de yok; onu da hatırlatmak lazım. İnsanlarımız için soruyorum, ne yapıyorsunuz dokuz aydır? Ayrıca, aylar sonra daha teslim edilmemiş evler bir yana dursun, insanlarımız yağmur sonraları su basan, elektrik ve su problemleri devam eden konteyner kentlerde yaşam mücadelesi veriyorlar. Neredesiniz dokuz aydır? Halk hâlâ "Temiz içme suyumuz yok." diyor. Dokuz aydır abonelikleri iptal edilen vatandaşlarımız "Elektriğimizi geri istiyoruz." diyor. Hak sahipliği konusunda ise hâlâ kafanız karışık. Herkes kentsel yerine rantal dönüşüm peşinde. Siz neredesiniz dokuz aydır? Bütün bir yaz klima isteyen depremzedeler şimdi "Kış geldi nasıl ısınacağız?" diyorlar. Siz neredesiniz? Yaz boyu "Ağacın gölgesinde serinleyin." dediğiniz halka şimdi ne diyeceksiniz? Öte yandan, evsiz kalan insanlarımız deprem kentlerine hasar tespit çalışması için gönderdiğiniz mühendislerin çelişkili kararları nedeniyle zaman kaybetmeye devam ediyor; hepsi sizin yüzünüzden. Verdiğiniz kira yardımları yetersiz kaldı, 5 bin TL'ye ev bulmak zaten imkânsız. "Eşya yardımları yapacağız." dediniz, bu söylemleriniz unutuldu. Neredesiniz dokuz aydır?

Kanuna geri dönelim; henüz yeni somut çözüm yolları ortaya koymaya başlıyorsunuz. Artık siz de uzmanları dinlemek zorundasınız. Uzmanlar "Yapılaşma, fay haritasındaki aktif fay hatları dikkate alınarak yapılmalı. Fay hatları üzerindeki yapılar kentsel dönüşüme gitmeli. Bu alanlara binalar yapılmamalı. Yapı denetimi olmayan binalar denetlenmeli." diyor ama siz bu kanun teklifiyle sadece "Yıkalım, yine yapalım ve yine rant, rant, rant." diyorsunuz. Depremlerin hepimize ders olması gerektiğini tekrar hatırlıyorum, rant sevdasından vazgeçip halk sevdasına düşmenizi tavsiye ediyorum. İnsanlarımızın can güvenliğinin olacağı, doğa ve yeşille barışık bir kent yapılaşmasını konuşmayı ümit ediyor, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan.

Sayın Tanhan buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Esasında, bu kanun teklifi yoksullarla ilgili barınma hakkını ortadan kaldıran, barınma hakkını yok sayan bir kanun teklifi. Bu teklif yurttaşların mülkiyet hakkını ortadan kaldıran yasal temeli oluşturuyor. Bu teklif yerel yönetimlerin yetkilerini tırpanlıyor, yetkileri merkezde Kentsel Dönüşüm Başkanlığında topluyor. Teklif bütün olarak değerlendirildiğinde Anayasa'ya aykırılıklar içermektedir.

Bilindiği üzere, Sur, Nusaybin, Cizre, Yüksekova, Şırnak gibi Kürt kentlerinde çatışmalar sonrası gündeme gelen kentsel dönüşüm projelerini irdelemek gerekir. Buralarda hayata geçirilen kentsel dönüşüm projeleri toplumsal dayanışmayı yok etmeyi hedeflemektedir. Yıkıma uğrayan ve TOKİ tarafından rant alanına dönüştürülen bu kentlerde yoksul halk göçe zorlanırken bir kültür kırımı da söz konusudur.

Değerli milletvekilleri, 14 Mart 2016 tarihinde, Mardin'in Nusaybin ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı esnasında birçok ev yıkım kararı alınmadan yıkılmıştır. TOKİ tarafından sokağa çıkma yasakları sonrası başlatılan 9.500 dairenin inşaatının yapım süreciyle ilgili yaşanan sorunlar, halkın bitmek bilmez mağduriyetlerini artırarak devam ettirmektedir. Halka ait araziler üzerinde yedi yıl önce yapımına başlanan konutlar için hak sahiplerine henüz tapuları verilmemiştir. Yine, arazileri alınan vatandaşların mağduriyeti de giderilmemiştir. Evini barkını başına yaktığınız Kürt halkına gördüğünüz reva işte tam da budur.

Bir diğer örnek de UNESCO tescilli Diyarbakır'ın kadim Sur kentidir. Acele kamulaştırma kararıyla Sur'da yer alan 6.300 parsel kamulaştırılmıştır. Kamulaştırmanın sokağa çıkma yasaklarından çok önce hazırlandığı, bir plan dâhilinde olduğu ve asıl amacın Sur'un insansızlaştırılarak, başka bir ifadeyle yoksul Kürtlerden temizlenerek sermaye sınıflarına rant alanı olarak açılmasının hedeflendiği kent dinamikleri ile Sur halkı tarafından ifade edilmektedir.

Nusaybin ve Sur halkı henüz evlerini göremeden tüm evler anılarıyla birlikte kepçelerle yıkıldı, enkazları ve ev eşyaları birlikte taşınıp başka bir yanda rant alanı olarak peşkeş çekildi. Kamulaştırılan yerler arasında kiliseler de bulunuyor. Dolayısıyla, bu kararla Ermenilerden sonra Kürtlerin de mallarına ve mülklerine el koyarak zorunlu göç politikasının uygulandığı görüldüğü bağımsız basın ve yayın organlarında yer aldı. Sur içinde sivil toplum örgütleri mülksüzleştirme ve yadından edilme üzerine

bir çalışma yapmış, sahada yüz yüze görüşmelerde bulunmuş. Bu çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlar gösteriyor ki temel insan haklarının başında yer alan barınma hakkı ihlal edilmiştir ve yeniden inşa sürecinde bu ihlal sürmektedir.

Değerli milletvekilleri, Sur, Cizre, Yüksekova ve Nusaybin kentsel dönüşüm projeleriyle yapılmak istenen aynı şeylerdir. Tepeden inme kararlarla yoksul Kürt halkını yerinden yurdundan etmek, buraları yandaşa, sermayedarlara peşkeş çekmektir.

Halkın çıkarları yerine sermayenin çıkarlarını önceleyen, barınma krizine çözüm olmaktan uzak, yoksul halkı yerinden eden, mülkiyet hakkına saldıran kentsel dönüşüm politikalarından vazgeçilmelidir. Barınma ve mülkiyet hakkını koruyan, rantta değil insana hizmet eden kentsel dönüşüm politikaları ivedilikle hayata geçirilmelidir. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

Yüksel Arslan

Ankara

Bilal Bilici

Adana

Kürşad Zorlu

Ankara

Seyithan İzsis

İstanbul

Rıdvan Uz

Çanakkale

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a söz veriyorum.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 4'üncü maddeye dair görüşlerimi açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Malum, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı bu vesileyle cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutluyorum. Dolayısıyla, bu çağın Türk çağı olması dua ve temennisiyle de konuşmama başlamak istiyorum.

Tabii, konumuz afet, afetle ilgili üç ana arter var; birincisi, afetler öncesindeki risk analizleri yapıp buna hazırlanmak. İkincisi, afet aşamasında neler yapılacağına dair hazırlıklarımızı yapmak. Üçüncüsü de afetlerin neticesinde ortaya çıkan sorumluluklarımızı yerine getirmek. Bununla ilgili Sayın Cumhurbaşkanımız 6 Şubat 2023 tarihinde Hatay ziyaretinde "Böylesi büyük felaketlere hazırlıklı olabilmek mümkün değildir." ifadesini kullanmıştır. Maalesef kullanmıştır, bu duvarı yükseltmiştir, bu bir acizliktir, bu oradaki halka haksızlıktır. Eğer biz afetlere hazır olamayacaksak neden iktidara talip oluyoruz diye sizlere sormak isteriz. Kaldı ki bütün dünyada bununla ilgili risk analizleri yapıp afetlere hazır olunurken, bizlerin buna hazırlık yapmaması, afetlere ve zorluklara karşı cesurca hareket etmememiz de göz önünde bulundurmanız gereken bir husus. Yani burada anlatmak istediğimiz şey doktorun hastaya karşılığı yoktur, hastalığa karşılığı vardır. Bizler de burada, verdiğimiz örneklemede olduğu gibi, sizlere karşı değil; bunu defalarca söylemek isteriz ama sizlerin deprem zamanında buralarla ilgili almadığınız bütün tedbirler yüzünden sizlere karşı olduğumuzu ifade ediyoruz. Biz deprem olduğunda oraya üç gün müdahale edememenize karşıyız, biz deprem olduğunda işi bilmeyen arkadaşların, liyakatsiz kadroların, iş başına getirdiğinizde, Kızılay çadırlarını satmasına karşıyız. Biliyorsunuz, bunları hep beraber yaşadık. Zonguldak'tan bir ekip geldi, en az dört buçuk saat bekletildi ve müdahaleler gecikti. Bunların bizlere ders olması açısından da bir daha göz önünde bulundurulması ve bunları kabul etmemiz lazım. Üçüncü bir aşama da burada AFAD'ın bu işlerde geri kalması; uluslararası kurumlarla kıyaslanabilecek hâle gelmesi gerekirken AFAD'ın tam bir afet olduğunu da gördük.

Hatırlayacağınız üzere, daha önce burada, Maraş'ta Ebrar Sitesi'yle ilgili bir konuşma yapmıştık. Maraş depreminden çok öncesinde o zamanki İYİ Partinin İl Başkanı Maraş'ın meydanında, göbeğinde bir açıklama yapmıştı. Bütün bilim adamlarının öngörülerini ortaya koymuş ve orada söylemişti ki: "Büyük bir deprem geliyor, lütfen tedbir alın." Hem yerel iktidarı hem genel iktidarı uyarıyordu. Yani muhalefet sizi bu konuda uyardı, bilim adamları uyardı. Hatırlarsınız, bir şehri sel basacak, önce anons ediyorlar "Sel geliyor, kaçın; şehri terk edin." Şehri terk ediyorlar ama bir papaz terk etmiyor. Biraz sel yükselmeye başlayınca bir sandal geliyor "Papaz Efendi, sandala binmez misiniz; bakın, sel geldi artık." "Hayır, beni Allah kurtarır." diyor. Sonra, kilisenin en üstüne çıkıyor, su oraya kadar çıkmış, bir helikopter geliyor "Buyurun, binin." diyorlar "Yok, Allah beni kurtarır." diyor. Tabii, neticede ölüyor, öldükten sonra, meleklerle -tabiri caizse- sarıyor, diyor ki: "Beni niye kurtarmadınız?" "Ya, mübarek papaz, anons yaptık duymadın, sandal gönderdik binmedin, helikopter yolladık çıkmadın; biz sana daha ne yapalım?" Biz de iktidara diyoruz ki: Muhalefet olarak uyardık, bilim adamları uyardı, bu afet bağıra bağıra geldi ve neticede siz buna önlem almadınız. Yine, dediğimiz gibi afet döneminde yapabilecekleriniz liyakatsiz kadrolar yüzünden yapılamadı. Peki, bugüne gelince, bugün bölgeden bir kız kardeşimiz beni aradı, dedi ki: "Ağabeyim burada uzman çavuştu, şehit oldu, eşi ve çocuğu rahmetli oldu ve Türk Bayrağı'na sarıldı, o bayrağı bile bana vermediler." Hadi şehitliğini kabul etmiyorlar, bari şehadetini kabul edin diyoruz.

Saygıyla Meclisimizi selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Uz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek

İstanbul

İbrahim Arslan

Eskişehir

Murat Çan

Samsun

Seyit Torun

Ordu

Ahmet Baran Yazgan

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ordu Milletvekili Seyit Torun'a söz veriyorum.

Sayın Torun, buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SEYİT TORUN (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün afet riski altındaki alanların dönüştürülmesine yönelik bir kanun teklifini görüşüyoruz. Üzerine söz aldığım 5'inci madde Kentsel Dönüşüm Başkanlığının "Özel Bütçeli Diğer İdareler" listesine eklenmesini öngörmekte.

Öncelikle "Kentsel Dönüşüm Başkanlığı nedir?" sorusunu cevaplamak gerekiyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bağlı kuruluşu olarak çok değil, on beş gün önce 16 Ekimde Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş bir Başkanlıktan söz ediyoruz. Başkanlığın kuruluşunu Sayın Bakan sosyal medya hesabından "Kentsel dönüşüm yeni bir soluk! Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızla kentsel dönüşüm çalışmalarımızı çok daha hızlı ve etkin bir şekilde yürüteceğiz." paylaşımıyla duyurdu. Resmî bir açıklamadan ziyade pahalı bir konut projesi reklamı hissiyatı veren bu açıklamayı yirmi bir yıllık AK PARTİ rantıye düzeni tecrübemizle biraz daha açmaya çalışacağım. Kentsel dönüşüm konusunun ne kadar hassas ve insanların hayatına doğrudan dokunan bir konu olduğu açıktır. Kentsel dönüşüm planlamaları 2011 yılından önce belediyelerin yetki alanındayken o yıldan itibaren Bakanlığın yetki alanına sokulmuştur. Önce yandaş müteahhitler rantı yüksek bölgelerde "dönüşüm" adı altında vurgunlar yapmış, sonrasında kamu eliyle gerçekleştirilen dönüşüm projeleri yoluyla kamu ve hazine arazilerine AVM'ler ve gökdelenler dikilmiştir. Kentsel dönüşümüne kaynak oluşturmak ve binaları güvence altına almak amacıyla 1999 depreminden sonra uygulamaya konulan deprem vergisi kapsamında toplanan yaklaşık 40 milyar doların nereye harcandığına ilişkin hükûmet yetkililerinden hâlen net bir açıklama yapılmadı. En bilgilendirici açıklamayı 2011 yılında şu anda Hazine ve Maliye Bakanı olan Mehmet Şimşek yapmıştı. Şimşek, toplanan paranın duble yollara harcandığını gönül rahatlığıyla ifade etmişti. Ranttan başka amaca hizmet etmeyen, torba yasa teklifi getirmekten ve el kaldırıp indirmekten halkı düşünenecek hâliniz kalmadı.

Kentsel dönüşüm sürecinden yerel yönetimleri de bu sebeple dışlıyorsunuz. Merkezî hükûmete bağlı kurulan mekanizmalarla yönetmeye çalıştığınız konut sorunu çözülmediği gibi daha da büyüyor. Çözüm, gelir gruplarına uygun koşullarda konut üreterek yüksek gelir gruplarına satılan konutlardan elde edilen gelirlerle düşük gelir gruplarına, yurttaşlarımıza konut temin edilmesini sağlamaktan ibarettir. 1989-1990 yıllarında Ankara'da yaşanan konut sorunu az önce anlattığım yöntemle çözülmüştür; Çayyolu, Beytepe, Eryaman, Karapürçek ve Batıkent'te uygulanan projelerde zengin kesimlere üretim maliyetlerinin 9 katına satış yapılarak yoksul kesimlere üretim maliyetinin beşte 1'ine konut sağlama imkânı verilmiştir. Güncel uygulamaya bakıldığında ise TOKİ'den bir ev sahibi olmanın maliyeti en az 1,2 milyon liradır. Asgari ücretin 11.500 lira, en düşük emekli aylığının 7.500 lira olduğu ülkemizde dar gelirliilerin konut sahibi olması sizce mümkün müdür? Dar gelirliiler ev sahibi olmanın hayalini bile kuramayacak durumdadırlar.

6 Şubat depremleri bütün Türkiye'de büyük kırılmalara yol açarken depremin yarattığı yıkımı saray iktidarı yeni bir rant fırsatına çevirmeye çalıştı. Depremler 11 ilde etkili oldu ve devasa bir alanı yerle bir etti. Görüştüğümüz yasa teklifinin geçmesi hâlinde bu devasa deprem bölgesinde olağanüstü yetkilerle donatılan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, "dönüşüm" adı altında yeni bir rant hamlesi başlatacak. Saray kararıyla kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığının bugün Meclis gündemine gelmesinin sebebi ise mevcut mevzuatla kısmen korunabilen dezavantajlı grupların barınma haklarının gasbına hukuki zemin hazırlanmasıdır. Bizler burada halkımızın, özellikle de ezilen toplum kesimlerinin haklarını ve hukukunu korumakla yükümlüyüz. Şu anda görüştüğümüz teklif kabul edildiğinde, kentsel dönüşüm uygulamalarındaki anlaşmazlıklarda azınlıkta kalan, küçük pay sahibi olan yurttaşlarımızı ilerde giderilmesi mümkün olmayan mağduriyetlerin içerisine iteceğiz. Siyasetin ne olup olmadığına dair hepimizin bir fikri vardır ama bunun adı siyaset değil, bunun adı kamu yararı değil, bunun adı vicdansızlıktır.

Kentsel dönüşümün temel ilkeleri ve yöntemi bellidir. Barınma hakkı, Anayasa'yla güvence altına alınmış temel insani hakların başında gelir. Yoksul ve dezavantajlı grupların barınma ihtiyacını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Torun, teşekkür ediyorum efendim.

SEYİT TORUN (Devamla) – Bir dakika ekleyebilir misiniz?

BAŞKAN – Bütün herkese eşit şekilde, otomatik, "Kesilince bitireceğiz." diye başta ilan ettim.

SEYİT TORUN (Devamla) – Bir cümleyle tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Yani şeyi çiğnetmezseniz memnun olurum.

SEYİT TORUN (Devamla) – Peki. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Öyle tamamlayın efendim cümlemenizi.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Torun.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1700) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "bölümüne" ibaresinin "bölümünün sonuna" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Zeki İrmez

Şırnak

Heval Bozdağ

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e söz veriyorum.

Sayın İrmez, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat Maraş depreminin üzerinden neredeyse sekiz ay geçti. Bir kez daha, yaşamını yitirenlere rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum; depremde yakınlarını, arkadaşlarını, eşini dostunu, komşularını ve umudunu kaybedenlere sabır diliyorum.

İnsanların yaşamını, geleceğini, yılların emeğini yok eden maalesef ki afetler değil. Bir deprem ülkesi olmasına rağmen Türkiye'de gerekli önlemleri almayan ve almamakta direten, vergileri depremde değil depremlerin dışında her şeye harcayan, depreme dirençli kentler oluşturmayan ve toplanma alanlarını dahi imara açan bu iktidarın ta kendisidir. Yaşanan ve yaşanacak olan felaketlerin de sorumluluğu bu iktidarın boynundadır çünkü selleri, depremleri, yangınları, maden facialarını, kuraklığı ve iklim değişikliğinin yaratacağı tahribatı fitratta arayan, kader olarak gören "Olması gerekiyordu ve oldu." diyen bu iktidarın ta kendisi ve zihniyetidir; toplumu da bu yalana inandıracaklarını, sorumluluklarını unutturacaklarını, işin içinden sıyrılabileceklerini düşünüyorlar ama ne yapsanız nafile, ne halk ne bizler ne de tarih sizleri hayırla anmayacak.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Meclisten geçirmek istedikleri afet riski altındaki alanların dönüştürülmesine yönelik bir kanun teklifi var. Kentsel Dönüşüm Başkanlığı marifetiyle rantsal dönüşümü sağlamak, sözde yargı süreçlerini hızlandırmak, rezerv alan ilan edilen her bölgeye keyfi uygulamanın yasal altyapısı düzenleniyor. AKP'nin politikaları için belki de en güzel söz "Balık baştan kokar." lafı olacak çünkü bugüne kadar yaptıkları ve icraatları, süsleyerek bize sunduklarının niyetini ortaya koyuyorlar. Peki, neler öngörülüyor, ne yapılmak isteniyor bu yasada? Yurttaşın, işçinin binbir emekle elde ettiği evini elinden alabilecekler. Yandaş müteahhit kârlı gördüğü yapılara, bölgelere musallat olabilecek. Krizi fırsata çevirip yargı süreçlerini hızlandırma adı altında plan, askı ve itiraz süreçlerini indirebilecekler. Kolluk sermayedarın, inşaat firmalarının emri altına verilecek. Yoksulları kentin merkezinden kentin çeperlerine, kenarlarına yani görünmez yerlere gönderebilecekler. Kentsel Dönüşüm Başkanlığınca yapılacak riskli yapı tespitinde konutların tahliye ve yıkıtma masrafları artık ev sahiplerinden alınabilecek. Depremi yaşadığı kentlerde değeri yüksek ve özel mülk statüsündeki araziler bu yasayla ranta açılabilir. Yıkılacak derecede riskli olan ve doğal afetlerin meydana geldiği alanlarda uygulama projesi aranmaksızın ihaleye çıkılabilir. Yerel yönetimlerin kent içindeki yetkileri daha da kısıtlanmakta, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına sınırsız yetkiler tanınmakta.

Sayın milletvekilleri, bakın, deprem bilimciler, jeologlar, uzmanlar, profesörler her gün bas bas bağıyor televizyonlarda, görsel basınla; İstanbul, Erzincan, Bingöl, Lice, Hakkâri, Balıkesir, Çanakkale, Bursa'da depremin beklendiğini belirtiyorlar, yaşanacak tahribati hatırlatıyorlar. Amacım elbette ki dile getirdiğim bu bölgelerde yaşayan yurttaşları tedirgin etmek ya da korkutmak değil, bir an önce tedbir alınmasını ve yandaşı zengin etmek yerine önlem alınmasını sağlamaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu görmeyi istiyorum: Bu, Ape Emin, Mam Emin; Emin Soyal, 78 yaşında, yüzde 91 engelli raporuna sahip olan bir amcamız. Maalesef bir soruşturma kapsamında gözaltında alındı, ardından cezaevine gönderilerek tutuklandı. Raporda da bir sürü kronik hastalığının olduğu belirtildi. Yani kalp, göz, kulak, burun, boğaz, görme, işitme kronik hastalıklarına sahip olduğu belirtiliyor raporda. Bir an önce özel infaz uygulamalarının uygulanmasını istiyoruz, serbest bırakılmasını istiyoruz, evinde tedavi sürecinin başlatılmasını istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Seyithan İzsisiz

İstanbul

Yüksel Arslan

Ankara

Ünal Karaman

Konya

Kürşad Zorlu

Ankara

Mehmet Akalın

Edirne

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde, gerekçeyi açıklamak üzere Konya Milletvekili Ünal Karaman'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Karaman. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben, bugün gündem dışı olarak yabancılara toprak satışı hakkında konuşacağım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

"Tarih tekerrürden ibaret." derler. Tekerrürün sebebi onun hakkıyla anlaşılmasıdır. Bugün bir tekerrür devrindeyiz. Tarihteki hataları inatla tekrarlamak bizi geri dönüşü olmayan sonuçlara götürür.

Yabancılara toprak satışı 80'lerin politik rüzgârıyla Türkiye gündemine girmiştir. Satışları içeren kanunlar ulusal güvenlik tehdidi gerekçesiyle defalarca Anayasa Mahkemesi engeline takılsa da yeni teklifler birbirini izlemiştir. Mevcut iktidarda da durum farklı olmamış, yasağı delege kanunlar çıkarılmıştır. Anayasa Mahkemesi bu değişiklikleri de iptal etmiştir. Bu kararlara saygı duymadığını defalarca belirten irade ise uygulamada ısrarcı olmuştur.

2008 ve 2012 yılında yapılan kanuni düzenlemelerle birlikte müteakibiyet ilkesi kaldırılmakla kalmamış, satın alınabilecek sınır imar planının yüzde 10'undan toplam yüz ölçümünün yüzde 10'una çıkarılmıştır yani ülkedeki herhangi bir parseli yabancılara satmanın önü açılmıştır. Sınırlardan mayınlar temizlenir gibi mevzuattan da yasalar birer birer temizlenmiştir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'mizin stratejik konumu vatandaşlık ve toprak satışına imkân vermeyecek hassasiyettedir. Topraklarımızın çeşitli ülkelerin televizyon kanallarında "Vatandaşlık hediyeyle kelepir toprak." ibaresiyle pazarlanması milletimizi derinden yaralarken iktidarın umurunda bile olmamıştır. Yabancılara satılan her bir karış toprak gençlerimizin yarınlarından, ülkemizin geleceğinden çalmaktır. Sevr Anlaşması'nı yırtıp atan, Dumlupınar'da şahlanıp Büyük Taarruz'da yıldırım olup çakan Mehmet'imın kanlarıyla sulanan topraklar kaynağı belirsiz paralarla gelen kimliksiz şahıslara kurban edilemez. Yurdumuzun sınırları masa başında cetvelle değil, sınır hatlarında kanla çizilmiştir. Cansiparane mücadeleyle alınmış aziz vatanın ucuz mühendisliklerle teslimine müsaade etmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, toprak bir ülkenin kurucu ögesi, egemenliğinin simgesidir. Kabinedeki bir bakanın "Ben havaalanında hiçbir yabancının toprak götürdüğünü görmedim." demesi hâlâ hatırımdadır. İktidarın konuya bakış açısı maalesef budur, mizah malzemesi görülecek kadar da sığdır. Doğru, kimse toprağı sırtına alıp götürmez, zaten öyle bir dertleri de yok. Sizin görmek istemediğiniz geleceği onlar görüyor; Türkiye'den arsa kapatıyorlar çünkü yakın geleceğin konusu gıda arz güvenliğidir, yenilenebilir enerjidir, sulak ve ormanlık alanların varlığıdır. Toprağı bereketli, enerji potansiyeli yüksek, yer altı kaynakları zengin ülkemizin bu kadar rağbet görmesi asla tesadüf değildir. Tapu Kadastro'nun yayınladığı verilere göre; yalnızca 2022 yılında 5 milyon 219 bin metrekare toprak satılmıştır. En çok toprak satılan illerin başında üzülererek söylüyorum ki 772.262 metrekareyle tarımın başkenti, memleketim Konya gelmektedir.

İktidarı tarım politikasızlığı sebebiyle üretim yapamaz hâle gelen Türk çiftçisinin ata emaneti toprakları yabancılar tarafından kapışılmaktadır. Ülkemizin dört bir yanında verimli arazilerimizin yabancılara geçmesi basit bir mülkiyet devri değil, memleket meselesidir. Devlet yönetmek ciddiyet, öngörü ve sorumluluk ister. Bugünü kurtarmak, sıcak para sağlamak adına atılan adımlar Türk milletinin geleceğini tehlikeye atıyorsa burada bir yönetim zafiyeti vardır. Üretim ve yer altı kaynaklarımızın yabancılara eline geçmesi tarihi bir hatadır, geleceğimizi etkileyen millî güvenlik sorunudur. Kanla kazanılan, Türklükle yoğrulan vatanımızı yabancılara kupon arazi kapattığı emlak ofisine çevirmenize izin vermeyeceğiz, kırk asırlık Türk yurtlarının yabancılara teslim edilmesine seyirci kalmayacağız. Büyük Atatürk'ün Türk Ocağı'nda da söylediği gibi "Memleketiniz sizindir, Türklerindir. Memleket tarihte Türk'tü, hâlde Türk'tür ve sonsuza dek Türk olarak yaşayacaktır."

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1700) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Kamuran Tanhan

Mardin

Heval Bozdağ

Ağrı

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Siirt

George Aslan

Mardin

Mehmet Zeki İrmez

Şırnak

Sırma Sakık

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Bülent Kaya

İstanbul

Mehmet Atmaca

Bursa

Mustafa Kaya

İstanbul

Mustafa Nedim Yamalı

Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

6'ncı maddenin kanun metninden çıkarılmasını teklif ediyoruz. Ne var 6'ncı maddede? Rezerv yapı alanlarının yeniden tanımlanması, bir uygulama farklılığı getiriliyor. Bu anlamda, tabii, rezerv yapı alanları daha önce meskûn mahal dışı olarak belirlenen yerler oluyordu ama bu yasayla birlikte meskûn mahallerde de rezerv yapı alanları belirlenebilecek. Bu anlamda biz kanunun bu maddesinin kötüye kullanılabileceği endişesini taşıyoruz. Bu sebeple de bu maddenin çıkarılmasını teklif ediyoruz. Tabii, burada da soğanın cücüğü hikâyesi vardır ya, hani, 2 arkadaş konuşurken birisi sorar: "Kral olsan ne yersin?" der, "Soğanın cücüğünü yerim." der, "Sen ne yersin." der, "Bana bir şey bırakmadın ki." der. Bu maddeyi sanırım buradan alırsak da soğanın cücüğünü almış oluruz diye düşünüyorum. Bu anlamda, bu maddenin üzerinde önemle durmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, değerli iktidar partisindeki arkadaşlarımız; yani biz deprem konusuna hazırlıkla ilgili, kentsel dönüşümle ilgili böyle önemli bir konuda elbette destek vermek isteriz ancak en başta güvenmek isteriz, inanmak isteriz. Dün burada çok fazla arkadaşımız yoktu, şimdi daha fazla arkadaşımız var, bazı konuları tekrarlayacağım. Şimdi, güvenmek derken, inanmak derken geçmişte yaşanan olumsuz örneklerden endişe duyarak bunu söylüyorum. Örneğin, ben İstanbul Milletvekiliyim, burada İstanbul milletvekillerimiz var, İstanbul'da yaşanan, bir vakit Sayın Cumhurbaşkanımızın da tepki gösterdiği olumsuz örnekler var. Örneğin, Zeytinburnu'ndaki o meşhur kuleler, hani tıraşlanacaktı? Mahkemeye gitti, bilirkişi raporları geldi, tıraşlama kararı geldi vesaire. Ben şu soruyu dün de sordum, bugün de soruyorum: Mesela, bu yapı 2018'de çıkarılan, sizin çıkardığınız imar affından yararlanmış mıdır? Bakın, birincisi bu; ikincisi, Bakırköy'de Bakırköy sahile dolgu alanlarına yapılan, Emlak Konutun yaptığı binalar.

Arkadaşlar, Maltepe Meydanı'nda miting yapıyoruz, Yenikapı'da doldurma alanında miting yapıyoruz, o miting yaptığımız alanların üzerine yüksek katlı binaların çıktığını düşünün. Sayın Kurum oranın eski Başkanıydı, oranın eski Başkanı olarak yani gerçekten bu eserlerin, bu projelerin arkasında durabilir mi, ben İstanbullulara açıklamasını da beklerim.

Arkadaşlar, bu olumsuz örnekleri şunun için veriyorum, güven sorunu açısından veriyorum. Esenyurt, 2009'da 400 bin nüfuslu olan bir ilçenin 2023'te 1 milyonu aşmış olması kabul edilebilir ve anlaşılabilir bir şey değil. Tarihe geçen bir sözü var bir belediye başkanının, burada dün söylemişim, bazı arkadaşlar anlamamış, yine anlatayım: Vatandaş belediye başkanına gidiyor, müteahhidi şikâyet edecek -isim ve ilçe belirtmiyorum ki farklı mecralara gitmesin, bu önemli bir hikâyedir İstanbul'da- "Ya, Başkanım, biz müteahhitle anlaştık, müteahhit bize 10 daire verecek, 10 tane de kendisi alacaktı, bu şekilde anlaştık ama sonradan baktık ki müteahhidin dairesi 20'ye çıkmış." Belediye başkanının cevabı ne arkadaşlar, biliyor musunuz?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Siz 2018 yılında İlçe Başkanıydınız...

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Belki ilk defa duyacaksınız, itiraz eden arkadaşım, belki ilk defa duyacaksınız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – 2018 yılında neredeydiniz? AK PARTİ İlçe Başkanı mıydınız 2018 yılında?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Arkadaşlar "Sen sözleşmedeki hakkını alıyor musun? Alıyorsun, gerisi seni ilgilendirmez. Yer seninse gök Allah'ın, gerisi seni ilgilendirmez." diyor.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – 2018'de İlçe Başkanıydı, bizi eleştiriyor şimdi. Niye o zaman söylemedin?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Bu, mimarlık tarihine gerçekten geçmiş bir sözdür. Burada bir zihniyeti sorguluyorum arkadaşlar, bakın, parti ayrımı da gözetmiyorum; bakın, parti ayrımı da gözetmiyorum; bir zihniyeti sorguluyorum. Bu anlamda, biz güvenmek isteriz, inanmak isteriz ama bu olumsuz örnekler varken...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – 2018'de neredeydiniz ya?

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Sayın Osman Gökçek Bey oradan laf atıyor. Şimdi İstanbul'u konuşuyorum, elbette Ankara'yı da "parşel parşel"i de ayrıca konuşuruz, onu da ayrıca konuşuruz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – 2018'de ne yaptınız, onu bir anlatın; AK PARTİ Kadıköy İlçe Başkanıyken.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Değerli dostlar, biz kanunun bu hâliyle İstanbul'u, şehirlerimizi depreme hazırlayabileceğini düşünmüyoruz. Gerçekten, kanunun bu hâliyle İstanbul'u nasıl dönüştürebileceğini anlayabilmiş de değiliz. Bu anlamda, son olarak şunu söylüyoruz: Biz -tekrar tekrar söyledim, yine söylüyorum- İstanbul'u depreme hazırlamak için daha bütüncül bir yaklaşımı, İstanbul'a özel yasaları hazırlamak zorundayız diyorum. Kanunun 6'ncı maddesinin metinden çıkarılmasını teklif ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik.

Sayın Sakik, buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; hepinize iyi bir akşam diliyorum "... (*)

Şimdi, üç gün önce buralarda cumhuriyetin 100'üncü yılıyla ilgili bütün gruplar düşüncelerini söylerken ben de çıktım, farklı bir pencereden cumhuriyetle ilgili düşüncelerimi söyledim. Burada bir hakaret yok, abartı hiçbir şey de yoktu, kürsüyü işgal eden Meclis Başkan Vekili orada küfürler savuruyor ama biz hiçbirimiz duymadık, dışarı çıktıktan sonra dışarıdaki arkadaşlar böylesi bir sözün sarf edildiğini söylediler; ben Grup Başkan Vekilimizi aradım, Saruhan Bey'i, geldiler tutanaklara baktılar, tutanaklarda böyle bir şey yok. Sonra Meclis Başkan Vekiline geldi, "Ya, ben böyle bir cümleyi nasıl sarf ederim?" dedi -o yürek yok ki arkasında dursun- sonrası medyaya yansıdı, troller ve mağandalar bunu cesaretlendirence bu sefer "retweet" etmeye başladı; şimdi böyle.

O söz sadece bana, grubumuza söylenmiş bir söz değil, o söz burada hepinize, hepimize söylenmiş bir sözdür ama ne yazık ki salı günleri, salı sendromu bu Parlamentoda yıllardır var; bu hafta biz vardık gündemde, biz linç edildik, haftaya hangi şahsiyet, hangi ülke azarlanacak, tehdit edilecek onu bilmiyoruz.

Yalnız beni çok üzen... AKP Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta buraya çıktı, dedi ki: "Bu Meclisin doğruları var." Üzüldüm, bir kadın arkadaşımız, evli, iki çocuğu var ve bu küfür...

Ben, burada Sayın Tayyip Erdoğan'ın söylediği cümleleri kullanmıştım ama bize tepkiler olunca siz onları alkışlamaya çalıştınız, kendi Genel Başkanınızı bile boşa çıkardınız.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, bu topraklarda bir realite var: Biz Kürt'üz, Kürt halkının evlatlarıyız, bizi tehdit mehdit ederek bu işler olmaz. Otuz iki yıldır buradayız. Otuz iki yıl önce şu kapıdan içeri girdik, o gün bugündür demokrasi mücadelesini büyütüyoruz. Bu mücadelede birçok arkadaşımızı kaybettik. Bu mücadelede birçok arkadaşımız sürgüne gitti, kimi öldü, kimi hâlâ cezaevinde. Bizi tehdit ederek bu iş olmaz. Ölümünden öteye bir yol da yok, mezarlıklara gidin, sevdiklerimizle dolu. Bizi iyi tanıyın, biz ölümünden korkmayız. Konuşmalarda Grup Başkanı çıkıp o küfürbazı desteklediğini söylüyor ve sonrasında grup da bunu alkışlıyor. Allah aşkına, insan bir küfürbazı alkışlar mı? "Aklınızı başınızdan alırım." diyor. "Sizi ne yaparım?" diyor. Vallahi bizi tehdit etme, aklımız başımızda, biz ne istediğimizi çok iyi biliyoruz ki böylesi tehditlerle bu iş olmaz.

Efendim, benim için "tescilli bir bölücü" diyor; evet, ben tescilli bir insan hakları savunucusuyum. Ben tescilli, Kürt halkının ve bu coğrafyada yaşayan ötekilerin sesiyim. Otuz iki yıldır bu mücadeleyi sürdürüyoruz ve biz yoktan var olduk. Bak, biz buradaydık, Me-Ha-Pe Grubu da şuradaydı. Onlara dedik ki: "Yakın bir tarihte biz sizinle yer değiştireceğiz çünkü biz haklı bir mücadeleyi sürdürüyoruz." Ve biz yer değiştirdik. Bizi öyle tehdit mehditlerle hiç korkutmaya gerek yok. Biz var olabilmek için yok olmayı göze almış bir halkın evlatlarıyız. Öyle kolay buralara gelmedik ve yeni bir cumhuriyete gidiyoruz, yeni bir yüzyıla gidiyoruz. Valla bizim realitemizi kabul edeceksiniz ve bir demokratik cumhuriyeti birlikte inşa edeceğiz. Bu toprakların en çok ihtiyacı demokratik bir cumhuriyetin hayat bulmasıdır. Birbirimizin hukukuna saygı göstereceğiz. Biz Me-Ha-Pe'nin halkın iradesi olduğunu nasıl kabul ediyorsak Me-Ha-Pe Grubu da bu şekilde bizi halkın iradesi olarak kabul etmelidir. Bu bir lütuf değildir, halkın iradesine herkesin saygı göstermesi gerekir diyorum, yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sakik, teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim efendim.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak halkın iradesini temsil eden, halktan gücünü alan bir partiyiz. Bu demek değil ki Milliyetçi Hareket Partisi Türk Anayasası'na, Türk hukukuna, Türkiye'nin anayasal değerlerine, kurucu değerlerine, değiştirilemez hükümlerine aykırı hareket etme lüksüne sahip olsun. Bu, bu anlamı taşımaz. Biz aynı zamanda halk iradesini temsil ederken aynı zamanda hukukun, Anayasa'nın gereklerini ve toplum vicdanını da temsilen bu noktada, toplumun ortak değerleri noktasında samimi bir yol izlemeyi kendimize şiar edinmiş bulunmaktayız. Bu noktada, halk iradesinden veya belli bir seçmen kesiminden destek almış olmak hiç kimseye hukuku, Anayasa'yı ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucu değerlerini çiğneme hakkını vermez...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayın.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ... veya çiğneyenleri, işte, terör örgütü olarak tescilli, dünya çapında terör örgütü olarak kabul edilen yapıları, PKK'yı, PYD'yi, YPG'yi bu noktada bir terör örgütü olarak kabul etmeme veya bunu, yaptığı saldırıları kınamama gibi bir sonucu doğuramaz, dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisiyle bir denklik kurma noktasındaki bu tavrı veya bu yaklaşımı kabul etmemiz mümkün değil.

Sayın Genel Başkanımız grup toplantısında her şeyi çok büyük bir açıklıkla ifade etmiştir, kimseyi tehdit etmiyoruz, korku salmaya falan çalıştığımız da yok. Türkiye'de terörle mücadele eden devletimizdir, devletimize, biz bu mücadelesine destek oluyoruz. Devletimizin bu mücadelesine, buna destek olurken de siyaseten de Türkiye'nin birliği, bütünlüğü için çaba sarf etme gayreti içerisindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen toparlayalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ötekileştirmek bizim meşrebimizde yoktur, öyle mezarlıklardan falan örnek vererek de üstü kapalı olarak birtakım yaklaşımlar getirmeye de gerek yoktur. Türkiye, aslında tam ters zaviyeden bakmak lazım, dünyada hiçbir devletin başaramadığı bir şeyi başarmıştır; dünyanın bütün büyük güçleri desteklemiş olmasına rağmen, bir terör örgütünün bölgede de çok ciddi destek bulmuş olmasına rağmen yani Orta Doğu'da, onu kastediyorum, Türk devletine dış geçirememiş olması, kırk yıldır dış geçirememiş olması esastır. Mezarlıklarda bir dünya şehidimiz, şehitlerimiz vardır; bu şehitleri vermeye devam ederiz, biz de gerekirse şehit oluruz; Türkiye'yi bu anlamda bölmeye, kana bulamaya çalışan herkesin hesabını sorarız, herkesten hesap sorarız. Buna kim tevessül ederse, sadece silahıyla değil, düşüncesiyle, yaklaşımıyla Türk devletini bölmek, parçalamakla alakalı tavrı olan kim varsa bu duruşu gösteririz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülbül, lütfen tamamlayalım.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çigerci dükkânı değil burası, kimsenin cesaretini falan ölçecek bir şey yok. Allah o günlere getirmesin bu memleketi. MHP'nin bütün çabası Türkiye'nin bir kardeş kavgası içerisinde düşmemesi noktasındadır, bütün hassasiyetimiz onun üzerinedir. 85 milyon Türkiye'nin her bir ferdi bu memleketin şerefli birer evladıdır. Bu noktada bunun her seferinde altını çizmemize rağmen bir ayrımcılık ve ötekileştirme üzerinden siyaset anlayışı gütmek Türkiye'yi ateşe sürüklemektedir. Bunu arzu etmeyen ve buna karşı tavır gösteren bir parti olarak Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye siyaset sahnesinde elli dört yıldan beri var olduğu gibi Allah'ın izniyle Türk milleti var oldukça var olmaya devam edecektir.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Daniş Beştaş, buyurun.

37.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İyi alkışlasınlar Sayın Bülbül'ü. Bir beni de dinlesinler, sonra karar versinler bence.

Sayın Bülbül'ün konuşmasında öne çıkanlar: Türk Anayasası'na göre mevcut hukuki sisteme ve toplum vicdanına dayandıklarını ifade etti. Sonra bunlara aykırı davranışlara hesabını soracaklarını söyledi. Özetliyorum. Sonra hiç kimsenin yasaları çiğneme lüksünün olmadığını söyledi ve söyledi. Daha dün orada "Hoplatırım!" dedi ya, 6 kere tutanaklara geçti. Hatibimiz kürsüdeyken "Hoplatırım seni!" dedi. Bir; Sayın Bülbül'e ya da Milliyetçi Hareket Partisine bu Parlamento, yargılama yetkisi mi verdi, verdiyse bizim haberimiz mi yok? Böyle bir yetkisi mi var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Lütfen, hoşgörünüzü rica ediyorum, zaten bitirince... Önemli bir konu.

Böyle bir yetkileri varsa bize de söylesinler. Yok. Kendileri de bir siyasi parti, biz de bir siyasi partiyiz; kendileri de Anayasa'ya göre burada bir siyaset yapıyor, biz de yapıyoruz; bizim başka bir partiyi yargılama lüksümüz, hakkımız olmadığı gibi, onların da böyle bir hakkı yok. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası açıktır; eğer ortada bir suç fiili varsa bunun makamı Milliyetçi Hareket Partisi değildir, onlar bizi yargılayamaz, böyle bir hakları da -yani satışmamaya çalışıyorum ama- böyle bir hadleri de yok. Ya, gerçekten rahatsız oluyorum. Yani biz, şimdi, burada oturacağız, diyeceğiz ki: "Ey Adalet ve Kalkınma Partisi, sen yasalara aykırı hareket edemezsin." Ben yarışırım onlarla ya! Biz siyaset yapıyoruz burada, politika yapıyoruz; herhâlde bunun kitaplarını hepimiz okuduk zamanında. Bu işin içinden geliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen toparlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Siyasi partiler, Siyasi Partiler Kanunu'na göre ve Anayasa'ya göre yarışır; siyasetleriyle, söylemleriyle, halka ne vadettikleriyle. Ve yargılanma yerleri de aslında sandıktır; oy alırlar mı almazlar mı; destek alırlar mı almazlar mı. Türkiye yurttaşları bir bütün olarak bugün bize bu Meclisin 3'üncü partisi olma yetkisi vermiştir, görevi vermiştir daha doğrusu. Bu sorumluluk çok ağır bir sorumluluktur ve biz bunu yerine getirirken tabii ki yasalara riayet ederiz, tabii ki Anayasa'ya riayet ederiz; eğer yasalar, ulusalüstü sözleşmelere aykırıysa ona da itiraz ederiz, meşruiyetle çatışıyorsa itiraz ederiz yani burada, kürsüde konuşurken tehdit etmek, ahkâm kesmek, küfretmek nasıl bir yaklaşımdır? Sorun küfür meselesi ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş, lütfen bitirelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitireceğim.

Nereden geldi PYD, nereden geldi YPG? Hiçbir alakası yok bunlarla. Bir küfür var ve buna ilişkin bir açıklama isteğimiz var "istifa" dedik, özür bile gelmedi; tam tersine, dün en üst perdeden bu küfür sahiplenildi. Bu, Türkiye siyaseti açısından çok büyük bir talihsizliktir -en hafif deyişle söylüyorum- bu, korkunç bir şey. Ben 2015'ten beri Parlametodayım, böyle bir şey yaşamadım. Hatibimiz Sayın Sakik çok makul bir konuşma yaptı, hakikaten yani dikkat ettim konuşmasına, kimseyi tahkir de etmedi. Kimse de bize hesap soramaz, hesabı halk sorar. Yani "Tehdit ediyorsunuz." diyoruz, zannediyorlar ki biz çekiniyoruz; öyle bir çekincemiz zaten olamaz. Ya, biz burada ne yapıyoruz ki? Siyaset yapıyoruz, demokratik siyaseti savunuyoruz. Bize küfredildiyse buna en güçlü şekilde itiraz ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Başkan, son...

BAŞKAN – Peki, o zaman, son cümle, lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bizden de kimseye küfür gelmez, olursa hatırlatın. Biz, burada kendi vekilimiz kürsüdeyken "Bu sözlerini kabul etmiyoruz." diyen bir grubuz. İlkelerimiz, tutumumuz nettir, kişiden kişiye göre değişmez ve gerçekten, bu Parlamento -madem tekrar gündeme geldi- bu küfür meselesini artık çözmelidir. Meclis Başkan Vekili olarak size de çağrıda bulunuyorum "İstisnâlere devam edeceğiz." dediniz yani ortada başka başka "terör" siyasetiyle, daha doğrusu demagojisiyle kimse bize hesap sormaya kalkmasın, bunun hesabını biz sorarız. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Sakik, buyurun.

Lütfen, yeni bir satışmaya mahal vermeden meramımızı özetlersek makul olur.

38.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, o seremoniyi izlerken, o zat orada ağlıyor, zannedersiniz Kurtuluş Savaşı'nda gazi olmuş, madalyalar takılıyor; bir seremonidir gidiyor. Ya, kardeşim, sen hakaret ettin, küfürbazsın; ilk önce çık, şu Parlametodayım özür dile.

Orada da söyledim, şimdi de söylüyorum: Asıl neden bizden rahatsızlık, bize tahammül yok. Kürtler demokratik siyaseti önemsiyorlar; varız, var olacağız, biz bu ülkede söz ve karar sahibi olacağız. Bakın, tutuklanıyoruz, öldürülüyoruz, sürgüne gidiyoruz, kayyumlar atanıyor ama demokratik siyasete inanıyoruz ve sorunlarımızı burada çözeceğiz diyoruz.

Yine, bütün yüce Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

39.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş ile Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, ben böyle uzamasından dolayı da çok mutlu olmadığımı ifade

etmek isterim.

Şimdi, dün HEDEP'li hatip tarafından çok talihsiz, çok sıkıntılı bir konuşma yapıldı. Orada "Oradan hoplamayın, zıplamayın." diye bir ifade olunca tarafımıza karşı, bize "Hoplamayın." diyen hatibe karşı ben de "Seni ben hoplatırım." dedim yani ifade bu, bunun dışında başka bir şey yok; kendisinin bize söylediği bir şeyi ben de kendisine tevcih etmiş oldum. Hoplamaktan da ne anladıkları ayrı bir şey; hoplatılmaktan da ne anladıkları ayrı bir şey.

Şimdi, burada, mesele, Anayasa'ya uyma meselesine geldiği zaman da bu yapının, daha önceki parti isimleri adı altında Türkiye'de demokratik özerklik ilanına kadar da gittiğini bizler hepimiz biliyoruz; bu tartışmaları yeniden açmaya gerek yok, sayısız örnek veririz, bu sabaha kadar da burada kalırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbul, lütfen bitirelim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dolayısıyla, Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, şahsen ben, Grup Başkan Vekili sıfatıyla o gün yaşanan hadisenin Divan içerisine geçmiş bir diyalogun mikrofonu açık kalması sebebiyle yansıdığını, bunun hiçbir grubu ve hiçbir şahsı hedefe almadığını partim, grubum ve bütün milletvekillerimiz adına ifade ettim, altını çizdim. Bunun altını çizdikten sonra ısrarla bir alınganlık veya ısrarla böyle bir hedef olmuş noktasına gelmiş olmak da doğru bir yaklaşım değildir. Bunun sonucu da başka birtakım düşünceleri akla getirir, onun için hiç gerek yok, buraya... Biz kimseyi hedef almadık, hiçbir şahsı veya hiçbir parti grubunu hedef almadık; altını tekrar çiziyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum, meram anlaşılmıştır.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili Başkanım, son bir söz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, ama yani...

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önermeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesindeki "c) bendinde yer alan 'yeni yerleşim alanı olarak' ibaresi madde metninden çıkarılmış" ifadesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Zeybek

İstanbul

İbrahim Arslan

Eskişehir

Murat Çan

Samsun

Nermin Yıldırım Kara

Hatay

Ahmet Baran Yazgan

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önermeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'ya söz veriyorum.

Sayın Yıldırım Kara, buyurun... (CHP sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Hayırdır, sen ne bakıyorsun öyle ikide bir sırtıp sırtıp, ha jelibon!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Bana mı diyorsun?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Evet, sana. Bakıp bakıp sırtıyorsun, ikide bir taciz ediyorsun!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sana mı soracak!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sabahtan beri taciz ediyor Başkan ya!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sen kimsin ya! Hadsiz!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Duran ağabeyin mi aradı seni? Duran Kalkan mı aradı, talimat mı verdi sana? Ne oldu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Terbiyesizlik yapma!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sen kime diyorsun ya!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Hadi oradan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Terbiyesiz! Terbiyeli ol!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Terbiyeli ol!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Nereye bakacağımıza kendim karar veririm.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Bana bakamazsın efendim!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Terbiyeli ol diyorum!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Nereye bakacağımıza kendim karar veririm, size mi soracağım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Evet, gülüyorsunuz. Bana da güldün, ben de gördüm.

BAŞKAN – Sayın Daniş Beştaş...

Değerli milletvekilleri...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İşte kapı, işte sapı gidersin o zaman dışarı, ne konuşuyorsun?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sen kim oluyorsun kapıyı gösteriyorsun, siz mi kapıyı açtınız buraya gelmek için?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Hadi oradan, hadi işinize bakın!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, sükûnete davet ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bakın, ben de fark ettim ciddiye almadım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Nereye bakacağımıza sen mi karar vereceksin?

BAŞKAN – Lütfen hatibi dinleyelim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Baban da senin gibiydi, baban da edepsizdi, sen de edepsizsin.

BAŞKAN – Genel Kurulun sağlıklı çalışmasına lütfen izin verin. Biz birbirimizi dinlemezsek birbirimizi anlayamayız.

Lütfen hatibi dinleyelim, bütün milletvekillerimize hitap ediyorum, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama sürekli oradan sırtıyorsun, evet.

BAŞKAN – Sayın Hatip, Sayın Yıldırım Kara, buyurun.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ayıp, ayıp! Aslında suç sende değil, senin gibilerini vekil yapandır. Ayıp, ayıp, utan be!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, baştan alsın.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım Kara, buyurun.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Sürem gitmedi değil mi Başkanım?

BAŞKAN – Sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Neydi bu madde? Rezerv yapı alanı tanımından yeni yerleşim alanı ifadesi çıkarılarak acaba rant yasası hâline dönüştürülme ihtimaliyle ilgili olarak bir çekincemiz dolayısıyla, böyle bir kabiliyetin de geçmişte yaşananlarla sabit olduğu düşüncesiyle bu teklifin bir rant yasası hâline gelmemesi için bugün bu madde üstünde önerge verdik. Neden bunu düşünüyoruz? Acaba kupon arazilerini, cazibe merkezlerini rezerv alanı olarak kamulaştırma fikri içerisinde misiniz? Ayrıca, sadece yapıli alanları değil de ekosistemi, yaşam alanlarını, doğayı ve çevreyi de bu yasa kapsamına mı alacaksınız bilmek istiyoruz. Kafanızdaki kent planının ne olduğu -sağlıklı, dengeli, çevreci ve güvenli değil ranta dayalı, metalaştırılmış, alınıp satılabilen bir noktaya evrildiği- konusu üstünde tereddütlerimiz var. Bu anlamda, bu teklifle rezerv alan ilan etmek suretiyle, deprem veya afet riski olmayan bölgelere de el koyabilme fikri içerisinde olabilirsiniz. Deprem gerekçe gösterilerek birçok teklif bugüne kadar gündeme geldi ancak çözüm üretmek yerine, servet transferine vesile oluyorsunuz; bunu buradan söylüyorum, bunu yapmayın. Değerli arkadaşlar, önceliğiniz yurttaşların güvenli barınma koşullarının sağlanması olsun, yoksa birilerini zengin etmeye mi çalışıyorsunuz bunu açıkça bilmek istiyoruz. İşte, yine, tercihleriniz sizin kafanızın arkasındaki ajandayı ortaya koyacak, binlerce yurttaşımızın akıbetini belirleyecek olan bu teklifle bu noktada sizin gerçek fikrinizi ortaya koymuş olacağız.

Değerli arkadaşlar, deprem bölgesinin milletvekili olarak bizim şu anda en çok, en çok ihtiyaç duyduğumuz şey konutların yapılmasıdır. Hatay'a 30 binin üzerinde ihale yapıldı ve bir an evvel bu konutları -acil bir şekilde- yapmanız sizlerden isteğimizdir. Biz, sizlerin takipçisi olacağımızı buradan yine beyan ediyoruz. Özellikle, İskenderun'da askerî alanlar, kırsal varken neden vatandaşların evlerine göz koymaya çalışıyorsunuz? Yoksa sizlerle birlikte iş yapanlar, statü sahibi olanlarla birlikte mi oturmak istiyorsunuz?

Ayrıca, şunu da söylemek istiyorum: Tapu ve mülkiyet hakkı dokunulmazlığını bu yasa teklifiyle rafa kaldırmış oluyorsunuz, bunu tekrar düşünmenizi istiyoruz. Binlerce yoksul depremzede, afetzede vatandaşımız var; bu insanları ötelemeyin, kentin çeperlerine itelemeyin. O yüzden, bu teklifin, bu yasa teklifinin 6'ncı maddesinin geri çekilmesini talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Yıldırım Kara, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin 6'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Seyithan İzsiz

İstanbul

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

Kürşad Zorlu

Ankara

Mehmet Akalın

Edirne

Yüksel Arslan

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a söz veriyorum.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle ifade etmeliyim ki iktidarın diğer yasa teklifleri gibi şu an görüşülmekte olan Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hazırlanırken de demokratik ülkelerde olduğu üzere ilgili paydaşların, konunun birinci dereceden muhatabı olan yerel yönetimlerin, meslek odalarının, üniversitelerin ve halkın yeterli katılımı sağlanmamıştır. Torba yasa şeklinde, kanun yapma tekniğine aykırı bu teklifi, siyasi iktidarın artık gelenekselleşen, "Kimsenin aklına ihtiyacım yok, her şeyi en iyi ben bilirim." mantığına yakışır buluyoruz.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz topraklarının yaklaşık yüzde 92'sinin deprem tehlikesi altında bulunduğu göz önüne alındığında, riskli alan belirlenmesinde öne çıkan unsurun zemin yapısı değil üzerindeki yapılaşma olacağı açıktır. Yaşanan depremler göstermiştir ki aynı alan içerisinde yan yana iki yapıdan biri yıkılırken diğeri depremi hasarsız olarak atlatabilmektedir. Deprem bir doğa olayıdır. Depremi afete dönüştüren, hiç mühendislik hizmeti almamış veya yeterli mühendislik hizmeti almamış yapılardır. Bu bağlamda, afet riski altındaki alanlarda öncelikli olarak yapılması gereken, bilimsel çalışma yöntemleri ve değerlendirme kriterleri kullanılarak riskli yapıların belirlenmesidir. Riskli yapıları belirleme konusunda yeterli olmayan idarelerin bu işi kimlere taşere edeceği ve yapılan çalışmaların bilimsel kriterlere ne denli uygun olacağı hususundaki belirsizlik bu kanun teklifinde de giderilmemiştir.

İkinci husus ise Bakanlığın belirleyeceği alanlar konusudur. Bu hüküm, ülkenin her kentinde rant elde edebilecek alanlarda keyfî uygulamalar yapılabilmesinin önünü açmaktadır.

Değerli arkadaşlar, gerek deprem sürecinde depremin ilk gününden itibaren bölgede çalışmalar yapan gerekse depremden sonra bölgeyle irtibatını hiç kesmeyen bir milletvekili olarak bölgeden aldığımız haberler hiç de iç açıcı değildir. Vatandaşların evlerine, apartmanlarına gayriciddi incelemeler sonucunda az, orta, çok hasarlı şeklinde raporlar verilmekte, itirazlar üzerine ağır hasarlı binalar az hasara, az hasarlı binalar orta hasara dönebilmektedir. Bu durum karşısında vatandaş mahkeme koridorlarında mağdur edilmektedir çünkü mahkemelerin bir kısmı "görevsizlik" vermekte, bir kısmı "Bu benim işim değil."

demektedir. Zaten evi barkı zarar gören vatandaşımızın sırtına bir de böyle ekonomik bir külfet bindirilmektedir. Bir an önce valiliklerde bu konuya ilişkin bir komisyon kurulmalı ve ciddi anlamda, binanın gerçek durumunu ortaya çıkaracak incelemeler yapılmalıdır.

Amaç maddesi afet riskli alanların dönüştürülmesi olsa da 6306 sayılı Yasa ve mevcut kanun teklifi, içeriği itibarıyla bu amaca hizmet etmekten uzaktır. Sorumlulukları bertaraf etme çabasına girmektense bu sorumlulukların gereğini yerine getirmelerini sağlayan yetki veya mevzuatın uygulanmasını talep etmek, merkezî idarenin yerel yönetimler üzerindeki tahakkümünün yol açtığı ağır kayıplara dikkat çekmek, bu kaybı arttıran düzenlemelerin hükümsüz kılınmasını sağlamak gerekir. Halkı afetlerden korumak için getirildiği söylenen söz konusu yasa teklifi rant ve güvenlik politikaların uygulanmasını sağlayan bir yasa teklifidir. Yapılması gereken ise şu an mevcut olan sözde kentsel dönüşüm yasasını uygulamak yerine, kentsel dönüşümün ilke ve kurallarını başta konut, barınma ve mülkiyet hakkına saygı çerçevesinde ele alan yeni bir yasal düzenlemedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Olgun.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, 60'a göre bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, önceki dönem İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın tutuklanmasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Evet, maalesef, önceki dönem İstanbul Milletvekilimiz Hüda Kaya tutuklandı, tutuklama kararı verildi verilen talimatlar gereği. 1 Kasım dünya Kobani gününde iktidarın Kobani'yle olan davası devam ediyor. Burada defalarca tartıştık, konuştuk. Girişte söylemişim; kendisi savcılığa gitmiş, ifade vermek istemiş, ifadesi alınmamış ve uçuşuna on dakika kala gözaltına alınarak bilinçli bir şekilde bugüne getirildiğini de gayet iyi biliyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisinin tarihlerle arası iyidir, öç almak istediğinde hangi tarihte hangi adımı atacağını da iyi planlıyor gerçekten. Kobani'ye ilişkin bu düşmanlık Kürt düşmanlığının yansımasıdır. Kobani direnişi bütün dünya kadınlarına ilham olan bir direniştir aynı zamanda çünkü barbarlığa karşı insanlık değerlerini savunanların direnişi olarak tarihteki yerini almıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bugün, dünyanın her yerinde en çok Kobani bilinir ama bu, aynı zamanda Türkiye halklarının ittifakını engelleme çabasıdır da. Hüda Kaya bir Türk arkadaşımız olarak bizimle beraber mücadele eden bir yoldaşımızdır tıpkı Alp Altınörs gibi, Günay Kubilay gibi; şu anda hâlâ cezaevindeler. Bu böyle gitmeyecek, bunu biliyoruz ve bu, açıkçası yargıyı tamamen araç olarak kullanıp rakiplerinden öç almaya dönüşmüştür. Bunun hesabını tarih önünde de yargı önünde de bu şekilde davrananlar verecektir; buna inanıyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökân Zeybek

İstanbul

İbrahim Arslan

Eskişehir

Murat Çan

Samsun

Cumhur Uzun

Muğla

Ahmet Baran Yazgan

Edirne

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'a söz veriyorum.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle bu kanun teklifiyle, ülkemizin bir deprem bölgesi üzerinde kurulu olduğunun ve buna dair özel ve önemli adımlar atılması gerekliliğinin görülmüş olmasını olumlu bulduğumu belirtmek isterim fakat bunun, yirmi bir yıllık iktidarınızın bugünlerine, on binlerce vatandaşımızı kaybettiğimiz Kahramanmaraş merkezli depremlerin sonrasına bırakılmasının, muhalefetin ve bu konuda çalışma yapan birçok paydaşın görüşüne değer verilmeksizin ve bu hâliyle yeni sorunları da doğuracak bir şekilde yasalaştırmaya çalışılmasını tam bir AKP zihniyetinin klasiği olduğunu da belirtmeden geçemeyeceğim.

Değerli arkadaşlar, deprem gerçeğini ve deprem bölgesinde yaşamayı bugüne kadar öyle çok ihmal ettiniz ki bu işe özel toplanan deprem vergilerini deprem yerine ülkenin başka başka finans ihtiyaçlarında harcamayı bile başardınız. Deprem diye topladığınız vergileri deprem dışında her yerde harcadınız da sadece deprem ve depremle yaşamak konusunda ne yazık ki harcamadınız. “Ben ekonomistim.” diyerek ülke kaynaklarını “Faiz neden, enflasyon sonuç.” diye dünyanın güldüğü bir söylem üzerinden harcaşıp bu halkı fakirleştirdiniz ve fakat o kaynakları deprem için alınacak önlemlere harcamayı hiç düşünmediniz. “Kentsel dönüşüm” adıyla çıktığınız yolda, bugün yeni yeni düzenlemeye ihtiyaç duyduğunuz bu alanda öyle kötü uygulamalar yaptınız ki kentsel dönüşümün adı sayenizde “rantsal dönüşüm” oldu. Toplumun güvenini kaybettiniz oysa böylesi her kesim için fedakârlık gerektiren uygulamaların temel dayanağı güven unsurudur. Siz kentsel dönüşümde güven duygusunu ne yazık ki yok

ettiniz. Şimdi, bu güveni nasıl sağlayacaksınız, doğrusu çok merak ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 7'nci maddesinde riskli yapıların tespitin nasıl yapılacağına dair düzenlemeler var. Bu düzenlemeye göre "Ayrıntıları çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." denilmiş olmasına rağmen, riskli yapı tespitinin masrafları kendileri tarafından karşılanmak üzere önceliğin yapı maliklerine veya onların kanuni temsilcilerine bırakıldığını görmekteyiz. Bu yapıların çoğunda sizin kendisine 7.500 lira aylık maaşı reva gördüğünüz emekli Ali amca, emekli Ayşe teyze oturuyor. Bu emeklilerimiz karınlarını doyuramıyor ki yapılarının riskli yapı olup olmadığını tespit için harcamada, masrafta bulunabilsinler. Bu durum onlardan beklenemeyecek bir davranış ve beklense bile onların maddi olarak yerine getirmeleri imkânsız bir durum yaratıyor. Elbette esas olan, riskli yapıyı maliklerinin tespit ettirmesi. Bu alandaki sorunların ve zorla yapılacak tespitlerin yaşanmasının ve bundan doğacak zorlukların önüne ancak böyle geçebiliriz. Öyleyse bunu kolaylaştırmak gerekmez mi? Gelin, tespit masraflarını Başkanlık karşılasın. Malikler yapılarının risk durumunu kendileri yine, yetkilendirilen kuruluşlara yaptırınsınlar ve raporlarını Başkanlığa ulaştırsınlar, Başkanlık da bunun giderlerini kendi bütçesinden ödesin. Böylelikle masrafı nedeniyle kaçınılan tespitler olmasın, kaçınılan tespitler nedeniyle zorla tespit yapılması mecburiyeti de doğmasın. Zaten malikler yaptırmazsa bu kez Başkanlık resen yapacak ve masraflarını da zaten kendisi karşılayacak.

Toplumsal güvene ve sosyal barışa katkı sunacak bu öneri ve eleştirilerimizin dikkate alınması talebiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Uzun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin (4)'üncü fıkrasında yer alan "TOKİ'ye" ibaresinin "Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Mehmet Atmaca
Bursa

Bülent Kaya
İstanbul
Mehmet Karaman
Samsun

Mahmut Arıkan
Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'a söz veriyorum.

Sayın Arıkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Burada önemli bir konu üzerine konuşuyoruz, istişareler yapıyoruz. Bir tarafta barınma gibi çok temel bir ihtiyacının çözülmesini bekleyen, başını yastığa huzurlu bir şekilde koymayı bekleyen insanlarımız var; diğer tarafta kentsel dönüşüm ruhuna aykırı bir kanun teklifi ve bu kanunun çıkması için ellerini ovuşturan rantiyeciler var. Kentsel dönüşüm ruhuna aykırı diyorum çünkü bu kanunda düzeltilecek birçok eksik husus var. Biz, temel yerlerde işin felsefesinde sizlerden ayrılıyor, burada şunu ifade etmek isterim; kentsel dönüşüm karşı değiliz. AK PARTİ iktidarı hemen her alanda olduğu gibi yıkıp yapma taraftarı. Çünkü yıkıp yeniden yaparken arada birtakım çıkar odakları, rantçılar devreye girecek, işte biz burada sizlerden ayrılıyor. Çünkü biz ıslaha, mümkün değilse hakça bir paylaşıma inanıyoruz. Biz rantiyeyi iyi biliyoruz. Kentsel dönüşüm İstanbul'da en çok Bağcılar, Esenler, Ümraniye gibi yüksek riskli yerlerde gerekiyor fakat yapılmıyor; Kadıköy, Beşiktaş, Etiler, Florya gibi yerlerde ise kentsel dönüşüm hızla devam etmekte. Önümüze gelen kanun teklifinin birçok maddesi üzerinde ciddi şüphelerimiz var, başta; Genel Kurula getirilen bu kanun teklifi komisyonda sadece iki saat yedi dakika görüşüldü. Biraz önce AK PARTİ adına çıkan arkadaşımız arka planda aylarca görüşmeler, çalışmalar olduğunu ifade etti.

Değerli arkadaşlar, bugün, Meclisimizde 1 çevre mühendisi, 9 elektrik elektronik mühendisi, 1 harita mühendisi, 22 inşaat mühendisi, 3 jeoloji mühendisi, 12 makine mühendisi, 4 müteahhit, 2 peyzaj mimarı, 1 şehir plancısı, 122 avukat arkadaşımız var; böyle önemli bir kanun teklifinde onların da bu konu hakkındaki kanaatlerinin iki saatte -takdir edersiniz ki- alınması mümkün değil. Bunu yapmak yerine milyonların harcanacağı, milyonlarca insanı etkileyecek meselenin iki saatte bitirilmesi işin ne kadar özensiz olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Kanun teklifinin birçok kısmında olduğu gibi üzerinde konuştuğumuz 7'nci maddede de şüphelerimiz ve itirazlarımız var. Kanun teklifinin 7'nci maddesiyle Başkanlığa riskli yapı tespitinde resen tespit yapma ve engelleme durumunda mülki idare amirinin yazılı izniyle tespit yapma hakkı tanınmakta. Burada "engelleme" tanımı soyut kalmıştır. Yetki tamamen mülki idare amirinin vicdanına bırakılmıştır. İdareye geniş yetkiler tanıyan bu madde ölçülülük ve hukuki belirlilik ilkelerine de aykırı düşmektedir. Bu maddeye dayanarak kolluk kuvvetleri kapıları kırıp evlere zorla girme yetkisine sahip olacaktır. Eminim, bu manzara şimdiden gözlerimizde canlanıyordur. Bu madde aynı zamanda değerli arkadaşlar, Anayasa'nın 35'inci maddesinde tanımlanan mülkiyet hakkını ihlal eden bir maddedir.

Yine, Anayasa'nın 21'inci maddesine göre, usulüne göre verilmiş bir hâkimlik kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz, eşyalara el konulamaz. Bu madde, vatandaş ile devletin iş birliğine en çok ihtiyaç duyduğumuz şu günlerde, vatandaşla devleti karşı karşıya getirecek bir ortama zemin hazırlayacaktır.

Kanun teklifinin genel gerekçe bölümünde aciliyetten, ivedilikten sıkça bahsedilmiştir. Elbette deprem bölgesinin bekleyen birçok sorunu var, acil çözülmesi gereken sorunlar var. Acele edilirken başka sorunlara mahal vermeden çözümler üretmeliyiz. Bir de unutulmamalı ki acele işe şeytan karışır. Bizim rant şeytanının hız kisvesinde bu Meclisten geçmesine Saadet Partisi Grubu olarak rızamız yok.

7'nci madde ise bu hâliyle kaş yaparken göz çıkarmaktır. Bu iş, bu tablo bizim için tesadüf değil. Bir kanun teklifinin bir maddesine kadar sinmiş rant anlayışınızın Sayın Cumhurbaşkanımıza "Şehirlerimize ihanet ettik." cümlesi kurdurduğunu lütfen unutmayın. Teklif rantiyeyi, görüşmekte olduğumuz madde şahsiliği barındırmaktadır. Türkiye'nin esas problemi de budur. Komisyona söyledik, yine tekrar ediyoruz: 7'nci maddenin (7)'nci fıkrasının metinden çıkarılmasını teklif ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arıkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum, buyurun:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "bulunan" ibaresinin "yer alan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Mahmut Arıkan
Kayseri

Bülent Kaya
İstanbul
Mehmet Karaman
Samsun

Doğan Demir
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e söz veriyorum.

Sayın Demir, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili kanun teklifinin 8'inci maddesiyle kanunun uygulanabileceği zeminlerde yani işin pratik kısmında can alıcı nitelikte bazı kavramlar değiştirilmiş durumdadır. Bakınız, "bakanlık" ibareleri kaldırılarak "başkanlık" olarak değiştirilmiş ve "riskli alan" ibareleri kaldırılarak "kanun kapsamında bulunan alanlar" olarak içeriği net olmayan, hâlihazırda olmayan ve kurulması teklif edilen Kentsel Dönüşüm Başkanlığının yetki alanı sınırlandırılmamıştır. Bu durum önümüzdeki süreçte Başkanlığın istediği her alanda, rezerv yapı alanları da dâhil olmak üzere yetkisini kullanmasına sebep olabilecektir. Kurulması teklif edilen Kentsel Dönüşüm Başkanlığına görev tanımı bakımından net bir çerçeve çizilmemekle beraber "Halk için mi yoksa rant için mi kurulacak?" sorusunu da maalesef zihnimizde oluşturmaktadır. Örneğin bu yetki sınırlandırmasının yapılmamasının nedenlerinden biri de Kanal İstanbul olabilir mi? Gayrimenkul değerlerinde devasa artış yaşanmışken vatandaşın sırtına borç yüklemeyecek bir kentsel dönüşüm üzerine neden hazırlık yapılmamaktadır? Kentsel dönüşümün yapılacağı alanlarda bölge sakinleriyle uzlaşma usulü sağlamaya yönelik adımlar atılacak mıdır ve bu adımların kontrolü için nasıl olmayan, hâlihazırda olmayan ve kurulması teklif edilen Kentsel Dönüşüm Başkanlığının yetki alanı planlanan Kentsel Dönüşüm Başkanlığının halk için mi yoksa rant için mi olduğunu açıkça gözler önüne serecektir.

Diğer taraftan, önümüzde büyük yıkıma sebep olan, 10 ili etkileyen 6 Şubat depremi sonrasında bölgenin vatandaşlarımıza tekrar güçlü ve depreme dayanıklı yapılardan oluşan bir dönüşümle teslim edilmesi gerekmektedir. Şu an deprem bölgesinde tarım arazileri, zeytinlikler, üzüm bağları talan edilerek bir yeniden yapılaşma süreci yer bilimcilerin görüşüne başvurulmadan yapılmaktadır. Bu hususta yer bilimcilerin yanı sıra ziraat mühendislerinin, geçimini tarımdan sağlayan üreticilerin ve kooperatiflerin görüş ve beklentileri de kesinlikle dikkate alınmamaktadır.

İlgili kanun teklifinin 8'inci maddesinde yapılan "Başkanlık" ve "riskli alanlardaki" ibarelerinin değiştirilmesi bu yapıların görev ve yetki alanlarını belirsizleştirmiştir. "Bakanlık" ibarelerinin kaldırılarak "Başkanlık" olarak değiştirilmesi ve "riskli alanlardaki" tanımlarının genişletilmesi başkanlıkların yetki sınırlarını mutlak hâle getirmektedir. Bu, hem kentsel dönüşüm projelerinde hem de afet yönetiminde keyfî ve kontrolsüz uygulamalara yol açabilir. Özellikle Kentsel Dönüşüm Başkanlığının görev tanımının ve yetki sınırlarının belirsiz bırakılması, kamu yararına mı yoksa özel çıkar gruplarına mı hizmet edeceği sorusunu akıllara getirmektedir. Kanal İstanbul gibi büyük projelerin ve gayrimenkul değerindeki artışların bu belirsizliği fırsata çevirme potansiyeli taşıdığı açıktır. Bu durum sadece ekonomik değil sosyal ve çevresel sonuçlar doğuracaktır.

Vatandaşların sırtına ağır bir borç yükü oluşturmadan sürdürülebilir ve adil bir kentsel dönüşüm planının neden hazırlanmadığı sorusu da önemli. Kentsel dönüşüm projeleri, yalnızca yapısal dönüşüm değil sosyal ve kültürel dokunun korunması, geliştirilmesi anlamına gelmektedir. Yeni düzenlemenin bölge sakinleriyle adil ve şeffaf bir uzlaşma sürecini nasıl sağlayacağı, bu sürecin takibi ve denetimi için hangi mekanizmaların oluşturulacağı kritik önem taşımaktadır. 6 Şubat depremi sonrası tarım arazileri ve zeytinliklerin talan edilerek yapılaşma sürecine dâhil edilmesi ve bu süreçte yer bilimcilerinin, ziraat mühendislerinin ve bölge halkının görüşlerinin yeterince dikkate alınmaması büyük bir endişe kaynağıdır. Bu ve benzeri soruların yanıtları, teklif edilen Kentsel Dönüşüm Başkanlığının gerçekten halkın çıkarlarını mı yoksa başka amaçları mı gözettiğini de ortaya koyacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu konular sadece bugünün değil gelecek nesillerin de Türkiye'sini doğrudan etkileyecektir. Alınacak kararlar tüm yönleriyle değerlendirilmeli ve toplumun geniş kesimlerinin yararına olacak şekilde şekillendirilmelidir.

Sevgili arkadaşlar, 6 Şubat depreminde -ben depremin 1'inci günü Hatay'a gitmişim- Genel Başkanımız Profesör Ahmet Davutoğlu'nun talimatıyla tam bir ay Hatay'da kaldım. Bir ay boyunca kentsel dönüşümle ilgili yapılabilecek bütün çalışmalarla birlikte, devasa bir konteyner kent kurdum kendi partili arkadaşlarımla birlikte, iş adamı dostlarımla birlikte ve biz orada inanılmaz zorluklarla karşılaştık. 1'inci ve 5-6'ncı güne kadar devlet yoktu, bizim kendi imkânlarımızla yaptırdığımız konteynerleri bile AFAD el koyarak, jandarma eliyle elimizden alıyordu. Biz orada bir ay boyunca aç susuz, perişan bir şekilde halkın taleplerini karşılamak için mücadele ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Son bir şey anlatacağım...

BAŞKAN – Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Bitireceğim efendim, bitireceğim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Mustafa Nedim Yamalı
Ankara

Mehmet Atmaca
Bursa
Mustafa Kaya
İstanbul

Bülent Kaya
İstanbul
Necmettin Çalışkan
Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifiyle ilgili Dünya Bankasından kredi alınmasına yönelik ibarenin metinden kaldırılması teklifimi açıklamak üzere huzurlarınızdayım.

Elbette yatırımlar güzel, kentsel dönüşüm önemli ama kentsel dönüşüm o kadar önemli ki yapılırken bu konunun rantı kurban edilmemesi gerektiği kadar önemli. Buradaki iktidar mensubu arkadaşların depremle ilgili hadiseyi de sıradan bir hadise gibi gördükleri aşikâr; sizin konuştuklarınız ile fiilen yaşananlar birbirinden tamamen ayrı. Burada yapılması gereken şey, acilen depremzede halkın tepkilerine, taleplerine kulak vermek olmalıdır. Maalesef ki bugün Kahramanmaraş halkı isyan ediyor, Adıyaman halkı mağdûr, her zaman üvey evlat muamelesi gören Hatay halkı da isyanlarda. Samimi olmadığınızı çevredeki seçmenleriniz bile gördü.

Tabii, depremde malum bir kelime var “Hayat üçgeni hayat kurtarır.” diye. Bunu da zannediyorum yanlış anlamışsınız; sizin hayat üçgeniniz para, makam ve iktidar hırsından ibaret. Her konuda “Acaba buradan nasıl bir rant devşiririz?” hesabında olunduğu gayet açık.

FUAT OKTAY (Ankara) – Sen kendini tanımlıyorsun herhâlde.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Kıymetli milletvekilleri, ucu size dokunacak bir şey meydana geldiğinde sanki deprem olmuş gibi de masaların altına saklanılıyor. Burada, kentsel dönüşümle ilgili yetkinin belediyelerden alınıp bir birime verilmesi de son derece manidar. Hem yerel yönetimin devre dışı bırakılacağı anlaşılıyor hem de zannediyorum önümüzdeki belediye seçiminden de şimdiden umutları yitirdiniz, onun için yetkiyi başka bir kuruma verme peşindeyiz.

Burada yapılması gereken şey halkın durumunu anlamak, empati yapmak. Bugün, deprem bölgesinde yaşayan insanların evleri yok, iş yerleri yok, barınacakları yer yok, imkânları yok; bunlara hibe verilmesi gerekir, teşvik verilmesi gerekir, faizsiz kredi verilmesi gerekir ama bunların hiçbirisi maalesef ki gündeminizde yok.

Burada siciliniz maalesef ki hiç de temiz değil. Burada “parse!” lafı dendiğinde maalesef ki artık ismiyle müsemma bir hâl geldi.

Ben sözlerimi tamamlarken şunu da belirtmeden geçemeyeceğim ki burada Saadet-Gelecek Grubu olarak Filistin davasına sahip çıkmaya devam edeceğiz, sizin yaptığınız gibi bunun sadece miting malzemesi yapılmasına rıza göstermeyeceğiz.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sen fırsatçısın, fırsatçı!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bugün, evet, miting yapıldı.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ayıp, ayıp; yazıklar olsun sana! Ayıp be!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bilesiniz ki Londra’da yapılan mitingler İstanbul’dakinden daha kalabalıktı ama sonuç ortada.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Fırsatçısın sen! Fırsatçılık yapıyorsun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Gazze davasında sen fırsatçılık yapıyorsun.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sen fırsatçısın!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bu vesileyle şunu da sormak isterim ki daha üç gün önce 29 Ekimde hahambaşının Sayın Cumhurbaşkanımıza karşı tavrını doğrusu üç gündür duymak istedim, duymadım.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sen fırsatçısın!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Acaba hahambaşı, Sayın Cumhurbaşkanına yaptığı...

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Terbiyeni takın, fırsatçılık yapma!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – ...o el kol hareketiyle tahkir mi etmek istedi yoksa neyi takdir etti? (AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri)

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Yazıklar olsun sana!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Yuh sana, yuh! Fırsatçılık yapma!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, “yuh” ne demek ya? Sayın Başkan, “yuh” ne demek?

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Yani, tahkir ettiyse bunu vicdanınız kabul etti mi?

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Fırsatçılık yapma.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Bu konuşmaları senin vicdanın kabul ediyor mu?

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Yok eğer takdirden dolayı böyle bir davranış içerisindeyse böyle bir davranış takdir ettiğinden dolayı yapıyorsa bunu da aziz milletimizin takdirine arz ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, “yuh” ne demek? Yakışıyor mu bu Meclise?

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Fırsatçılık yapma, fırsatçılık yapma.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun sana!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Her cümlelenizin başında “Cumhurbaşkanımız” “Cumhurbaşkanımız” geçiyor ama şunu hiçbiriniz izah etmediniz.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kandil’le kol kola girdiniz, yazıklar olsun size!

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Onun için “rant” dendiği zaman, her şey rant, daha Filistin olayları başlamadan önce Gazze’nin doğal gazını İsraililere kazandırarak nasıl Avrupa’ya pazarlarız bunun hesabını yapıyordunuz ama yarım kaldı.

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sen fırsatçısın, Filistin fırsatçısısın.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sen yalan konuşuyorsun, sen iftira atıyorsun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Kürecik kapatılıncaya kadar, İncirlik Üssü faaliyetini durduruncaya kadar, İsrail’le yapılan anlaşmalar iptal edilinceye kadar, siz şu katliama desteğinizi tümüyle çekinceye kadar... (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yazıklar olsun sana!

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Gül, buyurun...

YYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Fırsatçısın sen, yazıklar olsun sana!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Yazıklar olsun!

(AK PARTİ ve Saadet Partisi sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bir şey söylerken izin mi alacağız arkadaşlar?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Yalanın saygısı olmaz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen izin verin.

Sayın Grup Başkan Vekili konuşacaktır.

Buyurun Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, hatibin konuşmalarıyla ilgili yerimden bir söz talebim...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, “yuh” sözüne mi sataşma var yoksa gerçeklere mi... Neye söz veriyorsunuz?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, bir dinle, bir dinle. Dinle, sabahtan beri hakaret ediyorsun ya!

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanına karşı söylediği sözler çok bariz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Devlet sırrını ifşa ettiği için mi suçlu?

BAŞKAN – Öyle değil, saygıyı aşan laflar söyledi.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sataşmadan dolayı bir söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun. (AK PARTİ ve Saadet Partisi sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, sana mı soracak ya?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Terbiyeli ol, terbiyeli ol, bağırma oradan. Yaptığın bir şey varsa söyle, terbiyeli ol.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Dinle oradan, burada Grup Başkan Vekili konuşuyor; sen terbiyeli ol, terbiyesiz!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bağırma oradan, bağırma, çık kürsüye konuş, çık kürsüye konuş, terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim. Birbirimizi dinlersek meramlar daha iyi anlaşılır, cevaplar yerini bulur.

Lütfen birbirimizi saygıyla dinleyelim.

Buyurun Sayın Gül.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’ın 53 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hep gündemimizde olan Filistin davası, Gazze meselesiyle ilgili Sayın Cumhurbaşkanımızın gerek uluslararası toplumda gerek her platformda gerekse Türkiye’de söyledikleri tüm dünya tarafından malumdur. Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın ta gençlik yıllarından itibaren siyasetinin merkezinde her zaman özgürlük vardır, Filistin davası vardır, Gazze davası vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün Cumhurbaşkanımızın Gazze’yle, Filistin’le ilgili yapmış olduğu mücadelede İslam âlemi ve Batı dünyası dâhil olmak üzere dünya siyasi liderlerinden bu kadar güçlü bir ses çıkmamıştır. Biz Filistin için bedel ödedik, bedel öderiz, bedel ödemeye hazırız; Türkiye bunun bedelini öder, kimseye diyet borcumuz yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Filistin mücadelesi bir insan hakları mücadelesidir. Gazze bir insanlık mücadelesi için orada çırpınıyor. Her platformda “one minute” diyerek bunun bedelini ödemiş bir Tayyip Erdoğan vardır, bir siyasi hareket vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye bu mücadelesini... Bakın, bütün partiler, hangi parti olursa olsun, buradaki gruplar da dâhil olmak üzere 85 milyonun kalbi Gazze için atmaktadır, Filistin için atmaktadır. Dünyanın neresinde olursa olsun mazlumların yanında kalbimiz atmaktadır; bunu basit, küçük siyasi hesaplara lütfen alet etmeyelim. Filistin hepimizin ortak davasıdır, Cumhurbaşkanımız da bunun sözcüsüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Yerinizden, yerinizden...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Efendim, niye? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Otur orada, yerinde kal, otur!

BAŞKAN – Sataşma yok efendim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – “Yuh” sözleri bir sataşma değil midir?

BAŞKAN – Size yerinizden açıklama vereceğiz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Efendim, niye yerimden konuşuyorum?

BAŞKAN – Size ne dedi efendim?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, niye yerimden konuşuyorum? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Otur yerine! Otur yerine!

BAŞKAN – Bir dakika değerli milletvekilleri, ben Sayın Kaya’yı duyamıyorum, izin verir misiniz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Niçin yerimden konuşuyorum? “Yuh” sesleri bir sataşma değil mi efendim?

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Meclis Başkanının iradesine mi karışacaksın sen ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Otur yerine otur!

BAŞKAN – Hatibin sözünde ne sataşma var?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Yeni bir sataşma...

BAŞKAN – Ben size yerinizden söz vereceğim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Niçin yerimden konuşuyorum?

BAŞKAN – Ama sataşma yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – “Yuh” sesleri falan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yerinden konuş, yerinden.

BAŞKAN – Yahu, sataşma yok Değerli Başkanım. Hangi sözde sataşma var?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – “Yuh” sesleri falan var.

BAŞKAN – Grubun değil tabii, hatibin sözünde var mı?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN – Ben size yerinizden söz vereceğim.

Buyurun, yerinizden...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, hiyerarşik bir yapı yapıyorsunuz.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Sana mı soracak ya?

BAŞKAN – Sayın Kaya, ben hiyerarşik yapmıyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hiyerarşik yapı yapıyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Başkanım, kürsü işgali bu.

BAŞKAN – Olmayan bir sataşmadan nasıl söz vereceğim ya? Olmayan bir sataşmayı var saymam ki ben. Yerinizden söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sus be! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, ayıp oluyor ya!

BAŞKAN – Sayın Kaya, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle bu Meclisi yönetirken sizden bir istirhamımız var. Hiyerarşik bir yapıyı lütfen düzenlemeyin, burada her grubun eşit söz kullanma hakkı var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Tüzük okuyun, tüzük. Tüzüğü oku bir.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, lütfen susalım, hatibi dinleyelim, meramını anlatsın, izin verin.

Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, sizi ve Genel Kurulu muhatap alıyorum.

Şimdi, burada bir hiyerarşik yapı yapıyorsunuz, Grup Başkan Vekiline kürsüden söz veriyorsunuz, bana buradan söz veriyorsunuz. Bu tutumunuzu tasvip etmediğimizi ve demokratik bulmadığımızı bir kere daha kayda geçiriyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sana mı soracak ya?

BAŞKAN – Lütfen izin verin, meramını anlatsın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir diğer husus şu Sayın Başkanım: Burada, başta Sayın Cumhurbaşkanı ve AK PARTİ Grup Başkan Vekilimiz dâhil olmak üzere Filistin'le ilgili yüreği yanmayan hiçbir insan olduğunu düşünmüyoruz.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – O zaman hatip söyleyecek onu, hatip söyleyecek o zaman onu bu kürsüden. Her defasında Tayyip Erdoğan'a saygısızlık yapmayacak.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir bekle, tamam, bekle. Sessiz ol, sakın ol!

BAŞKAN – Sayın İnan, lütfen... Lütfen, hatibi dinleyelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı dâhil olmak üzere...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, Cumhurbaşkanı zaten dâhil konuya...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bakın, diyorum ki Filistin meselesiyle ilgili en az benim kadar yüreğinin yandığı konusunda en ufak bir şüphem yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Hatibinin bundan haberi var mı? Hatibine niye söylemiyorsun?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir dinle bir kere, bir dinle, sus, hatibin de haberi var.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – O zaman burada konuşacak.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Var, var, merak etme, aynen.

BAŞKAN – Sayın İnan, lütfen izin verin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bakın, şurada sükûnetle yürüyen bir çalışma birdenbire farklı bir ortama girdi. Lütfen izin verin Meclisimiz işini görsün, Değerli Kaya ifadelerini dile getirsin.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, hatiplerimiz bu konuyu defaatle gündeme getirirken söylediklerinde yanlış veya bir hakaret varsa elbette getirilebilir ama Sayın Cumhurbaşkanı bir iktidar partisinin temsilcisi ve Devlet Başkanı. Avrupa'da da Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkelerde "Filistin" kelimesinin ağza alındığı, İsrail aleyhine bir tavır ortaya konulduğu zaman suç sayılan ülkelere dahi milyonlar eğer sokağa çıkıyorsa bu bir insanlık vicdanının dışı vurumu. Biz burada Sayın Cumhurbaşkanı ve AK PARTİ'li milletvekillerinin niyetini asla sorgulamıyoruz çünkü hiçbir şüphemiz yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Niye konuşuyorsun o zaman!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş, HAS Partinin Genel Başkanırken şöyle bir ifade de kullandı: "Siz, evet, yüksek seslerle bu hassasiyetlerinizi dile getiriyorsunuz ama İsrail en büyük diplomatik zaferleri AK PARTİ iktidarı döneminde kazandı." Şimdi, bu, AK PARTİ'ye bir hakaret midir, yoksa bir durum tespiti midir? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Başkanım, konuyla ne alakası var ya!

BAŞKAN – Peki, lütfen sözünüzü tamamlayın.

Değerli milletvekilleri, lütfen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, burada...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – ...sataşma varsa bunu Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş düzeltir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sataşma filan yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Burada da Sayın Numan Kurtulmuş'la beraber siyaset yapan ve Sayın Numan Kurtulmuş bu sözleri söylediği zaman alkışlayan milletvekili arkadaşlarımız var; bu, hakaret değildir. Bu, bir ülke vatandaşının kendi iktidarına, iktidarın gerektirdiği tedbirleri almasıyla ilgili bir çağrıdır. Onun için bizim sözlerimizde ya da hatiplerimizin sözlerinde yanlış bir beyan varsa, iktidarın yaptığı ama bizim farkında olmadığımız bir husus varsa çıkıp bu kürsüde açıklayabilirler.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bülent Bey, daha yeter, yeter.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Bülent Bey, sizde AK PARTİ, Numan Kurtulmuş ve Tayyip Erdoğan kompleksi oluşmuş.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Biz de diyoruz ki: Hangi tavrı aldınız, çıkın onları konuşun. Birbirimizin Filistin hassasiyetini yarıştırmayalım çünkü samimi bir şekilde söylüyorum en az benim kadar hassassınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bir müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen bitirelim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Toparlıyorum Başkanım.

Bakın, Sayın Başkan, bu Mecliste...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım, son sözlerinizi alalım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu Meclisteki 600 milletvekili, Sayın Cumhurbaşkanı ve bakanlarımız dâhil hiç kimsenin Filistin hassasiyetinden en ufak şüphemiz yok ve tartışmaya da açmayız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Oraya konuşacaksın, oraya!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Hatibe söyle; arkaya, arkaya söyle!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ama Sayın Başkan, arkadaşlarımızın anlamadığı bir gerçek var, arkadaşlarımızın anlamadığı bir gerçek var: Yüreği yanan insanlar kendi iktidarlarından talepte bulunuyor. Şayet bizim bilmediğimiz iktidarın attığı adımlar varsa kürsü burada, gelip söylerler, biz de alkışlarız ama yoksa laf kalabalığıyla iktidarın görevini yaptığını söylemesinler diyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ile 108 Milletvekilinin Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1700) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 53) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi ile 6306 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının dördüncü cümlesinden sonra eklenen cümlede yer alan "sayılanlar ile Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet yürütmek üzere kurulan ve mal varlığının en az yüzde ellisi Bakanlıkça sağlanan vakıflara" ibaresinin "sayılanlara" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

Oğuz Üçüncü

İstanbul

Çiğdem Erdoğan Atabek

Sakarya

İshak Şan

Adıyaman

Şengül Karslı

İstanbul

Erol Keleş

Elâzığ

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum, buyurun.

Gerekçe:

Önergeyle 6306 sayılı Kanun kapsamında yürütülen kentsel dönüşüm uygulamalarının etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde önerge yok.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.25

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

53 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Kanun teklifinin görüşmeleri ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 39)(*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 39 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, söz konusu Türk Devletleri Teşkilatıyla ilgili önümüzde duran anlaşmada Türkiye'nin sermaye taahhüdü üst sınırı 100 milyon dolar olsa da bu üst sınır miktarının 500 milyon dolara kadar çıkarılması yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmadan Cumhurbaşkanına verilmiştir öncelikle. Uluslararası Şeffaflık Örgütünün 2022 yılında yayımlandığı Yolsuzluk Algı Endeksi'nde TDT üyelerinin son sıralarda olduğu görülmektedir. Son on yıl içerisinde en çok puan kaybedenin 100 üzerinden 36 puanı olan Türkiye, yine, 36 puanla Kazakistan, 31 puanla Özbekistan, 27 puanla Kırgızistan ve 21 puanla Azerbaycan olduğunu göz önünde bulundurursak kamu kaynaklarının kamu yararına kullanımı konusunda en sorunlu ülkeler statüsündedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(*) 39 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, lütfen tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Söz konusu anlaşmada Türk Yatırım Fonu’nun kamu yararına şeffaf bir şekilde kullanılacağına şüpheli olmasının yanı sıra Meclise sorulmadan Cumhurbaşkanlığına sermaye taahhüdünün yüzde 500 gibi bir oranla artırma yetkisinin verilmesi partimizin ilke ve politikalarıyla tamamen çelişmektedir. Bu nedenle -muhtalefet şerhimiz de zaten kayıtlarda var- bu anlaşmaya “hayır” oyu vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerinde soru talebi yok ve tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRK YATIRIM FONU KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1)Türkiye Cumhuriyeti adına 16 Mart 2023 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması’nın” onaylanması uygun bulunmuştur.

(2) Türkiye Cumhuriyeti’nin Türk Yatırım Fonuna olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 100.000.000 ABD Doları karşılığını geçemez.

(3) Cumhurbaşkanı ikinci fıkrada belirtilen tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde söz isteyen yok? Yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen üç dakikalık süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 39 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :290

Kabul :254

Ret :34

Çekimser :2(*)

Kâtip Üye
Mustafa Bilici
İzmir

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara”

BAŞKAN – Bu sonuca göre 39 sıra sayılı Kanun Teklifi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olsun.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde başkaca bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri görüşmek için 7 Kasım 2023 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.37

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.